

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és előlét 10 fillér.

Főszerkesztő: Dr. PAP ZOLTÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 722. Kiadóhivatal 702.

Andrássy és a belügyi tárca.

Budapest, május 16.

Az ország már hozzászólt ahhoz, hogy valahányszor Andrássy Gyula a nyilvánosság előtt beszél, mindig mond valamit, ami szétolja a sablonos miniszteri nyilatkozatokat. Ma befejezték a belügyi költségvetés tárgyalását s a vita végén föl szólalt a belügyminiszter. Csak válaszként a tárczája ellen fölhozott ellenvetésekre, melyek bizony nem a legszabályosabban sorakoztak. Mondanivalójának az iránya tehát meg volt szabva; mégis még ebben az ötletszerű nyilatkozatsorban is föltárult az az államférfiúi határozottság és messzelátás, mely Andrássy Gyula minden cselkedetét oly erősen karakterizálja. De a kik mély figyelemmel olvassák el majd a belügyminiszter mai beszédét, azt fogják látni, hogy még a rendesnél is jobban ráillik az az ítélet, mely minden Andrássy-beszéd nyomában felfakad.

Itt van például az, amit a közigazgatásról mondott. A közigazgatás Magyarországon súlyos probléma volt. A nem régen lefolyt nemzeti küzdelem ugyan világosabbá tette kissé, mert a mindenáron államosítani akarók fölfogását alaposan megtisztította. De azért még mindig elég kemény dió a közigazgatás kérdése. Nálunk, ugyanis, két olyan szögéből is meg kell ezt vizsgálni, mely külföldön számba sem jöhet; a nemzetiségi szempont az egyik, az Ausz-

triával és az uralkodóházzal való viszonyunk szempontja a másik. Tehát nem csak arról van szó, hogy a közigazgatást nem államosíthatjuk, hanem arról is, hogy mostani helyzetéből minő fejlődési irányba tereljük. És erre vonatkozólag igen érdekes gondolatot tárt föl Andrássy Gyula, melyről bizonyára még sokat fognak írni és beszélni.

Azt mondotta, hogy ő a megyét tulajdonképpen közigazgatási egységnek tartja. Akkor területen, mint egy vármegye, nincsen olyan általános, egységes érdek, mely mindeneket egybefoghatna. Éppen ezért az egységet lejjebb kell szorítani egy fokkal, talán a járásokra. De itt nem gondol valamilyen uniformisos intézményre, mint például Franciaországban van. És éppen ez a karakterisztikuma a belügyminiszter eszméjének. Észrevette, hogy nálunk nem érvényesíthetők az elvek úgy, mint ahogy — például mondjuk — Franciaországban.

Franciaország közigazgatási beosztása a nagy forradalom tüzeiben született meg. A mindenféle agrémától hajsolt forradalmárok kiadták a jelszót, hogy Franciaország egy és oszthatatlan. Majdnem léniával osztották fel a departement-okat s körülbelül ugyanaz mondható el a megyékre, amit egy francia közoktatásügyi miniszter így fejezett ki a közoktatásról: „ma, december tizenhetedikén délelőtt tizenegyötől tizenkettőig az egyszerű bővített mellékmondatot tanítják Franciaország vala-

mennyi elemi iskolájának negyedik osztályában“. Ilyen egység uralkodik a departement-okban és az arrondissement-okban is.

Hát nekünk erre semmi szükségünk nincsen, de még ártalmunkra is lenne. Hajdumegye közigazgatása jellegének másfajtanak kell lennie, mint Hunyadmegye közigazgatása jellegének. Ezt a belügyminiszter úgy fejezte ki, hogy nem hive a dogmaticizmusnak. Bizonyára nem csupa véletlenségből hangsúlyozta ezt oly nagyon. Alkalmassint figyelmeztető válasz akart lenni annak a mozgalomnak a címére, mely a nyugat jelszavait felkapva, ezekből akar medcinát keverni a mi országunknak is, nem számolva népünk faji sajátosságával és a nyelv-szigetek sajátos topográfijával.

A választói reformra szintén ráhúzták az általános jelzöt s azt hiszik, hogy a demokrácia istennőjét becstelenténék meg, ha erre az általánosságra valahol egy tenyérnyi árnyék esne. Pedig hiába; ez a jog nálunk nem lehet olyan általános, mint például (hogy megint a fenti példánál maradjunk) Franciaországban. A francia nemzet nagy, általános érdeke szempontjából semmi különbség nincsen a gascognei és a bretagnei paraszt szavazata között; de a magyar nemzet szempontjából igenis nagy a különbség a hajdumegyei czivis és a hajdumegyei oláh szavazata között. A teoretikusok megengedhetik maguknak

A két testvér.

Irta: báró Nyáry Albert.

(Utánnovomás tílos.)

A 3-ik kőrasszier-ezredben egyszerre szolgált Rittmeister Franz Kovács de Kovászna és Lieutenant August Kovács de Kovászna. Édes testvérek voltak, s a tisztikar szinte nevetett azon a szereteten, amely összefűzte őket. Mintha nem is testvérek lettek volna, hanem apa és fiu. A Rittmeister pedig alig öt évvel volt öregebb, de őcsese a feltétlen tisztelet és engedelmesség volt vele szemben. Szinte érthetetlen volt a Kovács Gusztó gyöngédsége, amelylyel tűrte az atyáskodást, hiszen nem is volt aféle tejjel-szájú tisztecske. Fekete, napbarnított arcú fiu volt, hetyke bajusszal, széles, domboru mellkassal. Erősebbnek látszott ez a mell, mint az a vért, amelyet rácsatolt. Tudja Isten, mintha sehogyan sem illett volna bele ebbe a gunyába. A német szó is olyan idegenül hangzott a szájából. Huszárnak teremtette az Isten is, de mégis csak vasas-német lett belőle, mert Franz a saját ezredét tekintette a világ első regimentjének.

Egy éjjel nagyon rosszkedvűen tért haza Kovács Ferencz. Felizgatta az a hír, amelyet amugy hevenyében sietett elbeszélni az ezredes. Csak a komolyabb baltársak előtt mondta el a fontos dolgokat Oberst Baron von Welsersheimb, a tacsó hadnagyokat elküldték, hogy csapatostól tapsoljanak Mizi Schrötternek, aki olyan ártatlan képpel tudja elmondani a legvaskosabb malaczságokat is.

— Uraim, legyünk készen, hogy rövidesen tűzbe küld minket ő felsége. Ki-ki intézkedjék,

ha valami fontos végezni valója van, mert lehet, hogy vérünkkel kell megpecsételniünk a császár iránti hűségünket.

Az ünnepélyes kijelentést mélyszéles csönd követte. Mindenki azt találgatta, hogy melyik ellenséggel fog meggyülni a baja. Végre is az öreg Rittmeister Ritter von Wasmer, katonás állásba vágta magát és megkérdezte, hogy honnét jött hadüzenet.

— Csodálkozni fognak, uraim, — felelt az ezredes lassan ropogtatva a szót. — Nem hozzánk méltó ellenség fenyeget minket. A magyar ügyek úgy állanak, hogy kenyértörésre kerülhet bármely perczben a dolog. Ezt a rebellis fajzatot ki kell irtanunk, máris nagyon sok borsot törtek az orrunk alá. Azt hiszem, kérdenem sem kell, hogy számíthatok az urak esküjére, amely ő felségéhez fűzi önöket.

— Igen, megyünk, ki fogjuk irtani a rebelliseket. — feleltek műfelháborodással a tiszték.

Ezt a nagy titokban folyt beszélgetést közölte a Rittmeister még az éjjel az őcsesével. Ez kissé nagyon is zajos mulatsághól tért haza s sehogyan sem volt cleinte hajlandó meghallgatni a bátyja fontos mondanivalóját.

— Ugyan hagyjál kérlek, bátya, olyan álmos vagyok, mint egy medve. Velem úgy sem beszélhetsz okosan most. Te, ha hallottad volna Mizit! Micsoda remek női kupléi vannak ennek a lánynak. Az ember majd meghal a nevetéstől. De tudod-e, hogy az egész repertoireját odaadnám egy jó magyar nótáért. Akármilyen buta szolgálóleányt inkább meghallgatnék már, csak a cserebogárt dalolná el, mint ezt a német csalogót. t. Torkio vagyok már velök.

— Csitt, fiu, — felelt titokzatosan a Ritt-

meister. — Olyan időket élünk, hogy füle van a faiaknak is.

— Hát mit bánom én, ha az egész világ fülből áll is. Akkor is belekiáltom abba a fülbe, hogy jó magyar nóta mellett szeretném már egyszer kimulatni magam.

— Jó, jó, — csitította a hangoskedvű fiut a bátyja. — Ez még magában nem éppen nagy bűn. Csak nem kell úgy kiabálni a magyar nevet. Most ártatlanul is gyanussá lehet akárki.

— Nem értem, — szólt csodálkozva a fiatal hadnagy, lassan gombolgatva feszes egyenruháját, — hát csak nem bűn, ha valaki magyar.

— De bűn, igenis bűn, mert a magyar elfordult uralkodójától, mert rebellis lett s te, aki a császár kardbojtját viseled, kell, hogy készen légy rá, hogy ne magyar nótát menj hallgatni a magyar rónára, hanem az ágyu szavát.

— Hogyan, hát azt kívánják tőlem, hogy én a kardomat hazám ellen huzzam ki?

— Neked nem hazád Magyarország akkor, ha a császár ellenségévé vált.

— És ki beszél mindezt nekem? Kovács Ferencz? Az én bátyám? A magyar nemes?

— Nem. Rittmeister Franz von Kovács, a császár tisztje. És aki hallgatja, az Lieutenant August von Kovács, szintén a császár tisztje, — felelt fagyosan a kapitány.

— Jó éjszakát, bátya, — szólt nyugodtan a fiu, fölére huzva takaróját. — Mondhatom, jó tréfa volt tőled, amit beszéltél. Ugy-e, azt hitted, hogy majd felülök neki és elkezdlek nagyokat káromkodni. De hát nekem is van ám egy kis magamhoz való eszem s nem hagyom ugratni magam. Annál kevésbbé, mert átkozottul álmos vagyok, — s nagyot ásítva Kovács Gusztó, a kö-

azt a lukszust, hogy az élet ilyen csekélysegeivel ne törődjenek: de férfiak, kikbe a nemzet bizalmát helyezte, számolni fognak vele.

Ezt az étellel való minucziózus számolást látjuk végigvonulni különben Andrássy Gyula egész politikáján. A mit a munkásegyletek működéséről mondott, magába öleli egyaránt a munkásjogok iránt való respektust, de másrészt ugyanakkor összeegyezteti azt az élet követeléseivel is. A fővárosban dúló különböző mizériákra sem jelölt meg valamilyen egyetemes gyógyszert. Elmondotta, hogy ezek szétágazó, komplikált kérdések, melyeket csak egyenként lehet megoldani s azt sem máról-holnapra, hanem csak lassan, szívós, következetes munkával. A belügyi tárca többi pontját (a szegényügy, az illetőségügy, a városok helyzete, a fővárosi törvény, a községi orvosok fizetésemelése) mind érintette Andrássy s mindegyiket realizstikus világításba helyezte, s mindegyikről mondott valamit, ami a szakköröket elmélkedésre bírja majd.

Magállapíthatjuk, hogy a belügyi tárczavita az idén nem volt meddő és az ország nagy bizalommal lehet a belügyi kormányzat iránt, amely ezidő szerint olyan férfiu kezében van, akinek gazdaságérzése, magas politikai éleslátása garanciát nyújt arra, hogy az ország közigazgatási hatóságainál csakis olyan intézkedések fognak történni, melyek a magyar nemzeti állam és a liberalizmus követelményeivel egészséges harmóniában állanak.

Budapest, május 16.

A miniszterelnök Bécsben. Bécsben holnap, vasárnap — mint megírtuk — közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen dr. Wekerle Sándor miniszterelnök is résztvesz. A miniszterelnök titkára, dr. Bárczy István kíséretében ma este a 10 órakor induló vonattal utazott Bécsbe. Ugyancsak Bécsben lesz a közös miniszteri tanácskozások időtartama alatt Popovics Sándor v. b. t. t. pénzügyi államtitkár is, aki ma dé-

vetkező perczben már nyugodtan, mélyen aludt. Ezt a beszélgetést megismételni is próbálta még erélyesebb modorban a Rittmeister, de megint teljesen eredmény nélkül. Kovács Gusztai sehogy sem akarta megérteni, hogy előállhatna olyan helyzet, amikor neki magyar vérben kellene megfürösztöznie kardját.

— Majd eljön annak is az ideje, mikor megtanulja ezt a gyereket, — vigasztalta magát a Rittmeister ur.

És el is jött az ideje. Meg kellett tanulnia, akár akarta, akár nem. Azaz Kovács Gusztai még sem tanulta meg. Mikor széthangzott a „hi a haza”, akkor nem gondolkodott sokat a dolgon, hanem megszökött az ezredtől. Ugy tett, mint minden jó magyar, aki osztrák ezredben szolgált idáig. A Rittmeister dühösen tépte szét a levelet, amelyet őcsce az asztalon hagyott számára és erősen feltette magában, hogy megmossa a gyermek fejét, csak találkozzék vele. Eleinte még mentegetni próbálta a cselekedetét, de aztán teljesen elkeseredett, mikor látta bajtársainak bizalmatlan tekintetét. Nem kérdeztek ugyan semmit sem tőle, de azért érezte, hogy őt okolják az őcsce szökéseért és talán képesnek tartják őt is az ilyen árulásra. Hogy bebizonyítsa, mennyire igazságtalan ez a gyanu, nem volt senki, aki dühösebben szidta volna a hálátlan népet s aki buzgóbban vágyakozott volna, hogy leöldössön néhányat a hitvány kutyák közül. Őcsesét pedig úgy tekintette, mint halottat, aki még azt sem érdemli meg, hogy gyász, öltönn érte.

Amit Oberst Baron von Welsersheimb megígért, csakugyan bekövetkezett. A harmadik kürrassier ezred parancsot kapott a mozgósításra, hogy a rebellek leverése által különös

után 5 óra 5 perczkor utazott Bécsbe. Ezen a közös miniszteri tanácskozáson fogják megállapítani a delegációk összehívásának idejét és ekkor fog döntés esni a tisztí fizetések dolgában is. Az osztrákok már azt híresztelik, hogy a katonatisztek fizetésemelésének kérdése ebben a tanácskozásban már végleges elintézést fog nyerni, mert amiről most még vitakoznak, az tulajdonképpen már nem is az a kérdés, hogy vajjon a tiszték fizetését fölemeljük-e, hanem csak az, hogy ez a fölemelés milyen alakban vitessék keresztül. Szerintük az erre vonatkozó kompromisszum már ugyszólván készen áll. A magyar politikai világban ugyan egészen más a fölfogás, azonban úgy látszik, hogy a kérdést nem itélik már olyan mereven. A magyar kormány környezetéből már kompromisszumhírek terjednek, amelyek — mint már jeleztük — egyrészt a delegációknak június végére való összehívására vonatkoznak, hogy a megalakulás után az érdemleges tárgyalást szeptemberre halasztják, másrészt a tisztí fizetések fölemelésének visszaható erejének ez évi október elsejétől való szánítására irányulnak. A függetlenségi párt ezt a kompromisszumtervet éppen nem látja szívesen. A holnapi közös minisztertanács eredménye elé tehát méltán tekinthet várakozással a politikai világ.

Bécsi tudósítónk táviratozza, hogy értesülése szerint, ha a mostani közös miniszteri tanácskozás nem fog célra vezetni, akkor már hétfőn koronatanács lesz az uralkodó elnöklete alatt.

Kossuth beszámolója. A kereskedelemügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál ma maga a miniszter, Kossuth Ferencz volt az első szónok, aki ismertette a kereskedelemügyi kormányzásban elért eredményeket s az abban követendő elveket, angol szokás szerint maga kérte a budget megszavazását. Ritka parlamenti szónok szerencsése, hogy mondandóit olyan osztatlan tetszéssel és lelkesedéssel fogadják, mint ma a Kossuth Ferencz beszédét. Az egész Ház teljes mértékben méltányolta azt a grandiózus munkásságot, ami a költségvetés egyes tételeihez fűzött miniszteri beszédben kibontakozott. Ma, amikor egy hatalmas gazdasági átalakulás küszöbén állunk, az egész ország érzi, hogy a jövő szempontjából a súlypont a kereskedelemügyi kormányzatra esik. A népek versenyében Magyarország nem állhat többé meg mint mezőgazdasági állam. Ipart kell teremtenie, különben elpusztul, gazdaságilag elsovad és elszegényedik. A ke-

rdemeket szerezhesse magának. Kovásznai Kovács Ferencz boldog volt, hogy bosszút állhat az őcsce révén ért gyalázatért. Nem is rajta mult, hogy nem tűnethette ki magát különösebben, de az ezrednek sehogy sem kedvezett a hadi szerencse. Folyton hátrálnia kellett s sehol sem tudta megállni a helyét. A tiszték fogaikat csikorgatták dühükben, de ezzel ugysem fordíthatták meg sorsukat. Végre felvirradt az ő napjuk is. Isaszegnél remélték visszaadni kamatosztól a rebelleknek azt a sok apró kölesont, amelyeket idáig kaptak az ütközetekben. A Rittmeister Kovács privátdineréről csorgott a verejték, mikor a mellvétet, a sisakot, meg a kardot fényesítette, amely pedig holnap a mások vértől lesz foltos.

Kovács Gusztinak jobban kedvezett a szerencse. A huszárezred, amelybe ő került, a tűzben volt folyton. A fiatal hadnagy vitézül szolgálta hazáját s egy-egy véres csata után folyton emelkedett. És csodálatos a sors végzése, mint százados kapitány, ő is izgatottan várta Isaszegnél a csata kezdetét.

Hiába dörögtek az ágyuk s az osztrákok fegyverei hiába lőttek háromszor is, míg egyszer választ kaptak, a császári harmadik kürrassier ezred először a gyalogság visszavonulását fedezte, aztán futásnak eredt maga is. Nem is rendben, folyton harczolva, hanem ugynevezett vad futásban keresett menekülést. A közlegény egy sorban rohant a tisztel s boldog volt, aki vértjét eldobhatta, hogy ne akadályozza ez is a futásban. Így is a sebesülteken átgázolva, alig-alig tudták kikerülni a huszárok kardcsapásait. Az üldözöket legjobban egy fiatal kapitány tűzeli.

reskedelemügyi kormányzat ügyességétől és a viszonyokat bölcsen irányító belátásától függ, hogy elő tudja-e készíteni ennek a nagy gazdasági renaissancenak az útját? Kossuth Ferencz beszédéből megértette a Ház, hogy ez a kereskedelemügyi kormányzás alkalmas erre. Kossuth Ferencz önérettel hivatkozhatott az elmúlt két rövid esztendő számtalan értékes eredményére. Hivatkozhatott arra, hogy az autonóm vámtarifa beigtatásával és életbeléptetésével máris megtették az első lépést abban az irányban, hogy gazdasági területünket Ausztriától függetlenítsük s ezzel az önálló magyar ipar legfőbb létfeltételét megvalósíthassuk. Hivatkozhatott arra, hogy a kereskedelemügyi kormány addig is, amikor a vámsorompókat fölláthatjuk, szorgalmas munkával készíti elő azt, hogy ez a nagy átalakulás ne járjon megrázkódtatásokkal. Az elmúlt két év alatt negyvenöt új gyár lett az iparfejlesztési akció eddigi eredménye. Hivatkozhatott arra is, hogy a kereskedelemügyi kormány figyelme a tárczája körébe tartozó összes ügyekre kiterjed és lázas igyekezettel akarja pótolni az eddig elmulasztottakat. Negyedmillió korona befektetéssel reorganizálja a vasutakat, sietve alkotta meg és készíti elő a szociális törvények egész sorozatát. Ezt a nagyarányu munkásságot honorálni kellett s a Ház nagy megnyugvással vette tudomásul, hogy a kereskedelemügyi kormányzat egészére a Kossuth Ferencz szelleme nyomja rá a bélyegét, mert annak minden faktora, a legkisebbtől a legmagasabb rangúig Magyarország gazdasági függetlenségének előkészítését munkálja. A jól végzett kötelességtudás teljesítésével hivatkozott erre Kossuth s az ország megnyugvással veheti tudomásul, hogy gazdasági jövőjét ilyen szellemben irányítják. Ami addig, amíg a Kossuth név viselője áll a kereskedelmi ügyek élén, nem is képzelhető másképp.

A fuzió-hírek. A függetlenségi párt és az alkotmánypárt egyesülésére vonatkozó mozgalom ma nem hozott újabb eseményeket. Minden oldalról szívesen fogadják az eszmét, de a megvalósulást csak hónapok múlva várják. A munkaprogram megállapítása beható, hosszas munkát igényel, amelyhez azonban csak akkor foghatnak az illetékes faktorok, amikor az aktuális politikai kérdések már megoldást nyertek. A függetlenségi párton ma különösen a

— Kiki válasszon ki egyet magának a menekülők közül! — kiabálja s hogy maga jó példával járjon elől, utána rugtat egy tisztnek, aki vékony, magas természetével messze kilátszott a menekülő tömegeből. A huszárok megfogadták a jó tanácsot és akit kiszemelt valamelyik magának, az nem is látta többé szép szülőföldjét. Jaj annak a szegény tisztnek is, akit üldözni kezd a marczona huszárcapitány. Már a lova sem bírja, pedig oldalát véresre marczangolta az éles sarkantyú taréj. El is érte üldözője s a következő pillanatban megvillan a kard a levegőben s lesuit a ragyogó rezes sisakra. Az aczél belemélyed a sisakba, de nem vágta át. Az idegen tiszt csak megtántorodott lován, anélkül, hogy sebet kapott volna. Új csapásra villan a kard, mikor az üldöző is visszafordul egy pillanatra s keze lövésre kész pisztolyt szegez ellenfele mellének.

— Ferencz! Gusztai! — kiáltanak fel egyszerre s lehanyatlik a kard, amelyik a kardot emelte, meg a melyik a pisztolyt akarta elsütni. Csak szemük villan össze s a következő pillanatban már elvegyül az üldözőt a menekülők tömegében.

Az idők megváltoztak. Kovásznai Kovács Ferencz magyar ember lett megint. Megtért Haynauval együtt. Megbocsátja a magyaroknak, hogy a császár ellen fogtak fegyvert. De őcsce nem felejt el azt a vágást, amelyet kapott tőle. Halálos ágyán sem akarta látni, de a végrendeletében megemlékezett róla mégis. Azt a sisakot neki hagyta emlékül, amelyen a Kovács Gusztáv kapitány ur hatalmas kardvágása látszott.

Konzervatív blokk terve ellen tiltakoztak, a melyre vonatkozólag utáltak arra, hogy a kormányzásra hivatott többségi pártnak nem szolgálhat egyetlen alapjául valamely bármínő fontos foglalkozási ágnek az érdekköre. A függetlenségi párt politikai párt volt mindig és az is marad, és ennél fogva az új alakulás, amely másként nem képzelhető, minthogy a többi pártok megegyezés alapján csatlakozzanak a függetlenségi párt politikájához, szintén csak politikai jellegű lehet. A függetlenségi párt csak olyan alakulásba mehet bele, amely nem agrár vagy merkantil-jellegű, hanem az ország érdekeit tartja szem előtt, és amely célul Magyarország gazdasági függetlenítését és államiságának kiépítését tűzi ki.

A francia nagykövét Budapesten. Crozier bécsi francia nagykövét — mint Bécsből jelentik — e hónap 30-án Budapestre érkeznek, hogy megismerkedjék a magyar államférfiakkal. Budapestre a nagykövét Pécsre utazik, ahol részt vesz a napoleoni időkben elesett francia katonák emlékoszlopának fölavatásán. A nagykövét a francia kormány nevében beszélni fog és koszorut tesz az emlékre.

Báró Bánffy Dezső beszámolója. Báró Bánffy Dezső ma a délutáni gyorsvonattal Szegedre utazott, ahol holnap délután négy órakor beszámolót tart. Kiséretében utaznak: Eötvös Károly és Dániel László országgyűlési képviselők, gróf Pongrácz Jenő, Laszkáry Gyula, gróf Degenfeld József főrendiházi tagok, Fáy Béla cs. és kir. kamarás, az új-párt elnöke, dr. Sebestyén József, az új-párt titkára és az új-párt harmincz tagja. Bánffyt és kíséretét a pályaudvaron nagy közönség várta. Dr. Wegmann pártelnök üdvözölte a vendégeket, akik hosszú kocsisorban vonultak a városba. Vasárnap este a beszámoló beszéd után nagy bankettet rendeznek a Tisza-szállóban, amelyen hír szerint Eötvös Károly is nagy beszédet tart.

A horvátországi helyzet. A horvát képviselők — mint már jeleztük — valamennyien hazautaztak Zágrábba és a költségvetés tárgyalásában nem vesznek részt. A horvát kormány a képviselőház elnökéhez átiratot intézett, amelyben kéri több horvát képviselő mentelmi jogának felfüggesztését, nevezetesen Magdiics Perónak 16 rendbeli rágalmozás és becsületsértés miatt, továbbá Lorkovics Iván, Budiszavljevics Bude, Vinkovics Bozo, Banjanin Iván, Harambasics Ágoston és Lukinics Ede kiadatását. A mentelmi bizottság legközelebbi ülésén Hédevráry Lehel előadása alapján fog ebben az ügyben határozatot hozni. — Zágrábról táviratozzák, hogy a kormány utasítására a rendőrség letartóztatta Vernics Zdenkót, a sztrájkoló horvát egyetemi hallgatók végrehajtó-bizottságának az elnökét. A szigorú eljárásra az adott okot, hogy Vernics tegnap több zágrábi újságban közleményt adott le, amelyben a végrehajtó-bizottság részéről bojkottot hirdetett azok ellen a diákok ellen, akik a többség határozott tilalmának megszegésével avatásra jelentkeztek. Még újabb letartóztatások is várhatók. Hír szerint fel fogják oszlatni a végrehajtó-bizottságot. A zágrábi lakosság széles rétegeiben igen elkeseredett a hangulat.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délelőtt Malatinszky György elnöklésével ülést tartott és elhatározta, hogy Fenyevesi Soma előadó javaslatának megfelelően indítványozni fogja párviadal vétségével vádolt Sándor Pál, Szilassy Zoltán és Várady Imre; sajtó útján elkövetett becsületsértéssel vádolt Lengyel Zoltán, sajtó útján elkövetett igazgatás és büntetési vétségével vádolt Blaho Pál képviselők mentelmi jogának felfüggesztését. Nem javasolja mezőrendőri kihágással vádolt Ajtay Aladár képviselő mentelmi jogának felfüggesztését, minthogy az ellene tett panasz az iratokhoz nem csatoltatott. Letárgyalta ezenfelül a bizottság Vlád Aurél azon bejelentését mely szerint Brediceanu Koriolan mentelmi joga megsértetett az által, hogy a Ház elnöke az április elsején tartott ülésen ettől a szót megvonta. A bizottság úgy döntött, hogy annak kutatásába, vajjon az elnök helyesen kezeli-e a házszabályokat, vagy sem, nem bocsátkozik.

A t. Házból.

I. Andrassy beszél.

Az egész délelőtt azzal telt el, hogy a gróf Andrassy Gyula beszédét várták.

Minden érkező azzal a kérdéssel jött:

— Beszél-e ma Andrassy?

Számitgatták, hány szónok iratkozott fel. Külön megkérdezték valamennyit, hogy mennyi időt vesz igénybe. Meddig nyújtja Bozóky Árpád? Sok beszélni valója lesz-e Pető Sándornak és hogyha ezeken tulesnek, már nincs nagy baj, mert Horváth József csak speciális közigazgatási kérdésekre szorítkozik. Bozóky Árpádon valahogyan tulesnek. De Pető Sándorral már nehezebben boldogultak. Pető egy-egy dologba nagyon belemélyedt és például a fővárosi ügyekbe beleszagadt, mint a kulimászba. (Tán véletlenül árlejtés van a városnál kulimászra.) Többen azt hitték, hogy most már hiába reménykedtek s a demokrata szónok az idők kényelmes divánján elnyújtózkodik délután két óráig. Ezért néhányan elmentek ebédelni, hátrahagyván czi-müket, hogyha Andrassy mégis beszélni találna (mert az irományait nem pakkolta össze) hát izenjenek érettiük. A karzaton az előkelő dá-mák, szép asszonyok és leányok, sokkal türelmesebbek voltak. Ők vártak, vártak s úgy gondolkodtak, hogyha nagyon várnak, hát a szónokokban lesz annyi önismeret észrevenni, hogy nem ő miattuk maradnak itt és rövidebbre fogják a vágató beszéd kantárát. Pető Sándor már ott tartott, hogy a pezsgő megadóztatását ajánlotta.

— Jó lesz nekünk akkor a libapezsgő is — vágtak közbe a függetlenségi oldalról.

— Kérem — felelte Pető — józanul a pezsgő megadóztatása ellen szólni nem lehet.

Pető tehát a pezsgő megadóztatása elleni mozgalmakat úgy képzei, hogy az emberek előbb be fognak rugni és azután fognak a pezsgő adó ellen szónokolni.

Ezzel azonban betette az ajtót. Csakhamar hevégezte a beszédet és leült. Most már csak Horváth József volt hátra és valóban miután ügyesen beszélt, röviden végzett.

Fél két órára járt az idő és mindenütt megszólaltak a villamos csengők.

— Andrassy! — Futottak végig a folyosón a hírnökök.

Egyszerre mindenki beszaladt és futás közben abba a padba ült be, amelyben legközelebb talált helyet. Minthogy gróf Andrassy már ott állott a helyén és megkezdte beszédét.

Ez különbözteti meg az igazán jelentős és általános tiszteletnek örvendő államférfiakat az olyan szónoktól, akiket csak passzióból hallgatnak avagy valamely kötelelességteljesítés miatt mennek be a beszédére. Az Andrassy beszédénél hirtelen leülnek, nehogy a zaj egy pillanatra is zavarja, míg másnál az az első gondjuk, hogy minél kényelmesebben helyezkedjenek el. Most csak azután húzódnak lassan-lassan közelebb, hogy ne is zavarják, de minden szót jól halljanak. A baloldal összeolvad az ellenzéki balpárttal és hozzáfűződik akár a nemzetiségiekhez, akár a néppártiakhoz, az tökéletesen mindegy; a mostani érdeklődésben nincsenek pártok. Aminthogy gróf Andrassy iránt érzett tiszteletben bajos is lenne akár az alkotmánypárt és függetlenségi párt avagy akár az ellenzéki balpárt, sőt a néppárt jobbjai közt is különbséget tenni. A szónok mögött Návay Lajos ül. Návay Lajos mellett jobbra gróf Hadik János államtitkár, balra gróf Thoroczkay Miklós. A néppárti hegyen Simonyi-Semadam Sándor és Zboray Miklós örködnek. Az alkotmánypárt szélén gróf Semsey László és ifj. Wekerle

Sándor figyelnek. Az első sor közepén Nagy Ferencz elnököl. A miniszteri sorban Andrassyhoz legközelebb Wekerle Sándor miniszterelnök ül, egészen feléje fordulva, mozdulatlanul és minden hangját elfogja. Távolabb Günther Antal és Josipovics. A tulsó oldalon Jekelfalussy. A középhegyen maradt Szerényi József államtitkár, aki ott hall a legjobban.

Andrassy két soros szürke sacco van és ezt egészen begombolja. Bal kezével az írásaira támaszkodik, a jobbal néha-néha gesztikulál igen nyugodtan és inkább szokásból, mint szűkségből. Elegáns szónok, minden póz nélkül és inkább otthonos beszélgetésnek, magyarázatnak lehetne nevezni az előadását. Az egész beszédet féloldalvást, arra felé fordulva mondja el, ahol Wekerle ül, mert az ő közelében vannak a szónokok is, akikkel polemizál. Ott vannak a nemzetiségiek, arra felé a balpártiak és ott a szocialista Mezőfi. Röviden, mindenki által érthetően, akárcsak tankönyvbe foglalnák, úgy fejteget minden felvetett kérdést. Például a nemzetiségi kifogásokra ebben van összefoglalva a felelete:

— Magyarosítani erőszakkal nem akar senki. Magyarosítani csak a kultura erejével lehet.

Mezőfi Vilmost sokat foglalkozik. Mert direkt ez a beszéd ad alkalmat neki, hogy a szocialis téren fontos kérdésekben nyilatkozzék. Most magyarázhatja meg, hogy milyen alaptalan vádakkal lépnek fel. Milyen egyszerűen utasítja vissza a gyanusítást, mintha a szervezetek ellen tett intézkedések a nagybirtokosság érdeke miatt történének.

— Dehogyan is kérnek rá a nagybirtokosok — mondja nyugodtan — hisz ők ismernek engem és tudják, hogy más engem nem vezet ilyen kérdésekben, mint a közérdek.

Meg van ebben mondva minden. Még az is, hogy egy pillanatra sem engedné meg, hogy egyéb czélzattal közeledjenek hozzá.

Aztán hallottuk a szocialista szakszervezetek visszaéléseinek precíz, rövid ismertetését ezzel a konkluzióval:

— A szabadságot soha sem szabad annyira kiterjeszteni, hogy annak nevében zsarnokoskodjanak.

És kimutatta, hogy a közérdekért való cselekvés gyanánt vállalja megoitalmazni azokat, akik tagjai valamely szakszervezetnek, hol a vezetők visszaélései miatt szenvednek. Pető Sándor próbálkozik ellenmondással de félbe kell hagynia, olyan visszatetszést okozott.

A szocialis témák után sorra ismertette a közigazgatási reformokat s amikor mind megállapította a teendőket s váratlanul így szól:

— Én nem hiszem, hogy ezeket mind megoldjam. És remélem, hogy nem lesz arra időm sem.

— De bárki jöjjön helyembe, annak legfontosabb kötelessége e kérdések elintézése lesz.

Néma csend van. Hiszen erre igazán nem gondol senki.

Mindenről őszintén, precíz módon beszél. Még a fiemei kérdésről is, hogy ott az olaszokat kell pártolni. Arra a közbeszólásra, hogy „a magyarokat” nem is felel, mert fell kell tételezni, hogy megbánta, aki kimondta s aki nem tudta hogy ez minden kétségen kívül áll és hogy az olaszokról nem a magyarokkal szemben volt szó.

Kedves hangulatot keltett az a megjegyzése, amit a választási reform kérdésében tett azoknak, akik újabb nyilatkozatokat sürgettek:

— Kérem, — mondja, — aki a nyilatkozatomban nem hisz, az annak megerősítésében sem fog hinni.

Igy haladt tovább minden kérdésre válaszolva, többet összefoglalva és a munkásügyekben, a

munkáslakások dolgában, továbbá az egészségügyekben több kész intézkedést jelentve be.

Pár perczel két óra előtt be is végezte és az egész Ház teljes lelkesedéssel sietett üdvözölni őt. Azzal a lelkesedéssel, amelyikben egy a rendíthetetlen bizalom, mint a tisztelet érzése találkozik.

Tapasztalva a beszéd hatását, nem lehet csodálkozni, hogy már a délutáni ülésen megszavazták az egész belügyi tárczát.

Ennél kevesebbet igazán nem tehettek.

És ha már délután a kereskedelmi költségvetésből jó darabot letárgyaltak, annak köszönhető, hogy az Andrassy beszéde után már nem lehetett vitatkozni az általa megvilágított kérdésekről.

* * *

II. Mondok valamit.

A képviselőházban vannak sokattudók, akik a politikai titkokban járatosak. Ha egy-egy ilyen megérett arra, hogy szárnyra bocsássák, akkor az információ így kezdődik:

— Mondok valamit... azt hallottam, hogy...

Ilyen „mondok valamit” volt ma is.

— Mondok valamit — halljuk a tudósítást — azt hallottam, hogy gróf Széchen Antalnak meggyűlik a baja a delegációban. Nem tudta úgy intézni a dolgokat, hogy a delegációban a leg súlyosabb kérdés szóba kerüljön.

Hacsak gróf Széchen addig ki nem marad...

— Tudok valamit, — hallatszik egy másik hir. — Azt hallottam, hogy valaki, egy igen hatalmas ur, aki majd még hatalmasabb lesz, abszolút ellensége a függetlenségi pártnak. Tőle származik az, hogy minden antidinasztikus közleményt, a legkissebbet is, összegyűjtet és oda juttat, ahol a legtöbbet árthat vele. És ez a nagy valaki ellensége nemcsak a koalíciónak, de az új pártalakulás tervének is. Bővebb tudósítást lehetne kapni Körbernél.

Budapest, május 16.

Küldöttségek a képviselőházban. A nyitramegyei Rastocsnyó község küldöttsége ma délelőtt Brestyánszky Kálmán és Csitáry Béla országgyűlési képviselők vezetésével tisztelgett gróf Andrassy Gyula belügyminiszternél. Ámon Vilmos gyógyszerész a küldöttség nevében előadta, hogy április 24-én a községben tüzvész pusztított, amelynek a község 90 lakóháza közül 70 esett áldozatul s azonkívül 200 melléképület is elpusztult. Kéri a belügyminisztert, hogy a magyarság védelmét szem előtt tartva, adjon a község lakosainak kamatmentes állami kölcsönt, nehogy a község egy része a nemzetiségiek hálójába kerüljön, nagyrésze pedig Amerikába vándoroljon. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter válaszában megígérte, hogy a küldöttség kérelmét a lehetőség határain belül teljesíteni fogja. — Ács községnek ötven tagu küldöttsége tisztelgett Kálmán Rudolf főispán és Szász József országgyűlési képviselő vezetésével Popovics Sándor államtitkárnál. Arra kérték az államtitkárt, hogy Ács községet a most felállítandó nagygimnázium adóhivatalhoz ne csatolják, hanem hagyják meg a komáromi adóhivatalnál. Popovics Sándor államtitkár méltányolva a küldöttség által felhozott indokokat, megígérte, hogy kérésüket jóindulatul fogja elintézni.

A székesfehérvári mandátum. Székesfehérvárott a Sára Gyula polgármesterré való megválasztása által megüresedett mandátumra dr. Szabady József káptalani ügyész jelölték keresztény-szociálista programmal.

A vízi beruházás. A képviselőház vízügyi bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen a vízi beruházásokról szóló törvényjavaslat előadójává Szabó Károlyt választotta meg. Az ülésen a kormány részéről Mezőssy Béla államtitkár volt jelen.

A kápolnai választás. Egerből jelentik, hogy a kápolnai kerületben ma volt a képviselőválasztás, melyen egyhangulag Macki Emil hevesi főjegyzőt választották meg függetlenségi programmal.

Miniszterek napja.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 16.

A mai nap a miniszterek napja volt: a délelőtt Andrassy, a délután Kossuth Ferencz. Az ő nyilatkozataikat várták és kommentálták amaz egész nyolczórányi időtartam alatt, ameddig a Ház együtt ülésezett. Minden, ami ezen kívül történt, a Bozóky Árpád, Pető Sándor, Horvát Sándor beszéde, Nagy György számtalan felszólalása alig érdemelt ki valamelyes figyelmet.

Andrassy Gyula nagy koncepciójú beszédjében sorra vette mindazokat a kifogásokat és kívánságokat, amelyek a belügyi tárcza tárgyalása során elhangzottak. A nemzetiségi kérdés, munkáskérdés, választási reform, fővárosi törvény s a belügyi kormányzat többi nagy feladatai csak úgy sorra kerültek ebben a beszédben, mint az apró reszortkérdések. Andrassy Gyula teljesen kielégítő fölvilágosítást és munkaprogramot adott mindenre nézve. Beszéde után a Ház zajos, tüntető éljenzéssel és tapssal ünnepelte a minisztert.

Délután pedig a kereskedelemügyi tárcza költségvetését Kossuth felszólalása vezette be, aki a két éves kormányzat eddigi eredményeit és az ezután következő teendőket vázolta. Sallangos cziczoma nélkül való súlyos, komoly beszéd volt ez, szónoki figurák helyett tényekkel szólt Kossuth a hallgatóságához, hatása ezért volt különösen mély és maradandó. Ez a hatás abban nyilatkozott, hogy a Ház — leszámítva Nagy György hozzászólását — minden további vita nélkül elfogadta a kereskedelmi tárcza költségvetését és áttért annak a részletes tárgyalására.

A mai nap munkája így szép eredménnyel záródott. Az ülés végén még Pető Sándor interpellált a vágóhídi sztrájk tárgyában. Kossuth Ferencz azonban olyan kielégítő választ adott, hogy azt maga Pető is elfogadta.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

A délelőtti ülés.

A belügyi költségvetés.

Justh Gyula elnök pont tíz órakor nyitja meg az ülést. Napirenden van a belügyi tárcza költségvetése.

Bozóky Árpád: A községi közigazgatás bajával, visszaéléseivel foglalkozik. A községi pátádó mindenütt növekszik s annak terheiben nem arányosan részesülnek a szegény emberek és a nagybirtokosok. Másik baj, hogy a községi jegyzők képzettsége hiányos, zugirászattal foglalkoznak.

Justh Gyula elnök: A képviselő ur Magyarországi községi jegyzőit zugirászattal és sápolással gyanúsította meg. Ezért a gyanúsításért a leg határozottabban rendreutasítom.

Bozóky Árpád: Nem akarta sérteni a jegyzőket. A mostani közigazgatási rendszer teljesen összezavarja a hatásköröket, a paraszt embert panaszaival egyik hatóság a másikhoz küldi.

Nincs bizalommal a kormány iránt, nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a balpárton.)

Buza Barna: Nem hive a községi közigazgatás államosságának. Bozóky fából vaskarikát ajánl, mikor a községi bíróból állami tisztviselőt akar csinálni. Mezősi Vilmos a gyülekezési és a szólásszabadság nevében szervezkedésre hívta föl egyebek közt a protestánsokat is. A protestánsok köszönik Mezősinek, hogy Bethlen Gábor és Boesky után védelmezőjüknek szegődött, de majd csak megvédik valahogy a maguk szabadságát Mezősi és a többi fogadatlán prókator nélkül is.

Az elnökök: Kérem a tárgyról tessék beszélni, ez a kérdés nem tartozik ide.

Buza Barna: A városok ügyének rendezéséről beszél. Bizik a kormány belügyi munkájában, s a költségvetést megszavazza. (Helyeslés. A szónokot többen üdvözlöik.)

Pető Sándor: A fővárosi gazdálkodási és közigazgatási állapotokról beszél. A fővárosi törvényt négy évtizeddel ezelőtt alkották, ez a törvény ma már elavult, nem felel meg egy világáros igényeinek és fejlődési viszonyainak. Ha az általános vá-

lasztól jog nehéz kérdés is az országra nézve, a főváros képviselőtestületének demokratikus ujjaszerzése nem ütközik semmi akadályba.

Az elnök az ülést tíz percze fölfüggeszti.

Horváth József (marosújvári): A tárcza kiadási tételei körül kevésnek tartja a csendőrség fizetésjavítását, de tudja, hogy számolni kell a pénzügyi nehézségekkel.

A költségvetést elfogadja.

Az elnök az általános vitát berekeszti.

Andrassy válasza.

Több szónok nem lévén, az elnök a vitát bezárta. Az elhangzott felszólalásokra gróf Andrassy Gyula belügyminiszter a következőkben válaszolt:

T. képviselőház! Parlamenti szokás szerint a miniszter a vita végén összegezi a vita anyagát és megteszi megjegyzéseit az összes felvetett kérdésekkel szemben. Ezt a szokást most betartani egy kicsit nehéz lesz, mert ez a vita úgy széjjelfolyt, mint az eső egy lapos réten, meder nélkül, mindenféle irányokban. Ha tehát felszólalásom nem lesz egy organikus egység, kérek a t. képviselőháztól bocsánatot; nem bennem lesz a hiba, hanem maga a tárgyalás olyan széjjelfolyó volt, hogy kénytelen leszek igen különböző kérdésekkel, mintegy mozaikszerűleg foglalkozni és mindazokkal a felvetett eszmékkel szemben, lehető rövidséggel, álláspontomat kifejezni. (Halljuk! Halljuk!)

A nemzetiségi kérdés.

Az első kérdés, amely itt felvetődött és amely — sajnos — olyan nagy helyet foglal el ma a képviselőház vitáiban: a nemzetiségi kérdés. (Halljuk! Halljuk!) Ezzel a kérdéssel ma tüzetesen foglalkozni nem kívánok. Már többször volt alkalmam álláspontomat kifejezni és felek tőle, hogy igen gyakran lesz alkalmam arra visszatérni. Folyton és folyton halljuk itt ezt a szerencsétlen nemzetiségi kérdést fejtegetni, kevés haszonnal az ügyre nézve. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) A mostani vitában olyan erősen képviselte a magyar álláspontot Fenyvesi t. képviselőtársam és olyan gyengén képviselték a nemzetiségi álláspontot, hogy igen röviden, pár megjegyzéssel vélek végezhetni a kérdéssel.

Lukács t. képviselő ur azt mondotta, hogy elhibázzuk mi egészen a politikánkat, midőn az u. n. agitátorok ellen küzdünk. Ő azt mondta — egészen csodálatos dolog ilyen mondani — hogy inkább az volna a helyes politika, hogy ha mi őket törekvéseikben támogatnánk. Csodálatos, mondhatnám, majdnem naiv remény az, hogy a magyar állam támogassa azoknak a törekvéseit, akik a magyar állam egységét veszélyeztetik. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) Teljesen hamisan állítják fel mindig a nemzetiségi t. képviselő urak a kérdést, mindig azt mondják, hogy mi az anyanyelvüket veszélyeztetjük, mi őket meg akarjuk magyarosítani. Mindez tökéletes tévedés. Magyarosítani itten erőszakkal nem akar senki. (Ugy van! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) hanem igenis a kultúra erejével, de erőszakkal magyarosítani nem célja a kormánynak, nem is volt célja a magyar nemzetnek soha. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.) Tévesen, hamisan állítják ezt hangulatsínálás végett. Ami a célja volt és a célja lesz a magyar állam politikájának mindig, mindaddig, amíg magyar lesz, az az állam egységét, a nemzeti egységet feltétlenül fentartani. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) Addig, amíg ezzel a szemponttal szembehelyezkednek a nemzetiségi képviselő urak, addig velük szóba sem állunk. (Élénk helyeslés és taps a jobb- és baloldalon.) addig paktumról, modus vivendikről, konzessziókról beszélni sem lehet. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) Helyezkedjenek ők azon elvi alapra, amelyen áll a nemzetiségi törvény is, fogadják el a magyar politikai nemzet egységét, cselekedjenek eszerint és akkor, meg vagyok győződve, hogy igen könnyen meg fogjuk találni azt az utat, amelyen az ő konkrét egyes sérelmeiket megoldani lehet. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) Addig azonban nem is keresünk semminemű módozatot, érintkezést. (Helyeslés) addig el nem ismerjük létük jogosultságát, olyan tényezővel pedig, amelynek már a létét is a nemzet elleni sérelemnek tartjuk, egyáltalában szóba sem állunk. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobb- és baloldalon.)

A gyülekezési jog.

Ezen rövid megjegyzés után áttrétek Mezősi Vilmos t. képviselő ur tegnapi felszólalására, amelyben ő a belügyi kormányzatot elég keményen megtámadta. Ő sürgeti a gyülekezési és egyesülési jog kodifikálását. Hivatkozik arra, hogy én azt egy ízben megígértem. Hát ez igaz, megígértem s ezen ígéretemet ma is fentartom. (Helyeslés.) Tényleg a gyülekezési és egyesülési jog kodifikálendő Magyarországon. (Helyeslés.) De akkor sem mondtam, hogy ez a legsürgösebb dolog egyike (Ugy van!) mert ígéretem, hogy a közvetlen közelben és első sorban azt fogom tenni, hanem igenis, azt mondtam, hogy ez egy fontos ügy és hogy kodifikálni kell. Ezen ígéretemet ma is fentartom (Helyeslés), azonban ma sem ígérem, hogy a legközelebbi teendő ezen törvény benyújtása lesz. Talán megnyugodhatik a kép-

viselő ur is abban, hogy csakugyan megfelelőbb, ha ezt majd az általános választói jog alapján álló képviselőház fogja megtenni, mintha ezt most tesszük. (Helyeslés és tetszés.) Éppen a t. képviselő ur mindig azt mondja, hogy más teendője és feladata nincsen ennek a parlamentnek, csak az általános választói jognak a megalkotása, az egyenlőnek és községenkéntinek; ezt mondja ő; máskor meg éppen sürgeti, követeli azt, hogy éppen ebben a kérdésben, amely csakugyan az új parlament elé való, megelőzzük azt az új parlamentet és a törvényt már most meghozzuk.

Mezőfi t. képviselő ur felhoz számtalan konkrét esetet, amelyben bizonyítja, hogy a közigazgatási hatóságok helytelenül alkalmazzák a létező jogszabályokat a gyűlekezési és egyesülési jogban. Én tényleg kénytelen vagyok elismerni, hogy azon felhozott példák nagy részében az illető közigazgatási hatóságok nem helyesen jártak el; elismerem, hogy tényleg olyan indoklások terjesztettek elő, amelyek túlságosan tartalmatlanok; de, kérem, ezért a belügyi kormányt felelőssé tenni nem lehet. Minden főszolgabíró saját meggyőződése, ismerete és jogismerete szerint jár el (Ugy van!); a belügyminiszter esetleges mulasztása csak abban állhat, hogy, ha eléje kerül a dolog, akkor hibásan jár el (Helyeslés.), ha a megfelelőbb és törvénytelen határozatot meg nem semmisíti és ezért a t. képviselő ur, ha azok érdekében kívánt volna eljárni, akiknek a jogát a főszolgabírák konfiskálták, akkor nézetem szerint nem azt kellett volna tennie, hogy már másodszor itt ilyen természetű hangzatos beszédet tartson (Ugy van!), hanem akkor azt a fáradságot, amelyet arra fordított, hogy összegyűjtse ezeket a konkrét adatokat, inkább arra kellett volna fordítani, hogy kioktassa a feleket, hogy megvan a felelősségi jog, hogy forduljanak a minisztériumhoz, ha a hatóság jogaikat megsértette. Ha ezt teszi a képviselő ur, akkor a konkrét esetben használ (Halljuk!), de nem áll ott mint szabadsághős a választói körben. Én azonban azt látom, hogy a t. képviselő ur inkább ezt óhajtott, mint azt, hogy használjon az egyes konkrét esetekben. (Derültség.)

Az egyesületi jog.

Az egyesületi jogról szólván, a t. képviselő ur engem támad s azt mondja, hogy itt szükkeblően kezeljük a hatalmat és ahol csak tehetjük, felosztani törekszünk a munkások egyesületeit. Ő itt úgy állítja oda a dolgot, mintha egyes nagybirtokosok érdekében járnék el. Ezt a leghatározottabban visszautasítom. Soha semmi nagybirtokosnak az érdekében egy szakszervezetet sem osztattam fel, nem is fogok. Soha egyénnek azt nem mondtam: kérem, itt nagybirtokosok érdekéről volt szó, azért részrehajló, azért egészen másképpen fogja fel a dolgot, kérem, én soha erre nem tekintek, soha nem is járulok hozzá ilyen kérdéssel, mert jól tudják, hogy hiába tennék. Ismernek eléggé arra, hogy tudják, hogy más engem ilyen kérdésben nem vezethet, mint csakis a közérdek. (Helyeslés.)

A szakszervezetek felosztását mindig magam végzem. Fennélfogva nagyon jól ismerem az eseteket és mondhatom, hogy sajnós, szinte tipuszerűen mindig ugyanazok az okok szerepelnek és mindig olyanok, hogy meg vagyok róla győződve, hogyha a t. képviselő ur ismerné azokat, négy szemközti kénytelen volna nekem bevallani, hogy nem tehetek mást, minthogy felosztassam azokat a szakszervezeteket. (Igaz! Ugy van!) Nem tendencia, nem üldözés, nem az a cél vezet, hogy megakadályozzam a munkások szervezését, de vezet az, hogy a szabadságnak legnagyobb veszélye, a szabadsággal való visszaélés (Élénk helyeslés.), hogy a szabadságot soha nem szabad kiterjeszteni odáig, hogy annak nevében zsarnokoskodjanak. (Élénk helyeslés.) Mert mi történik? A felosztott szakszervezeteknél a tipikus esetek a következők: (Halljuk! Halljuk!) Legtöbbnyire hiba van a pénzvétel körül. Hiányzanak a számlák, nincs bevezetve a kiadás és teljesen önkényesen jár el legtöbbnyire az illető vezetőség azzal a pénzzel, amely nem az övé. A második ok rendszeren, hogy az alapszabályokban megállapított tagdíjnál sokkal magasabb összeget szednek be lapok számára vagy más célra.

Hédervári Lehel: Általános a drágaság!

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: A harmadik és legnagyobb visszaélés, amely elő szokott fordulni, az, hogy diktálni akarják a szerződéseket, amelyeket a szakszervezet tagjai munkaadóval kötnek és azt, aki hajlandó más feltételekkel kötni szerződést, mint aminő feltételeket íónak talál annak a kupak-tanácsnak a vezetője, üldözik, bojkottálják, egyéni érdekében és szabadságában veszélyeztetik. (Élénk helyeslés.) Van-e nekem jogom ezt elnézni, nem-e követnék el mulasztást az egyéni szabadság, a közszabadság és az ország vagyonosodásának érdeke ellen, ha elnézném az ilyen és akkor, mikor a hatóság ezt jelenti, mikor az alapos vizsgálat alapján mindez kiderül, el nem járnék szigorúan. Ez nézetem szerint kötelességmulasztás volna. Mert, hogy a nagybirtokos érdekében is cselekszem, de első sorban a közérdekben és egyenesen azok érdekében, akik tagjai ennek a szervezetnek és szenvednek a vezetők visszaélései következtében. (Igaz! Ugy van! Élénk

helyeslés.) Ha látná a t. képviselő ur azoknak a leveleknek a tömegét, melyeket én kapok, ha látná azokat a panaszokat, amelyekben a szegény munkásember jajgatva mondja el, hogy ő nem bír megélni, mert megakadályozták abban, hogy akciószabadságát kifejtse, hogy ott vállaljon el munkát, ahol az neki tetszik, ha látná a képviselő ur, hogyan panaszodik az a szegény ember azért, hogy azt a véres, verejtékes munkával megszerzett pénzt sokszor föltalan czímen elzsarolják tőle. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) akkor a t. képviselő ur, ha a nép barátja, nem volna feltétlenül és mindig a szakszervezetek barátja. (Élénk helyeslés.) Mert azokat a szervezeteket, ahol jó a vezetés, ahol tényleg a munkásszótály érdekeit képviselik, üdvös szervezeteknek tartom, (Élénk helyeslés.) azokat bántani nem fogom. Ellenkezőleg, örülök azon, hogy jó vezetés mellett szervezkedik a munkásság, (Élénk helyeslés.) de a munkásságra nézve rendkívül károsnak és veszélyesnek tartom azt, ha az a munkás, aki nem áll az értelmi tehetségnek azon a nivóján, amely megkívánatik ahhoz, hogy az illető saját érdekeit megvédhesse, szabad prédálul dobátik oda az illető vezetők visszaéléseinek. (Élénk helyeslés.)

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy tud eseteket arra, hogy nem engedte meg a hatóság és a belügyminiszter azoknak a szakszervezeteknek újialkotását, amelyeket ugyanazon községenben felosztott a hatóság. Ez igaz, de természetes is. Hiszen kérem, ebben a kérdésben nincsen általánosság, nincsen még általános jogszabály sem. Elismerem, hogy az, hogy egy bizonyos szakszervezetet felosztattak, nem indok arra, hogy ott sohase engedélyezzenek egy újabb alakulást. De hogyha a hatóság, amely ismeri az embereket és a viszonyokat, azt mondja, hogy ugyanazok, akik a közelmúltban visszaélések által ártottak az odaváló munkásoknak és megsértették a törvényeket is, ugyanazokból a tagokból ugyanolyan szakszervezetet akarnak összeállítani, mint aminő már felosztattott, akkor igenis, ismét preventív érdek az, hogy megakadályozzam az újabb visszaéléseket. (Igaz! Ugy van!)

Pető Sándor: Hát hogyha azok törvényesen akarnak viselkedni? (Zaj.)

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: És akkor csak preventív érdek, ha nem engedem meg, hogy a szegény ember újra veszítsen pénzből. (Élénk helyeslés.)

Pető Sándor: Előre büntetni még sem lehet!

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Az nem büntetés... (Zaj a közepén.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Ellenkezőleg, előre való megmentés attól, hogy ismét visszaéljenek a munkásokkal szemben. (Igaz! Ugy van!) Ez a nép érdekeinek megóvása abban az esetben, ha a felosztás igazságos volt és abban az esetben, ha világosan látható, hogy ugyanaz fog történni, ami történt a múltban. (Igaz! Ugy van!)

Persze, nem minden esetben áll ez így. Igen sokszor kisebb rendellenességek történnének, az az illető tag maga is segít már másodszor magán. Ilyen esetben nincs ok arra, hogy ne engedélyezze a hatóság az újra való alakulást. De ott — ismétlem — ahol ilyen eset nem forog fenn, ott ahol világosan látjuk, hogy nincs másról szó, minthogy egy pár ambíciós ember azért szervezi a munkásságot, hogy abból szerephez jusson, (Igaz! Ugy van!) ott a hatóság igenis helyesen teszi, ha a szervezkedést meg nem engedi. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

A lakáskérdés.

Mezőfi Vilmos t. képviselő ur felhozta a budapesti lakáskérdést is. Hát én teljesen osztozom abban a felfogásban, hogy a mai lakásviszonyok Budapesten egészségtelenek, helytelenek. Tudom azt is, hogy csaknem minden erkölcsi és fizikai betegségnek forrása nagyvárosokban a túlszűfolt, rossz lakás. Ez forrása minden ragályos betegségnek, forrása az erkölcsatlenség fejlődésének is. És ez így van minden fővárosnál. (Igaz! Ugy van!) Ebből természetesen nem következtetem azt, hogy tehát ne küzdjünk ez ellen, mert ez egy a nagyvárosokkal járó betegség. Ellenkezőleg, én legfontosabb teendőim közé soroltam azt, hogy a lakásviszonyok javításával foglalkozzam. Azonban azt az utat és módot, amelyet a t. képviselő ur ajánl, nagyon veszélyesnek és károsnak tartanám.

A képviselő ur azt mondja mindig, hogy a háztulajdonosokat kell megrendszabályozni, azok ellen tart itt folytonosan dikeziókat. Hát kérem így nem lehet a dolgot segíteni. (Igaz! Ugy van!) Mi az oka a drágaságnak?

Hódy Gyula: Bokányiék!

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: A kereslet és kínálat közötti viszony. Tényleg, ma nagyon kevés a lakás Budapesten. Ez ad módot arra, hogy többet követeljenek. Új lakás, új ház építése pedig rendkívül drága. (Igaz! Ugy van!) Drága egyrészt éppen azon sztrájkok következtében (Igaz! Ugy van!) Élénk helyeslés. Nagy zaj a közepén. Elnök csenget.), amely sztrájkok mindenestére a szakszervezetek működésére vezethetők vissza. (Zaj.)

Pető Sándor: Maga az állam is kartellben van a vassal. (Nagy zaj.)

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Az egyik ok mindenestére ez, amelyik minden esetben a szakszervezetek működésére vezethető vissza, és az, hogy a lakások olyan drágák, azáltal válik lehetővé, hogy drágul a munkabér és egyáltalában minél inkább nehezítjük a háztulajdonosok egzisztenciáját, annál kevésbé fognak akadni olyanok, akik házak építésére vállalkoznak. (Ugy van!) Attól félek, hogy itt a hatósági intézkedés, a gazdasági élet szabadságának megkötése inkább káros, mint hasznos következtetésekkel fog járni. (Élénk helyeslés.) Azt hiszem, hogy a kormánynak nem is lehet kötelessége az, hogy a magánjogi viszonyokba benyulva, megszabja itt, hogy miképpen alakuljanak az árak, hanem igenis az a kötelessége, hogy a lehetőség szerint a maga részéről is gondoskodik arról, hogy a szegény emberek számára megfelelő számú lakás álljon készen. (Élénk helyeslés.)

A kormány ismeri ezt a kötelességet. Így legújabbban a pénzügyminiszter ur 6000 munkás számára gondoskodott lakásról. (Élénk éljenés.) Azt hiszem, hogy ez többet használhat az ügynek a háziurak megrendszabályozásánál. De legyen meggyőződve a képviselő ur, hogy még ezt sem tartom végleges és egyedüli eszköznek. Ez csak egy része a nagy akciónak, amelyet kell, hogy a kormány keresztülvigyen. A kormánynak szigorú kötelessége lesz a lakásviszonyok javítására minden módon hatni, valamint a szükséglakásokat szaporítani, amelyek szintén nincsenek Budapesten elegendő számban. (Helyeslés.) Legyenek meggyőződve arról, hogy ez a kormány szociális kötelességeit minden kioktatás és sürgetés nélkül is teljesíteni fogja. (Élénk helyeslés.)

Mezőfi Vilmos t. képviselő ur azt mondta tegnap, hogy ő mindaddig fog hozzám interpellációkat intézni, míg végül vagy benyútom a választási törvényt, vagy kijelentem, hogy ezt mikor fogom tenni. (Halljuk! Halljuk!) Mielőtt ő interpellációinak sorozatát megnyitotta, én azt mondtam neki, hogy ne tegye ezt, mert én akkor fogok válaszolni ha azt jónak és szükségesnek fogom látni, előbb nem és pedig akkor fogok érdemlegesen válaszolni az ő interpellációjára, amikor meg fogom mondhatni jóformán azt a dátumot, azt a napot, amikor a javaslatot be fogom terjeszteni. Addig ismételné azt, hogy be fogom terjeszteni, hogy időt veszíteni nem akarok s hogy komolyan veszem a tett ígéretet, azt hiszem tökéletesen felesleges. (Élénk helyeslés.) Hiszen ha egyszer nyilatkozatomban nem hisz, akkor azon nem hitt nyilatkozatnak megerősítésében sem fog hinni. (Élénk derültség és helyeslés.)

Kelemen Samu: Zárd le a sort! (Derültség!)

A közigazgatás reformja.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Ezzel buszom Mezőfi t. képviselő urtól és rátérek a többi szónokokra (Halljuk! Halljuk!) Itt a gondolatoknak egész halmaza merült fel. A különböző képviselő urak a közigazgatás kiülbönböző kérdéseit vetették föl és ennek számos kérdésnél sürgős reformálást kívánták. Én e tekintetben egyetértek ugy, Kmety, mint Horváth t. képviselő urral s mindazokkal, akik azt mondták, hogy a közigazgatás reformra szorul. Igenis tudom, hogy az messze van a tökélytől; igenis tudom, hogy főleg azon elvi ellentét, amely azelőtt a pártok között a közigazgatás reformjának mikéntjére vonatkozólag uralkodott, megakasztotta a reformot annak dacára, hogy mindenki elismerte annak gyakorlati szükségességét s nagyfokú sürgősségét is. (Ugy van!) Ma szerencsére ezen elvi ellentét a pártok között megszünt, ma azt hiszem, nincs a parlamentben oly árnyalat, mely az államosítás megvalósulását akarja, ma mindnyájan az önkormányzat erősítésének alapelvein állunk (Ugy van! Ugy van! balfelől.) Tekintve ezt, azt hiszem, hogy ma könnyen megvalósítható a reform, ma nem lesz az az elvi akadály, amely a múltban volt. Azt hiszem, hogy a legsürgősebb feladat a jövőben a közigazgatás reformja lesz. És pedig azt hiszem, hogy a közigazgatás hatályát az önkormányzati elv fentartása mellett is nagy mértékben lehet fokozni és kell is fokozni. Azon konkrét gondolatok közül, amelyeket erre nézve itt hallottam, legyen szabad egy párt felemlíteni. (Halljuk! Halljuk!)

Kmety Károly képviselő ur — azt hiszem ő volt az — a járási önkormányzat kifejlesztéséről beszélt. Ennek én régi híve vagyok; épp úgy mint ő. Szilágyi Dezsőtől hallottam azt az álláspontot először kifejtve és én meg vagyok győződve, hogy az ország egy nagy részében — azonban nem mindenütt, de nagy részében — a járásközi önkormányzatának kifejlesztése nagyon hasznos lesz. A megye tulnag terület. A megye közigyei iránt nincsen meg az a közvetlen érdeklődés, amely előfeltétele az önkormányzati életnek. Zemplén megyében pl. azt, aki ott a galicziai határon él, a déli vidéknek konkrét közigazdasági érdekei egyáltalában nem érintik, nem ismeri azokat. Tehát ő úgy jár el oda a megyegyűlésre, kötelességteljesítésből, de nem azzal az érzéssel, hogy saját ügyeit védi. Ennélfogva ott, ahol van kellő intelligencia, ott a járási önkormányzat-

nak, a járási bizottságok kifejlesztését hasznosnak tartom. Azonban egy sablonra nem lehet az országot huzni. (Igaz! Ugy van!) És egyáltalában azon meggyőződésben élek, hogy egyik főhibája volt a mi közigazgatási törvényeinknek, (Halljuk! Halljuk!) hogy a francia minta szerint sablonokba öntötték mindent. Ha török, ha szakad, Erdélynek épp úgy kell kezelni nálunk, mint az Alföldnek. Homlok-egyenest ellenkező viszonyokra nálunk ma ugyanazokat a jogszabályokat kell alkalmazni. Ez óriási hiba. Az én törekvésem az lesz, hogy a törvényt alkalmazzuk a különböző viszonyokhoz, úgy mint az pl. Angliában van, ahol igen sok premissiv törvény van. Nem tartozik minden megye életbeléptetni ugyanazon jogszabályokat, tőle függ, hogy megteszi-e vagy nem; azonban ha megteszi, akkor meg van állapítva előre annak a jogszabálynak az egész részletezése. En azt hiszem, hogy míg egyes megyékben szükséges lesz a járási önkormányzatot kifejlesztetni, úgy más megyékben az lenne éppen szükséges, hogy a megye bírjon (Halljuk! Halljuk!) a községekhez közelálló ellenőrző és végrehajtó hatalommal, végrehajtó eszközökkel, hogy a járásek kisebbek legyenek, vagy pedig a járás és a község közé egy a jegyzői hatalommal plus új jogokkal felruházott egyén illesztessék, s az képviselje ott a megyét, illetőleg a magyar állam hatalmát.

A városok ügye.

Felhozott a városok ügye is. Több képviselő ur sürgette a városi törvény meghozatalát. Elismerem, hogy ez is egyike az égető kérdéseknek. A városok szintén sablonszerűleg, egyenlően kezeltettek a vármegyékkel. A városokat rendező jogszabályok s a vármegye közigazgatásában levő jogszabályok csaknem azonosak.

Az 1886: XXI. t.-cz. alig tesz különbséget a városok és vármegyék közt, pedig óriási nagy különbség gyakorlati szempontból a város és a megye közt. A városi életet külön törvénnyel kell szabályozni. Mielőtt azonban erre kerülne a sor, sajnos, még szükség lesz a városok anyagi helyzetén segíteni. (Igaz! Ugy van!) Amikéntjére vonatkozólag annyit mondhatok, hogy egyelőre a kormány csak azt tervezi, hogy bizonyos összegeket bocsásson előre megállapított kulcsok szerint a városok rendelkezésére. (Helyeslés.) Nem egyes adókat, mert azok igen különbözően hatnak és többnyire éppen a gazdag városok előnyére szolgálnak, a szegényeken pedig nem igen segítenek, de több kulcs szerint megállapított segélyben részesítsük a városokat. (Helyeslés.) Ez azonban csak ideiglenes módja a rendezésnek szerintem, mert elvégre is csak az lehet egyetlen törekvése azoknak, akik önkormányzatot akarnak, hogy a városok bizonyos anyagi önállóságra teygenek szert, mert anélkül komoly önkormányzatról beszélni nem lehet. (Igaz! Ugy van!) De míg ennek módját megtalálják, addig az egyetlen kiegészítő eszköz, melyet megemlítem.

Felhozták, hogy a szegényügy s az illetőségi kérdések is szabályozandók. Teljesen igaz, hogy a szegényügy rendezetlenségénél fogva Magyarországon átka lett a községeknek. Vannak kis községek, amelyek óriási terhet viselnek e czímen. Nincs kiegyenlítő a teherviselési képesség. Azt hiszem, hogy elkerülhetetlen lesz a szegényügy szempontjából csoportosítani a községeket úgy, amint külföldön ez csaknem mindenütt történik, hogy együtt viseljék a terhetek, nem pedig úgy, amint nálunk is van, hogy véletlenséggel dönt afelett, hogy néha egészen szegény kis községeknek sokkal nagyobb a terhük, mint más gazdag községeknek. A teherviselést az igazság szempontjából arányosítani kell.

Az illetőségi törvény.

Az illetőségi törvény is teljesen chaotikus, az a sok szemelvényes vita afelett, ki mily illetőségi, sokszor irtózatos időbe és pénzbe is kerül. Tény tehát, hogy ezt is okvetlenül a közel jövőben szabályozni kell.

Ezt az óriási munkakört, amelyre most rátekintettünk, egyszerre elvégezni nem lehet. Ehhez sok idő kell. (Igaz!) azért nem is ígérhetem, hogy én, mint belügyminiszter ezeket megoldani fogom. Remélem, hogy nem lesz erre időm, remélem, hogy más fogja ezeket megoldani. (Mozgás.) Csak annyit akarok konstatálni, hogy ezek elodáztatlan sürgős feladatok és bárki fog helyemen ülni, kötelessége lesz e kérdések megoldására fordítani egész erejét.

A fővárosi törvény.

Felhozott a fővárosi törvény ügye is. (Halljuk!) Pető t. képviselő ur sürgette a fővárosi törvény reformját. Ez is olyan kérdés, amelyet már itt többször megfogtam. Teljesíteni is fogom. Amikor rávonatkozólag természetesen pozitív nyilatkozatot nem tehetek, mert elvégre ez a munka nem olyan, amit idő szerint lehet végezni. (Felkiáltások a közepén: A legközelebbi választásig.) Akkor kell benyújtani a törvényjavaslatot, amikor jó, amikor elkészítődje bizik abban, hogy megoldotta a feladatot, amely előtte áll, de határozott időre szabott munkára a politikában nem vállalkozom. Megígértem azt is, ígéretemet ismétlem most is, hogy be fogom terjeszteni a fővárosi törvényjavaslatát és pedig úgy remélem, hogy nemsokára a választójogi

törvény megalkotása után (Felkiáltások: Előtt!) vagy azzal egyidejűleg is, úgy, hogy a községi választások már az új törvény alapján történjenek. (Élénk helyeslés.)

A virilizmus eltörlését a fővárosban már kilátásba helyeztem a multkor, mikor e kérdésben szóltam, ugyszintén az összférhetetlenség megszigorítását, (Helyeslés.) mert azt tartom, hogy a törvény és a szokás nálunk erre nem fektetett elég súlyt (Igaz! Ugy van!) és hogy nagy hiba az, hogy igen sokan ülnek a képviselőtestületben, akiknek érdekei összeütközésük lehet.

A fiúmei kérdés.

Még a fiúmei kérdéstről akarok szólni. (Halljuk! Halljuk!) Zanella t. képviselő ur igen hazafias szellemen nyilatkozott tegnap a fiúmei olaszok nevében, mit nagy örömmel hallottam én is és hallott, azt hiszem, az egész tisztelt Ház. (Igaz! Ugy van!) En egyáltalában Fiumében az olaszág erősítését tartom a helyes politikának. (Élénk helyeslés.) Azt hiszem, hogy ha az olaszágot gyengítjük, akkor nem olyan elem fogja ott a teret elfoglalni, amely hozzánk közelebb áll, mint az olasz. Ebből a szempontból nézem a rendőrség államosítását is. Nem tartom célirányosnak s helyesnek, hogy a fiúmei rendőrséget államosítsuk. Zanella t. képviselő ur azon jogi felfogását, amelylyel azt magyarázta, hogy tulajdonképp törvényes joga sem volna a magyar államnak ehhez, nem osztom. Feltétlenül volna joga hozzá, mert törvénynyel mindenhez van joga, mit törvény nem korlátoz. Amidőn Kmety t. képviselő ur kijelenti, hogy elvi ellensége az államosításnak még azon városokban is, ahol az illető városok maguk kívánják az államosítást, viszont be akarja abba a magyar városba hozni, amely nem kívánja, akkor én ezt a logikát nem tartom egészen helyállónak. (Derültség.)

Kmety Károly: Kivételes viszonyok vannak ott! (Zaj.)

Az elnök: Csendet kérek!

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Ha áll az az okoskodása, hogy lehet jó rendőrséget autonómia keretében is felállítani, akkor ez a tétel áll Fiuméra nézve is és akkor törekedjünk azt elérni, hogy a fiúmei rendőrség céljának megfelelően, de ne kockáztassuk azt, hogy ez az ügy egy fiúmei kérdéssé fejlődjék.

Báró Thorotzkay Viktor: Fel is van függesztve, nincs is ott rendőrség.

Elnök: Csendet kérek!

Bozóky javaslatai.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Végül Bozóky Árpád t. képviselő urnak határozati javaslataira kívánok nyilatkozni. Ő először azt mondja, hogy a szolgabírói állások szüntettessenek meg. Bocsanatot kérek, ez óriási hiba volna és én igen kérem, ne méltóztassanak engem erre utasítani. (Derültség.) Felkiáltások: Nem utasítjuk! Bozóky t. képviselő ur úgy látom, Magyarországot nem ismeri, csak az Alföldet. Az Alföldön csakugyan vannak olyan nagyközségek, hogy ott elképzelhető az a megoldás, hogy a nagyközség vigye az egész adminisztráció terhet; de Magyarország egyéb részében csak a községekre bízni az egész közigazgatást és a közbenső fórumot elkerülni teljesen lehetetlen állapot volna.

A másik javaslat, amelyet beadott, az, hogy töröltessék el az önálló puszták pótdadóvezménye.

Mezőfi Vilmos: Ugy van! Ugy van! Ezt el kell törölni. (Zaj.)

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Vette volna magának a fáradságot t. képviselő ur, hogy elolvassa az adótörvényjavaslatot, amelyet oly keményen elítél... (Zaj.)

Elnök: Csendet kérek!

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: ... akkor látta volna, hogy az ott már el van törölve. (Derültség.) Zaj. Közbeszólások.) Az mindegy, hogy hol, a földög az, hogy megtörtént.

Azután másik javaslat az, (Halljuk!) hogy a pusztáknak a községekhez való csatolása kérdésében csak a törvényhozás intézkedhessék. Ez oly kicsi kérdés, annyira a lokális helyzettől függ, hogy ezt a törvényhozás elé hozni teljesen lehetetlen dolog. Ennek a törvényhozásnak úgy is annyi munkája van, hogy túl van halmozva. Ilyen kicsiségeket ne hozunk ide, ahol azok minden érdek nélkül intézettek el: itt senki sem figyel arra, itt könnyebben lehet keresztülcselezni bármit, mint a hatóságoknál, amelyek felelősek az eljárásukért. Ki érdeklődik a képviselők közül, ki képes magának véleményt formálni az iránt, hogy egy megyében egy önálló pusztát valamelyik községhez csatolandó-e, vagy nem? Amireh pedig nem ért egy testület, azt nem kell elébe hozni. (Halljuk! Halljuk!)

Községi és körorvosok fizetése.

A községi és körorvosok fizetések rendezésére nézve voltam bátor jelenteni, hogy ez meg fog történni. Most bátor vagyok ehhez hozzáfűzni, hogy ő felsége már el is fogadta a javaslatot és abban a helyzetben vagyok, hogy az egy-két nap múlva előterjeszhetem. (Élénk helyeslés.)

Ezek alapján tehát kérem a t. Házat, hogy a határozati javaslatok visszautasítása mellett méltóztat-

sék a költségvetést elfogadni. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps.)

Mezőfi Vilmos élt még határozati javaslata czímen a zárszó jogával, s választott Buza Barna és Horváth József fölszólalására.

Ezután a Ház a belügyi tárcza költségvetését általánosságban elfogadta s az elnök az ülést délután két órakor fölfüggesztette.

A délutáni ülés.

Az elnöki széklet Rakovszky István foglalja és délután négy órakor újra megnyitja az ülést.

A belügyi tárcza.

Az országos levéltár tételénél

Nagy György azt kifogásolja, hogy a levéltár helyiségei tűzveszélyesek s hogy az okmányokhoz nehéz hozzáférni.

Andrássy Gyula belügyminiszter elismeri, hogy a helyiség tűzveszélyes, de ezen segíteni is készülnek. Az pedig, hogy a levéltárban az egyes okmányokhoz csak nehezen lehet hozzáférni, a szükséges ellenőrzés természetéből folyik.

A tételt a Ház elfogadja.

Barabás Béla előadó a törzsfizetések javításáról szóló tételhez szólal föl. A tételt a Ház elfogadja.

Az anyakönyvi kiadások tételénél

Nagy György a fiúmei anyakönyvekről kezd beszélni, majd áttér a fiúmei magyarság és olaszág viszonyára.

Az elnök: Nem engedhetem meg, hogy eltérjen a tárgytól.

Nagy György: Csak egészen röviden!

Az elnök: Nem lehet.

Nagy György: Tehát majd máskor! (Leül.)

A közegészségügyi tételénél

Thaly Kálmán: Magyarországra nézve talán a legintosabb tétel ez. A kivándorlás folytonosan apasztja az ország emberanyagát, legalább arról kell gondoskodni, hogy az itthon maradtak egészségesek legyenek. Gróf Teleki Géza volt belügyminiszter irányította a figyelmet először a kórházügyre, amely azóta öröndetes fejlődést mutat. Üdvözlí azt az eszmét, hogy a belügyminiszter minden orvosi újítást orvosok által tanulmányoztat és alkalmazásba is vétet. Azt ajánlja, hogy a Magyarországon található kitiűő hatáson és összetételű ásvány- és egyéb gyógyvizek terjesztéséhez lássunk. Mattoni például haszontalan osztrák ásványvizekkel árasztja el egész Magyarországot, holott nyilvánvaló, hogy ha élelmes, ügyes vállalkozó kezébe kerül a magyar ásványvíz, világszerte drágán vásárolnak.

Nagy György a tuberkulózis elleni védekezésről beszél, sanatóriumok felállítását, a nép higienikus ismereteinek gyarapítását sürgeti. Ohajtaná, hogyha erre a tételre a meglévő összeg dupláját szavazná meg a törvényhozás s javasolja, hogy a tételt 500 ezer koronával emeljék.

Buza Barna hozzászólása után

Andrássy Gyula belügyminiszter utal arra, hogy a Buza Barna által érintett kérdések tulajdonképpen nem az ő, hanem a kereskedelemügyi miniszter tárczájára tartoznak. Nagy sajnálatára nem fogadhatja el Nagy Györgynek azt a javaslatát, hogy a tétel 500 ezer koronával emeljék, mert a pénzügyi helyzet tekintetbe vételével csak lassan és fokozatosan lehet ezt a tételt fokozni. A gyógyszerárt-ügy rendezése ényleg sürgős szükségét ő is elismeri. Törvényjavaslatot készítettett azért, melyet legközelebb beterjeszt és amelyikben új alapokra fekteti a gyógyszerártarak engedélyezését.

Horváth József (marosújvári). A községnek jó ivóvízzel való ellátását sürgeti.

Barabás Béla előadó: A belügyminiszter és pénzügyminiszter kívánságára a pénzügyi bizottság azt indítványozza, hogy a betegápolási pótdadó kulcsát öt százalékban állapítja meg.

A Ház ilyen értelemben határoz.

A határrendőrség tételénél

Nagy György kéri a belügyminisztert, hogy készítse el a határrendőrségre vonatkozó aktákat, mert a költségvetésben kevesebb határrendőrkapitány fizetése van felvéve, mint ahányan vannak.

Andrássy Gyula belügyminiszter: Külön költségvetést fog előterjeszteni, amelyik egyéb körülményekre is kiterjed. Az, hogy Fiumében még nincsen felállítva a határrendőrség, tisztán csak opportunítási okokból történt.

A közjótékonysági tételénél

Csepány Géza a kivándorlási alapról szóló tételt reklamája, mely hiányzik a költségvetésből.

Nagy György: Annak, hogy ilyen süriin felszólalok, oka az, hogy a balpárt a bizottságokból teljesen kimaradt.

Az elnök: Tessék a tárgyhoz szólni. Nem szükséges megindokolni, hogy képviselő ur miért szólalt fel.

Nagy György: A humanitárius célokra fölvert összegeket kevesli.

Andrássy Gyula: A kivándorlási alap sincs fölvéve, mert maga az alap a zárszámadásnál kerül tárgyalás alá.

A belügyi tárcza költségvetésének letárgyalása

után Barabás Béla előadó előterjesztette a honvédelmi miniszter és belügyminiszter együttes jelentését, mely szerint a negyvennyolczas honvédek ezután betegségük esetére nem katonakórházi, hanem rendszeres kórházi ellátásban részesülnek.

Ezzel a költségvetés részletes tárgyalása véget ért.

Felkiáltások: Éljen Andrassy!

A kereskedelmi tárca.

Következett a kereskedelmi tárca költségvetése.

Babó Mihály előadó azzal ajánlja elfogadásra a tárca költségvetését, hogy lehetetlen az, hogy a Ház ne viseltesse bizalommal a mai kereskedelemügyi kormányzat iránt, mely annyit tett az ország közgazdasági életének föllendítésére s a negyvennyolczas programban levő gazdasági függetlenség előkészítésére.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Az előző két év költségvetésénél volt alkalom kifejtetni kereskedelmi kormányom programját. Ez a program olyan széles alapokon nyugodott, hogy ennek végrehajtása több évi nagy munkát fog igényelni. Időelőttinek tartanám tehát, ha ma újabb tervvel és eszmékkel állanék elő. Helyesebbnek vélem inkább, hogy számot adjak arról, hogy milyen mértékben teljesítettem ígéreteimet, mit cselekedtem előadott programom megvalósítása érdekében, vagy más szóval, mennyire sikerült előbbre vinnem az országot a közgazdasági önállóság felé, amelynek kivívása életem egyik célját képezte, képezi ma is és képezni fogja mindig (Élénk éljenzés) és ezt tettem azért, hogy megerősítem az országot nemcsak a czéliből, hogy mikor eljön az ideje, a közgazdasági függetlenséget megvalósíthassa, hanem, hogy ezt a függetlenséget, megerősödése folytán meg is tartsa.

T. képviselőház! Elsősorban azon alkotások közül, amelyek létrejöttek, emlitem meg, mint egyik legnagyobbat, amelyre már az előadó ur is hivatkozott, az Ausztriával megkötött vám- és kereskedelmi szerződést. Köztudomású dolog, hogy milyen körülmények között, milyen leköötöttségek közepette jött létre ez a szerződés. Ez a magyarázata annak, mért nem volt lehetséges megvalósítani azt a programot, amelytől sem én, sem a függetlenségi párt el nem térünk. (Ugy van! Ugy van!) De minthogy lehetetlen volt az adott helyzetben megvalósítani a tényleges önálló vámterületet, arra kellett törekednünk, hogy eltávolítsuk annak utábjól mindazt, ami utábjában állhatott és állhatna és hogy biztosítsuk 1917-re feltétlenül a nemzetnek nemcsak önrendelkezési jogát, amelylyel feltétlenül bír, hanem ezen joggal való élhetést is. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Mert nagyon helyesen jegyezte meg a t. előadó ur: nagy különbség van a jog bírása és a jog érvényesíthetése között. Igen sok reményt fűztünk egykor 1899:XXX. t-cikkhez. Ezek a remények meghiusultak, e törvény egyoldalú magyar törvény volt, nem tartották tiszteltben sem az egykori magyar kormányok, sem pedig a külföldi államok. Most tehát szerződésleg nemzetközi alakban megkötött és beczikkelyezett kötéssel kellett biztosítanunk azt, hogy jogainknak ilyen kijátszása többé nem lesz lehetséges. Ezt sikerült a legteljesebb mértékben biztosítanunk, mint ahogy sikerült biztosítanunk azt is, hogy 1911-ben tényleg élhetünk azzal a törvényes jogunkkal, hogy az önálló nemzeti bankot felállíthatjuk. Továbbá biztosítani akartuk azt is, hogy Magyarország államisága kidomborodjék ugy az Ausztriával kötött szerződésben, mint a külállomokkal megkötendő szerződésekben és mindkettőre vonatkozólag igen becses előrehaladás történt a megkötött szerződésben. Minthogy ezen nagy előnyöket meg kellett fizetnünk és mindössze is csak az a kérdés, hogy az ár, amelyet ezen előnyökért fizettünk, megéri-e azon előnyöket, amelyeket megvásároltunk? Az én hazafiságom és az a gyakorlati tudás, amelyet egy hosszú élet munkásságával némileg sikerült megszereznem megnyugtatónak abban, hogy igen nagyban megéri az, amit nyertünk, az árat, amelyet érte fizettünk. (Helyeslés a baloldalon.)

Rátérek azon alkotásokra, amelyeket létrehoztam amióta a kereskedelmi kormány élén vagyok, ugy az ipari, mint a kereskedelmi, a közlekedési és a szociálpolitikai téren. (Halljuk! Halljuk!) Első sorban az iparkutatást kell említenem, mert kellő iparkutatás nélkül életképes ipart teremteni lehetetlen. Meg kell tehát említenem és némi megnyugvással említem meg azt, hogy amíg ezelőtt 25 városban 89 iparostanfolyam volt, tehát a megelőző összes kormányok működésének eredménye, ismétlem, 25 városban 89 iparostanfolyamot állítottak fel, addig már az elmúlt évben 65 városban 318-ra rugott a felállított tanfolyamok száma, (Éljenzés.) melyet 10.607 iparosmester és segéd látogatott.

Az iparostanfolyamok képessé teszik a kisiparosokat, hogy jobban dolgozzanak, ami nagy fontossággal bír, mert bár a hazafiság készít minket arra, hogy magyar iparcikkeket használjunk még akkor is, ha ezek tökéletlenek, a közérdek azt követeli, hogy ezek a cikkek jók is legyenek. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Megemlítem, hogy két új ipariskolát

létesítettem Szatmáron és Debreczenben és egy új felső ipariskolát, amely meg fog nyílni Szegeden ebben az évben, továbbá két technológiai iparművészeti muzeumot rendeztem be Kolozsvárott és Marosvásárhelyt. (Helyeslés a baloldalon.) Az iparfejlesztés terén megalkottam az új iparfejlesztési törvényt és az új ipartanácsról szóló törvényt. Rendeztem a hadsereg-szállítás kérdését. Igaz, hogy ebben a kérdésben az osztrákok még ma is nagy ellenállást fejtenek ki, de nekünk meg vannak azok a megegyezési alapok, amelyekre támaszkodhatunk, hogy a mi jogainkat érvényesíthessük. (Élénk helyeslés.) Továbbá biztosítottam a közszállításokat az országban a magyar ipar számára, ami évi 150 millióra rugó megrendelést képez.

Nagyszámu új gyár alapítását mozdítottam elő. (Halljuk! Halljuk!)

Ami ezeket a gyárakat illeti, már az igen t. előadó ur megemlítette, hogy egy képviselőtársunk azzal gyanúsította meg a mostani kormányt, hogy a gyár-alapításoknál és más téren is, pl. a refakciánál a régi rendszert követi. Jobban szerettem volna, ha a t. képviselő ur nem általánosságban beszél, hanem konkrét tényekkel állt volna elő, mert abból, amit itt felhozott, egyetlen vád sem bír az alaposág árnyékával sem és Farkasházy képviselő ur nem fogja az országgal elhitetni, hogy én mint miniszter, szabálytalanságot követek el. Mondanom sem kell, hogy a gyár-alapítások a lehető legnagyobb korrektséggel, a legnagyobb elővigyázattal történnek. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) Természetes, hogy csak olyan gyárakat alapíthatunk, amelyeknek alapítására vannak tőkét nyújtó vállalkozók. Ehhez a tőkéhez a kormány hozzájárul bizonyos arányban és bizonyos feltételek alatt, amely feltételek megtartását a legszigorúbban ellenőrzöm. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.) És, t. Ház, már volt alkalom kijelenteni, hogy azon áldozat, amelyet az ország hoz akkor, amidőn ilyen gyárak alapítását előmozdítja, a legjobb befektetés, mert csupán fogyasztási adókban rövid idő alatt megtérül az egész összeg, amelyet az állam ezen czélokra fordít, amellel pedig óriási mértékben lendíti fel a magyar ipart, mint ahogy ez az előadandó alapokból ki fog derülni. (Halljuk! Halljuk!) Csak azt kell megjegyezni, hogy a polgárosodott államok kiadásai annyira szaporodnak s az igények minden oldalon annyira növekednek, hogy modern ország a folyton fokozódó államszükségletek mellett nem tud fennállani, ha nincs erős ipara, mert csakis erős iparállam bírja elviselni ezeket a nagy költségeket. (Igaz! Ugy van!)

Bár tudvalevő, hogy amióta kormányon vagyunk, nehéz pénzügyi viszonyok voltak egész Európában, ezen nehéz viszonyok ellenére mégis két év alatt sikerült 45 gyárat részben már felépíteni, részben biztosítani. E gyárakban 36 millió tőke van befektetve és 7300 munkást alkalmaznak. Sikerült továbbá 52 már megkezdett gyárat tetemesen kibővíteni husz és fél millió új befektetéssel és 6900 új munkással, vagyis összesen 56 és fél millió tőke lett gyárakba befektetve 14,200 munkásszaporulattal és évi 50 millió értékű termeléssel. Azt hiszem, mindenki el fogja ismerni, hogy két év alatt ez jelentékeny eredmény. (Élénk helyeslés.) Mindehhez az állam kerek számban 12 millió koronával járult, amely 12 millió, mint előbb is említettem rövid néhány év alatt meg fog térülni. Az iparfejlesztési akciói erősen folyik tovább, ami látható abból is, hogy az évi költségvetésben 5 millió korona van erre a célra felvéve.

Szükségesnek véltem iparáganként évek sorára kiterjedő iparfejlesztési programot készíteni. Az erre vonatkozó összeállítás tisztelt képviselőtársaim közt szét lett osztva. Részemről a gondosan előre megállapított tervszerűséget kerestem minden alkotásnál. (Helyeslés a baloldalon.), nehogy kapkodás és fecsérlés legyen az alkotásoknál. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Meg lett az is állapítva, hogy miképpen alakulhat gazdasági helyzetünk az önálló vámterületnek létrehozása esetén, mert azt sem szeretném, hogy váratlanul lépje meg az országot bármely eredmény, amely ekkor észlelhető lenne. Rátérek a kisiparra, és erről is csak igen röviden akarok szólni. (Halljuk! Halljuk!) Teljesen át vagyok hatva a kisipar fontossága által a mi sajátos viszonyaink közt és azért, hogy éppen a kisipar az, amely legjobban rászorul a támogatásra akkor, amikor nagyipart fejlesztünk (Ugy van!) Át vagyok hatva annak tudatától is, hogy a kisiparosok képezik Magyarországon azon osztályok egyikét, amely osztályra a magyar nemzet teljes bizalommal támaszkodhatik. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Ebből kifolyólag kormányzatunk egyik czéljává tűztem ki azt, hogy a kisipart legerélyesebben segítsem. (Élénk helyeslés.) Mint a hogy a t. Ház erről a felsorolandó adatokból is meggyőződhetik. Két év alatt 593,000 koronát adtam 39 kisipari szövetkezetnek és 455,485 korona értékű gépeket 30 kisipari szövetkezeti csoportnak. 1.639,000 korona értékű gépeket adtam 540 kisiparosnak és 2 ipartestületnek és társulatnak. 200,000 korona ösztöndíjat adtam, hogy kisiparosokat küldjünk ki tanulmányutra. (Élénk helyeslés a baloldalon.) és a kisipar segítségére miniszteremem óta összesen 3.057,385 koronát adtam. (Éljenzés.)

Bejelentem a t. Háznak, hogy a kisipar fejlesztésére központot szándékozom létesíteni, melynek

műszaki közegét majd utazni fognak azért, hogy utbaigazítást adjanak a kisiparosoknak országszerte (Élénk helyeslés.) s hogy kereskedelmi közegét is lesznek ennek a központnak, akiknek segítségével a kisiparos termelése is értékesíthető lesz. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.)

Elkészítettem a tisztességtelen versenyről szóló, valamint a szabadalmi-, mintaoltalmi- és a védjegy-törvényeket. (Élénk helyeslés.) Szociálpolitikai téren pedig, amint tudni méltóztatik, megalkottam a munkásbiztosítási törvényt, amelynek végrehajtása a kezdet nehézségeivel küzd, míg átmehet teljesen az életbe, de amely annyira bevált, hogy már is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik erről az alkotásról az egész művelt külföld. Előkészítettem a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényjavaslatot. Meg lesz oldva az ipartörvényben a sztrájk-kérdés — természetesen tekintetbe véve a munkaszabadság védelmét (Élénk helyeslés.) — és ugyancsak az ipari törvényben lesz rendezve a női és gyermekmunka védelme, a munkások érdekképviseletének kérdése, az ipari és kereskedelmi bíróságok, továbbá a békéltetések kérdése. (Helyeslés és éljenzés.) A múlt évben jelzettek közül csak az aggkor és rokkantság esetére való biztosítás marad el. Ennek még el kell maradnia, mert az ország pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy ezt a nagy alkotást most vigyük keresztül.

Bejelentem még azt is, hogy meg kívánom oldani a zálogház-ügyet, még pedig úgy, hogy a legszegényebb néposztály ne legyen kénytelen olyan nagy kamatot fizetni a zálogházban kapott pénz után, amint ma fizet. (Élénk helyeslés és éljenzés.) A közlekedésügyre szintén kiváló figyelmet fordítok. Erre nézve — bár nem szeretek elődeimről és azok működéséről bírálatot mondani — mégis meg kell jegyezni, hogy hosszú éveken át nagy mulasztások történtek a befektetések terén, ugy, hogy most oly óriási mérvű szükségletek tornyosultak össze, hogy ezeknek kielégítése igen nagy áldozatokkal fog járni. (Ugy van!) De kell, hogy az ország meghozza ezen áldozatokat, mert ha meg nem hozza, akkor nem habozom kijelenteni azt, hogy a vasutak meg fognak állni. Már eddig is ebből kifolyólag jelentékenyen csökkent az a nagy jövedelmi forrás, amelyet az államvasutak nyújtani szoktak és amelyre az államnak pénzügyileg nagy szüksége van. (Ugy van!)

Az igazság érdekében ki kell, hogy jelentsem, hogy ezen mulasztásokért a vasutagazgatóság teljeséggel nem felelős, mert magam is konstátalom, hogy évről-évre megtétettek az előterjesztések, amelyek azonban annak idején minden kritérium nélkül töröltek a költségvetésből. A forgalmi eszközökre 90 milliót szavazott meg a Ház és most kerül a Ház elé egy 237 millióról szóló legsürgősebb beruházási törvény. Ez az összeg nagy, de mégse méltóztassék azt hinni, hogy ez kivételesen nagy összeg. Különösen, ha összehasonlítjuk azzal az összeggel, amelyet más országok költenek erre a célra. Így például, megemlítem Olaszországot, amelynek vasutai körülbelül ugyanazon ok miatt, mint a mieink, rossz állapotba jutottak és csak nemrég szavazott meg Olaszország ezer milliót oly czéliből, hogy vasutait rendez állapotba hozza. Mióta miniszter vagyok, az államvasutak mozdonyait 396-al szaporítottam, a teherkocsik számát 10.235-tel, a személykocsikét pedig 1137-tel növeltem. (Élénk helyeslés.)

Továbbá megalkottam a vasuti szolgálati praktikát: rendeztem a vasuti személyzet illetményeit és mondhatom, hogy atyailag gondoskodtam a vasuti munkások sorsáról. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Az ország egy részének tarifapolitikájára való tekintettel, építették meg a balatoni vasut (Helyeslés és éljenzés.) továbbá azzal a czélzattal, hogy a külföld egyrésze felé irányuló kivitelünk ne szenvedjen olyan késedelmeket, aminket kivált a múlt évben szenvedett. A kassa—oderbergi vasuton is nagy beruházások lesznek. Budapest helyzetére vonatkozólag fontossággal bír a helyi érdekű vasutak, villamossá való átalakítása. (Helyeslés.) Ebben az irányban még más javaslattal is fogok a t. Ház elé járulni, mert meg vagyok győződve, hogy ezzel birunk leginkább és legolcsóbban a budapesti lakásüzemelését segíteni.

Elkészítettem a budapesti pályaudvarok rendezése tervét, mely égetően szükséges. (Élénk helyeslés.) Félek föle, hogyha késünk azzal, hogy azt munkába vegyük, nagy nehézségekbe fognak ütközni. Fájdalom, azonban a budapesti állomásoknak átalakítása oly nagy összegbe kerülne, hogy még ezeit nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ehhez hozzájáruljunk.

Be fogom terjeszteni a viczinális vasuti törvényjavaslatot, továbbá az államvasutak igazgatóságának újjászervezéséről a törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés.) amely igen komoly és nehéz munka s tekintetbe kell vennem azt, hogy valamit megváltoztatni könnyű, de vigyázattal kell lenni, hogy a változtatás használjon és ne ártson. A közutak ügyeit is kiválóan gondolom. Két év alatt a törvényhatóságoknak 16 milliót engedélyeztem utépítési célokra (Élénk helyeslés.) és 430 kilométer törvényhatósági újat vettem át állami kezelésbe. Előkészítettem 12 évre szóló

rendszeres utóglyi programot. Ez is azért, hogy ne öletszerűleg vigyük végbe a befektetéseket.

Ennek keretében kiválóan gondolom a közsé-
gektől az állomásokhoz vezető utakat (Helyeslés.) és
az utahálózatokból igen sok helyen kimaradt darab-
okat, amelyek kimaradása hosszú részekben kiépít-
tet utakat hasznavehetetlenné tesznek, holott
aránylag kis költséggel, ha kiépítjük a kimaradt ut-
részeket, akkor az egész ut egyszerre használha-
tóvá válik. (Helyeslés.)

A vízi-utakkal és a hajózással is erélyesen fog-
lalkozom. A Duna-Tisza és a Duna-Száva-csatornák
tervei készen vannak és a végrehajtás csakis a tőkén
mulik. A fiumei kikötő és a Fiuméba vezető vasut
bőséges gondoskodásom tárgyát képezi. A tengeri
hajózást több irányban előmozdítom és a régóta
óhajtott magyar iskolahajó is már legközelebb meg-
lesz. (Élénk helyeslés.) Ezek azok az eredmények,
amelyeket a t. képviselőtársaim is látnak, de ezek-
kel távolról sem merült ki a kereskedelemügyi mi-
nisztérium munkája. Van olyan munka, amely a ke-
reskedelemügyi minisztérium kebelében folyik, me-
lyet a t. Ház nem lát és sajnálom, hogy nem lát.
Erre nézve csak azt mondom, hogy a kereskedelmi
minisztériumban most a régi hű 48-as ember szel-
leme honol, érjen ez, amennyit ér és nincsen olyan
magas- vagy alacsony rangú tisztviselő, aki ne igye-
keznék megvédeni a magyar közjogot, ne igyekeznék
előre vinni magyar hazánk megerősödését és ne se-
gitene előkészíteni az országot arra, hogy majd, mi-
dön jogait tényleg gyakorolhatja, a közgazdasági ön-
állóságának tényleges megszerzésére, hogy akkor az
ország minden irányban készen legyen. (Hosszan-
tartó élénk helyeslés.) Adja Isten, hogy ha majd a
kereskedelemügyi minisztériumból távozik, az a
szellem, amelyet oda beültettem, megmaradjon ott
továbbra is. Ajánlom költségvetésem elfogadásra.
(Hosszan tartó élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Nagy György aggodalmát fejezi ki a miatt, hogy
ilyen gyors tempóban végeznek az egyes tárczák
költségvetésével. Ez a sietség lehetetlenné teszi a
szakzerű és alapos kritikát. Nem hiszi, hogy olyan
nagy nemzeti vívmány volna a kvótaemeléssel su-
lyosított rossz kiegyezés. A paktum megadta a kor-
málynak azt a jogot, hogy ragaszkodjék a status-
quohoz, a kormány tehát nem volt kényszerhelyzet-
ben. Ezzel szemben sovány vizsgálat, hogy jo-
gunkat biztosították a jövőre

Az elnök: A kiegyezés és a paktum nem tartozik
a tárgyhöz.

Nagy György: A kiegyezés és a paktum a
tárgyhoz tartozik

Az elnök: A kiegyezés és a paktum nem tartozik
mert kénytelen leszek a szót megvonni.

Bozóky Árpád és Polónyi Géza: Joga van
Az elnök: Bozóky képviselő urat rendreutasi-
hozza!

Az elnök: Bozóky képviselő urat rendreutasi-
tom. Tessék folytatni.

Nagy György: Bizonyítja, hogy az autonóm
vámtarifá nem az ország függetlenségét szolgálja.

Kossuth Ferencz: De azt szolgálja!

Nagy György: Aehrenthal a delegációban az
ellenkezőt mondotta, azt, hogy az a birodalmi egy-
séget erősíti meg.

Kossuth Ferencz: Aehrenthalnak hisz és nekem
nem hisz!

Nagy György: A kormány iparpártolási akció-
ját kritizálja. Nem a nagyipart, hanem a kisipart kel-
lene támogatni. Az iparvállalatoknak adandó állam-
segélyek közül a bizonyos maximumon felül a tör-
vényhozás véleményét is ki kellene kérni. Bizalmat-
lansággal viseltetik a kereskedelmi miniszter politi-
kája iránt, s ezért a költségvetést nem fogadja el.

Az elnök: Több szónok nincsen feljegyezve, fel-
teszi a kérdést, hogy a Ház a kereskedelemügyi
tárca költségvetését elfogadja-e?

A Ház a tárca költségvetését általánosságban
elfogadja. Következik a részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalás során egész sorog tételt
hozzászólás nélkül elfogadnak.

Fél nyolczkor az idő előhaladottsága miatt elnök
a tárgyalást berekeszti, azután beterieszti a Vörös-
marty-szoborbizottság meghívóját, melylyel a Házat
a szobor leleplezésére meghívja.

Pető Sándor előadja a budapesti vágóhídon ki-
tört osztrák történetét. Utal arra, hogy ez a sztráik
milyen veszedelemmel fenyegeti Budapest élmelezé-
sét. Kérdést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez,
hogy hajlandó e békéltető eljárással közelélni?

Kossuth Ferencz: Az államtitkár urat már meg-
biztam azzal, hogy békéltetően közbeavatkozzék.

Pető Sándor: A választ tudomásul veszi.

Az ülés vége 7 óra 50 perczkor.

Budapest, május 16.

A kivándorlás ellen. Gróf Andrássy Gyula bel-
ügyminiszter tavaly, november végén rendeletet inté-
zett a törvényhatóságok első tisztviselőihez azzal az
értesítéssel, hogy az északamerikai Egyesült Államok-
ban gazdasági válság tört ki, mely nagymérvű munká-
hiányt és ennek következtében tömeges munkás-
elbocsátást vont maga után; a miniszter ennél fogva
elrendelte, hogy ezt tájékoztatás hírában kíván-

dorlásra szánták el magukat. A körrendelet kiadása
óta lefolyt öt hónap alatt egy hivatalos közlemények,
mint a sató kimerítően tájékoztatták a nagyközönsé-
get a válság mibenlétéről. Alig van nap, melyen az
országban vagy az Egyesült Államokból kérvények
ne érkezne a belügyminiszterhez, melyekben Ame-
rikában tönkrement kivándorlók államköltségen való
hazaszállításukat kérelmezik. Mindezek ellenére a bel-
ügyminiszter azt tapasztalja, hogy az Egyesült Álla-
mokban irányuló kivándorlás még mindig tart, sőt a
legutóbbi időben azt észlelte a miniszter, hogy olya-
nok is kivándorolnak, kiknek az Egyesült Államok-
ban sem hozzátartozójuk, de még ismerősük sincsen.
Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ily körü-
lmények között újabb körrendeletet intézett vala-
mennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, hangoz-
tatva annak nyilvánvalóságát, hogy ezeket a kiván-
dorlókat lelkiismeretlen titkos ügynökök vezették
félre, tudatlanságukat és hiszékenységüket kihasz-
nálva, csábító ígéretekkel behálolták. A miniszter
tehát felhívja a vármegyék első tisztviselőit, sürgő-
sen utasítsák az utlevéllap kiállítására illetékes ható-
ságokat, hogy minden egyes kivándorolni szándékozót
külön figyelmeztessenek arra, hogy az északamerikai
Egyesült Államokban a gazdasági viszonyok még min-
dig nem javultak s hogy a közel jövőben nagyobb
arányú ipari fellendülés nem is várható.

Bécsi levél.

(Keresik a bölcsek követ. — Egy sebesült. — Ca-
pulet és Montagne haragja. — Az áldozat.)

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, május 16.

A holnap megtartandó miniszteri tanácsko-
zás arra van hivatva, hogy a bölcsek követ tá-
lálja meg. Ez pedig tudvalevőleg nem könnyű
dolog. Ebben az esetben a probléma három rész-
re oszlik szét, ugymint először: a katonatiszti
fizetésemelés megállapítására, másodsor: a köz-
s költségvetésnek csak mérsékelt emelésére,
harmadsor pedig a terminus rendbehozására,
vagyis arra, hogy a fizetésemelés melyik idő-
pontban érvényesüljön; 1909 január elsején, vagy
1908 október elsején, vagy még korábban. Az
első két kérdésre nézve a harc a kormányok
között már két hónappal ezelőtt megszűnt, mert
ugy tudjuk, hogy mikor Hoffmann hadügyminis-
zteri osztályfőnök még márcziusban Budapestre
utazott, már akkor magával vitte el a közös köl-
tségvetésnek előirányzatát az 1909. évre és ab-
ban már benne volt a tiszt fizetésemelés, mely
elől a magyar kormány nem térhetett ki. Csak
azt az egy feltételt kötötte ki magának, hogy a
közös költségvetést ne emeljük tetemesen, vagy
legalább ne emeljük a tiszt fizetésemelés teljes
összegével. A magyar kormány eme kívánságá-
nak eleget tettek, maradt tehát még csupán a ter-
minus-kérdés, amely körül a harc forgott. Nyil-
vánvaló dolog, hogy a holnapi közös miniszteri
tanácskozásnak is a terminus-kérdés lesz a fő-
tárgya. Hogy ezt miként fogják eligazítani, arra
nézve fölösleges véleményt kockáztatni, mert
hiszen mindössze is csak huszonegy óra választ
el bennünket a döntéstől. Holnap csak kipattan
a titok, addig tehát várhatunk. De ha feltesszük
is akár a legkedvezőbb alakulatot, vagyis azt,
hogy a terminuskérdést úgy fogják megoldani,
hogy a magyar kormány is, Aehrenthal is,
Schönaich is és a katonatisztek is meg legyenek
vele elégedve, no meg az osztrák kormány is,
melynek védnöksége alatt született meg az utolsó
delegációban a Schraffl és Latour-féle ismere-
tes határozati javaslat, egyszerűen, ha az örök
béke szelleme fog lengedezni a holnapi minis-
zteri tanácsban, — egy sebesült mégis okvetlenül
ott fog maradni a harctéren: vagy Aehrenthal,
vagy Beck, de a kettő közül az egyik biztosan.

Ezt az áldozatot az örök igazság kívánja
meg. Azoknak pedig, akik valami rejtélyt látnak
a dologban, szolgáljon felvilágosításul az, hogy a
bécsi kormányvilágban két ellenség lakozik,
mely nemkevésbé kiengesztelhetetlen, mint a
híres és boldogemlékü veronai két patriczius csa-
lád. Capulet és Montagne volt. Ezt a nemke-
vésebb híres bécsi családfőt pedig úgy hív-
ják, hogy Aehrenthal és Beck. Hogy hol és mi-
lyen alkalomból tűztek össze egymással, azt
mindeddig még a legélesebb orru pletyka-szaga-
lások sem bírták tisztára kifürkészni. Az egyik
azt állítja, hogy Beck azért esküdött örök hara-
got Aehrenthal ellen, mert nem támogatta őt elég
hatásosan a kiegyezési tárgyalás alatt. Aehren-
thal állítólag vagy semlegesen nézte a két kor-
mány viaskodását a kiegyezés és a kvóta kérdé-

sében. Ezt a bűnösségét ugyan Aehrenthal igaz,
hogy törekedett jóvátenni azáltal, hogy az osz-
trák delegációban olyan kijelentést tett a mon-
archia két államának gazdasági egyfűtárhozandó-
ságáról, hogy azzal bizonyára Beck osztrák
miniszterelnöknek szíve is repeshtett örömeiben.
De Beck még sem engesztelődött ki, hanem in-
kább rászabadította Aehrenthalra a Schraffl-
Latour-féle határozati javaslatot, abban a bölc-
s előrelátásban, hogy Aehrenthal (és vele együtt
Schönaich is, mint ártatlan bűnbak) vagy elfo-
gadja a határozati javaslatot és akkor a magyar
delegációban bukik meg, vagy nem fogadja el,
akkor az osztrák delegációban támad ellene oly
vihar, mely őt okvetlenül elsöpri. Beck számítása
mind mai napig nem vált be, mert sem a magyar,
sem az osztrák delegáció vihara nem fujta el
Aehrenthal a Ballplatzról, de a komédiának nincs
még vége ám. Csak a holnapi napon kezdődik az
utolsó felvonás, mely nagyon hosszú lesz, mert
eltart a jövő delegáció végéig. Mert csak akkor
derül majd ki, hogy vajjon az osztrákok hajlan-
dók-e Aehrenthal feloldani az alól a lekötött ígé-
rete alól, hogy a katonatisztek már most május-
ban kapják meg a fizetésemelést, vagy nem.
Mert, ha az osztrák delegáció szigorúan szá-
mon kéri Aehrenthalról a májusi terminust, akkor
ő lesz áldozata annak a cselnek, amelyet Beck
vetett neki.

De nem akarunk annyira elébe vágni az
eseményeknek, maradjunk csak a holnapi közös
miniszteri tanácskozásnál. Ha ez rendbehozza
a fizetésemelés kérdését terminustul, mindenestül,
akkor Beck kudarcot vall a maga mester-
kedésével Aehrenthal ellen vagy a kérdés rendbe-
hozatala nem sikerül, akkor Beck győzött. Az
első esetben Beck marad a helyszínen mint se-
besült, a második esetben Aehrenthal a sebesült.
Az őszi delegációig természetesen úgy az egyik,
mint a másik sebesült még felécsudhatik veresé-
géből, de azért a megsebesülés tényét China és
Arabia összes gyógyfűszerei sem moshatják le
róla többé. A végső leszámolás Aehrenthal és
Beck között csak a jövő delegáció alatt, vagy
talán még később, de minden bizonynyal be fog
következni. A két gyűlölködő patriczius ház
vagy édes gyermekeik sírja fölött fog kibékülni,
mint akárcsak Schakespeare drámájának tragi-
kus hősei, más szóval, vagy mindketten meg
fognak bukni és elveszett tárczájuk hantjain át
fogják egymásnak békejobbukat nyujtani, vagy
pedig az egyik fog győzni a másik bukásán.
Annyi bizonyos, hogy a Beck-Aehrenthal-féle
intrikuz hadjáratnak kell, hogy előbb-utóbb ál-
dozata legyen.

Emlékezztes még, hogy Aehrenthal mestere,
gróf Kálnoky volt az, aki megbuktatta Taaffet
azért, mert az általános választói jogot akarta
Ausztriában létesíteni. A sorsnak nem is volna
valami különös gunyja, ha Kálnoky léghivebb
tanítványa megbuktatna egy osztrák miniszter-
elnököt azért, mert valósággal megcsinálta az
általános választói jogot. De mielőtt Aehrenthal
másnak készít vermet, vigyázzon, nehogy maga
essék bele. Előbb neki győznie kell a tiszt fizé-
tésemelésnek terminusi kérdésében, aztán csak
vetheti rá magát a nálánál nem gyengébb ellen-
felére.

KÜLFÖLD.

Változás a japán nagykövetségeken. Hajasii
japán nagykövet Pekingből elutazott. Valószínűleg
bécsi japáni nagykövetté fogják kinevezni Uchida
helyébe, akit a berlini nagyköveti állásra neveznek
ki. Hajashi elutazása előtt még mindkét félre nézve
kielégítő módon rendezte a Jalu fakonzesszió ügyét.

Taft elnökjelölt. A texasi republikánus párt re-
zolúciót fogadott el Taft elnökjelöltsége érdeké-
ben, egyuttal azonban helyeselte a Roosevelt-féle
kormányzasi elveket is. A republikánus nemzeti kon-
vent delegátusainak nem adtak egyenesen megbí-
zást Taft választására nézve, hogy Roosevelt meg-
választásával megbízottaknak legyenek tekinthetők,
ha a helyzet Rooseveltre nézve kedvezően alakul.

A dumából. A duma ma esti ülésében bevezette
a belügyi költségvetés vitáját és néhány kiegészítés-
sel elfogadta a költségvetési bizottság közvetítő for-
muláját, amely szerint szükséges volna a többi kö-
zött: a belügyminisztérium személyzetének csökken-
tése, a statisztikai tanács megszüntetése, a köz-

ponti statisztikai komité ujjászervezése, a cenzurális szervezet költségvetésének megváltoztatása és rendezése és törvényjavaslat benyújtása, amely kimondaná a nemesség önkormányzatának a 9 nyugati kormányzóságban való visszaállítását az illető nemességi marsallok illetékességi körének megállapítása mellett. Kryjanowski, a belügyminiszter titkára kijelentette, hogy ezen állapot visszaállítására irányuló indítványt korainak tartja. A nemesség önkormányzatának megszüntetése következménye volt az 1863. évi lázadásnak, amely leginkább a nemességben gyökerezett. Habár azóta sok minden megváltozott és a nyugati kormányzóságokban az ottani lengyel lakosság köréből oly hangok hallatszanak, amelyek szerint a kormányzóságok nem képeznek egy egészet a szomszédos lengyel kormányzóságokkal, az e tekintetben szerzett tapasztalatok mégis okot adnak arra az aggodalomra, hogy ily intézkedés a lengyel nemesség kezére játszaná az egész önkormányzatot. Bizonyítékul szolgáljon az a tény, hogy az első birodalmi dumába, sőt a birodalmi tanácsba sem választottak e kormányzóságokból egyetlen oroszt sem. A kormány meg van győződve, hogy itt átmeneti állapotról van szó és néhány év alatt élethe léptetni a nemesi választásokat. A jelen pillanatban azonban ily intézkedéseket megvalósítani korai és meggondolatlan volna. Vidéki zemsztvóknak a nyugati kormányzóságokban való létesítése ügyében a belügyminiszter titkára akként nyilatkozott, hogy a kormány rövid időn belül erre vonatkozó törvényjavaslatot fog benyújtani a dumának, miután e kérdést a tárgyalásra megérettnek tartja.

Görög betörés Iorokországba. Hivatalos török jelentés szerint 30 főből álló görög banda Simon Aris volt görög tiszt vezérlete alatt átlépte a török határt.

Mulej Hafid követel Párisban. Mulej Hafid négy kiküldöttje tegnap délelőtt kihallgatást kért a külügyminisztertől. Pichon nem kívánta őket fogadni sem személyesen, sem megbízottja által, amire a delegátusok elhagyták a minisztériumot anélkül, hogy írásbeli közlést hagytak volna hátra. A követek az Elysée-palotában is megjelentek és kihallgatást kértek, a köztársaság elnöke azonban szintén elutasította őket.

Olasz fegyverkezés. Taverna tábornok, a hadügyi bizottság elnöke tegnap hosszas megbeszélést folytatott a hadügyi miniszterrel és közölte vele a bizottság egyhangú határozatát, hogy a kormánynak azt fogja ajánlani, hogy a határ megerősítésére, a tüzérség újbóli felfegyverkezésére és a katonatisztek fizetésének felemelésére vonatkozó javaslatát még ez ülésszakban terjessze be. A Tribuna kijelenti, hogy a kormány egységes javaslatot fog előterjeszteni, de ügyelni fog arra, hogy az ország pénzügyeit túlságosan meg ne terhelje.

A Kongó-kérdés. A Petit Bleu szerint Vilmos császár és Lipót király a wiesbadeni találkozás alkalmával megvitatták a Kongó-kérdés minden egyes részletét s Lipót király megismertette a császárt azokkal a követelésekkel, amelyeket az angol kormány támasztott a Kongó tartomány közigazgatását illetően. A klerikális Patriot közli, hogy a wiesbadeni találkozás eszméje Lipót királytól indult ki, mert arra törekszik, hogy a német tőkét is megnyerje a Kongó állam koncesszióinak kiaknázására. Eddigél csak angol és amerikai tőke van érdekelve Kongó államban, német nagy pénzintézetek ellenben visszavonultak.

A helyzet Perzsiában. Teheránból jelentik, hogy egész Perzsiában nagy a fejtelenség és megint kormányválság tört ki. A miniszterelnök és a belügyminiszter benyújtotta lemondását. Aserbeitson kormányzója, aki a vidéken volt szemleuton, hazatérve nem mehetett be székelyére, mert a zendülők útját állották és kíséretét megtámadták. Ebben az összeütközésben állítólag sokan meghaltak.

A Wahrmond-ügy utóhangjai. Néhány héttel ezelőtt azt jelentették a lapok, hogy Granito di Belmonte herceg pápai nunczius állása a Wahrmond-ügy miatt megrendült s hogy visszalépése már legközelebb várható. A Köln. Ztg. megerősíti ezt a hírt és hozzátesszi, hogy gróf Szécsen vatikáni nagykövet is legközelebb megváltik állásától. Ezt a hírt a bécsi Fremdenblatt megcáfolja és azt írja: Egy német

birodalmi lap legutóbb „Ausztia és a Vatikán“ czímmel cikket közölt, amelyben fejtegeti a bécsi kabinet és a szentszék közti viszonyt, ebben az összefüggésben Szécsen osztrák-magyar vatikáni nagykövet állásával is foglalkozik és arra az eredményre jut, hogy bizonyára még a folyó év folyamán a vatikáni nagyköveti állás tekintetében személyváltozás várható. Megállapíthatjuk, hogy a feltevés minden alapot nélkülöz.

A mentők ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 16.

Azoknak az ünnepségeknek sorozata, melyeket a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesülete főnállásának husz éves fordulójának emlékeztére rendez, ma kezdődött meg. Bevezetése ezeknek az ünnepségeknek ma délelőtt tizenegy órakor volt az Új városháza közgyűlési termében, ahol diszközgyűlést tartották meg a mentők. Nagy és díszes közönség töltötte meg a teremnek minden helyét. Az első sorban József főherceg ült, aki védője az egyesületnek s Augustia főhercegasszony, aki az egyesület hölgyválasztmányának védője.

A délelőtti ülés.

A főherceget és feleségét, gróf Karátszonyi Jenő elnök, Falk Zsigmond alelnök és Fülepp Kálmán főpolgármester a kapu aljában, a lépcsőháznál fogadta. Mikor a főhercegi vendégek a terembe léptek, zajos éljenzéssel fogadta őket a közönség. A sünn megtelt padsorokban ott láttuk Sztérynyi József államtitkárt, Wlassics Gyulát, a közigazgatási bíróság elnökét, dr. Müller Kálmán főrendiházi tagot és Andrassy Sándor és Karátszonyi Aladár grófokat. A vidéki mentő-egyesületek közül a temesvári, székesfehérvári, kassai, miskolci, szegedi, kolozsvári és a fumei küldtek képviselőket. A bécsi mentő-egyesületet Charas császári tanácsos, igazgató és Wortmann titkár képviselte.

A fenséges vendégeket gróf Karátszonyi Jenő elnök üdvözölte néhány meleg és szép szóval. A főherceg körülbelül így felelt az üdvözlésre:

— Nagyon köszönöm Nagyméltóságod meleg köszöntőjét. Higgyék el, hogy örömmel ünnepelek én is, midőn az egyesület ünnepe. A Mindenható áldja meg önöket a jövőben és áldja meg a múltért is. Legyenek róla meggyőződve, hogy én szívvél-leléssel támogatom minden lépésüket.

Amikor elcsendesült az éljenzés, amely a főherceg szavait követte, az Operaház énekara elénekelte a Himnuszt. Gróf Karátszonyi Jenő elmondta rövid elnöki megnyitóját. Üdvözölte a közgyűlést, a vendégeket és a Mentő-Egyesület tagjait, azokat a névtelen hőseket, akik az egyesületet egyenlő rangúvá fejlesztették a külföld bármely hasonló egyesületével.

Rohonczy Gedeon alelnök hosszabb beszédében ismertette az egyesület múltját s beszéde végén üdvözölte a küldöttségeket. Utána Kovács Aladár igazgató-főorvos elmondta azokat az eseményeket, amelyeket az egyesület történetére jelentősnek tart s következett az ünnepség egyik legszebb pontja: azoknak a fiatal mentőknek a megjutalmazása, akik az egyesületben legbuzgóbban teljesítették kötelességüket. A kitüntetésre kijelöltek dr. Ónody Adolf professzor szép beszédben üdvözölte; ezután ezüst tálcán a királyi hercegnőhöz vitték a tokban levő érmet s a hercegnő kiosztotta. Akinek átadta az érmet, azzal kezét fogott ő is, meg a herceg is. A kitüntetettek kezesekkel köszönték meg a fenséges asszonynak a kitüntetést.

A kitüntetettek ezek: Arany érmet kapott dr. Sebők Zsigmond. Ezüst érmet: Weisz Armin, Bara Béla, Soltész Elek, Bányai Gyula, Haas Lajos és Józsa Ernő. Bronz érmet: Urbán István, Budaspitz Leó, Perlusz Miklós, Klein Jenő, Falk Jakab, Bereczky Zoltán és Adlerstein Samu. Mikor a kitüntetéseket kiosztották, dr. Kovács Aladár igazgató jelentette a herceg-asszonynak, hogy Almoslino Artur, akinek bronz-érmet szántak, két hónappal ezelőtt meghalt s kérte, engedje meg a fenséges asszonynak, hogy az érmet átadják a gyászoló családnak. Így most a család jut a meghalt fiú kitüntetéséhez.

Falk Zsigmond udvari tanácsos, alelnök üdvözölte mindazokat, akiknek a Mentő Egyesület fejlesztésében része volt s megemlítette, hogy az egyesület husz esztendő óta kétszázötvenezer esetben adott első segítséget. Beszédében Rudolf trónörökösnek egy szép kijelentését idézte:

— A legértékesebb a világon az emberi élet, azt minden áron és minden alkalommal menteni kell.

Most a küldöttségek szónokai következtek. Első sorban Vaszilievics János alpolgármester üdvözölte a közgyűlést a főváros nevében, utána dr. Charas, a bécsi mentő egyesület igazgatója, aki nagy elismeréssel méltatta a budapesti egyesületet,

majd a vidékiek következtek. A kolozsváriak nevében Szabó Dénes egyetemi tanár, udvari tanácsos, a temesváriak nevében dr. Tauffer Jenő, azután Dereksy István Debreczenből, dr. Gilbauer Ferenc Székesfehérvárról és dr. Bartha Szabadváról. Most az énekkar a Szózatot énekelte el.

Gróf Karátszonyi Jenő ekkor ismét üdvözölte az összes megjelenteket, mire a közönség kivonult. A tárgyaló teremben cerclét tartott a hercegi pár; bemutatták a hölgyválasztmány új tagjait és az egyesület tisztviselőit. Az utcán várakozó tömeg ismét tüntetően éljenzte a királyi herceget és a feleségét.

A délutáni ülés.

Az országos mentőkongresszus délutáni ülését 3 órakor kezdte meg.

A kongresszust gróf Karátszonyi Jenő elnök nyitja meg és üdvözli a megjelenteket, elsősorban dr. Charas Rudolf cs. udv. tanácsost, a bécsi testvérintézmény elnökét. Ezután dr. Kresz Géza, a B. Ö. M. E. volt igazgató-főorvosának arczképét leplezte le a kongresszus, kinek emlékét és áldását tevékenységét dr. Aczél Károly méltányolta határos beszédében. Ezután az elnökséget Rohonczy Gedeon alelnök vette át, orvosi szakelőkül pedig dr. Szabó Dénest választotta meg a kongresszus.

A program következő pontja dr. Kovács Aladár előadása volt, ki „Visszapillantás az 1899. évi mentő-nap óta a mentés-ügy állására hazánkban“ czímen előadást tartott, melyben résztvettek Rosner Márk (Temesvár), dr. Konrád Dániel (Kolozsvár), dr. Bierbauer Viktor (Székesfehérvár), dr. Vandraček Jenő (Kassa), dr. Bartha Antal (Szabadka), dr. Arthuró Jellusek (Fiume), dr. Pozsgay János (Arad), dr. Baróthy Ákos (Nagyvárad), dr. Dereksy István (Miskolc). Ezután orvosi szakelőadások következtek. A program utolsó pontja dr. Tóthfalussy Gyula előadása lett volna, de ezt a kongresszus holnap délelőtt 9 órára halasztotta, mely előadás után a kongresszus meg fogja tekinteni a nyugati pályaudvaron elhelyezett vasúti mentőkocsikat. Végre Kovács Aladár indítványt olvas fel az Országos Mentő-Szövetség megalakítására iránt, indítványának megokolását azonban a kongresszus bejegyzésével a holnapi ülésre halasztotta, mire az elnök dr. Szabó Dénes az ülést nagy éljenzések közt bekezdette.

EGYHÁZAK.

— (Csernoch János pásztorlevele.) Csernoch János, Csanád új felszentelt püspöke ma küldte meg első pásztorlevelét a makói plébániának. Bár testileg akadályozva vagyok abban, hogy most mindnyájatokat színről-szinre láthassalak és a lelki ajándékból veletek a ti megerősítetekre valamit közöljek, — mondja többek közt a pásztorlevél — szívem máris veletek van. Az igazság és hazugság, erény és bűn között ugyanis heves harc dult mindig, kiváltképp azonban korunkban. A hamis próféták száma igen megsaporodott, akik különféle tetszetős álarcz alatt iparkodnak a hit világszágát a hűvek lelkéből kirtani. A tagadás szelleme napról-napra több teret foglal el a hitetlen ember lelkében. Ebből érthető az is, hogy mindazok, akik a tekintély elvére épített állami és társadalmi intézmények felforgatására törek-szenek, gyanus munkájukhoz társul a vallástalanságot szegődötték. A nemzetközi szociáldemokraták, kommunisták, anarkisták, Isten nem ismernek. Nekik egyház, iskola nem kell. A családi élet és társadalom alapjait képező felbonthatlan házasságot elvetik, a tulajdonjogot figyelembe nem veszik. Ezért kell a püspöknek egész életével, lelkével, szelleme minden képességeivel a rábizott nyájat az őseitől örökölt hitben megerősíteni. — Az új püspök e hónap folyamán érkezik Makóra, hol fogadására nagyban készülődnek. A fogadtatást rendező-bizottság élén Hervay István alispán áll.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szentesen ma volt a városi tisztújító közgyűlés Cicatricis alispán elnöklésével. Mátéffy polgármester a tisztikar nevében lemondott. Az összes tisztviselőket — a mérnök kivételével — újból megválasztották. Városi mérnök lett Cseuz Béla. Az újonnan megválasztott tisztikar mindjárt letette a hivatali esküt.

Hajduböszörményben ma délelőtt tíz órakor a városi képviselőtestület részleges tisztújító közgyűlést tartott Kovács Gyula alispán elnöklésével, amelyen betöltötték az újonnan rendszeresített állatorvosi állást Gróf Jenő magángyakorló orvossal, ki az esküt azonnal letette.

Nógrádmegye törvényhatósági bizottsága Rónay Mihály főispán ma tartott rendes közgyűlésén leleplezték II. Rákóczi Ferencnek Stettka Gyula ál-

tal megfestett arcképét. Az ünnepi beszédet Fáy András megyei főjegyző tartotta nagy hatás mellett.

Hajduszentpéter város tisztikara levelet intézett dr. Justh János országgyűlési képviselőhöz, amelyben megkéri, hogy a városi tisztviselők fizetésrendezési ügyét az országgyűlésen hathatósan és kifejezetten támogassa s ez által a városok s azok tisztviselőinek szármalmas és tarthatatlan helyzetét a kedvező megoldás útján előre vigye. A levelet az összes tisztviselők aláírták.

Müncheni levél.

München, május eleje.

Anyag.

A modern művészet egyik legfőbb törekvése az anyag megértésére irányul. Lehet, hogy az eljövendő generációk szigorú kritika tárgyává fogják tenni a mai művészet téma-meglátását, de azt a grandiózus eredményt, melyet az anyag helyénvaló művészi alkalmazásával elértek, amit a modern formanyelvvel elmagyaráztak mindig, mint a minden idők művészetének legszebb sikerét fogják dicsérni. A kő, a fa, a vas, az üveg, a bronz, az olaj, a gouache, a vízfesték s a többi, soha markánsabb anyag-összetétel nem jelentek meg a művészetben, mint a maiban.

Ha művészeti hitvallásokat konstatálunk és forma- és színmegnyilatkozásról beszélünk, egyúttal az anyagrevolúciót sem vonhatjuk kétségbe. A művészetnek minden anyag értékes. Csak az a kérdés: mit, hogyan mond vele. Fontos csak az, hogy bronzal ne azt mondja, amit kővel kellene kifejezni és olajjal ne esetelje azt, aminek illusztrálása pasztell-színeket igényel.

A mai művészet jött rá, hogy egyes anyagokat — ellentálló képességüktől eltekintve — rehabilitálni kellene a művészet fórumai előtt. S ez a rehabilitáció — ebben van a mai művészet nagy eredménye — csakis magával az illető anyagokkal történhet meg. Amint hogy meg is történt.

Művészeink évtizedek óta gögös lenézéssel haladtak el a vakolat mellett, melyet a művészi alkotásra alkalmatlannak, egyszerűen cigánymatériának vallottak. Gombamódra nőttek ki a földből a sokemeletes bérpaloták s a pénzügyi viszonyok miatt vakolatra fanyalodott építész-művészek, helyesebben műépítésszek, csupán anyaghasználatra használták fel a vakolatot. Masszivitást szimuláló potemkin-házakról potrohos frizek és ormótlan kariatyok bőmbölték le gravitációs hokusz-pokuszaikat, barbár fejtető-reállítását minden erő- és teherviszonylatnak, melyről pedig nem a mai művészetnek magyarázta el Schopenhauer, hogy a kettő közelmé a szép architektúra egyedüli esztétikai anyaga.

Ma ez az anyag alaposan megbővült. Friss vér csordult a visszaeső művészet vénáiba, új szempontok merültek fel s új látószögekben új irányú vizsgálódással kutattak új témák után. Kiszült, hogy az anyag ámbár több, mint kifejezési eszköz, igazi művészi értéket mégis csak azáltal nyer, aki a maga belső formamegnyilatkozását, szellemi és érzelmi mélyrelátását vele elmondani tudja. Az anyag csak hangszer, melynek művészi értéket az adhat, aki játszani tud rajta. Michel Angelo „Mózes“-e, vagy Rodin „Csók“-ja sztearinból sem képviselne kisebb művészi értéket, mint az erzetlen márványtömbben s a legértékesebb stradivarius sem művészi tényező addig, amíg az autodidakta cigányprimás abajgatja huridegeit.

Ilyen, vagy hasonló uton juthattak a vakolathoz, az architektúra által bebecsült anyaghoz. Új-München utcáin sereggestül épülnek a monumentális bér- és egyéb paloták, melyek ámbár vakolt faluak, vakolatot is mutatnak. Nagy vonalak, nagy síkok mindenfelé, melyeket itt-ott tesz változatossá egy-egy gazdag ornamentika, vagy mozaikdisz, talán csak, hogy nyugvópontként szolgáljon a szemnek, művészi kontrasztként az esetleges egyhangúsággal szemben. Jóleső harmónia a kiképzésben, a szilhouette nyugodt, de lendületes belerajzolódása a levegőbe többek között az új jellegek, melyek a renaissance és gót stílusok disz-zsufolását és köanyag gazdagságát pótolják. De sehol az idegen anyaghatások hatásereése, a súlytalan tetők alatt döfeszkedő gipsz-oszlopok kórikus gör-

nyedése, ellenben művészi becsületos bevalása az anyagnak mindenütt, ha kő, ha vas, ha vakolat.

Az idő elvégre is nem ismer tréfát s rendszerint ráczáfol az anyag szemfényvesztőire, akik mindennel számolnak, csak azzal a kétes hatással nem, amit akkor érzünk, amikor a műpillérek mögül, alul és felül nyers realizmussal vigyorognak ki a sárga-vörös téglasorok.

Mind e sorok, természetesen, nem akarnak védírat lenni az igazatmondás érdekében, tudva, hogy a művészi igazságért hazudni is szabad, sőt érdemes. De ember és pedig kiválasztott ember legyen a talpán, aki erre vállalkozik. „Hazudj — de rajt' ne kapjanak.“

Ezt, mint szerény Vojtina, szives ügyelmükbe ajánlom művész-építészünknek.

Relle Pál.

Estély a Karátsonyi-palotában.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 16.

Azért a nagyszerű humánus munkáért, melyet két évtizede oly önfeláldozóan végez a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület, ma tündéri fényben tárultak fel a budai gróf Karátsonyi-palota kapui, hogy benne impozáns módon fejezse ki háláját gróf Karátsonyi Jenővel az élén, az ország arisztokráciájának, irónak és színészeinek egy lelkes csapatának. A mai est tulajdonképpen csak bevezetője volt a vasárnapi ünnepségnek, melynek óriási sikerét már a mai eredményből is biztosan konstatálhatjuk.

A palota előtti utczarészt már hét óra tájban sűrű rajokban lepte el a közönség, mely feszült kíváncsisággal gyönyörködött a kivilágított parkon keresztül a palota arkádjai alá gördülő hintókon és automobilon. Az érkező közönséget a ragyogóan illuminált előcsarnokban a csatlósok és szolgák serege fogadta, akik a ruhatárrá átalakított könyvtári terembe utasították a vendégeket. Festői képet nyújtott a lépcsőház, a ragyogó roccocó-terem és képtár, melyeken keresztül a színjátékos terembe juthatott a közönség. Az intim, de pazar fényű berendezett színjátékos teremben valóságos theatre parée volt, melyen ott láttuk a magyar arisztokrácia, a politikai, iró- és művészvilág színe-javát, a hölgyeket fényűző estélyi toalettekben, az urakat frakkban és egyenruhában.

Pontban kilenc órakor Roskoványi Dezső huszárszázados, szolgálattéző kamarás és Szegedy Gina udvarhölgy kíséretében megérkeztek József Ágost főherceg és neje Augustia főhercegné asszony, akiket a lépcsőcsarnokban a házigazda, gróf Karátsonyi Jenő és neje fogadtak. A főhercegi pár a csatlósok sorfala között vonult be a terembe, ahol az egybegyűlt publikum föllállással üdvözölte a fenséges vendégeket, akik a zeneharban rezervált helyen, gróf Karátsonyi Jenőné baloldalán foglaltak helyet.

Erre nyomban megkezdődött az előadás.

Elsőnek gróf Hadik Bandi lépett a függöny elé ékes apród ruhában, mely fölött az Önkéntes Mentő-Egyesület jelvényével. A szőkefürtű, kékszemű gyermek értelmesen és elfogulatlanul mondta el a prólogot, melynek végén a melléje mutatva, a közönség türelmét és részvétét kérte, mondván: „Mindnyájunkat érhet baleset!“ Természetesen jónéhányszor a rivalda elé tapsolták.

Azután Herczeg Ferencnek ez alkalomra írott, „A levél“ című kacagató blüette-jét mutatták be, mely egy vidéki leánynevelő-intézetben játszódik. Az ötletekben gazdag darabban Csillag Teréz jóízű humorral adta az igazgatónő szerepét, mellette Mocsonyi Antal egy felszéken szerelmes tanár szerepében váltott ki sok kacagást a közönség sorjaiból. A nevelő-leányok szerepében sok diszkrétciót és színpadi érzéket áruáltak el Andrassy Ilona grófnő, Széchenyi Mariette grófnő, Biszingen Hanna grófnő, Csáky Ily grófnő és Karátsonyi Manczi grófnő. Ő nekik a taps mellett természetesen a virágból is kijutott.

Ezután Tristán Bernardnak „A tolmács“ című bohózatát adták elő, melyet Góth Sándor, a Vígsház kitűnő színművésze, szellemesen illettett át a magyarba. A közönség igen sokat mulatott a bonyolódott és kacagató jeleneteken,

melyek a főúri színészeknek bőséges alkalmat adtak, hogy gyakran a műkedvelőket messze túlhaladó képességnek adják tanújelét. Így például gróf Bánffy Miklós, egy Budapestre vetődött angol szerepében olyan alakítást nyújtott, mely a komoly kritikát is kiállaná. Meglepő színészroutint mutatott gróf Széchenyi László, Vanderbilt Gladys férje is, akin sokat kacagtak, amikor szegénységéről beszélt. A tetszésből bőven kijutott még Hadik-Barkóczy Endréné grófnőnek is, valamint Széchenyi Lea grófnőnek, gróf Teleky Pálnak és gróf Teleky Géának is. Előadás végén Góth Sándort kitapsolták.

Fél tizenegyre járt az idő, amikor az előadás véget ért s a vendégsereg egy része elhagyta a palotát. A másik rész gróf Karátsonyi Jenő meghívására a belső szalonokba vonult, ahol a főhercegi pár előtt, gróf Andrassy Tivadarné, Geyer Stefi hegédükisére mellett magyar dalokat adott elő, különösen a „Krasznahorka büszke vára...“ kezdetű szerzeményével kelte nagy hatást. Majd Dienzi Oszkár zongorakísérete mellett Geyer Stefi adott elő néhány hegédüszámot, melyért hangos elismerést kapott. Tea után a főhercegi pár cerclet tartott, melyen bemutatták maguknak Geyer Stefi hegédümvésznőt és Dienzi Oszkár zongoraművészt. A főhercegi pár ezután még hosszasan elbeszélgetett a vendégekkel, miután az estély véget ért.

A mai est jövédelme valószínűleg tetemes összeggel járul hozzá a humánus cél szolgálatahoz.

TÁVIRATOK.

Rablótámadás.

Odessza, egyik nagyforgalmu utcáját három fegyveres rabló behatolt a Liebmann-féle üzlethelyiségbe és revolverrel fenyegetőzve, pénzt követelt. Az üzlettulajdonos az utcára menekült s a rablók utána löttek. Szerencsére idejekorán ott termett több rendőr és üldözőbe vette a rablókat, egyiküket agyonlőtte, egy másikat kézrekerített, a harmadik elmenekült.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	máj. 16.	máj. 15.
Buza	locobuza	108	107
	májusra	106 $\frac{1}{2}$	106
	juliusra	93	98 $\frac{3}{8}$
	szeptemberre	—	—
Tengeri	májusra	76 $\frac{3}{4}$	76 $\frac{3}{4}$
	juliusra	74	74 $\frac{1}{8}$
Csikagó.			
Buza	májusra	100	100 $\frac{3}{8}$
	juliusra	88 $\frac{3}{8}$	89 $\frac{1}{2}$
Tengeri	májusra	74 $\frac{1}{4}$	74 $\frac{1}{4}$

New-York, máj. 16. Gyapot New-Yorkban helyben 11.— (11.30 tegnap), gyapot júliusra 9.68 (9.90), gyapot augusztusra 9.46 (9.46), gyapot New-Orleansban helyb. 11.— (11.—), petroleum stand with New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, május 16. (Zárlat.) Zsir májusra 8.32 (tegnap 8.30), zsir júliusra 8.40 (tegnap 8.37), szalonna short clear, 7.49 (tegnap 7.49), sertéshus júliusra 13.40 (tegnap 13.40).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár, Vasárnap, május 17. — Róm. kat.: D. 4. Cantate. — Prot.: D. 4. Bona. — Görög-ország: Május 4. Pelagia. — Zsidó: Iar 16. — A nap két reggel 4 óra 22 perczkor, nyugszik este 7 óra 31 perczkor. — A hold két este 9 óra 12 perczkor, nyugszik reggel 4 óra 57 perczkor.

A miniszterek rem. fogadnak. — Rákóczi-ünnep-matiné d. e. 11 órakor a Royalban. — Az automobilkiállítás megnyitása: délelőtt 11 órakor az Iparcsarnokban. — Tűzpróba: déltől 3 órakor az Orsz. uti tűzoltó-gyakorlóterem. — A Techn. Iparmúzeum továbbképző tanfolyamai kiállításának megnyitása. — Tavasz- és gráfikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán Nagymező-utczai szalonja rendezés miatt zárva. — Tavasz-kiállítás az Uránia Képtér szalonjában nyitva 9—8-ig. — Goya-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9—12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10—2-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9—12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig. — A többi múzeum és nyilvános könyvtár zárva.

Naptár, Hétfő, május 18. — Róm. kat.: Vendue. — Prot.: Erik. — Görög-ország: Május 8. — Zsidó: Iar 17. — A nap két reggel 4 óra 21 perczkor, nyugszik este 7 óra 32 perczkor. — A hold két este 10 óra 22 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 12 perczkor.

Az orvos, a férj és a feleség.

Valamelyik regény-nagyiparos már regényt is írt arról, hogy az orvos most azt a helyet foglalja el a családban, melyet valaha a pap foglalt el. A pap a gyónatás révén mindent tudott, ami a családban történt. Ma azonban az emberek nem igen járnak gyómnai; legalább az uriaszonyok és urak nem — átengedvén ezt a szokást a nép egyszerű gyermekeinek. A titkoknak mégis van tudója; és ez az orvos. Manapság, mikor egészséges ember alig van, majdnem mindenki kénytelen fizikai és lelki gyötrelmeit (a kettő tulajdonképpen egy tón fakad) orvosra bízni. Az orvos így sok minden olyat megtud, ami valaha csak a gyónatászék homályában hangzott el suttogó hangon.

Irigylik is ezért az orvosokat. Mert ma az igazi Don Juan nem a huszár-főhadnagy; az ő uniformisának legfőbb a szobaleányok hódolnak meg föltétlenül: — hanem az az orvos, ki kényelmes rendelő-szobában hol lágy, hol tüzes hangon, megfelelő pillantásoktól kísérvé, ad utasításokat a szőke vagy barna páciensnek. Az ember pedig hálás teremtés, különösen, ha legdrágább kincséről, egészségéről van szó. Nagyon természetes, hogy az orvosi titok éppen olyan szigorú, mint a gyónási titok. Mégis valószínűtlen, hogy egy pappal megeshetett volna az, ami megeshetett egy bécsi orvossal.

Ehhez a doktorhoz beállított egy hölgy, kinek a férje a doktor jó ismerőse volt. Az asszony sans géne elmondotta, mi a baja. (Hiszen orvos előtt semmi sem szégyenletes.) Nagyon diszkrét természetű volt ez a baj, következésképpen annak az averzióknak, amelylyel a hölgy az anyaság iránt viseltetett. De súlyos nem volt és így a gyógyítása egy-kettőre meg is történt.

Hetek multak, az asszony bizonyára már nem is emlékezett betegségére, mikor férje véletlenül találkozott az orvossal. Beszélgettek mindenféléről; egyszerre csak az orvos a homlokára csapott:

— Ápropo paitás; most jut eszembe; a feleséged ő nagysága a multkor nálam volt, gyógykezelttem; hát annyit mondok, hogy vigyázz...

És elmondotta, milyen baiból gyógyította ki az asszonyt. Mikor mondkájának végére ért, a férfi fölfordított (mint ahogy ilyen alkalommal a férfiek szoktak):

— De hiszen ez abszurdum, amit beszélsz! Öt év óta, mióta megházasodtam, egyéb vágyam sincs, mint hogy gyermekem legyen! Én olyat nem tettem...

Az orvos látta, hogy elszóla magát, de már nem tehetett semmit. A férfi gyanút fogott, válpört indított felesége ellen s a bíróság el is választotta az asszony hibájából. Az asszony azonban úgy gondolkodott, hogy legalább a felesége nyelét menti meg. A válpöre után ő indított pört az orvos ellen orvosi titok megsértése miatt.

— Kártérítést követelek — mondotta beadványában — mert az által, hogy az orvos elárulta titkomat, engem a bíróság elválasztott a férjemtől, ki egész életem végéig gondoskodott volna rólam. De nemcsak anyagi, hanem morális károm is van. A világ szemében becsületlen asszony voltam; most pedig az orvos fecsegése következtében egy... elvált nő vagyok. Pénzt, pénzt követelek hát a kotyogó doktor urtól.

És a bíróság igazat adott neki. Nem ítelt meg ugyan neki annyi pénzt, mint amennyit kért, de ítéletével elismerte, hogy az orvosnak még a férfi előtt is hallgatnia kell. Talán ő előtte leginkább.

— **A bolgár fejedelmi pár Gömörben.** Ferdinánd bolgár fejedelem feleségével, Eleonora fejedelemasszonnyal Poprádon át szerdán Gömörbe érkezett. A fejedelem kedvenc pusztamezői vadaskastélyában szállt meg, ahonnan naponkint kijár a szomszédos dobsinai jégbarlang mellett levő hegyre sziáktípus-vadászatra. A fejedelem, tekintettel arra, hogy tavaly két automobil is teljesen összetört az igen rossz karban levő gömöri és szeptesi országutakon, most egyszerre négy különböző erejű hegemáscső autómotort hozatott Olaszországból. A fejedelem két hetet tölt a remek fekvésű pusztamezői vadászlatban, ahol szűkebb kísérete, Fleischmann udvari tanácsos és Markov tábornok fő-

hadsegéd is ott lakik. Junius elején feleségét, Eleonora fejedelemasszonyt mutatja be a pétervári, bécsi és berlini udvaroknál. A fejedelem nejevel együtt naponkint kirándul a murányi várba és környékre, ahol szenvedélyesen botanizál a hegyek közt.

— **Nemességátruházás.** A király nagybossányi és kispónai Bossányi István nyugalmazott táblai tanácsjegyző nemességét, előnevét és czimerét átruházta Havas Rezső főhadnagyrá és Havas Imre honvéd-huszárhadnagyrá és megengedte, hogy az utóbbiak, akiket Bossányi örökre fogadott, ezután a Bossányi-Havas kettős családnevet használhassák.

— **József Ferencz főherceg iskolában.** Az ifjú József Ferencz főherceg, József főherceg fia, márczius eleje óta szorgalmasan látogatja a budai Ferencz József-intézetet, illetőleg a II. kerületi katolikus főgimnáziumot, amelynek most negyedosztályos növendéke. A főherceg hetenként legalább is két napot tölt az iskolában, rendes padban ül a többi növendékek közt, akiknek minden játékában és szórakozásában résztvesz. Különösen szeret tornázni és a szabadban sportjátékokkal foglalkozni. Amely eleven a testedző mulatozásokon, épp oly komoly az iskolai órákon s tanárai nem győzik eléggé dicsérni gyors fel fogását, a történelemben és a nyelvekben való jártasságát. Eleinte minden óráján jelen volt dr. Szölgvény Ferencz intézeti kormányzó is, de most már az ifjú főherceg, mint rendes hallgató teljesen otthonosan érzi magát tanuló társai közt és nagyban készül negyedik osztálybeli vizsgálatára, mely junius közepén lesz a főhercegi család és a tanárokból alakított vizsgáló-bizottság jelenlétében.

— **Gracza György temetése.** Gracza Györgyöt ma délután három órakor temették el. Szentkirály-utca 38. szám alatti gyászszobából, a politikai és írói világ nagy részvétele mellett. Az enterprise a Reviczky-téren rögtönzött ravatalra helyezte az elhunytat és a gyászoló közönség itt csoportosult. Jelen voltak: Polónyi Géza volt igazságügyminiszter, Szatmári Mór, Halász Lajos, Ballagi Aladár, Horváth Gyula országgyűlési képviselők, Wodianer Hugó udvari tanácsos, a Budapest kiadója, Wodianer Artur udvari tanácsos, Hamvay Gyula, Kovács Dénes szerkesztők, a belvárosi Saskör tagjai, dr. Preyer Hugó vezetésével, azonkívül a Budapest szerkesztőségének tagjai testületileg, továbbá számos más szerkesztőség tagjai, sok író és művész. Az egyházi szertartást Szita Géza józsefvárosi káplán végezte. A beszételek után dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő rövid, hazafias beszéd kíséretében letette a koporsóra az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nemzetiszín szalagos koszorúját. Azután Szatmári Mór országgyűlési képviselő, a Budapest felelős szerkesztője előbb letéve a ravatalra Justh Gyulának, a képviselőház elnökének koszorúját, bucsubeszédet mondott, mint a Budapesti Ujságírók Egyesületének alelnöke, és mint a Budapest szerkesztője. Méltatta Graczeit, mint jeles hazafit, a függetlenségi és negyvennyolcas eszmék lelkes bajnokát, a kiváló történetírót és a becsületlen újságíró és meghatott szavakkal mondott bucsút egy kartársai, mint a Budapest szerkesztősége nevében. A beszédek elhangzása után a koporsót kivittek a pályaudvarra, ahonnan Vehéczre szállították. Vehéczen újlagos beszétele után a családi sírholtban helyezik örök nyugalomra.

— **A német császár és a czár.** Vilmos császár jövő kedden Wiesbadenben meg fogja ünnepelni a czár születésnapját és az udvari ebédie meghívta az orosz nagykövetet, ennek feleségét és a nagykövetség első titkárát.

— **Békeünnep.** Az Erzsébet Népakadémia vasárnap, e hó 17-én este 8 órakor a régi képviselőház nagytermében (Sándor-utca 8.) Békeünnepet rendez a következő műsorral: 1. Charles Richet költeménye: A keselyű. Szavalja: dr. Váradi Antal, udvari tanácsos. 2. Rosenberg Augustza tanárnő előadása: A háború és a béke. Vetített képekkel. 3. a) Székács Imre: Oh, miért oly későn... b) Gounod: Keringő a „Rómeó és Julia” című operából. Énekli: Kordin Mariska. Zongorakísérettel. 4. Költemények: Szavalja Jászai Mari, a Nemzeti Színház örökös tagja. 5. a) Buttykay Ákos: Vannak ugyebár oly halk költemények... b) Makray László: 1. Nincsen tovább. 2. Szívemből téptem ezt a dalt... Énekli: Odry Lehel operaénekes. Zongorán kíséri Dienzl Oszkár. 6. Végszó. Mondja: Zipernovszky Károlyné. Az ünnep rendezője:

a Magyarországi Nőegyesületek Szövetségének békeosztálya. Belépődíj nincs. Minden érdeklődőt szívesen látnak.

— **Schönaich miniszter házassága.** Bécsben ma délelőtt lépett házasságra Schönaich tábornagyszernagy, közös hadügyminiszter Hillerné született Gall Matilddal. Az esküvőnél Gall Rudolf vezérőrnagy és Ziborszky Artur szerepeltek, mint tanúk.

— **A newyork—párisi gépkocsi-verseny.** A „Newyork Times”-nak táviratozzák, hogy a newyork—párisi automobil-világversenyen már csak két kocsi vesz részt, a többiek kiállottak a versenyből. Az amerikai Thomas és a német Brötös erősen állja a küzdelmet. A két Züst és a De Dion autók feladták a versenyt. Az amerikai és a német versenyző két automobil Amerika északnyugati vidékének legszélső pontján jár most, a kontinent befutotta és vad vidékekre jutott, ahol tömérdek nehézség és veszedelem fenyegeti.

— **Nagy botrány a gráci egyetemen.** Nem mindennapi botrányt rendezett ma a gráci egyetemen Hagenhofer reichsrathi képviselő, aki az osztrák keresztény-szocialista pártnak tagja. Az egyetemen promoveálások voltak. Többek közt a Carolina nevű klerikális diákszövetség egy tagja is volt a promoveálandók közt. Az ünnepeket azonban megzavarta Hagenhofer, aki a környékről behozta körülbelül kétszáz parasztválasztóit s velük akart bemenni a díszterembe, ahol már nagy közönség gyűlt össze. Az egyetemi hallgatók nesztét vették a furcsa tüntetésnek, a kapu előtt várták a parasztokat s elállították utjukat. Ebből nagy verekedés keletkezett; a parasztok fütykösökkel rohantak a diákoknak, akik vasöklözőkkel védekeztek. Közben tíz parasztnak sikerült behatolnia a díszterembe, odakünn pedig tovább tartott a dulakodás, amelynek nagysokára véget vetett a rendőrség. A rektor a tanári kar élén megjelent a díszteremben és kihirdette, hogy a doktoravatást elhalasztja, egyben kérte a diákokat, hogy a hátsó kapun távozzanak az egyetemről, nehogy megint összeütközés legyen. De a parasztok körülfogták az egyetem épületét s mikor a diákok kijöttek, megrohanták őket. A nagy számban kivonult rendőrség szétagarta a parasztokat.

— **Lemoine kertelése.** Lemoinek, a párisi gyémántcsináló, már meg kellett volna tennie kísérleteit a vizsgálóbíró előtt behivonyítandó, hogy nem csaló és szélhámos. Azonban a jelek arra mutatnak, hogy Lemoine kertel és ki akar térni a kísérletezés elől. Kijelentette ugyanis a vizsgálóbíró, hogy kísérletei közben nagy nehézségekre akadt és így kérdéssé vált, hogy a gyémántot előállíthatja-e? A vizsgálóbíró erre azt indítványozta, hogy Lemoine állítson elő egyelőre kisebb gyémántokat, de ennek az ő és szakértők jelenlétében kell történnie. Lemoine válasza a következő volt:

— Saját életemet, polgári és tudományos becsületem érdekében feláldozhatom, de sem önt, sem más családapákat a robbanás veszedelmének ki nem tehetek.

— **A villamos áram halottja.** Ma reggel a Dréher-féle sörgyárban a villamos áram megölte Reim János szerelőt. Reimnek az volt a megbízása, hogy a pintér-kamra előtt reggel félhat órakor, míg a villamos gépek megindulnak, több vezetékét felszereljen. Ez a szerelés annyira veszélyes, hogy gummi-keztyűvel és cső segítségével lehet elvégezni. Reim azonban keztyű nélkül, csupasz kézzel dolgozott. Megfogott egy huzalt, amelynek az árama pillanat alatt agyonvágta. Reim tizenöt éve van már a gyárban alkalmazva. Pontos, képzett szakember volt s éppen ebből következett a rendőrség azt hiszi, hogy Reim nem véletlen szerencsétlenségnek esett áldozatul. Azt mondják a hozzátartozói, hogy a családjával az utóbbi időben nagy viszályban élt és barátai előtt többször emlegette, hogy megunta az életét. Nincs tehát kizárva, hogy Reim öngyilkosságot követett el.

— **Felrobbant gáztartály.** Kézdivásárhelyen a Kossuth-kávéházban felrobbant egy benoid gáztartály, amely a kávéház világító anyagát szolgáltatta. A szerencsétlenséget Lukács Amália cselédeány vigyázatlansága okozta, ki égő gyertyával a gázfejlesztő szobába nyitott. A tartály felrobbant s a leányt súlyosan összeégette.

— **A fiúmei botrányok.** Tegnap délután Fodor Oszkár, ki a „Tengerpart” című lapban a fiúmei lányokat sértő cikket írta, a reprezentancia kiutasító határozata folytán letartóztatták. Este kilenc órakor Murai Jenőt egy seereg ember megtámadta és agyba-főbeverte az Európa-szálló előtt. Murai revolverrel kétszer a levegőbe lőtt, aztán bemenekült a szállóba. A rendőrség ott őrizte Murait, akit innen, miután kiutasításra ítélték, Abbáziába vagy Bukkariba visznek, Fodor Oszkár egyelőre a rendőrség foglya marad. A fiúmei magyarok holnap gyűlést tartanak a „Tengerpart” ügyében. Murai és Fodor barátai arra a megfontolatlan lépésre határozták el magukat, hogy a fiúmei magyarok védelmére felkérjék az ottani angol konzult, miután szerintük a hatóság nem teszi meg kötelességét. Ez a dolog a magyarok közt is nagy visszatetszést keltett s a magyarok ügyének többet árt, mint használ.

— **Pokol gép a közúti vasut vágányain.** Kalkuttában újabb bombamerénylet következett el. Egy kocsi alatt felrobbant egy pokol gép, amelyet a közúti vasut vágányaira fektettek. Négy járókelő, köztük egy súlyosan megsebesült. A kocsit a robbanás darabokra zúzta. Az összes szomszédos házak ablakai betörték. A kocsi vezetője megsebesült. Kétségtelen, hogy a bombát kevéssel azelőtt fektették a vágányokra és pedig nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy egy közúti kocsit utasaival együtt a levegőbe röpítsenek. A vizsgálat megállapította, hogy az indiai negyedben már hetek óta ezerszámra osztogattak rőpiratokat, amelyekkel figyeimeztették a bengálokat, hogy ne üljenek fel olyan első osztályú közúti vasúti kocsikra, amilyeneken az európaiak szoktak utazni.

— **Letartóztattak egy színházi közönséget.** Ha eddig nálunk az a szólás-mondás járta, hogy Magyarországon semmi sem lehetetlen, úgy most ki kell egészíteni ezt azzal, hogy Oroszországban minden lehetséges. Ott eddig spiritisztaszepszásokon, estélyeken, színházi előadások között legfőképpen a szereplőket tartóztatták le, ha a rendőrségnek úgy tetszett. Most már arról érkezik hír, hogy egy egész közönséget tartóztattak le. Pétervári távirat jelenti, hogy a Chabarovszkán levő kínai színházban, amelynek előadásait a kormány engedélyezte, tegnap este egy kiküldött rendőrtiszt beszüntette az előadást és az összes nézőket letartóztatta, köztük több gazdag kereskedőt. Kétszáznál több embert vittek a fogházba. A kínai szövetség mindent megtett a kiszabadításukra, de hiába. Azt mondja a rendőrség, hogy a letartóztatottaknak nincs utlevelük.

— **Iskolatársak találkozása.** Paulay Pál fővárosi fogalmazó-gyakornok felkéri azokat az iskolatársait, akik vele együtt a kegyesrendiek budapesti főgimnáziumában 1898-ban tettek érettségét, hogy címüket sürgősen tudassák vele. Címe: Budapest, Központi városháza. — Dr. Nagy József szolgabíró (Ungvár) felkéri volt iskolatársait, akik vele együtt tettek érettségi vizsgálatot 1898-ban az ungvári állami főgimnáziumban, hogy a rendezendő tízéves találkozó érdekében címüket vele tudatni sziveskedjenek. — Főlkérem mindazon iskolatársaimat, kik velem 1878 június 14-én az ungvári kir. kat. főgimnáziumban érettségi vizsgálatot tettek, hogy összejövetelünk céljából lakóhelyeiket rövid időn belül közölni sziveskedjenek. Blánár Ödön, ungvári főgimnáziumi tanár. — A veszprémi állami felső kereskedelmi iskolában 1898-ban érettségizett volt osztálytársait kéri Sebestyén Jenő (Budapest, IV., Magyar-utca 36.), hogy a tízéves találkozó megbeszélése érdekében címüket vele közölni sziveskedjenek.

— **Elgázolt vasúti tiszt.** Szolnokon az állomásra berobogó 603-as számú gyorsvonat elütötte Fábri Károly vasúti altisztet, ki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba szállítása után rövidesen meghalt.

— **Sztrájk a közvágóhidakon.** A közvágóhidak munkásainak sztrájkja a mai napon is változatlanul folyt tovább. A marhaközvágóhid beles- és paczaloslegényeinek a sertésközvágóhidai munkások sztrájkjához való csatlakozása a marhavágóhid üzemére is zavaróan hatott. Melly Béla tanácsos tegnap este értekezletre hívta a mérszárosmestereket is, akik kijelentették, hogy sem okuk, sem módjuk nincs arra, hogy a sztrájkba, amely nem az ő magatartásuk következtében tört ki, bármilyen irányban is beleavatkozzanak. Kimondták azonban kötelező formában valamennyiükre nézve, hogy minden vágató mester a vágólegényeknek az állatok leolésében és feldolgozásában segédkezni fog. Az értekezlet után a vágólegények küldöttsége jelentkezett Preuszner igazgatónál. Kijelentette a küldöttség, hogy amennyiben a vágólegények nem kapnának megfelelő kiegészítő munkaerőt, kénytelenek lesznek a munkát ma, szombaton megszüntetni. Az igazgató ma délután tizenkét órára hívta e tárgyban értekezletre a marhavágóhid összes vágólegényeit. Az értekezlet másfél óráig tartott. A vágólegények tekintettel arra, hogy őket munkájuk elvégzésére szerződés kötelezi, kimondták, hogy — miután a vágató mesterek már ma is a kellő számban segédkeztek nekik — vállalt kötelezettségüknek pontosan eleget fognak tenni. A sertésközvágóhidon is zavartalanul folyik a munka. Ma délig ezer darabnál valamivel több sertést szurtak le és dolgoztak fel teljesen. A hűtők majdnem egészen megteltek beraktározott sertéshussal. A mellékterményeket értékesítő szövetkezet ma tíz embert állított ismét munkába, úgy, hogy most már ötven alkalmazottal dolgozik. A nagyvágók ugyancsak elégséges munkaerővel rendelkeznek. A rend fentartására a rendőrség mindkét vágóhidon és azok környékén minden előkészületet megtett, beavatkozásra azonban mindaddig nem volt szükség. Tegnap híre terjedt annak, hogy a gázgyári és vízvezetési munkások szolidaritást vállalnak a sztrájkolókkal és ma ők is kimondják a sztrájkot. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. A sztrájkolók — mint ők hiszik — elég erőseknek érzik magukat arra, hogy egyedül vívják meg küzdelmüket.

— **A Szent Margitszigeti Vizgyógyintézet** vezetését f. hó 18-án veszi át dr. Halka Lajos fővárosi orvos, aki a napokban érkezik meg Brixenből Guggenbergtől.

— **Házasság.** Csilléry Kálmán budapesti kir. büntető törvényszéki jegyző május 14-én tartotta esküvőjét Czegléden Paulovits Erzsébettel.

T. soóki Soóky János, a Schottola Ernő magyar ált. köztanyaggyár részv.-társ. tisztviselője, eljegyezte Rothstock Irma-kát, Rothstock Károly háztulajdonos és vendéglős leányát.

Bányai Döme székesfővárosi hivatalnok szombaton délelőtt fél tizenkét órakor az erzsébetvárosi plébánia templomban házasságot kötött szegedről Szeghy Erzsébettel. Az esküvői szertartás szép számu és előkelő közönség jelenlétében folyt le s melegen üdvözölték az új párt.

Adler Miska Orosházáról eljegyezte Löbl Leonát O-Szivácson.

Hj. Tirmeier János a Budapesti Villamos Városi Vasut részvénytársaság főpénztárosa ma tartotta eljegyzését Schreil Anna úrnóval, Schreil János és neje született Gartner Anna leányával.

— **Nászajándékok.** Jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterelepén Budapest VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Tömeges éhhalál Ugandában.** A londoni „Daily Mail”-nak jelentik Entebbeól (Uganda), hogy a rossz banánatermés következtében Busova kerületben (Viktoria Jansa északi vidékén) éhínség ütött ki. A jelentések sok ezer éhhalálesetről szólnak. A kormány ma-gára vállalta az élelmiszerek szállítását.

— **Családi tragédia Carszkoje-Szeloban.** Az orosz csár palotájának, Carszkoje-Szelonak parkjában, a Zsófia-torony tövében megrendítő családi tragédia folyt le. A csári udvarral összeköttetésben s a csári családdal rokonságban is álló Mörder nevű bárói család tagjairól van szó. A Mörder-házaspárnak volt egy tizenhétéves, viruló szép leánya. Nemrég a leány súlyos betegségbe esett. Hiába hívták a leányhoz a leg-hirnevesebb orvosokat. A krízis rosszra fordult s az orvosok minden reményt feladtak. A báróné azt mondta a férjének, hogy ő maga hoz Pétervárról orvosokat, hogy megvizsgáltsa a beteg leányt. Mörder báró maga is hozzájárult ehhez, mire az asszony homlokon csókolta férjét és eltávozott a szobából. Félórával később az inas levelet kézbesített a bárónak. A levelet a báróné adta át annak a kocsisnak, aki Pétervárra vitte s benne a szerencsétlen anya tudtára adta férjének, hogy legkésőbb 24 óra múlva bekövetkezik a katasztrófa s minthogy leánya halálát amugy sem tudná túlélni, inkább előbb megönmélt maga is a halálba. Felkéri férjét a levélben, hogy keresse meg holttestét a csári parkban a Zsófia-torony tövében, mert arról a toronyról veti le magát. A kuszált vonásokkal írt levélben még azon óhajának is kifejezést ad, hogy ne a dermesztő észak földjébe helyezték örök nyugalomra, hanem délen, a napfényes Nizzában, ahol Mörder bárónak saját nyári laka van, temessék el leányával együtt. A tábornok a levélben megjelölt helyen tényleg megtalálta feleségét, összetört tagokkal, holtan. A park őrei állították már körül a szerencsétlen asszony holttestét. Másnap a hitves leánya is követte anyját a halálba, anélkül, hogy halála előtt eszméletét csak egy percze is visszanyerte volna.

— **Vitriolmerénylet a főkapitányságon.** Izgalmas jelenet játszódott le ma reggel a főkapitányságon. Egy apa vitriollal leöntötte a leányát. A merényletnek sötét háttér van. A leány megszökött az apától, mert az szerelmi ajánlatokkal üldözte. Erre az apa lopással vádolva a leányt, bevittette a főkapitányságra s amikor itt találkozott vele, elkövette ellene a merényletet. Az eset részletei a következők: Ritkó Viktor 37 éves cipész e hónap 12-én feljelentette a rendőrségen törvénytelen leányát, Ge-yer Hedvig Emilia 18 éves elarusitónót, akit azzal vádolt, hogy ellopta 232 koronáját, azután megszökött Hernád-utca 32. számú lakásáról s most egy Kacsó Vilmos nevű kedvesével éli a világát. Ma reggel az apa megleste leányát a Peterdi-utczában s Kovács József rendőrrel bevittette a főkapitányságra. Az apát és leányát Keresztessy Gyula rendőrfogalmazó segédje, Lovas István hallgatta ki. A leány határozottan tiltakozott a lopás vádjával ellen s az apa hajlandóan is nyilatkozott a feljelentés visszavonására, csupán az volt a feltétele, hogy a leány térjen vissza a szülői házhoz. A fiatal leány indulatosan felelt:

— Soha többé! Ilyen apához nem!

Ritkó erre nyugodtan kijelentette, hogy fentartja a panaszát és kéri a leány letartóztatását. Ezután kifelé indult. Majd visszafordult s újból megkérdezte a leánytól, hogy visszajön-e? A leány ismét nemmel felelt. Erre az apa előrántott egy kis üveget, melyben vitriol volt s a leányt hirtelen leöntötte. A maró folyadék a leányt arcán és nyakán érte s egyszerre lángot fogott csipkés blúza és haja is. A leány ijedt sikoltozással a szoba sarkába menekült. A kiabálásra berohantak Tóth Lajos és Krencsányi Kálmán rendőrtanácsosok. Tóth felkapta a vízzel teli mosdótálat s a vízzel végigöntötte a leányt. Ezalatt a merénylő apát egy rendőr lefogta és az őrszobára vitte, ahol őrizet alá vették. A súlyos égési sebekkel borított leányt nyomban a rendőrorvosi hivatalba vitték, ahol az első segélyben részesítették. Majd kihívták a mentőket, akik a Rókus-kórházba vitték. Ritkó Viktort a főkapitányságon azonnal kihallgatták.

— Nem akartam a leányt megölni — mondotta — csak csúffá akartam tenni. Rossz, ledér utra tért, mint az anyja s ezzel a radikális móddal akartam a tisztességes életnek visszanyerni. Ők cifra ruhában jártak a pénzből, míg én rongyokban vagyok.

MOLL-féle SÖSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan hálszer mindama gyomorhajóknaál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta posta-utárvét mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Ezzel a mentegetődéssel szemben a rendőrség egészen másképp állapította meg az előzményeket. A leány ugyanis tegnap terjedelmes levelet írt a rendőrségnek. Ebben kijelenti, hogy megszökött az apjától. Tudja, hogy az apja lopással vádolja. Tiltakozik ez ellen a vád ellen. Ő nem lopott, de nem maradhat tovább ilyen „becstelen apánál, aki nem ember, hanem állat”. Azt akarta, hogy együtt éljenek. Már máskor is megszökött az apa üldözése elől. Most már nem bírja tovább a harcot. Inkább öngyilkos lesz. Nem akar rossz életre térni, vagy bűnbe esni. A rendőrség a titokzatos ügyben folytatja a nyomozást, az elvetemült apát pedig letartóztatták. A mérnyelő a börtönben meggondolta magát s hogy bünei következményeitől megszabaduljon, örlültséget szimulált. Ez azonban már nem segít rajta.

Borzalmas öngyilkosság Szegeden. Borzalmas módon vált meg életétől Szegeden egy előkelő családból származó férfi. A feltűnés, melyet az öngyilkosság Szeged városában keltezt, annál nagyobb, mert az öngyilkos nem volt más, mint Lázár Béla anyakönyvvezető, Lázár polgármester testvéröccse, aki az anyagi gondok elől menekült a halálba. A szerencsétlen ember ma reggel fél nyolczkor a rendező pályaudvartól hétszáz lépésnyire, a szatmári kerti vonat lokomotívia elé dőlt. Három kocsi átment rajta és testét teljesen kettévágták. Demény Zoltán lokomotívvezető fékezett, mire a vonat hamar meg is állt, de már későn volt. A vonaton volt nyaralók kiugráltak a kocsikból. A test felső részét a vonat alatt, alsó részét a síntől öt lépésnyire találták meg. A halottat elsőnek Zsótér Dezső föld-birtokos felesége ismerte föl, aki fölkiáltott:

— Nini, Béla bácsi!

A halott zsebében több levelet találtak, de az öngyilkosságról egyik sem adott fölvilágítást. Lázár polgármester reggeli sétáján értesült a családi katasztrófáról és rögtön sógoröccséhez sietett, akit gyöngéden értesített az esetről. Az öngyilkos övenégy éves ember volt. Tanári oklevelet szerzett. Tizenhat évig a Somogyi-könyvtárban helyettes-igazgató, majd kaszinó titkár és polgári iskolai tanár volt. Tizenkét év óta volt állami anyakönyvvezető és mint ilyen, mintaképe a buzgó tisztviselőnek. Nagy anyagi gondokkal küzdött, amelyek éjjeli nyugalma is már régóta elrabolta. Ma korán reggel többen kisírt szemmel látták a városban járóját. Amikor a lokomotív mellé állott, a lokomotívvezető rákiáltott:

— Menjen az ur! Elüti a vonat!

Lázár a következő pillanatban a lokomotív elé dőlt. Özvegye és hat leánya maradt vissza. De gyászukban osztozik az egész város, mert Lázárt mindenki szerette és tisztelte.

A féltékeny feleség bosszúja. A rendőrség letartóztatta Mikes Jánosné, szül. Szarvas Teréz 29 éves kávémérés-tulajdonosnét, aki ma délután öt óra tájban felkereste Munkácsi Róza szolnoki származású 24 éves cselédleányt Kmetty-utca 22. sz. alatti lakásán és revolverével homlokra lötte. Munkácsi Rózát könnyű sérüléssel vitték a Rókus-kórházba. Mikes Jánosnét előállították a főkapitányságra és kihallgatása után letartóztatták. Vallomásaiban azt mondja, hogy tettét elkeseredésből követte el, mert férje Munkácsi Rózával, aki cselédjük volt, viszonyt folytatott.

Halálozások. Kauser Ilona székesfővárosi tanítónő folyó hó 15-én reggel 8 órakor Budapesten meghalt, vasárnap, folyó hó 17-én délután 4 1/2 órakor a kerepesi-ut melléti temető halottas-házából kísérik a családi sírboltba nyugvó helyére.

Ziegler Emilné, Szentkirályi Erzsébet e hó 13-án, 30 éves korában meghalt Marosvásárhelyen.

Szolgálatot véllünk teljesíteni olvasóinknak, ha szívesen tesztük, hogy a számos fővárosi czég közül bórondárakat a legjobb vállalkozókban jelenleg Heller Mór Utóda czégnél (VII., Károly-körut 3. sz.) lehet beszerezni. E megbízható, hírneves czéget ajánljuk olvasóink figyelmébe, ahol ilyenmü cikkkek nemcsak dus választékban, hanem a kiváló minőséghez képest jutányos áron kaphatók.

A menetjegyviroda társasutazása. A május 23-án induló londoni társasutazásra, melyen a háló-kocsihelyek miatt legfeljebb csak 20 utas vehet részt, táviratilag még lehet jelentkezni. A június 5-iki délolaszországi és június 5-iki magas tátrai kirándulást is a résztvevők legnagyobb kényelmére szervezte a Menetjegyviroda. A 40, illetve 115 korona részvételi díjban az utazás, elsőrangú elszállásolás és ellátás, kocsik a nevezetességek megtekintésénél, vezetés, belépődíjak, kalauzolás és borralalók, szóval az összes költségek benyújtatnak. Részletes prospektus a magy. kir. állmvasutak Menetjegyvirodájában Budapest, Vigadóter 1. díjmentesen kapható.

Házunk küszöbén alkossuk meg a magyar vátterületet és ha órát és ékszert óhajt vásárolni, Polgár Kálmán műírásához forduljon (üzlet: Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. sz.), itt előnyös részlet-

fizetésre és szigoruan szabott árak mellett magyaros, jó ízlésű ékszertárgyak és megbízható járásu órákkal szolgálják ki, írásbeli garancia mellett. Egy levelező-lapon nyilvánított kívánságra nagy képes album-árjegyzéket küld ingyen és bérmentve a czégvezetőség.

x Senki sem tudja, hogy mit hoz a jövő! Mindnyáján várjuk a jó szerencsét és amit néha nagy távolban véllünk, igen közel van! Csak hozzá kell látni! Egy csapásra a mult idők gondjait és terheit magunkról lerázzuk és a világ előttünk hirtelenül csupa/napfény és derű, amilyennek tulajdonképpen mindenki számára kell, hogy legyen.

És mégis milyen kevesen tudják a kellő pillanatot felhasználni. Így vannak sokan a magy. kir. szab. osztálysorsjátékkal. Hiányzik a bátorság, daczára annak, hogy már régi közmondás azt állítja: „Szemesnek áll a világ”. Az osztálysorsjáték 22-ik sorsjátékában 62500 nyeremények sorsoltatnak ki, köztük igen sok főnyeremény.

Dörge Frigyes bankháza Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. egészen különleges alkalmat nyújt sorsjegyvevőknek, hogy sorsjegy-számáikat választgassák.

Mindenesetre tanácsos, hogy mindenki azonnal biztosítsa magának nyerési jogát a most következő 22-ik sorsjáték kiváló kedvező nyereményeséjeire. Főleg Dörge Frigyes főelárúító sorsjegyei iránt nagy az érdeklődés, mert ez a czég nem kevesebb, mint 4243 nagyobb nyereményt fizetett ki vevőknek.

x Bogdány szerencsése páratlan! Majdnem mindenki vesz egy osztálysorsjegyet, hogy reménye legyen egy nagyobb nyereményhez. Ajánlatos, hogy kísérelje meg szerencsését Bogdány S. fővárosi sorsjegyviroda r.-t.-nél (Károly-körut 20.), kinek szerencsése páratlan. Huzás már csütörtökön, 21-én.

x Vérérdényelmesesedés (arteliosklerosis) nemcsak az öregkor betegsége, hanem sokszor fiatalabb korban is lepi meg az embereket és okoz kellemetlen tüneteket, mint fejfájást, szédülést, álmatlanságot, szívtüneteket, sat.-t. Az orvosi tudomány ezen és hasonló tünetek okát a véredényelmesesedésben tapasztalható magasabb vérnyomásnak tulajdonítja. A mult évben bejárta a napi és orvosi szaksajtókat az a hír, hogy D'Arsonval francia tudós orvostanár magas feszültségű villamos árammal e betegség ellen sikereket ért el. E sikereknek életani magyarázata az, hogy a magasfeszültségű áramnak vérnyomást csökkentő hatása van. Ez a kezelésmód, melyet felfedezője után Arsonvalisatióknak neveznek, teljesen fájdalomtalan és felette kényelmes, mert ruhán keresztül történik. Magyar részről is begyógyulást nyertek a kiváló francia tudós eredményei dr. Hönig Izso budapesti elektroterapiai intézetében, (Károly-körut 24.), ahol e kezelési mód számos esetben kipróbálva, szintén bevált.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél, Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felzerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
 Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Liff
 Telefon 102-39.

- Gyógytényezők:**
- Elektromágneses gyógyítás.
 - Röntgen sugarakkal való kezelés.
 - Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 - Kék fényvel való kezelés.
 - Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 - Villamos fényfürdők.
 - Villamos masszázs (Vibratio).
 - Gálván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 - Villamos vízfürdők.
 - Bzénsavas fürdők.
- Főbb javallatok:**
- Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 - Idégyengességi állapotok.
 - Álmatlanság.
 - Hűdések (Paralysis).
 - Idegfájdalmak, idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
 - Gerincvelősorvadás (Tabes).
 - Szívbetegségek.
 - Vérérdényelmesesedés.
 - Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakodás sok, izületi és csontbajok).
 - Székrekedés.
 - Anyagcserebajok, (Elhízás, cukorbeteg, vérszegénység).
 - Börbajok. Börviszketeg.
 - Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág).
 - Aranyeres csomók.
- Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
 Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A veszedelem.

— Bemutató a Népszínház-Vigoperában. —

Ez a darab Somlainak, a színésznek munkája. Hangsúlyozom, hogy a színész és nem az íróé. Erős kézzel markol bele az emberéletbe, de a gesztus, melylyel ezt a mozdulatát kíséri: színészi póz. Nyílt, okos tekintettel néz bele az élet kaleidoskopjába, de amiket kilát belőle, nem emberek, husból és vérből való tényezői az életnek, hanem: szerepek. Jól megkonstruált, többé-kevésbé hálás és végszavakon bazírozó szerepek.

A szerző parasztdrámának mondja darabját. Lehet, hogy az. Elvégre paraszt is, dráma is van benne. Egy kicsit sok paraszt s egy kicsit kevés dráma. Ami drámái van a darabban, az éppen a parasztokban, mint individuumban van és nem a darabban, a darab alap gondolatában, vagy gondolatmenetében. Annyira drámáiak ezek a parasztok, annyira lihegői és előkészítői a brutálisan véres jeleneteknek, hogy a legjobb jóakarát akár itéletnapig is kaparhatná a kasirozott hősök parókáit, egy atomnyi parasztot alóla ki nem bujtathatna. Maga a dráma — mint olyan — viszont, annyira, nyers, brutális és ríkött, mondjuk paraszti, hogy a drámából alig látunk többet, mint néhány villogó ruhafoszlányt, véres bikacsok levegőbe villanását és díjbirkózásokba hangolt végjeleneteket. Szerepeket és szerepeket.

Ez azonban a kisebbik baj. Sokkal nagyobb baj az, hogy jórészt minden, ami a szinpadon történik, logikátlan, megokolatlan, mechanikus biztonsággal beállított véletlenségek következménye, nem pedig a drámából önmagából kiütőközö konkluziók összetalálkozása. Amit Somlai meglát, azt kívülről látja meg. Észreveszi az életet, de csak a működés végeredményéről vesz tudomást. Látja az alakjait mozogni, de nem törődik a mozgató erővel. Így mi is látunk két felvonást lezajlani a szinpadon, csak azt nem tudjuk, miért történik mindez, ami történik? Mért ugy és mért nem másként? Látjuk mozogni az alakokat, csak azt nem értjük, mért mozognak olyan nagyon és mi mozgatja őket? A szerző? De hát mért így és mért nem másként mozgatja őket? Mikor az a „másként” csaknem mindig a drámaibb és józannabb és logikusabb megoldás lenne. Mért kell a szénapajtának kigyulladni és mért kell az asszony szeretőjének beensülni, amikor a szerző jóvoltából oly kényelmesen távozhatott volna? Mért kell a fiatal béresnek gyilkolni és főleg, mért kell a férjnek meghalni, amikor pedig ő a legkevésbé vétkes az egész darabban? És még egy sereg „mért?” — Mért a szerző! . . . De hát mért?

A szerző, mint színész lehet a legérdekesebb ember, mint íróknak azonban nem szabad az érdekességéből programot csinálni, amint ez a mai darabjából konstatalható. Éppen ezért kezdtem soraim azal, hogy „A veszedelem”-ben első sorban Somlait, a színészt láttam kidomborodni, ámbár tagadhatatlan, hogy az író is kiséjtetem jeleneteiből. Különösen a kezdőjelenetek dialógusában. Ennek a néhány percnek egészséges pszichológiájáért reméljük, hogy a viszontlátásnál megkapjuk azt, ami ma csak burokt, mondhatnám homályos ígéretként tálatatott fel.

Maga az előadás, melyért sem a rendezői ötlet, sem a direkezió áldozatkészsége nem illethető tékozlás vádjával, nem sok mondanivalót kíván. Forgács Rózi, ez a finoman analízáló művész, minden megértésével sem elegendő erős arra, hogy annyira individualizáljon egy szerepet, hogy annak pusztá szerepvoltát cserében ezért elfelednők. Ez természetesen Kürthy Józsefnek, Nagynak és Tallián Annának még kevésbé sikerült. Egyedül Horváth József tudott a felvonáslejei párbeszédekben olyan hangokat találni, melyek a bensejéből jöttek, a lélekhez szölettek. Később azonban ő is áldozatul esett előirt tenni- és mondanivalóinak.

Románbanktól	Tisztviselők	Földbirtokra	Házakra	Képviselet
	5-40 évre.	40%-ra az érték 65-80%ig.	I. II. és III. helyre.	Urszágos Földbitel
				Budapest, Erzsébet-körut 2. sz.

A közönség mérsékelt tetszéssel fogadta a darabot. A szerzőt mindkét felvonás után a lámpák elé tapsolta.

Az est másik felét a Wiesenthal-lányok foglalták le maguknak.

Miss Duncan, Saharet, Maud Allan és Ruth St. Denis szólói után nagy érdeklődéssel várta közönségünk ezt a tánczos-triót, melyet különben is a legjobb hírek előzték meg. Ezek a híradások nem túlzottak. A Wiesenthal-lányok elhozta magukkal minden tendenciát, melyekkel a modern koreográfia a tánczot, mint művészetet gazdagította. Az ő főtörekvéseik szintén abban kulminálnak, hogy a táncz ne csak alárendelt függelék, sallangja legyen a zenének, ne csak illusztrációja, mely a szemet is lekösse, hanem a zenével összeforró ritmusközösségnek s a közös dekoratív elemek menél markánsabb kidomborítása.

Ezért náluk sem a láb dominál, hanem az egész test, mely nem csak a ritmust veszi át, hanem magát a témát is, melyet az idegekre gyakorolt részlethatásban ábrázol. A kar, a láb, a test, az arc mimikája tovább stilizálják azt, amit a zenebeszéd közvetlenül megértetni nem tud, ugyszólván a hangrezgéseket, fényrezgéseket vibráltatják át. Az átmenetet természetesen néhol erősen észrevettük és kényelmesen megfigyelhetjük a zene és táncz választóvonalát is. De a három testvér stíluszérzéke, becsületos művészi akarása és egyéb fizikai jó szerencsége a kellő értékére szállították le ezt az amugy is jelentéktelen szépségihát, melyért dekoratív izléstük amugy is hatványozottan kárpótol.

Chopin Des dur keringőjének Biedermayer kettősét, Massenet Ballet-suite-jének meglevencedett Márk-alakjait, a sárga háttérhez stilizált galambszürke krinolinokat s a zöld Liberté-selyem fehérhez hangolását a Donau-Walzerban látni kell azoknak, akik a színek stílus-játékában gyönyörködni tudnak. És végül a Lahner-Schumann bécsi keringőjének körbeleitő figuráit, melyek, mintha egy ódon amphóra felületéről olvadtak volna le...

A közönség minden egyes produkciót zajos tetszésével kísért. —lle.

(*) Mignon. Krecsányi társulata a Krisztinavárosi színpadon ismét bemutatta versenyképességét és erejét, Thomas gyönyörű operájának meglepően sikerült előadásával. A közönség mintha csak megsejtette volna, hogy milyen élvezetesen lesz része: a tropikus égáji viharokra emlékeztető szélvész daczára nagy tömegekben özönlött a tágas arnába, és azt zsufozásig megtöltötte. Meister Vilmost Bejczy énekelte nagyobb hévvel és mozgékony-sággal, mint némely szerepeit szokta. Az első kislépésétől fogva meglátszott a hangján, hogy elemében van és szép dolgokat fog bemutatni. Nagyobb hatásai azonban csak a második felvonásban kezdődtek, azzal a kettőssel, melyet Philinell, (Maleczky Bianka) énekel, s amely után a közönség mindkettőjüket percenkig tapsolta. Még nagyobb hatása volt a felvonás vége felé a „Mignon ne sirj” kettősben, amelylyel a közönséget valósággal elragadta. Hangja üdén és tisztán csengett s mentől magasabbra emelkedett, annál teljesebb tündöböl hangzott, a zenekar hangszerein átható erővel. Hasonló elismerés illeti meg Maleczky Biankát is, ki különösen a második felvonás második részében, a tündérdalban igen fényes koloraturát mutatott be és trilláival legyőzte a zenekarbéli összes dobokat és egyéb lármás hangszereket. A harmadik felvonásban a színpad mögött énekel dalának pianissimói remekek voltak, és a közönséget valósággal elbájozták. Mignont Fóti Frida énekelte sok sikerrel. Az ösmert Mignon-dalban alsó regiszterének némi törekvését lehetett konstatálni, de ez lehetett egy kis mulékony indiszpozíció is. Rózsa igen jó Lothario volt, Falussy pedig Laertes szerepében ért el tisztes sikert. Albert Erzs egy nem nekivaló mellékszerepben (Fridrik) lépett föl, s kis

partitúrját ambícióval énekelte. A karok és a zenekar kifogástalanul működtek.

(*) Népszínház-Vigopera. A Népszínház-Vigopera e heti műsorán vezető szerep jut a Wiesenthal-lányoknak, akik szerda és csütörtök kivételével minden este föllépnek művészi táncelőadásaikkal. A három testvér fellépését megelőzőleg, vasárnap és hétfőn, kedden és pénteken „A veszedelem” Somlai Arthur parasztdrámája kerül színre, szombaton és vasárnapon pedig operett előzi meg a Wiesenthal-lányok tánczait, még pedig Claude Terrasse-nak kis operettje, a „Páris almája”, amelynek szövegét Flers és Caillevet írta. Őt szereplője van: Turchányi Olga, Környei Béla, Della Donna Eugenia, Petrás Böske és Pázmán Ferencz.

(*) „A 100 év múlva” első előadása. A Király-Színház nyári látványossága a „100 év múlva” pénteken, e hó 22-én kerül először színre. A darab előkészületei miatt a bemutatót megelőző napon nem tarthatnak előadásokat. E helyett csütörtökön, 21-én este 8 órakor a „100 év múlva” főpróbáját tartja meg a Király-Színház a sajtó képviselői és meghívott közönség előtt.

(*) A Sasfők első jubileuma. Rostand remeke, a Sasfők a Magyar Színházban, e hét péntekjén már első jubileumához, a huszonötödik előadáshoz érkezik el. A jubiláris előadáson a dráma teljesen a bemutató-előadás szereposztásában kerül színre. Addig is kedd kivételével, amikor Földes Imre drámája, A császár katonái kerül színre, minden este a Sasfőket adja a színház.

(*) Az excellenziás papa. A kolozsvári nemzeti színház legközelebbi ujdonsága Rovetta „Papa eccellenza” (Az excellenziás papa) című verisztikus olasz drámája lesz, mely magyar nyelven még sehol se került színre. A bemutatót dr. Janovics igazgató a jövő hétre tervezi.

(*) A Magyar Pedagógiai Társaság ma délután felolvasó ülést tartott az Akadémia kistermében Fináczy Ernő egyetemi tanár elnöklésével. Az első felolvasó Rombauer Emil főigazgató volt, aki a középiskolai törvény szentesítésének huszonötödik évfordulója alkalmából a törvény megalkotásának körülményeivel foglalkozott. A második felolvasó Körösi Henrik volt, aki a magyar nyelv tanításáról a nemzetiségi vidékeken, értekezett. Mindkét előadást tetszés kísérte.

(*) Amerikai park. Friedmann Adolf igazgató e hó 30-án nyitja meg Európa legkellemesebb nyári családi mulató-helyét, amelyben nagyszabású variété, Tabarin, Moulin-Rouge és egyéb látni való lesz. Valóságos virágerdő között épült fel az Amerikai park, az új Ós-Budavára, amely minden este 6 órától reggeli 4 óráig van nyitva. Vasár- és ünnepnapon délután 3 órától. Fényképes bérletjegyek kaphatók a Hirsch-féle nagytözsdeben (Andrássy-ut 19.) és az igazgatóságnál.

6^{visit} Fénykép 1⁵⁰ Ft.
HUNNIA FÉNYKEPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

EGYESÜLETEK.

(—) Özveggy Damjanich Jánosné ünneplése. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete ma délután tartotta 47-ik közgyűlését az egyesület védnökének, Batthyány Gézáné grófnőnek elnöklése mellett. A gyűlésen az egyesület elnöknője, Damjanich János özveggye is megjelent, kit megható ünneplésben részesítettek. Gruz Albertné alelnöknő hatásos beszéddel üdvözölte a matronát s méltatta hervadhatatlan érdemeit. Damjanichné könyezve mondott köszönetet az ünneplésért. Végül egyhangu lelkesedéssel elhatározta a közgyűlés, hogy Damjanich Jánosné olajfestményü arcképét nagy ünnepséggel fogják az egyesület czinkotai leányárvaházában leleplezni. A látogatott közgyűlés gróf Batthyány Gézáné és Damjanich Jánosné éltetésével ért véget.

FŐVÁROS.

(Az új kölcsön. A pénzügyi bizottság tegnapi határozata következtében, amely az új nagy kölcsön ügyének előkészítésével a polgármestert, a pénzügyi bizottság elnökét és a pénzügyi osztály vezetőjét bizta meg, ma mindkét bankcsoport képviselője megjelent Bározy polgármesternél. A Kereskedelmi Bank részéről Lányszly Leó, a Hitelbank részéről Ullmann Gyula igazgató járt fenn. Ajánlatot nem adtak be. Hír szerint holnap délelőtt adják be az ajánlatukat s ma csupán amiatt keresték fel a polgármestert, hogy a tárgyalás formalitásaiban megállapodjanak.

(Gyermekek nyaralása a főváros költségén. A székesfőváros tanácsa legközelebb fogja kijelölni azt az öt szegénysorsu budapesti gyermeket, akik a nyár folyamán a székesfőváros költségén négy heti tartózkodásra a cirkvenicai László Gyermek-Otthonban fognak elhelyeztetni. Ezt a kedvezményt olyan 5—15 év közötti korban levő gyermekek nyerhetik el, akiknek szülői szegénysorsu budapesti lakosok, vagy akik budapesti árvák. A gyermekek hozzátartozóit az oda- és visszautazás költségei terhelik. Azok a szegénysorsu szülők, akik ezen kedvezményre igényt tartanak, kérvényeiket a székesfőváros tanácsához e hó végéig adhatják be.

(Az inkompatibilitás. Szalai Mihály indítványt adott át a főpolgármesternek, hogy terjeszse a legközelebbi közgyűlés elé. Az indítvány azt kéri, hogy sürgős feliratban kérjék meg a belügyminisztert, hogy a fővárosi törvénynek az inkompatibilitásra vonatkozó szakaszait novelláris uton módosítsa.

(A Városliget megtörtézése. Az omnibusz-társaság a lovait az Artézi-fürdő mögött a Városligetben tartja. Valóságos istálló van a Városligetben, amely lehetetlenné teszi, hogy az üdülni akaró közönség az amugy is kicsiny Városligetnek azt a vidékét használja. A fővárosnál is több panaszt tettek. De panaszt tettek azért is, hogy a czirkusz előadása után négy-öt omnibusz zárja el a közlekedést. A tanács helyszíni szemlét tartott s konstatálta, hogy igazak a panaszok. A kint járt bizottság megállapította, hogy mit kell a vállalatnak csinálnia, hogy a közönség zaklatását csökkentse. A tanács átrít a rendőrséghez is és kérte, hogy a legszigorubbán kötelezze a vállalatot a bizottság által megállapított feltételek pontos megtartására.

(A budai színház. A Magyar Építőművészek Szövetségének a küldöttsége járt ma Petz Samu vezetésével a polgármesternél s átadta a szövetségnek a budai színház elhelyezése dolgában kidolgozott memorandumát. A szövetség a Szent János-terre akarja építeni a budai állandó színházat.

Nyilt-tér

(E rovarban közlötékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.

Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérköpés, tüdőcsomóshurut, kizáró eredménytel gyógyítatnak inhalációkkal és szőrumoltásokkal. Rendel 11-12 óra 2-4-ig

Serravallo

China-bora vassal.

Erősítőszert gyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és üdülőknék. Étvágytalanságot, ideget erősítő, vért javító-szer. 27840

Kitűnő ízű. — Több mint 5000 orvosi ajánlat.

SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszerárakban. Fél literes üveg 2 K 60 fill. Egy literes üveg 4 K 80 fill.

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

== Kérjük: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét. ==

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvölykór-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most szás meg szás teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelési intézete van.

Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9-11-g és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kén-szulfid források. Iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos penzió. Csusz, köszvény, idegbőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Buda

Stein Vilmos és Fia

PERZSA SZÖNYEG raktára

1908 május 15-től

IV. kerület, Ferenciek-tere 9. sz.
Gróf Cziráky-palotában létezik.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Bírói áthelyezések.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr. Zoltán Sándor óbecsei és dr. Fischer Frigyes zentai írásbírnak törvényszéki bírói minőségben az újvidéki és dr. Szatmáry Odón kalocsai írásbírnak törvényszéki bírói minőségben a nagybecskereki törvényszékhez, Szöke Lajos dévai írásbírnak a pécsai írásbírsághoz, dr. Debreczeny Barna debreczeni ítélőtáblai tanácsjegyző írásbírnak törvényszéki bírói minőségben a nyiregyházi törvényszékhez, Párvy Arvéd budapesti VI. kerületi írásbírsági albirónak a budapesti VIII-X. kerületi, valamint Békly Tamás mátészalkai írásbírsági albirónak a csurgói írásbírsághoz saját kérelmükre leendő áthelyezését, ugyazint Komáromy Kálmán királyhelmezi és Horvay István ujaradi írásbírnak, valamint Ágh Béla tergovai írásbírnak és Nagy Béla pancsovai írásbírnak saját kérelmükre leendő kölcsönös áthelyezését megengedte.

§ **A dánosi rablóiállományosság.** A pestvidéki esküdtbírság elnöke, Rónay Kamill ma délelőtt tíz órakor megnyitotta a dánosi bűnpör tárgyalását s jelentette, hogy a bíróság a kérdések szövegezésével még nem készült el. Nyomban azután az elnök bevezette ismét a tárgyalást s a bíróság tagjai visszavonultak, hogy a kérdések megszerkesztését folytassák. Holnap ismét formális ülés lesz s előreláthatólag kedden fogja a bíróság a kérdéseket kihirdetni, mire a pörbeszédnek kerülnék sorra.

§ **A pékmester gyilkosa.** Mosolygó Gyula alkotás-utcai fűszerkereskedőt, aki pár nappal ezelőtt, minden előzetes szóváltás nélkül, agyonlötte lakásának udvarán a vele egy házban lakó s vele baráti viszonyban álló Bella pékmestert, tegnap hallgatta ki dr. Marczell vizsgálóbíró. Mosolygó sírkozva mondta el, hogy a börtöl felhevült állapotban követte el tettét. Ujból hangoztatta, hogy Bella öt anyagilag meg akarta károsítani, de azért — mint beismerte maga is — nem volt szándéka öt életétől megfosztani. A kihallgatás után a vizsgálóbíró gyilkosság büntetése címén elrendelte ellene a vizsgálatot s az előzetes letartóztatást.

§ **Békés elintézés.** A Mezői Vilmos szerkesztésében megjelenő „Földmunkás” című lap a múlt év folyamán a Jászivű és adakozó gazdatiszt című cikkében azt írta az egri káptalan tiszapolgári uradalmának intézőjéről. Adám Bertalanról, hogy ez csak egy ad tengeri-földet kapálásra, ha holdankint a parasztok 18 pár csirkét adnak neki ajándékba. A nevezett lap közleményeiről tudomást szerzett a káptalan is és utasította Adám Bertalant, hogy tisztázza magát a vád alól s indítsa meg a rágalmaszasi sajtóbört a közlemény írója, Ladányi István hírlapíró ellen. Mára volt kitűzve ezen ügy esküdtzéki főtárgyalása Sárkány bíró elnöklété alatt. A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy az inkriminált cikkekben foglalt adatokat levélben Kiss István nevű földműves küldte be a lap szerkesztőségébe, s ő ezen adatokat — sértő szándék nélkül — feldolgozta s cikkek alakjában közzétette. A panaszos a vádlott ezen nyilatkozatával megelégedett s a vádat elejtette. A bíróság erre megszüntette a további eljárást.

ben foglalt adatokat levélben Kiss István nevű földműves küldte be a lap szerkesztőségébe, s ő ezen adatokat — sértő szándék nélkül — feldolgozta s cikkek alakjában közzétette. A panaszos a vádlott ezen nyilatkozatával megelégedett s a vádat elejtette. A bíróság erre megszüntette a további eljárást.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Nyolczadik nap. —

A budapesti tavaszi meeting mai, nyolczadik napjának két kiemelkedő száma a 10.000 koronával dotált Állam-díj és a Szent Gellért-handicap volt. Az elsőben csak 4 ló indult, miután legjobb idősebb lovunk, Rother Stadl is megjelent a startnál és így vele szemben a benevezetteknek amugy sem lett semmi esélyük. A verseny természetesen a nagy favorit győzelmével végződött, míg a második helyre Kuropatkin érkezett. A másik érdekesebb versenyben, a Szent Gellért-handicapban már nagy mezőny állt starter zászlaja elé és a versenyt általános meglepetésre a Henckel-istálló „Midshipman”-je nyerte Armada előtt, míg a harmadik helyre Kaczér érkezett.

Részletes eredmény a következő:

I. **Váci-díj.** Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Herczeg Morouzzi Gy. 3é sm Casserolard 50½ kg. (Blades), 2. Báró Herzog M. 3é pher Peugeot 48 kg. (Hollinger), 3. Gróf Csekonic Gy. 3é sk Rancon d'un Roy 45½ kg. (Baumgartner). Futottak még: Royal Rose (Gulyás), Mutyiba (Witholm), Old Coin (Carlake). Könnyen 1½ hosszal nyerve, 2 hosszal 3-ik. — Tot.: 10:27, 40:70, 90.

II. **Államdíj.** Díj 10.000 korona. Táv 2500 méter. 1. Báró Rothschild A. 5é stpm Rother Stadl 62 kg. (Carlake), 2. Szemere M. 5é pm Kuropatkin 58 kg. (Szente), 3. Báró Springer G. 3é pm Vansittart 49 kg. (Vivian). Futottak még: Useful (Blades). Igen könnyen 4 hosszal nyerve, 10 hosszal 3-ik. — Tot.: 10:12, 40:42, 48.

III. **Szent Gellért-handicap.** Díj 6000 korona. Táv 1400 méter. 1. Gróf Henckel A. 4é pm Midshipman 62 kg. (Blades), 2. Söllinger R. százados 5é sk Armada 63 kg. (Carlake), 3. Gróf Festetich T. 3é pk Kaczér 50 kg. (Pratt). Futottak még: Faragó (Taral), Tábornok (Krouzil), Blizzard (Bocskai), Dinom-Danom (Aylin), Loredan (Fetting), Héja (Heidt), Hattons Love (Walkington), Kevély (Miles), Bisamberg (Southey), Recoite (Pretzner), Tante Ágnes (Seiler), Geständniss (Boardman), Nigger (Vivian), Réve (Ulrichshoffer), Floridsdorf (Juhász). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, rövid fejhosszal 3-ik. — Tot.: 10:49, 40:58, 190, 174.

IV. **Tattersall díj.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Báró Springer G. pm Wet thee trough 53½ kg. (Taral), 2. Szemere M. sm Zöld Marczai 52 kg. (Szente), 3. Báró Rothschild A. pk Anecdote 52 kg. (Pratt). Futottak még: Fokos (Miles), Vendetta (Krouzil). Küzdelem után 1 hosszal nyerve, 3 hosszal 3-ik. — Tot.: 10:22, 40:62, 128.

V. **I. oszt. eladóverseny.** Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Losonczy E. sk Mi ez 53½ kg. (Krouzil), 2. Szemere M. sm Palatinszki 52½ kg. (Szente), 3. Mautner V. pm Greenlaw 47½ kg. (Jurnik). Igen könnyen 3 hosszal nyerve, 4 hosszal 3-ik. — Tot.: 10:13.

VI. **Nyeretlen kétvések versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Dreher A. stpk Raspberry 54½ kg. (Aylin), 2. Báró Springer Perfay 54½ kg. (Taral), 3. Gróf Esterházy F. szk Fluffy Ruffles 54½ kg. (Blades). Futottak még: Intochter (Carlake), Szomszéd (Cockeram), Motolla (Ulrichshoffer), Show me (Hollinger), Juda (Jurnik), Monferrina (Pis), Sybarit (Pratt), Só (Szente), Gaiety (Walkington), Pali (Smutny). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, 1½ hosszal 3-ik. — Tot.: 10:60, 40:96, 148, 214.

VII. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Ball T. 3é pm „48” 50 kg. (Cockeram), 2. Losonczy Gy. 3é pm King Ronald 55 kg. (Pratt), 3. Zombory R. 3é pm Magas 53½ kg. (Heidt). Futottak még: Fatia Negra (Pretzner), Remény (Juhász), Topper (Vivian), Paikos (Pusztér), Fredgondé (Gulyás). Könnyen 2½ hosszal nyerve, holtverseny. Tot.: 10:27, 40:54, 66, 58.

Az Alagi-díj.

— Kilenczedik nap. —

A hároméveseknek a Derby előtti utolsó nagy klasszikus mérkőzése a 30.000 koronával dotált 2000 m. távolságu Alagi-díj kerül holnap délre a városligeti versenyterén. A benevezettek között találjuk legjobb háromévesünket, a Király-díj győztes „Peregrin”-t, továbbá istállótársát, a Kettős Ivadék győztes Matschakert és a Trial-Stakes szenzációs

nyertesét, Maximot is. Ezekkel szemben a többiek reménytelenül veszik fel a harcot és meggyőződésünk, hogy Peregrin, követve Mindig, Beregvölgy és Blocksberg példáját, az Alagi-díjban is győzni fog. Ha azonban istállója helyette Matschakert indítaná, úgy Mátkán át számítva, neki is Maxim előtt kell beérkeznie, miután a Springer-ló Mátkát az Ivadék-versenyben 1 hosszal előzte meg, míg a Trial-Stakes-ben Maxim csak erős küzdelem után alig fejhosszal. Nézetünk tehát oda konkludál, hogy a holnapi Alagi-díj a

Springer-istálló

zsákmánya lesz, akár Peregrint, akár Matschakert küldi a starthoz, míg hozzájuk legközelebb Maxim várható.

Jelöltjeink:

- I. Gossimer - Windsbraut
- II. Menotte - Floridsdorf
- III. Taral lov. - Maxim
- IV. El Mokhattam - Rouquin - Gyufa
- V. Paff - Dicső
- VI. Matahari - Saba
- VII. Krouzil lov. - Antus

() **A sajtó képviselője az Olympiádon.** Az olimpiai játékok végrehajtó bizottsága tudvalevőleg már megállapította, hogy a különféle sportnemek képviselőit mily arányban részesíti a 40.000 koronás állami segélyből. A versenyzők száma és a kiküldetési költségük sportnemenként következőképen oszlik meg: 10 evezős 8900 K, 6 birkozó 3300 K, 5 tornász 3300 K, 8 vívó 5200 K, 12 atléta 8050 K, 9 uszó 5150 K, 2 lawntenniszező 1000 K, 2 czellövő 720 K, 3 football szakember 1200 K. Összesen 54 versenyző 36.820 K. — Meglekedeztek azonban arról, hogy úgy a napi, mint a szaksajtó is, hivatalos szakember jelentései után legyen rendszeresen értesítve az olimpiai versenyek lefolyásáról. Ezt a csekély ellenszolgáltatást azért a munkáért, melyet a sajtó elismerés nélkül és igazán önzetlenül végzett, tényleg megérdemelné. Miután az államsegély még nincs kimerítve, szükségesnek tartjuk, hogy a bizottság költségelőirányzatába vegyen fel megfelelő összeget az olimpiai versenyek magyar tudósítója részére. Erre az állásra természetesen egy általános képzettségű és az angol nyelvben teljesen jártas sportíróit kell kijelölni, akinek főfeladata az lenne, hogy kimerítő és pontos tudósításokat adjon a versenyek lefolyásáról a sajtóbizottságnak.

() **Birkózás.** A múlt őszy folyamán alkalmunk volt Zinner Ferenczcel a Beketow-czirkusz rendezte birkóversenyen megismerkedni, ki a Lurich-csoport szerződötett külföldi hivatásos birkózóival lépett porondra. A balszerencse nagy mértékben üldözte, amennyiben mindjárt a verseny elején a „legnagyobb ágyukkal” volt kénytelen a küzdelmet fölvenni, kikkel szemben ugyan helyét derekasan megállotta, mégis a nagyobb erő és technikai tudás előtt meg kellett hajolnia — bár jelentős győzelmeket is aratott. A külföldi meghívásokra tett ígéreteinek beváltása okából a verseny folyamán elutaznia kellett s így a küzdelmet végig nem folytathatta. 7 hónapig volt távol, mely időt részint Romániában, részint Bugáriában töltötte s csak a minap tért haza. Ezenrangú ellenfeleit ismert félelmetes alszofogásával aránylag rövid idő alatt terítette le, úgy, hogy mindig az első és második díjat vívta ki magának. Most Németországba készül s remélhető, hogy győzelmei szaporításával hazája becsületére szolgál. Nevezett nagyon ügyes és erős birkózó, ki jellemtulajdonságainál fogva általános közkedveltségnek örvend.

() **Ferencvárosi T. C. — Budapesti Torna Club bajnoki mérkőzése.** A két régi rivális vasárnap délután a Thököly-uti pályán találkozik ismét. A B. T. C. csapat új összeállításban igen sikerült és goalképesnek ígérkezik: Bihary, — Sárkány, Szendrő, — Ficzere, Lunczer, Kovács, — Molnár III, Molnár II, Petz, Késmárky, Oláh. — A F. T. C. veretlen csapatával áll ki.

() **Athletika.** A Magyar Testgyakorlók Köre vasárnap délután 2 órakor tartja atletikai versenyét a B. E. A. C. lágymányosi pályáján. Amire a sportkorok oly rég áhítottak — a M. A. Sz.—M. O. T. E. Sz. versenyzők együttes startolására — ma testet ölt. A béke megvan. Az atletikai verseny után az M. T. K. első csapata, mely ezuttal a jótékonyk szolgálatába szegődött, a Nyomdász-szanaszatórium javára a Typographia I. csapatával mérkőzik.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenycorcolak. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norvég-, sveczi, tiroli, hallvölgyi- és amerikai rodai sport és gyermek-szánkók, tobogán stb. Lilliföldi szi 30 korona Norvég szi, lábszárak, hólapok. Téli sportlőzőgépek és felszerelések Sportárjegyzék ingyen.

ÉRTÉSZ TÓOR sportüzlet, BUDAPEST, IV. KRISTÓF-TÉR

KÖZGAZDASÁG.

A kamatlábleszállítás és annak hatása.

Budapest, május 16.

Megirtuk, hogy a budapesti nagy pénzügyi intézetek, takarékpénztárak és bankok egyaránt, közös elhatározással és egyöntetűen leszállították a náluk elhelyezett tőkék után a kamatlábat. Közönségre tették, hogy betétkönyvek és pénztárjegyek után ezután majd csak 3 $\frac{3}{4}$ %-ot térítenek meg kamat fejében, hogy a 10%-os tőkekamatadó a betevőt terheli és hogy ez az intézkedés életbelép, akár bemutatja a betevő a betétkönyvét avagy a pénztárjegyet a betéti intézetnél, akár nem. Hosszu tanácskozások, alkudozások és tárgyalások eredménye volt ez az egyöntetű hivatalos híradás, amelyet első lépésnek lehet tekinteni a fővárosi nagy pénzügyi intézetek között már régen felmerült eszme: a feleknek nyújtandó feltételek kartellizálásának létrehozása szempontjából. Am azért a budapesti pénzügyi viszonyoknak az ismerője csak félintézkedést lát ebben a látszólagosan egyöntetű eljárásban, olyan intézkedést, mely a közönség szélesebb, pénzügyi kérdésekben kevésbé járatos rétegeit sújtja, a viszonyok ismerőjét, a befentesest kevésbé érinti. A betétkönyvek kiadásával foglalkozó intézetek nagy betéteinek túlnyomó összegét a kis betevők adják össze, ezek a legújabb intézkedés nyomán betéteik után 3 $\frac{3}{4}$ %-ot kapnak bruttó, vagyis a 10%-os tőkekamatadó levonásával, kapnak tehát tisztán 3.375 azaz 3 $\frac{3}{8}$ %-ot; a kamatlábleszállításánál őket meg nem érdeklik s ők ezt rendes körülmények között szóltalanul eltűrik. A befentesek ellenben jobban értenek a pénzügyi intézetek politikáihoz, ők jól tudják, hogy a takarékpénztárak és a bankok nemcsak takarékbetéti könyvekre és pénztárjegyekre, de checkszámlára is előadnak gyümölcsöző betéteket; a checkszámlán megállapítandó kamatlábat pedig nem állapítja meg a pénzügyi intézetek közötti egyezmény, hanem szabad alku tárgya az a betevő és a betéti intézet között. Így azután szépecskén el lehet intézni a dolgot úgy, hogy a kecske is jóllakjon, meg a káposzta is megmaradjon. Hogy vajon igazságos-e ez az eljárás, erről sok szót lehetne vesztegetni, de hogy így van, az tény és tagadhatatlan. „A szegény embernek a szerencséje is szegény” mondja a példaszó és a pénzügyi intézetek vezetői régen magukévá tették ezt a felfogást. Így volt ez mindig, ezután sem lesz másképpen.

Am ha a kis betevővel a pénzügyi intézetek stariálisan végezhetek is, a nagybetevőket sem elgithetik ki az utóbbiak megnövekedett étvágyuk szerint. Oka pedig ennek az általános pénzhiány, mely a pénz értékét annyira leszállította, hogy egy bizonyos, a pénzpiac által megállapított maximumnál többet még az állandó és nagy betevőknek sem fizethetnek. Így például nagy intézetekre nézve, már tudniillik azokat értlik nagy pénzügyi intézetek alatt, melyeknek váltói a börzei magánleszámlái kamatlábnál olcsóbban is elhelyezhetők, általánosságban az az elv áll, hogy betétek után több kamatot nem fizethetnek, mint amennyiért a pénzt az Osztrák-Magyar Banknál nagy összegekben megkaphatják. Miután a hivatalos kamatláb most 4%, ezek a nagy és protekciós checkszámla-betevők általánosságban 4%-ot kapnak — kivételes esetektől eltekintve — a pénzügyi intézetektől. De ebből a 4%-ból lemegy a 10%-os kamatadó s így nekik betéjük után tisztán mégis csak 3.6%-os jövedelmük marad csupán. Hát akinek az üzletéhez, vállalkozásához, vagy egyéb oknál fogva szüksége van a bármikor hozzáférhető folyó pénzére, az megelégszik ezzel a 3.6%-os jövedelmezőséggel, de aki a pénze kamatjából él, vagy akinek a természet nem veszi be, hogy nagyhirtelenében ráfanyalodjék a neki eddigelé felajánlott 4 $\frac{1}{2}$ —5%-os nettó kamatoztatás után az ezután kegyképpen engedélyezett 3 $\frac{3}{8}$ —3 $\frac{3}{10}$ %-os kamatoztatásra, az természetesen más, jövedelmezőbb elhelyezést fog keresni a pénzének. Talál is! Nem kell messzire mennie; házat sem kell vennie, boltot sem kell nyitnia, de még a börzére sem kell menekülnie, noha kétségtelen, hogy sokan — a jártasabbak spontán módon, a járatlanok, azaz balekok csábítás útján — az utóbbi küssé sikamlós parkettet fogják felkeresni. De itt

van a befektetési papírok rég elhanyagolt piacza. Ott vannak az árfolyamhullámzástól megkímélt minden biztonsággal szolgáló állampapírok, záloglevelek, községi, elsőbbségi és vasuti kötvények. A koronajáradék mai, körülbelül 93 $\frac{1}{2}$ %-os árfolyama után adómentesen 4 $\frac{1}{4}$ %-nál többet jövedelmez, a 4 $\frac{1}{2}$ %-os bank és takarékpénztári záloglevelek és kötvények, melyek még mindig párin, azaz 100-on alul állnak, tisztán többet hoznak 4 $\frac{1}{2}$ %-nál, a 4%-os címletek pedig a mai árfolyamhoz képest 4 $\frac{1}{4}$ —4 $\frac{3}{10}$ %-ot jövedelmeznek minden levonástól menten. Kétségtelen tehát, hogy az igényeiben ki nem elégített tőkés akarva nem akarva fel fogja keresni a befektetési értékpapírok piacát és így nyugodtan állíthatjuk, hogy ezeknek az értékeknek a fellendülése küszöbön áll. Ami viszont azt jelenti, hogy az üzletnek és a vállalkozásnak általában kell ennek nyomában emelkednie. Meg kell, hogy kezdődjék az építkezés, mihelyt a pénzügyi intézetek zálogleveleket elhelyezhetik; a községi kölcsönök, a vasuti kötvények forgalombahozatala pedig azokon a felpanaszolt bajokon fognak segíteni, melyek e téren régtől fogva elhangzanak. És az intézetek sem járnak rosszul ezzel az átlagváltozással, mert amit betétben majd veszítenek, azt a pénzt visszakapják az általuk kibocsátott papírok árban; de meg az így befolyó pénzek elhelyezése által újabb üzleti haszonban is van bőven részüik.

Szóval a betétkamatláb leszállításának meg kell, hogy legyen az eredménye és ebben az eredményben arányosan osztozódik az egész közgazdasági élet: állam és magányos, vállalkozó és börzeaner, kereskedő és gazda, iparos és földmivelő egyaránt.

Kornfeld marad.

Budapest, május 16.

A tőzsdetanács ma délután két órakor Simon Jakab alelnök elnöklésével rendkívüli ülést tartott, amelynek egyedüli tárgyát Kornfeld Zsigmondnak a tanácshoz intézett következő levele képezte:

A budapesti áru- és értéktőzsde tekintetes Tanácsának!

Mélyen tisztelt uraim! Fogadják kérem mindenekelőtt hálámat azon engem megtisztelő és kitüntető határozatukért, amelyet Simon Jakab alelnök ur volt szíves velem közölni és amelyben felszólítanak, hogy vonjam vissza lemondásomat.

Azon nyíltsággal, amelyet a legfontosabb ügyek együttes tárgyalásánál évek hosszú során át egymástól megszoktunk, megvallo, hogy felhívásuk gondolkodóba ejtett, ámbár lemondásom előterjesztésekor erősen el voltam szánva annak fenntartására, újra megfontolás tárgyává tettem elhatározásomat.

Ehhez járul, hogy nemcsak maga a tőzsdéközönség, hanem sok más kereskedelmi testület is szíves volt lemondásom felett érzett sajnálatát szemlélyemre nézve felette megtisztelő módon kifejezésre juttatni.

Ugy látom, hogy azon általános érvek mellett, amelyeket lemondásom ellen csatasorba állítottak, a nyilvánosság különös élénkséggel, főleg a küszöbön álló tőzsdereformra való tekintettel, kívánja elhatározásom megmásmítását. Sokfelől hangoztatják, hogy annál fogva, mert én ez ügy részleteivel sok év óta behatóan foglalkozom, hivatva is vagyok rá, hogy az erre vonatkozó tanácskozásokban közreműködjem.

A miniszterelnök ur ő nagyméltósága is ezen nézetből indult ki, midőn felszólított lemondásom visszavonására. Ő excellencziája felhívása és azon indok, amelylyel azt kísérté, nemcsak reám nézve rendkívül megtisztelő, hanem nagyon örvendetes a tőzsdére nézve, mert azon meleg érdekfűzősül tesz bizonyosságot, amelylyel ő nagyméltósága az országos és közgazdasági életünkre nézve oly fontos intézmény iránt van.

Ily körülmények között nem ragaszkodom azon eddig mindig követett szokásomhoz, hogy megmaradok alaposan megfontolt elhatározásom mellett, hanem azon feltevésben, hogy a tőzsde reformja belátható időben munkába vétetik és hogy ezen ügynek törvényhozási elintézéséig önk nem vonják meg tőlem bizalmukat, kitaratok elnöki tisztségemben. Teszem ezt azon reményben is, hogy önk a jelzett időpontban készek lesznek állásomtól felmenteni. Addig legjobb tudásom sze-

rint és buzgón fogom a tőzsdéintézményben megnyilvánuló közérdeket szolgálni.

Kiváló tiszteletem kifejezésével, maradtam
Budapestben, 1908. május hó 16-án

a tekintetes Tőzsdetanács
kész szolgálja

Kornfeld Zsigmond s. k.

Kornfeld Zsigmond levelének felolvasása után Simon Jakab alelnök szükségesnek tartja, hogy az abban előadottak kiegészítése szempontjából a tanács tudomást szerezzen arról a levélről, amelyet a miniszterelnök ur ő nagyméltósága intézett e tárgyban Kornfeld Zsigmondhoz. Hangsúlyozza, hogy magánértesítés alakjában közölte, a benne kifejezésre jutott és a tőzsdét felette érdeklő szempontok miatt azt a tanácsal közölni óhajtja. A miniszterelnök ur ő nagyméltósága levele a következőleg hangzik:

Méltóságos Ur!

Sajnálattal értesültem, hogy Méltóságod a Budapesti áru- és értéktőzsdén viselt elnöki állását elhagyni szándékozik.

Ugy tudom, a tőzsdetanács egyhangulag hozott határozatával Méltóságodat a megmaradásra óhajtja kérni. A tőzsdetanácsnak ehhez az óhajához én is csatlakozom.

Két indok irányít főleg engem e lépésnél és indít e levél megírására. Először az a szempont, hogy habár azok a reformok, amelyeket a tőzsde ügyvitelében Méltóságod oly sikerrel inaugurált és amelyek főleg az árjegyzések minden irányu kifogástalan voltában és a tőzsdébiróság működésének magasabb szintre emelésében nyilvánulnak, kereszttől is vitettek, de megszilárdításuk Méltóságod további vezetését teszi kívánatossá és másodsor az a körülmény, hogy ismerve Méltóságod nézetét, akkor midőn a tőzsdetörvények szabályozása előtt állunk, ezt a kérdést közgazdaságunk érdekének megóvása és az ellentétes érdekkörök megnyugtatósa mellett nagyobb sikerrel tartom megoldhatónak, ha Méltóságod közreműködésére és közvetlen vezetésére számíthatunk.

Ezek a közszempontok vezérelnek akkor, midőn részemről is arra kérem Méltóságodat, hogy elnöki tiszteletet megtartani sziveskedjék.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Budapestben, 1908. május hó 15-én.

A levél felolvasása után dr. Schmidt József nyugalmazott államtitkár, tőzsdetanácsos szólásra emelkedvén, annak a hitének ad kifejezést, hogy amikor őszinte örömet nyilvánítja afelett, hogy Kornfeld Zsigmond a tőzsdéintézmény érdekei által indítva, a tőzsde ügyeinek további vezetésére határozta el magát, nemcsak a tanács és a tőzsdéközönség, de mindazon kereskedelmi és gazdasági körök örömet is tolmácsolja, amelyek a tőzsdéintézmény zavartalan és helyes működése által közvetlenül vagy közvetve érdekelték, Kornfeld Zsigmond ezen elhatározása is abból az önzetlenségből fakad, mely az ő egész közéleti működését oly jellemzetessé teszi s amelynek mai megnyilatkozásával ismét fényes jelét adta az intézmény iránt érzett meleg ragaszkodásának. Indítványozza, hogy a tanács mai rendkívüli ülés jegyzőkönyvében örökítse meg azokat az érzelmeket, amelyek őt ez alkalomból elöltik s Kornfeld Zsigmond előtt testületileg adjon kifejezést iránta érzett köszönetének és hálájának.

A tanács örömmel és lelkesedéssel véve tudomásul, hogy Kornfeld Zsigmond elhatározása megmásmításával a tőzsdetanács elnöki tiszteletét továbbra is megtartja, Schmidt József javaslatát egyhangulag elfogadja és kimondja, hogy Kornfeld Zsigmond előtt a folyó 20-ik napján testületileg fog tisztelni s ezen alkalommal köszönetét és háláját élő szóval fejezi ki előtte. Egyuttal miután a miniszterelnök levelében, másrészt a kereskedelmi miniszter és államtitkár szíves közbelépésében újabb bizonyítékát látja annak a kegyes érdekfűzősnek és jóindulatnak, amelylyel a tőzsde intézménye iránt viselkednek, felkéri Simon Jakab és Weisz Károly alelnököket, hogy a tőzsde főtítkárával egyetemben tisztelegjenek Wekerle Sándor miniszterelnöknek, továbbá Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek és Sztéryni József államtitkárnak, hogy Kornfeld Zsigmond elhatározásának megmásmítására befolyást gyakorolni kegyeskedjen.

A közuti vaspálya részvényének jegyzése a külföldön. A budapesti tőzsde egyik agilis látogatójának kezdeményezéséből a közuti vaspálya társaság itteni bankja, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank útján lépéseket tett aziránt, hogy részvényei a külföld nagyobb tőzsdéin jegyeztessenek. Az ezirányú törekvést, mint jó forrásból értesülünk, siker koronázta, amennyiben már elintézett dolognak tekinthető, hogy a részvények Belgium két legnagyobb tőzsdéjén, Brüsszelben és Antwerpenben jegyeztetni fognak. Ez a két tőzsde egyébként is érdeklődik a világ minden biztos alapon nyugvó közuti vállalata iránt s így csak természetes, hogy szívesen fogadták a mindenképpen konszolidált Budapesti közuti vaspályatársaság közeledését. Az antwerpeni tőzsdekamara már formásterület is megengedte a részvények bevezetését és jegyzését, csupán azt az egy feltételt kötötte ki, hogy a bevezetés a brüsszeli bevezetéssel egyidejűleg történjék. A brüsszeli tőzsdekamara elvben szintén hozzájárult a részvények jegyzéséhez, de kénytelen volt egyelőre a kérvény elintézését formai okokból függőben tartani. A közuti vaspályatársaság által bejelentett a kérvények és élvezeti-jegyek mennyiségére vonatkozó adatok ugyanis nem egyeztek meg pontosan a budapesti hivatalos tőzsdei árfolyamlapban kimutatott mennyiséggel. Ez az eltérés onnan eredt, hogy az utolsó években nem változtatták meg a budapesti tőzsdei árfolyamlapban a közuti részvények sorsolása folytán előállott darab-mennyiségbeli eltolásokat s így a már tényleg csak élvezeti jegyekként forgalomban levő címletek még mindig mint részvények szerepeltek az árfolyamjegyzésben. A kiigazítás azonban azóta megtörtént s így most már semmi sem állja útját a brüsszeli és ezzel kapcsolatosan az antwerpeni jegyzésnek. Ha ez a két jegyzés megtörtént, akkor a Közuti vaspálya-társaság — mint hírlik — egy délfranciaországi nagy tőzsdén fog lépéseket tenni részvényeinek ottani bevezetése iránt. Felemlítjük ennél az alkalomnál, hogy a Közuti vaspálya-társaság igazgatósága, amennyiben terveit keresztülvizsi, odatörekszik, hogy a már évek óta állandóvá vált 26 koronás osztalékát a jövő évtől kezdődőleg felemelje. Beszélük, hogy az 1908. évre 28, esetleg 30 koronát fognak fizetni. Ezt annál könnyebben megtehetik, mert bőven futja a folyton emelkedő jövedelemből, de azért is megteszik szívesen, hogy a részvényesek által sokszor hangoztatott kívánságot kielégítsék. És ezzel megteremtik egyszerűs mind az előfeltételt a részvények további emelkedésének is.

A malmok üzemredukciója. Tudvalevőleg a budapesti malmok hetenkint négy napi órásra redukálták üzemüket. Ezzel az üzemkorlátozással azonban a malmok még korántsem segítettek a fenforgó bajokon, mert még mindig nagy fehérliszt-készletük van, úgy, hogy alapos a kilátás arra nézve, hogy néhány budapesti malom — bárha rövid időre is — aratás előtt teljesen beszünteti az üzemét. Malomkörökben felpanaszolják a déli vasutak amaz eljárását, hogy a magyar földön termelt nyerstelemek s azok feldolgozott termékét, így a lisztet is sokkal nagyobb díjtételek mellett szállítja, mint az osztrák malomipar termékeit. Ez az oka annak, hogy a magyar malmok egy része kénytelen lesz még tovább menni az üzemredukció tekintetében, mert a mostani redukált üzem mellett sem képes az osztrák és cseh malmokkal a versenyt felvenni. Egyik első exportmalom látva azt, hogy a lisztkevitelt nem bírja fentartani, arra vállalkozott, hogy Romániában állít fel malmot s ekként a román buzából örült liszttel fog versenyt okozni a magyar lisztnek.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet újabb szubvenciója. Élénk emlékezetben van még az az általános előgedetlenség, mely az Országos Központi Hitelszövetkezet ez évi mérlege nyomán kelet. A szövetkezet a fővárosi és vidéki tagjait módfelett meglepte az igazgatóságnak az a furcsa és mindenképpen szokástan jelentése, amelyben bevallja, hogy az intézetnek még az előző évekre visszanyúló több százezer koronás vesztesége van,

amelynek fedezésére az egész 1907-ik évi nyereséget fel szándékozik használni. Csakhogy 1906-ban viszont nyereséget mutatott ki az intézet s osztalékot is fizetett. A tagok a közgyűlésen hasztalan kértek felvilágosítást az érthetetlen kimutatásokról; az igazgatóság általános kijelentésekre burkolózott csak, pedig nyíltan hirdették gazdasági körökben s a lapok is megírták, hogy több, mint egy millió veszteségnek a mérlegben való meg nem említéséről van szó. Ekkor több oldalról, mi is, kormánybeavatkozást sürgettünk s az intézet ügyeinek szigorú felülvizsgálását. A nagy harcznak meglepő folytatása lett. A kormány valóban beavatkozott a dologba. De a szigorú vizsgálat — úgy látszik — elmaradt, hanem ahelyett újabb egy millió négyszázezer korona szubvencziót ad az állam annak az intézetnek, amelylyel szemben ritka egyértelműséggel nyilatkozott meg a bizalmatlanság. A kormány viszont előterjesztést fog tenni, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetnek kötelekbe tartozó ipari anyagraktári, gépműhely, termelő-, értékesítő- és vállalkozó szövetkezetek anyagai és kellékei beszerzésének, a vállalkozásai, valamint a termelt ipari készítményei értékesítésének megkönnyebítése végett teljesen üzleti szellemben vezetett megfelelő szervezetet kellene létesítenie, mely szervezetet hivatva van a szövetkezetek által szükségelt anyagok és kellékek beszerzése végett a legjobb és legolcsóbb belföldi forrásokat felkeresni, az árukat megrendelni, s ha a szövetkezet kívánja, annak költségén az árukat átvenni, a számlákat ridekíteni s a szövetkezet megrendeléseit az évi szükséglet nagyságához képest megbírálni. Az ipari szövetkezetek ügyében megindítandó ez az akció a kormány részéről legalább 1,400.000 (egymilliónégy százezer) korona államsegélyt igényelne, mely államsegély fokozatosan csökkenő évi részletekben 10 év alatt volna folyósítandó. Az évi részletek nagysága:

az	I. évre (1908. év)	180.000	K-ban
a	II. évre (1909. év)	180.000	"
a	III. évre (1910. év)	160.000	"
a	IV. évre (1911. év)	160.000	"
az	V. évre (1912. év)	140.000	"
a	VI. évre (1913. év)	140.000	"
a	VII. évre (1914. év)	120.000	"
a	VIII. évre (1915. év)	120.000	"
a	IX. évre (1916. év)	100.000	"
a	X. évre (1917. év)	100.000	" végül

állapíthatnák meg.

Az egyöntetű vezetés s az érdekelt szövetkezetek ügykezelésének egyszerűsítése végett létesítendő új szervezetekkel járó, valamint az érdekelt szövetkezetek közötti minden pénzügyi elszámolás az Országos Központi Hitelszövetkezet közvetítése mellett történne. Valóban ügyes gondolat volt ez a központi szervezet. Az intenczió is megbecsülésre méltó. De mégis csak azt hisszük, erre az Országos Hitelszövetkezetnél alkalmasabb fórumot is találhatott volna a minisztérium.

Új földbérleti szövetkezet. Utóbbi időben az ország több vidékén alakultak földbérleti szövetkezetek, melyek révén lehetővé válik, hogy a földművesek különben szétszórult erőiket egyesítve, nagyobb birtokokat közvetlenül a tulajdonosoktól bérbé vehetnek s nem kénytelenek másodkézből jóval drágábban bérelni. Legutóbb a boldogkői földművesek alakítottak ily szövetkezetet s bérbé vették Zichy Meskó Jakab uradalmát.

Osztatlan hivatalos idő a Magyar Telepítő- és Parcellázó Banknál. A Magyar Telepítő- és Parcellázó Bank — amint értesülünk — június 1-én életbe lépteti az osztatlan munkaidőt. Hivatalos órái 9—1/3-ig lesznek. Követésre méltó példa.

Kenderkészítő központ Biharban. A földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett azokhoz a vármegyékhez, melyekben a kendertermelés fokozottabb kiterjesztése indokolt, hogy az érdekeltség bevonásával jelöljék meg a kenderkészítő központokat. Bihar vármegyében az érdekeltek Baranya y András elnöke alatt most tartották értekezletet, melyen a miniszter által kilátásba helyezett államsegélyt köszönettel vették tudomásul s a belényesi, berettyóújfalusi és mezőkeresztesi járásokban huszonegy köz-

seget jelöltek ki, hol mesterséges kenderáztatók fölállíthatók.

Szövetkezetek fuzionálása. A „Turul” takarékos és hitelszövetkezet (VI., Liszt Ferenc-tér 3.) és a Gazdák, iparosok és kereskedők hitelszövetkezte (VI., Teréz-körút 1/c) fuzionálni fognak. A fuziót a „Turul” hitelszövetkezet legközelebbi közgyűlésén fogja kimondani. A „Turul” 1906-ban alakult s az 1907. június 27-én lezárt mérleg szerint 54,160 korona volt a kölcsön-állománya, míg üzletrészekért 19,699 korona volt befizetve. Nyeresége 618 korona volt. — A Gazdák szövetkezte szintén 1906-ban alakult meg az „Atlas” életbiztosító társaság égisze alatt s az 1906. évi mérlegében befizetett üzletrészek 1452, befizetett részjegyek 20,530, hitellezők 17,589, míg adósok 35,921 koronával szerepeltek. Nyeresége 107 korona volt.

Az automobilkiállítás megnyitása. Holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitják meg nagy ünnepekkel a városligeti Iparcsarnokban a negyedik nemzetközi automobilkiállítást. Amit az automobil-sport és az automobilipar terén az utolsó néhány esztendő produkált, az itt mind megtalálható. Francia-, Német-, Olasz- és Spanyolországból, Angliából és Ausztriából, nem is szólva Magyarországról, érdekes és értékes anyaggal szolgáltak. Néhol egész külön vonatot szereltek fel a kiállításba küldött holmik számára. A csarnokot a holnap ünnepségre már ma földszíntették s a kiállítás egész területén gazdag virágdíszet létesítettek.

Az építőipari papírok emelkedése. Mióta kipatant az a hír, hogy a főváros a munkáslakások nagyméretű építésével komolyan foglalkozik s már kölcsönről is tárgyal, a tőzsdén igen nagy érdeklődés nyilvánul az építőipari papírosok iránt, amelyeknek kurzusa erősen megjavult. Így a Kőszénbánya és Téglagyár r.-t. és az Ujlaki Téglagyár és Mészégetőgyár r.-t. papírosai szöktek fel. Csak aztán sokáig ne kelljen várni az építkezésekre.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket közli: Deutsch Gyula kereskedő Jolsva; — Finci Izidor M. kereskedő Samác; — Róth Ignác kereskedő Bács-Martonos; — Adám Ferencz kereskedő Német-Palánka; — Kroó C. és Mór Munkács; — Rác Hermann kereskedő Debreczen.

A munkaadók szervezkedése. Említettük már, hogy a munkaadók országos szervezkedése körül milyen éles ellentétek merültek fel a Gyáriparosok Országos Szövetsége és az Országos Iparegyesület között csak azért, mert az egyik fél önállóan, a másik a gyáriparosok kebelén belül akarja a központi szervezetet létesíteni. A Gyáriparosok Szövetsége már el is készült a maga tervezetével, amely — azt hisszük — lényegesen megegyezik az Iparegyesület tervezetével, csak a központi szervezet dolgában tér el attól. Legközelebb részletesen ismertetni fogjuk az ügyet.

Az új ipartörvény. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének az ipartörvénytervezet tárgyalására kiküldött bizottsága tegnap tartott ülésén Thaly Zsigmond udvari tanácsos elnöklése alatt a munkaadók és telepengedélyezés kérdését tárgyalta. A munkaadók kérdésében behatóan megvitatva az értekezlet a tervezet azon rendelkezéseit, mely szerint ezután tizenhat éven alóli férfiak és általában a nők csakis nappal foglalkoztathatók. Különösen a textilipar, az üvegipar, egyéni- és vegyesipari szemponjtárból találta az értekezlet ezt aggályosnak s keveselte azokat a kivételeket, melyeket a tervezet a munkakategóriák nappali foglalkoztatása tekintetében megállapít. Felette hátrányosnak és indokolatlannak tartotta azonban az értekezlet bizonyos iparágak szemponjtárból a tervezetnek azt a rendelkezését, mely szerint tizenhat éven felüli nők egy kategóriába osztatnak a tizenhat éven alóli férfimunkásokkal. A bizottság Altschnl Arthur, Bessányi Endre, Wimmer Fülöp, Lukács Jenő, Déry Izidor és mások felszólalásai alapján kérdőponthoz dolgozott ki, melyekben a tervezet idevonatkozó rendelkezéseinek rövid ismertetése után a munkaadókra vonatkozólag részletes kérdéseket terjeszt a Szövetség tagjai elé. A telepengedély kérdésében a bizottság helyeselte a tervezet intézkedéseit, melyek szerint ezentul az iparvállalatok felállítására tulajdoni részben telepengedélyhez van kötve. Mégis a tervezetnek azt a rendelkezését, hogy már az öt lőerőnél nagyobb munkaképességű motorral működő üzemek is telepengedélyt kérni kötelesek, a bizottság tulhaj-

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
 Használatra valódi áldás gyomorhajosok-
 nak és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi

Keserűvíz
 az elrontott gyomrot
 2-3 óra alatt tel-
 jesen rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér.
 nagy üveg 60 fillér

tottnak találta s Strosszky Sándor és Kiss J. Jenő és mások felszólalásai után, úgy határozott, hogy a telepengedély kötelezettsége a fiz. lőerőnél nagyobb munkaképességgel motorral működő ipartelepekre alapíttassék meg. A bizottság a jövő ülésén a telepengedélyezési eljárást és a képzés kérdését tárgyalja.

Az osztrák malomipar és a magyar tőzsde reformja. Ausztria valóságos prototypusa a velünk szemben való ipari türelmetlenségnek. Századokon át kizsákmányolt bennünket minden téren s most, midőn egy-két iparágban felülmuljuk őket, nem elégszenek meg azzal, hogy oda át a Lajthán tul a paritást minden lehető módon nap-nap után megsértik, hanem annyira vetemednek, hogy már egész nyíltan a mi belügyeinkbe avatkoznak és követelődnek. Így néhány nap óta tárgyalások folynak az osztrák kereskedelemügyi minisztériumban az osztrák malomipar helyzetéről. Bizottság foglalkozik a malomtulajdonosok aktuális panaszaiival. Módot akarnak találni arra, hogy azt a kedvezményt, melyet a magyar malomipar az oleszó vizierők igénybevétele által ér el, maguknak is megteremtsék. Foglalkoznak továbbá a magyar malomtulajdonosok hosszú lejáratu liszt-szerződéseivel, ami különben már régen fáj az osztrák malmosoknak. Végül meg fogja vizsgálni a bizottság az osztrák malomtulajdonosok azon régi kérését, mely megtiltani kívánja azt, hogy osztrák cégek a magyar gabona-tőzsdén határidőügyletet köszenek. Ez irányban ugyan még nem fog határozni az osztrák kormány, mert hiszen kilátásban van a budapesti tőzsde reformja. Mindazonáltal a bécsi agrárius körök azt kívánják most, hogy a magyar tőzsdereformot az osztrák kormány sürgősen követelje, mert erre nézve a kiegyezésnél a magyar kormány ígéretet tett.

A nagykereskedések zárójára. A kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők közül azok, kik nagykereskedésekben, iparvállalatok irodáiban vannak alkalmazva — mozgalmat indítottak a nagykereskedések este 6 órai zárása érdekében. A mozgalom irányítását a kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők fővárosi egyesületei közösen végzik és e tárgyban holnap, vasárnap délelőtt 10 órára nyilvános nagygyűlésre hívták egybe a nagykereskedések alkalmazottait. A gyűlés a Kereskedő Ifjak Társulatának nagytermében lesz.

Az erdélyi róm. kath. státus birtokai. Erős harc folyik régebbi idő óta az erdélyi róm. katolikus státus birtokai rendszerére ügyében. A státus igazgató-tanácsa szakítani akart az elavult házi kezelési rendszerrel s javaslatba hozta a közgyűlés a birtokoknak bérbeadását, amely rendszer mellett a birtokok biztosabb jövedelmezőségére van kilátás. A tegnapi tartott közgyűlés nagy többsége azonban a házi kezelés fenntartása mellett döntött.

A collis agricolos és a gazdák. Az agricol-tarifák életbeléptetését idestova egy évtized óta sürgeti a gazdaközönség a kormánynál. Ezt az intézményt a nyugati államokban már régebben meghonosították s annak előnyeit úgy az értékesítés, mint a fogyasztás terén már is mutatkoznak. Az Omge közgazdasági szakosztályának tegnapi ülésén Szilassy Zoltán orsz. képviselő terjesztett elő ebben az irányban javaslatot, amelynek alapján fel fognak írni a kereskedelemügyi miniszterhez az agricol-tarifák mielőbbi életbeléptetése ügyében. A följáratban arra kéri az egyesület a minisztert, hogy a hatáskörébe tartozó közegei utján a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem képviselői szervezeteinek támogatásával gyűjtött adatok alapján állítsa össze, hogy az ország különböző vidékein előállított élelmiszerek helybeli és nagyobb fogyasztási piacokon fizetett árai között mily nagy a különbség.

A fapiacsról. Az elmúlt általános pénzügyi válságnak hatása közvetlenül az építkezési viszonyokra, de közvetve a faiparra is érezhetően kihat. Az állami vállalkozások, nevezetesen vasutépítés, munkálházak, pályaudvarok kibővítése, további magánépítkezésekkel az egész országban alig találkozunk s így a faipari cikkek iránt való kereslet ez idő szerint nagyon gyenge. Azon híresztelések, hogy a faipar a szilárd-ságából veszített volna, határozottan téves, aminek legkutatásabb bizonyítéka, hogy oly árukért, melyek

itt-ott szükségeltetnek, még ma is a legutóbb elért magas árakat fizetik; oly áruk pedig, amelyek nem szükségeltetnek, még esetleges intenzívebb kínálás dacára sem helyezhetők el. A pénzügyviszonyoknak máris érezhető javulása, illetőleg nagyobb pénzkészleteknek felhalmozása feltétlenül meg fogja hozni rövid időn belül hatását, amennyiben remélhető, hogy a magánépítkezés és vállalkozás ismételten erősebb lendületnek indul. Hogy az építkezés a lezajlott krízis alatt szünetelt, rendkívüli módon érezteti hatását, amelynek éles dokumentuma a budapesti lakásinség. Erre minden esetre orvoslást kell keresni és megoldást kell találni. A félbemaradt építkezéseknek tehát az eddiginél vehemensebb alapon kell megindulni és ezzel kapcsolatosan természetesen a legutóbbi hónapokban felhalmozódott fakészletek felhasználásra fognak kerülni. A legutóbb megkötött nagyobb faanyag vételéből is azt látjuk, hogy nagy fakeskeskedők a viszonyok javulására spekulálnak oly módon, hogy a szilárdtalanság alapján köblábegységként néhány fillérral olcsóbban bevásárolnak, hogy aztán ezeket normális alapon eladhassák. A mai faipari viszonyok minden esetre a szilárdtalanságnak jelét viselik magukon, amennyiben oly helyeken, ahol elvétve szükség van faanyagokra, egyes cégek anyagi kényszer folytán erősen versenyeznek nagyobb fatermelőkkel, akik ezzel szemben a belföldön tétlenségre vannak szorítva. Hogy azonban kilátás van a viszonyok kedvezőbbre való fordulásra, arra nézve a külföldi kereslet is némi garanciát nyújt, mivel hogy már ma számos érdeklődés mutatkozik külföldi cégek részéről az 1909. évi fakötésekre vonatkozólag. Némely oldalról a keleti viszonyoknak kedvezőtlen esetelését szeretik kolportálni, azonban ezen körülményt csak mint hangulatkeltést szabad értelmezni. Mindent egybe foglalva; amennyiben az elmaradt építkezés ismét megkezdődik és egy jó termés a gazdák körében is nagyobb építkezési kedvet fog szülni, belföldön is a régi szilárd helyzet fog a faipar terére visszatérni.

A Triestói Általános Biztosító Társaság (Assicurazione Generali) megvette az Eötvös-tér 2. szám alatt lévő, volt Sárkány-féle házat, amelynek egy részét szintén irodahelyiségeinek kibővítésére fogja felhasználni.

Egy magyar kőolajiparító gyár fizetésektelen-sége. Az Első árva kőolajiparító, Matyuga Mór és társai trsztenai cég a belföldi kőolajárak hanyatlása következtében fizetésektelen lett. A cég másiél év előtt nagyobb összegű nyersolajat igen magas árak mellett kötött. A passzívák közel 450.000 koronára rúgnak. Ezek között 68.000 korona adó- és illeték-hátralék, 107.000 korona nyílt könyvadósság, 63.000 korona áruváltók, 243.000 korona jelzálogköleső és 14.000 korona egyéb adósság. A hitelezőknek 40 százalékos egyezséget ajánlottak fel, amely azon naptól számított egy hónapra lesz kiívetve, amelyen az összes hitelezők az egyezséget elfogadják.

A „Honi Ipar” legutóbbi száma két érdekes cikket közöl. Közli a kormány legújabb előterjesztését az ipari hitelszövetkezetek egy millió 400.000 koronával való támogatásáról és a Gyáriparosok országos szövetségének tervezetét a munkaadó-központ létesítéséről. Cikket irt a lapba Sasvári Armin az új víziutakról, Sztényi legújabb beszédéről és a kívándorlási törvényről. Holzer Sándor egy divatkiállítás rendezéséről. Gazdag gyáralapítási, iparpártolási, közszállítási és sztrájkrovat zárja be a számot.

Új gazdasági tudósítók. A földmivélsügyi miniszter Bihar vármegye szaiárdi járására Pényes Jenő nadánteleki lakost, Borsod vármegye szendrői járására Voit Ottó szendrői lakost, Krassó-Szörényi vármegye Lugos város területére Tóth Árpád lugosi lakost, Nógrád vármegye szécsényi járására baróthi Beke Dénes pusztakrakkói lakost, Pozsony vármegye galántai járására dr. Wargha Samu deáki lakost, Bazin r. t. város területére pedig Steger Alajos bazini lakost, Somogy vármegye nagyatádi járására Fleiner Béla kutasi lakost és Löv Lajos lábodi lakost, Vas vármegye szentgotthárdi járására Hoffler Sándor gasztonyi lakost, Zala vármegye kanizsai járására pedig Füllöp Ede rigyácsi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Méhészeti előadások. Darányi földmivélsügyi miniszter rendeletére május hóban a kerületekbe osztott méhészeti vándortanítók egész seregét ren-

dezik a gyakorlati tanításoknak. Imrei Ferencz a legközelebbi napokban Péczelen és Isaszegen tartott előadást. Rózsa János holnap és holnapután Darócson rendez kurzust. Forgách Lajos holnapután Apateleken, a következő napokon pedig huszadikán Boros Jenő, 21-én Beelen, 22-én Pankótzán, 23-án Battonyán, 25-én Csabán, 26-án Nagygyulán, 27-én Nagyszalontán tart előadást. Tóth János ma Laposnyakon, 19-én Piskitelepen, 20-án Alvinczen, 21-én Tövisen, 22-én Miklóslakán, 23-án Kerellőszentpálion, 25-én Oláhkoesádon, 26-án Betlenszentmiklóson tart gyakorlati tanítást. A miniszter intézkedett, hogy a községi előjárók a méhész-gazdákkal már eleve tudassák a méhészeti vándortanító kiszállását.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDÉ

Gabonátőzsde.

Budapest, május 16.

A tegnapi szilárdtság után ma ismét lanyha nap következett. Gyenge külföldi kurzusok, az osztrák kormány hivatalos értesítése, a terméskilátásról, csőre hajló időjárás és kielégítő hírek az ország főtermelő vidékeiről, mind összejárásztak arra, hogy a spekulációt hausse-pozíciójának kisebbitésére ösztönözze. Az októberi és májusi buza ezen eladások folytán 20 fillérral, az októberi rozs 15 fillérral olcsóbbodott. A készáruipiaczon meglehetősen kínálat-szemben a malmok tétlenül maradtak, mindössze 6000 mm. buzára akadt vevő 5—10 fillérral olcsóbb áron. Rózsa szintén 10 fillért vesztett az árából; tengeri és zab változatlan maradt.

Eladottai:

Buza: Tiszavidéki: 100 mm. 78.8 kg. 24.60 korona, 100 mm. 78.5 kg. 24.— korona, 300 mm. 78 kg. 24.— korona, 200 mm. 77 kg. 23.60 korona keverékes, 150 mm. 77 kg. 23.85 korona, 600 mm. 76.8 kg. 24.40 korona, 400 mm. 76.8 kg. 23.80 korona, 150 mm. 75.2 kg. 23.90 korona.
Mezőturi: 500 mm. 76 kg. 24.10 korona.
Fejérmegyei: 300 mm. 76.5 kg. 23.70 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 80 kg. 24.20 korona, 100 mm. 78 kg. 23.90 korona, 100 mm. 77 kg. 23.80 korona, 100 mm. 77 kg. 23.70 korona.
Bácskai: 700 mm. 78 kg. 24.— korona, 150 mm. 77 kg. 23.70 korona sárga, keverékes.
Felsőmagyarországi: 300 mm. 78 kg. 23.70 korona, 200 mm. 76 kg. 23.50 korona.
Raktárból: 73 mm. 79 kg. 24.20 korona, 200 mm. 76.4 mm. 23.90 korona.
Rózsa: 200 mm. 20.15 korona, 100 mm. 20.05 korona készpénzfizetés paritással.
Tengeri: 300 mm. 13.40 korona készpénzfizetés mellett, kocsira rakva.
Zab: 200 mm. 14.90 korona készpénzfizetéssel

A határidőpiazcon kötötteti:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. májusra 11.86, 11.79.
 Buza 1908. októberre 11.17, 11.12, 11.18, 11.10.
 Rózsa 1908. októberre 8.86, 8.87, 8.83, 8.79.
 Zab 1908. októberre 6.86, 6.87, 6.80.
 Tengeri 1908. májusra 6.59, 6.54.
 Tengeri 1908. júliusra 6.66, 6.67, 6.64.

1 óra 30 perczkor zárulnak

májusra buza	11.68 — 11.70
októberi buza	10.07 — 10.08
októberi rozs	8.80 — 8.81
októberi zab	6.79 — 6.80
májusi tengeri	6.51 — 6.52
juliusi tengeri	6.59 — 6.60

Délutáni forgalom.

Délután lanyha irányzatban az összes árfolyamok még néhány fillért vesztettek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	— — — — — 11.63 — 11.64
Buza októberre	— — — — — 10. — 10.01
Rózsa 1908. májusra	— — — — — 10.15 — 10.20
Rózsa új októberi	— — — — — 8.76 — 8.77

Rohitsch-Sauerbrunn
Stájerországban
 Vasut, posta és távirtda.

Teljesen átalakítva!

Osászfürdő, modernül berendezett vizgyógyintézet.
 Styriaifürdő, ugyan berendezett szénsavfürdő.
 Kútnőnek bizonyult gyógyhely egyomor-, bél-, máj- és vesebajok, krónikus székrekedés, ideg, epekövek, elhízásodás, cukorbetegség, csusz, reuma, gége- és torok-katarus és szívbajok ellen. A gyógyforrások Karlsbadhoz és Marienbadhoz hasonlók.
 Diätetikus és terráin kurák. — Kútnő ivóvíz-kúra. — Villamos világítás. — Lift. — Modern csatornázás.

Table with 2 columns: Item (Zab 1908. májusra, Zab októberre, Tengeri 1908. májusra, Tengeri júliusra) and Price (7.20-7.21, 6.76-6.77, 6.49-6.50, 6.56-6.57).

Budapesti gabonaforgalom.

1908. május 14-től május 15-ig.

Table with 2 columns: Item (Buza, Rózsa, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa) and Quantity (Erkezett, Elszállított).

Értéktőzsde.

Barátságos hangulattal indult ma az üzlet az értéktőzsdén. Határozott érdeklődés mutatkozott eleinte az előtőzsdén az Államvasut iránt, azonban később a bécsi arbitrage-eladásokra árfolyama gyengült.

Az Osztrák hitel 635.50-634.75 között, a Magyar hitel 749.75 és 750.75 között ingadozott, az Államvasut 699.75 koronás kezdő árfolyama 697-ig gyengült.

koronán, Drasche 480 koronán, Hazai sorsjegy 103.50 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde nyugodt. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 635.50-635.-, Magyar hitelrészvény 750.-749.75.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartott. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 634.25-635.-, Magyar hitelrészvény 750.-751.-.

Utőtőzsde.

Kötetett: Rimamurányi vasmű 555.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, május 16. (Saját tudósítónk jelentése.) A mai heti tőzsdén a külföldről túnyomólag lanya jelentések érkeztek, s ez a körülmény bénítólag hatott a vásárlási kedvre.

10.75 K bécsi malomból. Arpa üzlettelen és a kampány be van végezve. Tengeri 5 fillérrel szilárdult, zat pedig 10 fillérrel javult e héten.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.50-12.90 korona, mosoni 11.95-12.30 korona, tótfelvidéki 11.85-12.35 kor., délvasuti 11.85-12.25 korona, marchfeldi 11.65-11.95.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.70-10.95 korona, csepeli 10.70-10.95 kor., pestmegyei 10.65-11.80, délvasut 10.70-10.95 korona, különféle magyar 10.60-10.85 kor., osztrák 10.70-10.90 korona.

Arpa: morvaországi 7.30-7.70 kor., marchfeldi - kor., bécsvidéki 7.50-7.90 kor., tótfelvidéki 6.75-8.30 kor., csepeli - kor., győri 7.10-7.70 kor., déli vasuti - kor., tiszavidéki - korona.

Magyar tengeri: régi 7.-7.20, új - korona, cinquantin 8.-8.55, új - korona.

Magyar zab: selejtes - kor., közepes 7.65-7.95 korona, elsőrendű 7.95-8.20 kor., válogatott 8.20-8.55 korona.

Lisztben a konzum csak a legsürgősebb szükségletek fedezésére szorított, korábbi kőteésekre az átvételek kielégítőek s így a készletek felhalmozódása ki van zárva.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Az előtőzsde kevésbé kedvező jelentésekre, az amerikai nyersvas árának hanyatlására és a magyarországi vetések állásáról kedvezőtlenül hangzó hírekre, kedvetlen.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitelr. 635.25, Magyar hitelr. 751.-, Länderbank 442.-, Államvasut 694.-, Elbavölgyi vasut -., Déli vasut 136.-, Alpisi bányatársulat 661.-.

Table with 4 columns: Buza, Kilós, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include tiszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, bányási, bécsi.

Table with 4 columns: Egyéb gabonafélék, Kilós, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include Rózsa, Arpa, Zab, Tengeri, Repce.

Table with 4 columns: Burgonya, Fehér, Rózsa, Sárga. Rows include Dunánfüli, Felsőmagyarországi, Nyírségi, Erdélyi, Belső, Pesti.

Table with 4 columns: Faj, Pénz, Ár. Rows include dlsznózsir, szalonna, szilva készáru, letomag.

Államadésság közlönszökök.

Table with 2 columns: Item (Magyar aranyjárdék, koronaárjárdék, All. köv. Vaskapu célj. ar. 6.50%) and Price.

Záloglevélek. Elsőbbségek.

Table with 2 columns: Item (Belvár. tkpt. r.-t., Egyesült. lóv. tkpt., korona ért.) and Price.

Gőzmalomak.

Table with 2 columns: Item (Concordia, Elő budapesti, Erzsébet) and Price.

Bankok részvényei.

Table with 2 columns: Item (Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűlés, Elő magyar iparbank) and Price.

Takarékpénztárak.

Table with 2 columns: Item (Belvárosi takarékpénztár, Budapest-Erzsébetvárosi, Budapest-Lipótvárosi) and Price.

Rizistósító társaságok.

Table with 2 columns: Item (Elő magyar Áll. biztosító, Foncior pesti birt. int., Magyar jég- és vízszint.) and Price.

Különféle vállalatok.

Table with 2 columns: Item (Bpest-szélkőri téglaár, Egyes. tégl. és cementgyár, Eszaki. egy. kősz.-bánya) and Price.

1 óraker jogyeztok:

Osztrák hitel 635.75, Magyar hitel 751.—
Länderbank 442.—, Unio-bank 539.—, Allamvasut
694.25, Anglo-bank —, Bankverein —,
Déli vasut 136.—, Gözhajó 1026.—, Alpési bánya-
részvény 661.—, Májusi járadék 97.40, Magyar
koronajáradék 93.75, Török sorsjegy 187.25, Német
márka 117.67, Elbevölgyi vasut 444.50, Rima-
murányi 555.50, Orosz járadék —, Keleti vasu-
tak —, Skoda —, Magyar jelz. 444.50, Kár-
páti peitroleum —.

Bécs, május 16. (Osztrák értékek zárllata.)
4.2 százalékos papir-járadék 97.30, 4 százalékos
oszttrák arany járadék 116.20, 1860-as sorsjegy
150.50 Osztrák hitelsorsjegy 456.— Angol oszttrák
bankrészvény 299.—, Bécsi Bankverein 529.50
Osztrák-magyar bank 1726.— Déli vasut 137.75
Dunagözhajózási társ. 1022.— Dohány rész. 408.—
Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.70 Osztr.
Lloyd 420.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.20—99.15, Osztr.
koronajáradék 97.40, 1864-es sorsjegy 262.50, Osz-
trák hitelintézeti részvény 634.25, Union-Bank
540.50, Osztrák Länderbank 440.90, Osztrák-ma-
gyar államvasut 697.20, Elbevölgyi vasut 445.—,
Alpési részvény 655.50, 20 frankos 19.11, Lon-
doni váltóár 240.17 Lipótkohó 448.—, Töröksors-
jegy 187.50. Üzletellen.

Bécs, május 16. (Magyar értékek zárllata.)
4 százalékos arany-járadék 111.55, Tiszai és szeg.
kölcs. sorsjegy 145.25, Magyar hitelbank részvény
751.75, Magyar leszámítoló és váltó részvény 475.—,
Rimamurányi 554.25, Magyar csukoripar 1793,
Adria hajózási részvénytársaság 410.—, Magyar ko-
ronajáradék 93.90, 4 százalékos magyar földteherm.
kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.25,
Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jel-
zálogbank 444.—, Magyar keresk. bank 3330.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, május 16. (Tőzsdereleentés.) A tőzsde ma
gyenge irányzatu volt, miután a német és az ame-
rikai vaspiaczirol szoló kedvezőtlen jelentések tartózk-
kodásra bírták a spekulációt, ugy, hogy az üzleti
tevékenység igen szük körben mozgott. Ez különösen
a bányaértékeket befolyásolta kedvezőtlenül, ame-
lyek az egész vonalon visszamentek. Vasutak közül
az amerikai vasutak a newyorki tőzsde hatása alatt
zárultak. Bankok alig változtak. Járadékok nagyobb-
foku ellentálló képességükkel tüntek ki. Japániak
iránt elégséges kereslet mutatkozott. A záróárfolyam
bágyadt volt. A készpénzpiacz ipari értékei egye-
netlen irányzatot követtek. Magánleszámítolási ka-
matláb 3 7/8%.

Zárllatok jogyeztetik: 4.2 százalékos papiriára-
dék 99.10, 4 százalékos oszttrák aranyjáradék 98.75,
oszttrák hitelrészvény 198.80, Déli vasut 23.75,
orosz bankjegyek 214.15, 4 százalékos új orosz köl-
csön 75.75, Disconto Commandit 175.50, Dinamit-
truszt 161.—, Harpeni 197.90, Unifikált török
járadék 95.70, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.40,
4 százalékos magyar aranyjáradék 93.75,
Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar
államvasut 149.24, Bécsi váltóár 84.90, Olasz
járadék —, All. villamossági Edison 217.75,
Gelsenkircheni 194.75, Laurakohó 212.—, Szilárd.

Frankfurt, (Zárllat.) május 16 4.2 százalékos
papiriáradék 99.10, 4 százalékos oszttrák arany-
járadék 98.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék
93.60, Osztrák hitelintézeti részvény 198.50, Osztrák-
magyar államvasut 149.10, Északnyugati vasut
—, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár
204.—, Bécsi Bankverein 131.20, Villamos részvény
—, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2
százalékos ezüstjáradék 99.10, Osztrák koronajára-
dék 97.20, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák-
magyar bank 123.90, Déli vasut részvény 23.60,
Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár —, Párisi
váltóár 812.25, Union bankrészvény 135.50, Alpési
bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárllat.) május 16 4.2 százalékos
ezüstjáradék 98.75, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut
23.65, 4 százalékos aranyjáradék 98.50, Osztrák
hitelrészvény 199.10, Osztrák-magyar államvasut
149.20, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar
aranyjáradék 93.40 Nyugodt.

London, május 16. Angol consol 86 1/2.

Páris, május 16. (Zárllat.) 3 százalékos Francia
járadék 96.90, Osztr. aranyjáradék 98.65, Magyar
aranyjáradék 95.30, 5 százalékos Bolgár kötelez-
vény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz jára-
dék 104.10, Déli vasut elsőbbségi kötv. 311.—
5 százalékos marokkói járadék 516.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcsön 96.50, 4 százalékos
Kons. amort. román járadék 92.—, 4 százalékos
Amort. román járadék 1905. 91.50, 5 százalékos
Orosz járadék 1906. 97.70, 5 száz. Orosz kincstári
utalvány 1904. 519.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.
—, 4 százalékos spanyol járadék 94.32, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 96.—, Török sorsjegy
181.—, Török dohányrészvény 432.—, Osztrák föl-

hitelintézet 1118.—, Osztr. Länderbank —, Ma-
gyar Jelzálogbank 469.—, Banque de Paris 1423,
Banque Ottomane 729.—, Osztr. magyar állam-
vasut —, Déli vasut 144.—, Meridional vasut 683,
Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann
gépgyár 494.—, Rio Tinto 15.25, Sucrerie d'Egypte
31.—, Tula 226.—, Thomson Houston —, Urükányi
kőszén 153, Chartered 17.75, De Beers 262.—, East
Rand 89.—, Iagersfontein 87.—, Transvaal Consols
—, Transvaal Land Company 46.50, Váltó Am-
sterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piaczkora
(rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó
Belgiumra (rövid) 3/32. Olasz aranyváltó (rövid)
pari, Váltó Svájcra (röv.) 2/16, Csek Londonra 251.15.
Magánkamatláb 2 5/16. Szilárd

ÜZLETI TUDOSITÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 16-án. (Hivatalos tudósítás).
Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg ne-
héz (páronként 400 kilogrammon felül) —
fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig
terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz
páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130—
132 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilo-
grammig terjedő sulyban) 132—134 fillér. Könnyű
(páronként 250 kgr-ig) 136—140 fillér. Szerbiai
nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban)
fillérig, közép (páronként 240— kilogramm
sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi május 14. napján
volt készlet 35068 drb., 1908. május hó 15-én
felhajtott 423 darab, 1908. május 15-én el-
szállított 238 darab, 1908 május 16. napjára
maradt készletben 35253 drb. A hizott sertésüzlet
irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 16. (Hiv. tud.) Előző napról ma-
radt 86 darab sertés, 31 darab süldő, — darab
malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő
— malacz. Mai napi felhajtás 302 darab ser-
tés, — darab süldő, — darab malacz, össze-
sen 388 darab sertés, 31 darab süldő. — darab
malacz. Eladatott 263 darab sertés, 52 darab
süldő, 6 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt
125 drb sertés, 25 darab süldő, — drb malacz.
Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on
felül ételsulyban — fillér, ételsuly-
levonással — fillér. II. rendű 280 kg-tól
350 kgr-ig 100 — fillér, ételsulylevonással
— fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül
— fillérig, ételsulylevonással — 140 fillérig,
fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig —
fillér, ételsulylevonással 130—142 fillérig, könnyű
220 kg-ig — fillér, ételsulylevonással
134—144 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon
felül —, könnyű 140—300 kgr-ig — 102
fillérig, ételsulylevonással — 137 fillérig. Belföldi
süldő 94—100 fillérig, horvát süldő 98—106 fillér
Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nél-
kül kilogrammonként, ételsulyban értendő.) A vásár
irányzata közepes. Az árak változatlanok.

VIZÁLLAS.

		m é t e r		m é t e r		
		máj. 16.	máj. 15.	máj. 16.	máj. 15.	
Duna	Székesváros	3.25	3.42	M. Székes	1.05	1.15
	Pápa	4.85	5.02	Tekcsény	1.27	1.31
	Lécs	2.49	2.62	V. Namény	3.91	4.31
	Bécs	2.98	2.87	Buda	5.—	5.98
	Pozsony	4.50	4.40	Budaörs	5.48	5.56
	Komárom	5.22	5.17	Ózonnok	5.52	5.40
	Budapest	4.97	—	Gannorád	5.45	5.40
	Paks	4.74	4.80	Szeged	5.94	5.88
	Monács	5.83	5.58	J. Bocsk	4.86	4.92
	Gömbös	5.70	5.53	Béni	5.—	4.92
Horva	Uvidék	4.64	4.50	Óndava	0.94	0.93
	Panocva	4.54	4.49	Tapoly	0.81	0.82
	Orsova	4.18	4.18	Bodroz	1.20	1.17
	Morenafalu	2.55	2.68	Sala	1.70	1.72
	Zsolna	1.58	1.72	Bernáth	0.85	0.87
	Trenasén	0.—	1.22	Berettyó	0.16	0.21
	Szered	1.61	1.56	B. Ulfalu	0.08	0.19
	Szt. Gyöthárd	0.20	0.16	Ceucsén	0.72	0.72
	Sárvár	0.21	0.88	N. Várán	0.51	0.62
	Győr	4.31	4.22	Bélnyos	0.78	0.78
Orava	Vasud	2.70	2.75	Tonka	0.40	0.48
	Zákány	1.57	1.57	Gurabona	0.38	0.40
	Bárcs	2.72	2.60	Boroslenő	0.—	0.10
	Fezék	3.78	3.60	Bótkes	2.78	2.51
	Buda	2.40	2.46	Gyoma	3.60	4.04
	M. Szerdah.	0.64	0.88	Gy. Fehérvár	1.20	1.28
	Zágráb	1.62	1.74	Branycska	0.—	0.—
	Szilácz	4.75	4.88	Sobersin	0.—	0.—
	Mitrovicza	0.80	1.—	And	0.94	1.12
	Décs	1.08	2.06	Makó	2.60	2.82
Szamos	Szatmár	0.—	1.70	Imacs	1.98	1.96
	Kraszna	0.86	0.40	Béga	0.68	1.—
	Latorca	0.23	0.24	Tomosvát	0.08	0.—
	Homonna	0.—	0.—	Bécskelek	1.08	1.10
	Uny	0.—	0.—			

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

35939

37616

67150

számu osztályosorsjegyek a XXII. sorsjáték
május 21. és 23-án tartandó I. osztály
huzásához kizárólag csak

Lukács Vilmos bankházában

Budapest, V. Fürdő utca 10. kaphatók

I. osztályú sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/4	1/8
K 12.—	6.—	3.—	1.50

Rendelések az ország elsőleges behatá-
dése, vagy utónevét mellőlt eszközöl-
tetnek. Postabelfizetési lapok a befét
portómentes beküldésére ingyen.

Legnagyobb nyeresemény esetleg

egy millió kor.

Aflorizma.

(Az amerikai „Globe”-ből.)

Az igazán tisztes asszonynak csak egy házi barátja van, az amerikai porcelán-puder.

Amerikai Porcellán-Puder Részvénytársaság, Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1. Ismertető füzet ingyen.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 16. —

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Gáspár György szegedi pénzügyi segédtitkár a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárrá és Kácsi Gyula soproni pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá a soproni pénzügyigazgatósághoz, mindkettőt végleges minőségben, a nagyenyedi adóhivatalhoz Borbély Albert nagyenyedi II. osztályu adóhivatali ellenőrt I. osztályu adóhivatali ellenőrre s a halászfalvi adóhivatalhoz Kny Ernő balászfalvi adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká; a tordai pénzügyigazgatóság a marosludasi adóhivatalnál üresedésben levő díjas adóhivatali gyakornoki állásra Násza Szilárd Sándor kolozsvári lakost nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Deutsch Móricz péczeli lakos Szentmiklósi. Rechnitz Sándor zalaegerszegi lakos, valamint Leontin és János nevű kiskoru gyermekei Bajóra Kohn Etel kossuthfalvi lakos Kertészre, kiskoru Meznerics Béla szabadkai lakos Marosra, kiskoru Baron Andor budapesti lakos Hajnára, Koczur Zsuzsanna filadelfiai lakos Korotnikira, dr. Tánzer Géza budapesti lakos Turánra, kiskoru Klein Janka, László, Mihály, Irén és József budapesti lakosok Kálmánra és kiskoru Samek Endre budapesti lakos családi nevének Szamosira kért átválttatását megengedte.

Pályázatok. A kecskeméti törvényszéknél bírói, a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál segédtitkári, Besztercebányai szab. kir. városnál számtisztii állásra 2 hét; Morvamogyoródon (Trencsén várm.) postamesteri, a nezideri járásbírósnál irnoki és Budapesten egy zálogházi közvetítői állásra 4 hét; a nagybereznai szolgabírói írásban pénzügyi számlaellenőri, a zalathnai bánvahalival mellé rendelt számvédelemnél számtisztii, a pozsonyi adóhivatalnál adótisztii, a dicsőszentmártoni adóhivatalnál díjas gyakornoki, Muzsnán (Nagyküküllő várm.) postamesteri állásra 2 hét; a seimeczbányai bánvahalival mellé rendelt kezelősegéd tisztii, a miavai járásbírósnál pedig irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteoroleptai központi intézet távirati jelentése. 1908. május 16-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában tegnap sem történt változás. A hőmérséklet maximuma: Bavanistén 33 C°, minimuma: Tátrafüreden 8 C° volt.

Tegnap délelőtt 9 h. 45 m.-tól 11 h.-ig közepes erejű, távoli földrengést jeleztek a budapesti műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és nyugaton helyenkint zivataros esők várhatók.

Allomás	Legnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Iránny és erője	Felhőzet	Barométer mm	Hőmérséklet °C
A.-Szatmár	66.4	16.6	NE	3	0	26 13
Ungvár	63.5	20.2	S	1	2	26 14
Kőszeg	63.8	14.5	—	0	0	22 1
Losonc	63.5	14.5	SW	1	0	26 1
Buda	63.1	17.4	NW	2	3	25 14
Budapest	63.6	19.2	N	1	3	24 1
Terény	63.7	19.7	—	4	3	27 1
Köszeghely	64.7	20.0	N	1	4	27 1
Kőszeg	64.8	17.9	SE	1	4	25 1
Kőszeg	64.7	18.2	SE	1	4	25 1
Sármány	64.5	21.0	N	1	2	29 1
Sopron	65.1	20.0	E	1	3	30 1
Nagyvárad	63.8	19.5	—	1	2	25 1
Kolozsvár	65.5	16.2	—	1	1	19 1
Nagyvárad	66.0	16.8	SE	1	4	29 1
Szatmár	—	21.8	SE	1	0	25 1
Kőszeg	—	17.4	S	1	1	26 14
Aranyvár	—	15.2	—	0	0	14 1
Solmekzbánya	—	15.0	NE	3	1	21 1
Komárom	—	18.6	NW	3	2	26 1
Magyar-Óvár	—	17.6	SW	0	2	25 1
Sopron	—	17.1	NW	1	4	26 1
Kőszeg	—	21.0	—	2	2	31 1
Sárvár	—	19.4	—	2	0	25 1
Doboz	—	19.5	—	2	0	28 1
Doboz	—	21.8	SW	8	2	27 14
Köcskőmet	—	21.0	SW	2	0	27 1
Ungvár	—	—	—	—	—	—
Ungvár	—	20.0	NE	1	2	30 1
Sopron	—	21.7	SE	1	1	32 1
Sopron	—	21.7	SE	1	1	32 1
Sopron	—	19.8	SW	1	1	33 14

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS

Szerkesztői üzenetek.

T. S. 6472. Csuvároknak nevezik azokat a molnárokat, kik kocsin járák be a várost, vagy a falut, hogy összegyűjtsék az őrölni való gabonát. A szerkesztő huzó lovak nyakán rendszerint hatalmas hangu csengő lóg, úgy hogy messziről hallható, ha jönnek a csuvárok. Hogy ez a szó honnan származik, nem tudjuk biztosan, de nagyon valószínű, hogy a csóva szótól veszi eredetét, mert kezdetben csóvát tűztek a szekér hátuljára ismertető jel gyanánt. Ebből származott aztán a csóvár, majd elnépesedve a csuvár szó.

Nem közölhetők: Fekete árnyak. Tavasz álom. Zizeg a lomb. Küzdelem. Szerették egymást. Három bokréta. A dervis. 9876. Nem nyert.

Nagy Bertl története. Nagyon gyöngye dolog. Dr. R. T. A cikket legközelebb hozzuk s máskor is szívesen látjuk.

Anya. Meg kell válogatni az olvasmányokat, mert nagyon sok olyan könyv van, amely a tisztesség köntösébe öltözködik ugyan s mégis megméltatja az ártatlan leánykeletet. Méltóztassék bármelyik nagy könyvkereskedőhöz fordulni könyvjegyzékért, abból ki lehet válogatni a leányoknak való könyveket. Tizenhat éves kora előtt nem tanácsos egy leánynak naturalista regényeket adni a kezébe.

40 éves előfizető. Az európai városok között Budapest a kilencedik helyen áll. Területe 34.000 kat. hold, vagyis 54 millió négyszögöl. Lakosainak száma több mint 800.000. Utczáinak és tereinek száma 2170, a legnagyobb tere a Tisza Kálmán-tér, 8442 négyzetméter. A legnagyobb utca a Király-utca, mintegy tízezer főt lakossal. A főváros lakossága 16.284 épülethez lakik. A lakások száma 182.000. A legszegegyebb kerület a hetedik, 175.940 lakosával. A napilapok és folyóiratok száma 475, 370 magyar, 48 német, 4 tót, 1—1 oláh, francia, angol, szerb és rutén. Az adatok pontosak és megbízhatók, tessék egész nyugodtan felhasználni.

B. Ilona. Kisdödönő-intézetek a következő helyeken vannak: Budapesten: a Fröbel-négyesület (VI. Bajza-utca), Országos Kisdödönő Egyesület intézete (VII. Szegényház-tér). Állami intézetek Eperjesen és Hódmezővásárhelyen. Községi Sepsiszentgyörgyön. Róm. kat. jellegű Nagyváradon, Szatmáron, Temesvárt, Esztergomban. Ág. h. ev. jellegű pedig Brassóban.

K. Ede. S.—a. A jegyzői országos nyugdíj-szabályrendel-tre vonatkozólag úgy vagyunk értesülve, hogy a belügyminiszterium a tervezetek egyes pontjain változtatásokat fog tenni. Így például a 35 évi szolgálati időt 40 évre szélesítik, mint hogy az államhivatalnok is emvvi. De a rendszeresített állásokra megválasztott segédjegyzőt is felveszik a nyugdíj-intézetbe, úgy hogy a segédjegyzői éveket is beszámítják a 40 évbe. Még a helyettesítésre alkalmazott jegyző vagy segédjegyző is lehet nyugdíj-intézeti tag és az éveit beszámítják, de csak akkor, ha a helyettesítő szolgálat után véglegesítik és a két minőségű szolgálat közt megszakítás nincs. Sőt, ha az egyik községhelyi helyettesít a másik községben választják meg végleges jegyzővé, az idejét akkor is beszámítják, feltéve, hogy a két szolgálat közt megszakítás nincs. A magánmunkálatokból származó mellékjövedelmek legkisebb részét sem engedti a miniszterium hozzászámítani a nyugdíj alapjául szolgáló fizetéshez. Az ezredévi kiállítási évek kétszeres beszámítását sem hagyja helyben a belügyminiszterium, mert ez sok visszasságot okozna és most már 12 év után különben sem aktuális a dolog. V. R. A kiadott kéziratot megkaptuk.

Főszolgabíró. A május 4-én postára tett cikket készséggel közzétettük volna, sőt már be is soroztuk a közlendeők közé, mikor rájöttünk, hogy ön azt egy heitlappnak is beküldte, úgy hogy abban már május 3-án napvilágot látott. Hasonló esetben egydőben tessék postára tenni a közleményt, hogy legalább egyszerre közölhessük, de legjobban szeretjük, ha kizárólag nekünk szánt cikket kapunk.

Két világmárka PUCH

ITALA

AUTOMOBILOK

képviselője

Puch Márton

Erzsébet-körút 48. szám.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten

Élelmezési cikkek.

Wikus Tatra tejcsokoládé gyára Budanest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Pfeilschmann Lipót szalámi és füstölt húsu gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Genrali (Triestini ált. biztosító-társaság) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 32-millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Élethbiztosítás minden módoza szerint, valamint fuellátási és leánykiképzési biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, hetéreses lopás ellen és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég- és v szonbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindenemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona-Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 15; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Híztortási cikkek.

Drogua és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Hesz Izidor és Társa „Korona”-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Brock I. Henrik. Budapest. Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrássy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Árak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszeszvezetékek és csatornázás.

Pizsurnyi L. utoda Janisch János és fia Budapest, VII. Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbádigos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek szivattyuberendezés, árnyékszék, vizeldék, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszesz-készülék minden házban. Telefon 20—83.

Angol férfi- és nőiszabó.

Pohner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26. Párisi-utca sarkán. Allandó nagy választék a legújabb divatszövetekben

Villamossági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egenárám, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüst-tárgyak Bachrach A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindenemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fénvűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árákon, melyek minden tárgyon láthatóan fői vannak tüntetve.

Selyemárúk.

Szenásvy, Hoffmann és Társa selyemárúháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szalmájú „Szenásvy cég van, tisztelettel kérjük, selyemárúháznak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kirását, Szenásvy, Hoffmann és Társa selyemárúház kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. május 17-én.

Nemzeti Színház

A biboros. Színmű 4 felvonásban. Írta: Louis Napoleon Parker. Fordította: Mihály József. Személyek: Cosimo M. biboros Gál, Guiliamo Bescso Garamszeszty, Claricia édesanyja S. Pál Sz., Andrea Strozzi Pethes, Baglioni, szenátor Gyenes, Bartholomew Chigi Szacsavay, Filiberta, leánya Paulay E., Meddiatena V. Molnár R., Bepo, harangozó Haidu, Honoria György I. Kezdeté 7 órakor.

III. Kir. Operaház

Téli rege. Opera 3 felvonásban. Shakespeare vígjátéka után szövegét írta Willner. Zenéjét szerzette Goldmark Károly. Személyek: Leonies Hermione, Perdita, Polixenus, Florizel, Camillo, Antigonus, Pauline, Cleomenes, Dion, Valentin, Házalo, Leonies, Öreg páztor. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház-Vigopera

Délután 3 órakor. Három feleség. Operett 3 felvonásban. Írta Bauer Gyula. Fordította Mérei Adolt. zenéjét szerzette Lehár Ferencz. Személyek: Turi János, Pázmán, Lóri, Urbányi O., Coralie, Della Donna, Olivia, Langer C., Hüneberg báró Horváth, Achemar Ricardo Környei, Sadi Esza Virag, Puck Vendel Andorfi, Szidónia Petrás B., Margit Báthori G., Edit Szentgyörgyi, Dobi Hung esi.

Este 8 órakor

A veszedelem. Falusi dráma 2 felv. írta Somlai Artur. Személyek: A gazda Kürthi, Az asszony Forgács R., Öreg kocsi Horváth, A fiatal béres Nagy, A kis szolgáló Tallán A. Ezt követi: Wiesenthal nővérek klasszikus és modern táncjai.

Úránia színház

Délután fél 4 órakor. Orosz Japán háboru. Este fél 8 órakor. Rendnek muszáj lenni.

FŐVÁROSI ORFEUM. WALDMANN Igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Ma és minden este: «Keringöláz» a legújabb variété-attrakció. Nadragé hasbeszélő. Sisters Madison amerikai tánczekettős. J. BOESNACH cabaret-művész és a többi elsőrendű különlegesség. Az előadás kezdete 8 órakor. A téli kertben reggel 6 óráig VÓRÓK ÉLEK szingánzenekara hangverseny.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhalból szabad tűzön főzött HALÁSZLÉ

Wampetics vendéglőjében Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is katonazene

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzetésküldési hely: Gara Géza és Tsa drogéria. Bpest, VIII. József-körút 78. Iessék árjegyzéket kérni.

Üzletáthelyezés. Tiszteletteljesen hozom a nagydöntő közönség és nagyrabecsült vevőimnek szíves tudomására, hogy a VI. kerület, Király-utca 4. sz. alatt 25 év óta fennálló női kézimunka üzletemet tetemesen megnagyobbítva saját aruházamba VI., Dessewffy-utca 5. szám alá (Váci-körút mellett villamosmegállóhely) helyeztem át. Maradok kiváló tisztelettel Bérczi D. Sándor női kézimunka nagyiparos VI., Dessewffy-utca 5. Üzletkörömet tetemesen kibővíve rendkívül nagy rakfárt tartok a következő cikkekben: rajzolt, kezelt és készen himzett kézimunkát, kézimunkaszövetek, himzések, csipkék mindennemű fonalát, szóval kézimunka terén létező anyagokból. Vidékre mintákkal nagy képes árjegyzékkel és kiválasztási küldeményekkel szívesen szolgálok.

JÓ-ÉTVÁGYAT! KIRÁLYA. Kapható mindenhol, Kicsiny és nagy üvegekben. Gyártja: BALASSA FERENCZ likor- és rum-különlegességek gyára: Telefon 3-86. Budapest, VI., Huba-u. 8. Telefon 3-86.

Feketehegy-fürdő Szepes-megyében. Rengeteg fenyveserdők közepette fekvő, kitűnően berendezett vizgyógyintézet és klimatikus gyógyhely. Vizküra, villamozás, nap- és légfürdő, fekvőcsarnok. Orvos 18 év óta; Dr. Bartsch Gusztáv. Olcsó árak. Kitűnő ellátás pensio szerint. Posta, távirat, interurbán, telefon helyben. Vasuti állomás: Igló a Kassa-oderbergi fővonalon. Saison május hó 15-től október hó 1-ig. Bővebb felvilágosítással és kimerítő képes prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

2000 koronát közjegyzőnél deponáltunk annak, ki az általunk szarraz vegyi gázokkal fertőzlenített lakásokban, hutorokban egy élő polskát, melyt vagy egy életképes petet talál. Elvállalunk lakások kife-festését, tapétázását, mázolását, parketta beeresztését, ablak tisztítását és lakások portmentesítését motoros vacuum-gépekkel. SZAB. VAGUUM és SULFID TARSASAG TELEFON 4-91. lakásztító osztálya. TELEFON 4-91 Városi iroda: V., Béla-utca 2. szám

„VALUTA“ erszen egy darab bőrből készülő ára 1 korona kizárólag „Székelv“ VII. 9 Rakoci-ut 4

Órajavítás 1korona. Pótlandó új részeken kívül. Zseborátlíveg, mutató 10 kr. Ferenc-körút 44. Schimmer Albert órsmester. Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

OLSZEWSKY TADEUSZ fogműterme Budapest, Múzeum-körút 23. I. emelet. Természetű fogak és fogsorok innlap nélkül fájdalommentesen eszközöltenek, melyek a rágásra, valamint a beszéd könnyítésére kitűnően alkalmasak. — ezen hirdetés felmutatójának 12 forintért készítek arany koronát a legjobb aranyból.

Akar Ön kényelmes tartós és elegáns lábbelit viselni? Ez esetben csakis Angyal czipőt vásároljon, mely akkor valódi, ha a talpán ezen Angyal védjegy látható. Allandó raklár az ország következő üzletelben:

- Abrudbánya, Brassó, Beregszász, Beszterce, Békés, Debrecen, Deés, D.-Szt.-Márton, Esztergom, Érmihályfalva, Fehértemplom, Gyulafehérvár, H.-M. Vásárhely, Halas, Hatvan, H.-Szoboszló, Igló, Kassa, Kolozsvár, Korompa, K.-Várda, Kaposvár, Liptó-Szt.-Miklós, Léva, Miskolc, Munkács, Makó, M.-Sziget, M.-Sziget, Margitta, Maros-Ludas, N.-Kálló, N.-Enyed, N.-Kapos, Orsova, Pozsony, Pécs, Szatmár, Sepső-Szt.-György, Sz.-Somlyó, Sz.-Somlyó, Szilágy-Cseh, T.-Szt.-Miklós, Temesvár, Tasnád, Ungvár, Ujgradiska, Varanné, Vásáros-Namény, Zimony, Zsibó, Zsibó. Osv. Darkó Károlyné, Joan D. Awrigeanu, Iczkovits Lajos, Gottstein I. Károly, Huppert Lajos, Iffenbein és Klein, Frank J. Mózes, Jeremiás Adolf, Weisz B., Weinberger Mór, Vasille Bercean, Homolay Károly, Friedmann József, Stern Ignác, Steiner Vilmos, Weinberger L. Farkas, Márkus József, Pollák L., Kádár Endre, Stein Lehel, Oestreicher Abraham, Fekete Lajos, Venetianer Aranka, Pál L., Löffler Ignác, Moskovitz Lajos, Hegyi József, Weisz B. és Társa, Weisz Jenő, Lipecki Gyula, Mandula Farkas, Ifj. Oláh Bálintné, Berkovits Béla, Grünbaum Jakob, Schicketanz Bertalan, Reif Gyula, Reisch János, Guttman S., Stibi József, Schupiter Lajos, Nagy Sándor, Lebovits Bernát, Deutsch A., Brauch Lajos, Rosenberg B. és Társa, Gottlieb Vilmos, Müller Zsiga, Herskovits és Engländer, Mandl Mór, Jakob Rosenfeld, Roth Adolf, Klein Mórné és Társa.

»Angyal« védjegyű cipők még számo üzletben a felsoroltakon kívül kaphatók. Vizsontelárusítók forduljanak közvetlen az „Angyal“ cipők gyárához Engel Simon Budapest, Rákóczi-út 8.

S Z I N H A Z A K

Vasárnapon, 1908. május 17-én.

Király színház

Délután 3 órákor

A drótosztót.

Operett 2 felv. és előjátékkal Zenejét szerzte Lohár Ferencz, Günther bádogos Boross Miczi, leánya Szegedy L. Pfeifferkorn Sziklai Zsuzka Jankó Raskó Mios

Este 8 órákor

Adollárkirálynő.

Operett 3 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes; fordította Faragó Jenő. Zenejét szerzte Fall Leó.

Személyek:

John Cauder, Alice, leánya Dick, az unokaöcs. Daisy Gray, unokahuga Ötvös G. Tom, Cauder test. Dénes László Schlick Hans báró Labinska Olga, Miss Thomson,

Vígyszínház

Délután 3 órákor

Tatárjárás.

Operett három felvonásban. Írták Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verseire írta Kálmán I. Lohonyay tábornok Vredrey Freszka a leánya Harmaj H. Riza Keleti J. Lönnthey Imrédy Hegedűs Fényvesi Kornal B. Sarkadi Komlósy I. Tihanyi Luri

Este fél 8 órákor

A tanítónő.

Színmű három felvonásban. Írták Bródy Sándor

A tanítónő A tanítónő anyja Öreg Nagy István Nagyvasszony A tanító Kántor Kántorklásszony Főúr Káplán Szolgabíró Törvénybíró Gray Ida Varsányi I. Haraszthi H. Szörény Kiss I. Tihanyi Venurey Komlósy I. Hegedűs Góth Tapolczai Balassa Hegedűs

JARDIN de PARIS

Budapest legelőkelőbb nyári mulatója.

nyári mulatóhely!

Megnyitás 1908 június hó 1-én.

Meszeszerűen berendezve!

Közelebb a nagy falragaszokon.

Amerikai-Park UJ OS-BUDAVÁRA

FRIEDMANN A. Igazgató.

Nagy megnyitó-ünnepély e hó 30-án.

Nagy attrakciók a Varietében, a Tabarin-Moulin-Rougeben. — Előkelő vendéglő, kávéház és pezsgős pavillon. — Nyitva este 6 órától reggeli 4 óráig. Tündéri kivilágítás, 1000 látnivaló. Vasár- és ünnepnap nyitva d. u. 3 órától.

Fényképes bérletjegyek kaphatók a HIRSCH-téle nagytársadéban (Andrássy-ut 19.) és az Igazgatóságnál.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 forinttól kezdve kaphatók, ugyancsak az összes hangszer a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakértő munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

Zongoraterem

és kölcsönző intézetét ajánlja

CSUPORT J.

BUDAPEST,

Koronaheroeg-utca 9.

SCHLOESING

világhírű franciaországi, mezőgazdasági vegyész felügyelete alatt a marseilli Schloesing-ház 5 francia gyárában készített és a világ legelső elméleti és gyakorlati szakértője által kitűnően elismert Bordói pora és Lecsapott kénporai biztos és olcsó védelmet nyújtanak. Leírás és árjegyzék mindenkinek díjmentesen. Egyedüli vezérképviselet a magyar birodalom területén FRANKL ADOLF banküzlete, Budapest, Eötvös-u. 19. (Eötvös-udvar, saját ház). — Telefon szám 25-40.

SCHLOESING permetszóje, háló- és kézi kénporfújtatója (a világon a legjobb és legteljesebb) szintén nálunk rendelhető.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hitel- osztály megnyit

a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törlesztendő részlete.

A vásárolt zongorák vagy hangszernek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.

Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telep.

Budapest, Király-utca 58. szám.

Prospektus és árjegyzék minden hangszerrel külön díjmentesen.

Szálloda

Az ARANY BÁRÁNYHOZ

BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.

Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé.

2 percznyire az Operától és Kärntnerstrassétól.

Világos szobák. Világos szobák.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHÉK N.

Csakis: Budapest, Károly-körút 6.

ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és igen tisztelt vevőkörömet ezennel értesíteni, hogy Budapest, V., Váci-körút 2-4. szám alatt létezett

üzlethelyiségeimet

nagyobbítva a mai kor igényeinek megfelelőleg, ugyanabban a házban

V., Deák Ferencz-tér 1. alá

Erzsébet-tér sarok.

helyezvén át a az f. é. május hó 1-én megnyitottam.

Üzletkörömet teljemen kibővívte, ajánlom dusan felszerelt raktárat mindenféle házi és egyéb gyártmányú butorszővetek, szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők, paplanok, takarók, átvétők, matracz és mindenféle csinnavásznakból, valamint összes kellekeket kárpitos, bőrdandós és kocsigyártók részére.

Kiváló tisztelettel

Neumayer Fülöp

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-tér 1. szám.

Erzsébet tér sarok. Telefon 11-21

Michelstädter utóda

OSKÓ GEZA

BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

A szabott árak a talpba vésva.

Orgona-harmoniumok

m. n. d. k. t. rendszer szerint, legolcsóbban szállítanak

Pajkr Rezső és Tsa

Budapest, X., Delej-utca 11/11.

(Tiszviselő-telep).

Védalos harmoniumfunk pontos orgona méretekkel.

Bőrsentes szállítás az utolsó vasuti állomásg.

Vasútnak és telkészeknek külön azazalék-engedmény.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

TENNIS-RAKET JAVITÓ

Tennis-pálya-készítő és fő-MACHER REZSŐ sportüzlete szerező. Versenyjátékosok Budapest, IV., Koronaheroeg egyedüli raketjavítója. — utca, 3. szám, (Az utvaroag

SZABADALMAKAT

védjegyeket és műtaolalmat megszerő Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (Be. cé) BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Itt van az alkalom!

Megelőztem az óriási áremelkedést és teljemen vettem pártiban is olcsó árakban és abban a helyzetben vagyok, hogy b. vevőimet nagyon olcsón szolgálhatom ki s raktáron van 30-40 waggon aru. Üveg, porcellán, lámpa, zománcz, vasedény, konyha felszerelés, vendéglő és kávéházi berendezés, nászajándék és dísz tárgyak.

ÁRAIM:

Étkező-készlet 6 személyre, rokokó finom porcellán csak	Forint 3.50
Étkező-készlet, teljesen é szendély, modern fazon festve és aranyozással, beégetve	6.50
Étkező-készlet, teljesen é személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség	7.95
Étkező-készlet, 6 személy, rendkívül díszes, rokokó-stílus, pecsenyétal, eleg. festéssel	10.—

Legolcsóbb és legnagyobb választék csak elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben, díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-stílus, kétszer égetve, finom minőségű porcellán aral.

2 ovál levelestál,	2 mártás alja,	25 frt.
2 nagy pecsenyétal,	2 nagykanal,	
2 kis pecsenyétal,	2 kiskanál,	
2 nagy téstatal,	2 sótarló,	
2 kis téstatal,	12 mély tányér,	
2 fűzeléktál,	26 lapos tányér,	
2 salátatál,	12 kis tányér,	
2 mártástál,		

Azonkívül vannak készletek egészen . . 100 frlig.

Étkező-készlet 12 személyre, rokokó-stílus kisebb összeállítás, 42 db. díszes festéssel és beégetve	Forint 12.50
Étkező-készlet 12 személyre, rokokó, díszes festés, all 3 levez, 2 pecsenye, 2 téstata, 2 saláta, 2 fűzelék, 2 mártás, 2 alj, 2 sótarló, 2 kanál, 12 mély, 24 lapos, 12 dessert, 12 csont-tányér	24.—
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus	3.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett, dus aranyozással, rokokó-stílus, szép festéssel	4.—
6 személyes likörkészlet, festett és beégetett aranyozással	—75
6 személyes boros, sörös- v. vizezkészlet festett és beéget, aranyozással	1.75

1 teljes angol díszes nagy, valódi majol. mosdókészlet	4.50
Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos	—8
Vizes vagy bors pohár 5 kr. és	—08
1 díszes lámpa, arnyóval	—45
1 díszes lámpa, arnyóval, díszes	1.50

6 személyes finom üvegkészlet

véselt, elegáns mintával

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár	6 frt 50 kr.
6 borsos	1 vizes kaneco	
6 likörös	1 borsos butella	
6 sörös	1 likör üveg	

12 db legjobb zománczozott fazék és lábas	3.50
1/2 L-től 5 literig csak	—
1 zománczozott kávédaráló csak	—85

Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz

nagyban és kicsinbeni gyári raktára

Baross-tér 4. sz. Rákóczi-ut végén.

NYIRAZAR
Vasárnapon 1908. május 17-én.
Magyar színház Fővárosi nyári színház

Délután 3 órákor
A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Írta Földes Imre.
Karády István Vászó
Karády Zoltán Gáspár
Karády Erzsébet Borostyán
Schneider Lajos Z. Molnár
Marjay István Réthelyi
Szilassy Ernő Törzs
Jósz Géza Csontos
Sárossy Agósti Vándori
Keller Gyula Rátkay
Szedlácsk János Papp
Pintór István Tarnay
Ferenccz Kérmény

Este fél nyolc órákor
A Sasfiók
L. Aizsóni Dráma 3 felvonásban
Írta Rosland Edmund, fordította Abrányi Emil.

Ferenccz Törzs
Pambean Csontos
Metternich Rétkai
Ferenccz eszár Réthelyi
Marnont tábornagy Szirmai
A szabó Z. Molnár
Gantz Gáspár
Bár Oberhaus Boros
Maria Luza Forrai R.
Cameron próbnó Polgar L.
De Lorget Feréz P. Halmi M.
Főherczegnő Mészáros G.

Városligeti Nyári Színház

Délután fél 4 órákor
A gépirő kisasszony
Vig. operett 3 felvonásban. Írták: W. Frizor és G. Zwergen. Zenejét szerzőlte: Rainan-Ferencz. Magyar színe alkalmazta: Föld Aurél.
Este fél nyolc órákor
Ugyanaz.

Délután 3 órákor.
A madarász.
Operett 3 felvonásban. Írták West M. és Held L. Zenejét szerzőlte: Zeller.
Este fél 8 órákor
Gül-Baba
daljáték 3 felvonásban.

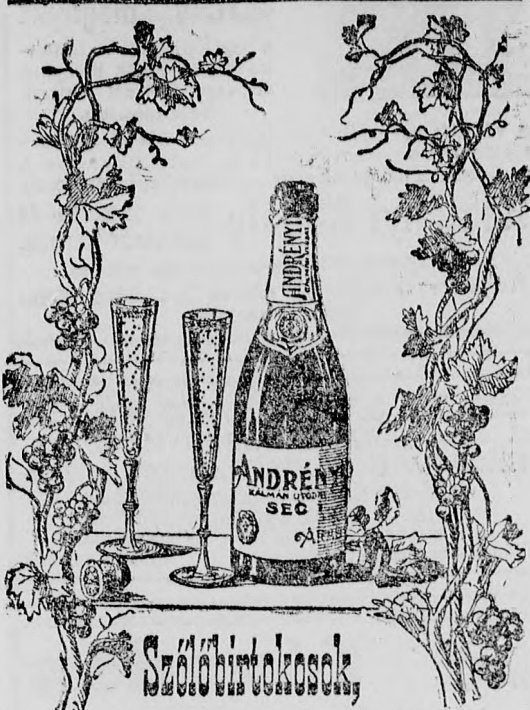
CHICAGO

Mozgófénykép vállalat.
Egyp. VII., István ut 39.
Az Aréna-uti villamos megálló közvetlen közelében.
Telefon 93-09.
Mozgófénykép bemutatásához szükséges teljes felszerelések.
Film-eladás. Film-kölcsönző-osztály.
Az előadások d. u. 5 órákor kezdődnek.

Apollo Projektograf
(Telefon 68-39.)
Az uzsorás

Az anya sírjánál. A kis zeneművész, mint kéményseprő. A dühöngő részeges. A két zsebtolvaj.
A kis chauffeur.
Világító torony. A kivánság teljesítése. A jókedvű istennő. A szerelem hatalma. Amerikai diákok csínyjei.
Kezdeté 6 órákor.

BUDA KIRÁLY KESERŐ VIZ
ELSŐRANGÚ HÁSHAJTÓ
KAPHATÓ MINDEN FÜSZERKERESKEDESBEN

Szőlőbirtokosok,
Kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borni vannak, felkérésnek czégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolnak.

Csak ROGATSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arcz-, test- és kéz-bőröket üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitünő és elismert Rogatsy-féle

Magyar Pipere Borax-ot,

mely mint testápoló és szépítő szer feltűnő hatatlan, hatása biztos és gyors.

- Angyal Boriska, Jászberény. Arany kanál. Nincs jobb pipere!
- Arany Gáboronó, H. Bőszörmény. Ezüst kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló.
- Gálk Aranka, Besztercebánya. Ezüst kanál. Kérek még egy postacsomagot.
- Lizkay Ferenccz, Losonc. Aranykanál. Kitünő eredménnyel használom a magyar pipere boraxot.
- Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arczom és kezeim tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem.
- Medgyessy Pau'a, N. Kikinda. Ezüst kanál. A magyar pipere borax meghozta a kívánt eredményt.

FOLYTATJUK.
Egy doboz ára 30 és 75 L., 10 nagy doboz vidékre kőrméntve Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill.
Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:
ROGATSY RALMAN VII., Rákóczi-ut 10. sz.
Figyeljünk a „ROGATSY” névre.
Csak ROGATSY BORAX-ot fogadjunk el!!

BEKETOW CIRKUSZ Városligeti
Telefon 107-46
A vasárnap, május 17-én
2 nagy ünnepi előadás 2
d. u. 4 és este 8 órákor. Mindkét előadásban 12 óriási oroszán egy keirezben. 5 Loya acrobata. Négy márványképek és az egész műsor.

TATRA-MULATO
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.
Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul **Nemzetközi Cabaret előadás.**
Nemes Lessenn Nelta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard három cecottalok (harakiszérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Lomberto & Renardo zene-excentrikusok. Oriowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maera Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Perenczy Kamilla női baritonista.
Pénztárnyitás 6 órákor. Kezdeté 8 órákor.
Telefon 10-15

Szájpadlás nélküli
higyenikus légszivókamarás fogsorok.
A modern fogtechnika legnagyobb vívmánya. Bárkinél is egyszerűen alkalmazható még akkor is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér sincs már a szájbán. Azonnal megszerelhető és rájátszható. A fent említett fogtörést saját találmányom. Készíték saját módszerem szerint ki nem vehető 22 és 24 karátos arany hídakat stb. 10 évi jótállás.
Guttermuth János műfog-specialista,
a szájpádás nélküli hig. légszivókamarás fogsorok és hig. fogkefe stb. feltalálója.
Budapest, VII., Baross-tér 20, I. em. 3.
Kérem a névre és az ajtószámra figyelni mert ketten vagyunk a házban. Válaszbeírege.

Butorok művészi javítása
Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakszerűen rendbe hoz, zongorát polítoz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat
RÉTI JAKAB műasztalos
BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám.

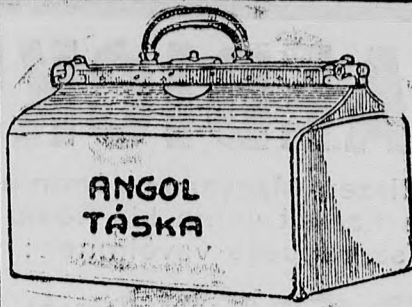
BUZIÁSI GYÓGYFÜRDŐ
vasuti állomás, posta, tavirida és telefon. Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvartól.
Idény május 15—szept. 15.
Speciális gyógyfürdő szivbetegnek részére
noi bajoknál, hólyag- és vesebajoknál, kö- és tüdőbete ségeknél, a legutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Saphor, verszegényég görvély- és angolkor, a talános gyengeség és a noi ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szensavas sos és szensavas vasas források. Prospektus! Kivantra küld a Fürdőigazgatóság.

HETI MŰSOR.

Május	Nemzeti Színház	d. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Fővárosi színház	Jerina színház
18 Hétfő	A vasgyáros	—	A tanítónő	A drótostót	Veszedelem, utána Wiesenthal-lányok klasszikus táncza.	Sasfiók	Le a férfiakka	A ló
19 Kedd	Liliomfi	Mignon	Tatárjárás	A dollárkirálynő	Veszedelem, utána Wiesenthal-lányok klasszikus táncza	A császár katonái	Mignon	Rendnek muszáj lenni
20 Szerda	A biboros	Bajazzók és Csodatorna	A tanítónő	A drótostót	Ezeregy éj	Sasfiók	A vig özvegy	Rendnek muszáj lenni
21 Csütörtök	Makrancos hölgy	Téli regé	Tatárjárás	Nincs előadás	Ezeregy éj	Sasfiók	Könnyelmű leány	Spanyolország
22 Péntek	Ifju Barta Tamás	Bohémélet	A velencei kalmár	100 év múlva	Veszedelem, utána Wiesenthal-lányok klasszikus táncza	A Sasfiók	Mignon	Rendnek muszáj lenni
23 Szombat (d. u. este)	Ifju Barta Tamás	A csavargó	Szentivánéji álom	100 év múlva	Paris színház, utána Wiesenthal-lányok klasszikus táncza	Sasfiók	Lisistrata	Hadrík Anna kedvelmi estélye
24 Vasárnap (d. u. este)	Csongor és Tünde	Hunyadi László	A tanítónő A revizor	A drótostót 100 év múlva	Paris színház, utána Wiesenthal-lányok klasszikus táncza	A császár katonái A Sasfiók	Aranyvirág Lisistrata	

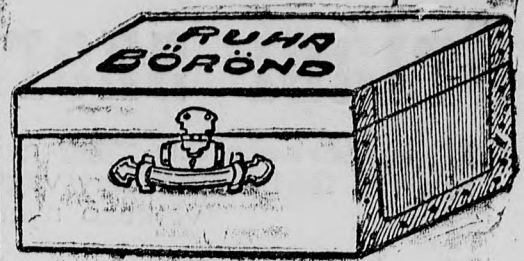
13. szám. Kézitáska, fekete grograinbőrből, vérm kereten, kulccsal zárható, erős belső és belül egy oldalzseb.
Hossza 27 32 36 42 48 54 ctm.
Ár K 6.50 8.— 9.— 10.50 12.— 13.50

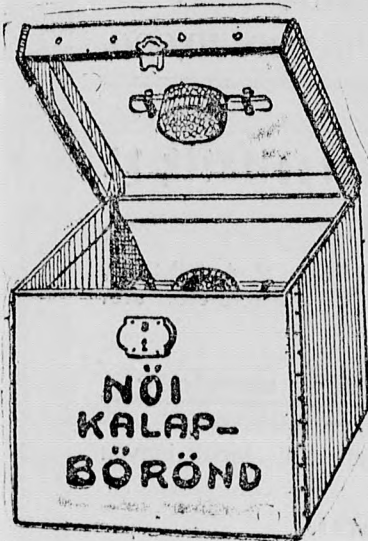
520. szám. Angol táská, finom barna tehénbőrből, erős vérm kereten, kulccsal zárható sárgaréz zár és áthajtott (patent) fogó finom belső és belül egy oldalzseb.
Hossza 40 45 50 55 60 65 ctm.
Ár K 24.— 27.— 30.— 34.— 39.— 42.—

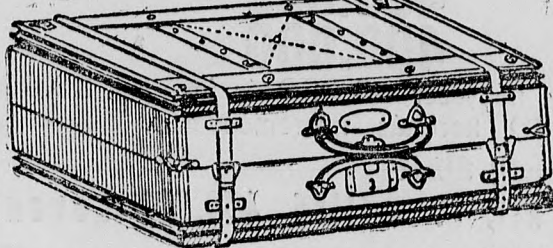
538. szám. Okmánytáska, fekete finom tehénbőrből, (patent) fogó, kulccsal zárható két tologató, finom belső és belül egy oldalzseb.
Hossza 36 42 48 54 ctm.
Ár K 11.— 12.50 14.— 16.—

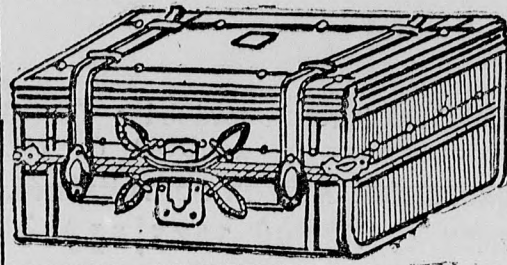
552 1/2 sz. Ruha bőrönd, barna vagy szürke, vízhatlan vitorlavászonnal borítva, erős bőrfogó és finom zár.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 9.— 10.50 11.—

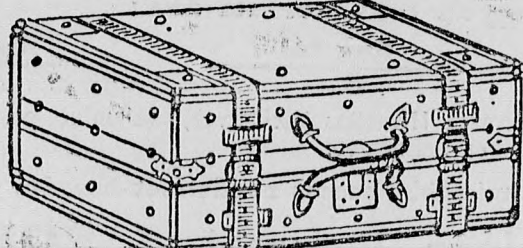
115. sz. Női-kalapbőrönd, vitorlavászonnal borítva, finom zár, satainbélés (patent) tartókkal, amelyre a kalap csak kalaptüvel át lesz tűzve, igen célszerű, mert a kalapnak gyűrődése vagy lörése ki van zárva és igen könnyű, 2 tartó de 4 kalap elhelyezhető. Ára K 9.50

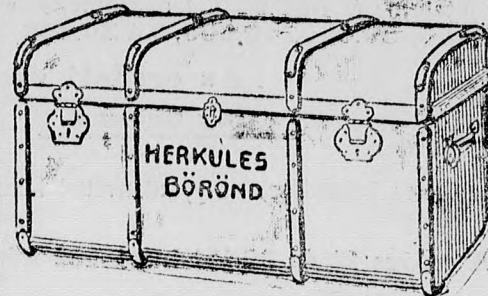
539. sz. Ráneozott kézi bőrönd, barna vagy világos vitorlavászonnal borítva, mindkét oldalon tágható, disznó bőrrrel beszegve és levarrva, védőcélt átkötő szíjjakkal és kulccsal zárható.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 9.50 10.50 11.50

544. sz. Disznóbőr-kézibőrönd, kivitele ugyanolyan mint az 543. számú, csak az egyik oldala tágható, másik oldala kemény és két zárvédővel.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 86.— 87.50 89.—

543. sz. Disznóbőr-kézibőrönd, mindkét oldala tágható átkötő szíjjakkal, finom, kulccsal zárható, oromú belső, elválasztó rekesz mappaszzerű táskával.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 31.50 33.— 34.50

507. sz. Úti bőrönd, háromszoros fourmierből készült állvány, vitorlavászonnal borítva, olajfestékkel festve, köröskörül tömören hajlított kemény falakkal, biztonsági zárral, egy zárvédő és egyéb vasalások sárgarézéből, bőrfogó csővel belülről, egy betét lecsatoló hevederrel.
Hossza 80 90 100 110 ctm.
Ár K 46.— 52.— 56.— 62.—
508. sz. Ugyanolyan kivitel mint az 507. szám, magasabb és két betéttel.
Hossza 90 100 110 ctm.
Ár K 59.— 63.— 74.—

Az anyag előnyös bevásárlása folytán, abban a helyzetben vagyok, hogy elismert elsőrangú gyártmányaimat ezen előnyárok mellett forgalomba hozhattam.

Heller Mór Utóda Budapest, VII., Károly-körút 3.

Ezen árlapot kérem (az összehasonlítás céljából) megőrizni és engem szükség esetén, becses megrendeléseivel megtisztelni.

A MODEL

— REGÉNY. —

Irla: EDMOND MITCHELL.

15

A rendőrség iránt való ellenszenvről megvolt a magam véleménye, de Sterling elhatározása azért kedvemre való volt. Első sorban azért, mert mindig és mindenütt azon vagyok, lehetőleg a rendőrséggel minél kevesebb érintkezésben lenni; azután sürgős volt a visszatérésem Angliába.

Már pedig a francia rendőrség kicsinyessége és minden idegen iránt való gyanakodása minden bizonynyal hátráltattak volna a visszatérésben. Mindenesetre, ami az ügyet illette és velünk összefüggésben állott ezzel az átkozott csomag- és pénzeltűnéssel, részünkről befejezettek tekinthető.

— Mit tegyünk azonban? — kérdezte most Sterling.

— A tolvajt fel kell kutatnunk. — felelte a hölgy olyan nyugodtan és elhatározottan, mely tanuskodott szellemének éles, megfontoló képességéről. Holnap reggel elküldök egy titkos magándetektívet, oly embert, akinek titoktartásáról meg vagyok győződve. Ön lesz olyan szíves és megengedi, hogy ezt a szobát megtekintse és talán sikerülni fog neki valami támpontot találni a tolvajokat vagy tolvajait illetőleg. Egyelőre ez az egész, amit tehetünk.

— Ha azonban Jean Baptiste néhány társa kaparintotta meg a leveleket?

— Akkor még idejekorán fogom megtudni a dolgot, — felelte a hölgy halk sóhajjal.

— Ah, igen, értem; újbóli zsarolás! De kérem, megengedné ön, hogy segítségére legyek? — kiáltotta Sterling impulzív lovagiassággal. — Ilyen esetben, mint a jelen helyzet is, rögtön kész lennék a gazfickókat megfojtani.

— Ön nem tud rajtam segíteni.

— Ki tudhatja azt? Nem lenne kissé nagyobb

bizalommal irántam, mint eddig volt? Nem mondja meg a nevét?

— Most nem, — felelte a nő. Nagyon jól észrevettem, hogy ezzel reám gondolt, mikor a nevét megtagadta. — Talán egy más alkalommal, Sir Richárd, — folytatta igen kedves, barátságos hangon és kezét nyújtotta bucsuzóra.

Nem tudnám egészen határozottan megmondani, mi késztetett a következő dologra.

Közvetlen a festőállvány mellett álltam, amelyen Jean Baptiste képe állott. A beszélgetés alatt a takaróval játszottam, mely a képet elfedte. Most egészen zaitalanul félre huztam, de a műterem ezen sarka mély sötétségbe volt borulva. De a hölgy karja mellett észrevettem a kis csavart, melyvel előzőleg Sterling a villanyt felcsavarta.

— Lekisérem majd a kocsijához. — mondta éppen Sterling, mialatt én is közeledtem, hogy bucsút vegyek.

— Mielőtt távozik, nem nézné meg egy pillanatra barátom festményét? — kérdeztem én mosolyogva. — Azt hiszem érdekelni fogja. — És minden további szó nélkül felcsavartam a villanyt.

De azonnal megbántam a cselekedetemet. Amint pillantása a vászonra esett, rémült sikolylyal és végtelen kétségbeeséssel visszatántorodott és mindkét kezével elfedte arcát, mintha valami undorító látványtól akarna megszabadulni.

— Ez az ember! — szinte sikoltva mondta a szavakat. — Óh Istenem, vezessen el innen, kérem vezessen el! — mondta halk, részvétgerjesztő panaszhangon.

Sterling haragos, szemrehányó pillantást vetett felém és kivette a hölgyet a szobából.

Az izgalma most az egyszer valódi volt. Ez a felkiáltás lelke mélyéből fakadt.

Tudtam, hogy kegyetlenséget követtem el, még pedig hiábavaló kegyetlenséget és elégedetlen voltam saját magammal. De az eset gondolkodóba ejtett. Némi világosságot látszott vetni a titokzatos ügyre. És abban a pillanatban, abban a sikolyban nemcsak undort véltem észrevenni, hanem a megszegyenülést is

— Istenem — szóltam önmagamhoz, amint azt az izmos, férfias, szép alakot, a nemes arcot, melyet csak az ajkak körül levő ironikus mosoly torzított el, elnéztem — ez az ember tényleg a gyáva, zsaroló lett volna, akinek leirták, vagy talán inkább a büns asszony kedvese volt?

Ez a kérdés egy újabb gondolatmenetet ébresztett fel bennem és teljesen megzavart.

Mialatt elgondolkoztam, füleim feszülten hallgattak minden legkisebb neszre. Hallottam a ház kapuját kizárni, majd a távolabb levő kertajtó nyikorgását és az elrobogó kocsiját. Sterling most már utban van visszafelé. Feszülten hallgatódtam, mialatt folyton a képet néztem. És mint mikor a macska figyelmes lesz a legkisebb rágesárlásra és izgatottan figyel, úgy én magam is ilyen feszült izgalomban éreztem magam hirtelen, minden idegem remegett. A kép mögött megreccsent a padló.

Egy pillanat alatt átfutottam pillanásommal a szobát. A tolvaj itt van a műteremben. No, rágyujok még egy szivarra — mondtam hangosan — nyugodt hangon és kényelmesen egy asztalkához léptem, hogy egy havannát hozzak magamnak. Szemeim azonban egy pillanatra sem hagyták el a szoba sarkát, melyben a festőállvány állott.

Hallottam, midőn lent Sterling becsapta a ház aiját és bereteszelte. Azután a szalonban lépteket hallottam: Sterling alkalmasint lecsavarja a villanyt.

— Egyre megy — folytattam a hangos beszédet s az órára néztem, majd utána rágyujtottam. Barátom lépései a lépcsőn hangzottak. Az asztalon egy papírmappa feküdt; mellette egy kis tartó tele írónokkal.

Lehajoltam és gyorsan odaírkantottam: — Hozzál revolvert, a tolvaj itt van még!

Most belépett Sterling.

— Már elment? — kérdeztem hanyagul.

— Igen. Szegény asszony! Nem is tudom tulajdonképp, mit csináljak ezzel a dologgal.

— Gyujts rá egy szivarra. Segíték majd valamit kigondolni.

(Folyt. Köv.)

Oriási szerencse GAEDICKENÉL!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol GAEDICKE egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat **602.000** koronát a 62551 számra,
háromszor a nagy főnyereményt **400.000** koronát a 11119 számra,
400.000 » » 28916 «
400.000 » » 33464 »

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból
55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg 1 millió korona,

Továbbá 1 nagy jutalom a 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000 stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolczad
1.50

Egy negyed
3.—

Egy fél
6.—

Egy egész sorsjegy
12.— korona.

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktérvek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A május 21 és 22-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

bankház Budapest,
Kossuth Lajos-u. II.

SORSJEGYEK
kaphatók.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lépcsők.

— Wrchlicky Jaroslaw. —

Az egyik palotába visz,
Fehér márvány; szőnyeg borítja
S van bársonyos szegélye is.

A másik csak polgári házba:
Ez közönséges utcakő,
Nincs néki dísz, szürke, sárga.

A harmadik rossz és kopott,
A fala izzadságtól nedves,
Olykor csak fából van s ropog.

De bármelyik lépcsőn megyek,
Egy gondolat lesz úr felettem,
És fogva tartja lelkemet:

Hogy mindenikben szenvedés,
Baj s könnyek: miket letörölni
Egy egész élet is kevés.

S hogy akár van bársony liuzatjuk,
Akár szegényesek, fakók:
Koporsókat visznek le rajtuk.

Elek Aliréd.

(Mark Twain életveszélyben.) A sajtó pár héttel ezelőtt világgá kürtölte, hogy a föld kerekességének leghíresebb humoristája Mark Twain egy leszakadt hidról a vízbe pottyant s csöpp hija volt, hogy bele nem fuladt. A nagy férfit szóban és írásban, sürgönyileg és express-levelekben ezrivel gratulálták a szerencsés megmenekedéseért. Egy keesporti napilap szerkesztője pedig oda merészkedett, hogy megkérdezte az öreg harczost, volt-e már valaha hasonló helyzetben, s miképpen menekedett meg, mire Mark Twain a következőképpen válaszolt:

„Ez a „csöpp” baleset, amely velem megesett, cipőkenőcs ahhoz képest, ami gyermekkoromban történt velem. Öklömmel kis gyerek voltam akkor, midőn egyik kis pajtásommal az udvarunk lézkerítésén át a szomszédba másztunk, hogy a szomszédos udvar pajtájában zavartalanul élvezhessük a tiltott dohányzás füstös örömeit. Nálunk t. i. nem volt e célra alkalmas buvóhely. Az utcák leköpködött járdáiról felszedett szivarkavégek dohányjaiból cigarettákat sodortunk. A cigarettapapírost a fekete betűs napilapok fehér margója helyettesítette. Rágyújtottunk s képes érzelmekkel hatalmas füstölésbe kezdtünk. A felhalmozott szalmatömeg, úgy látszik, hogy megirigyelte sorsunkat, mert pár perc múlva szintén füstölni, sőt lángolni kezdett. Eszeveszetten tolongtunk ketten a vérszékely felé. Az ajtó azonban zárva volt. Kint kétségbeesett Tűz! Tűz! kiáltásokat halottunk s minden igyekezetünkkel azon voltunk, hogy gyöngye vállaink segítségével kifeszítsük a pajta erős aítját, melyet bennlétnk alatt valószínűleg valamelyik házbéli ember reteszelt reánk. A szalma parázsos pernyéi már arcunkba csapdosnak, s félsz volt, hogy ruhánk is tüzet fog. Ijedtünkben a pajtában levő üres hordóba bujtunk s tetejét is magunk fölé huztuk, remélve, hogy ekként megszabadulunk a rémes tüzhalfától. Egyszer csak halljuk, hogy nyílik az aító, s a hordó, amelynek sötét mélyében rejtőzködtünk, gurulni, majd emelkedni kezd s érezzük, hogy kocsin visznek bennünket, valószínűleg — vízért. S tényleg. Leemelik a hordó tetejét s hatalmas vödörből nyakunk közé zudítják a vizet. A hordó megtelik s mi csak az arcunkat mertük kidugni a vízből, hogy levegőhöz juthassunk. A kocsni vágatva ismét megindult a tűz irányában. Eközben felhasználtunk egy nagyon kedvező pillanatot, kimásztunk a hordóból, leugrottunk s megugrottunk. Csak késő este mertünk hazavánszorogni s még akkor is csurog vizesek voltunk. Szüleink fagatására azt eszundtuk, hogy a tüzet oltottuk s ott lettünk vízesek. Ez volt az első balesetem és az első megmenekedésem.”

(Ösztön, vagy ész?) Tudományos körökben sokat vitatkoztak már azon, hogy az állatokban bizonyos alkalmakkor, az ész, vagy az ösztön uralkodik-e. A Kölnische Zeitungbar erre vonatkozólgá egy hosszabb cikk jelent meg, mely példákkal igazolja, hogy az állatok is tudnak gondolkozni. Egy tejeskocsi lova például magától kerülte ki a csilingelő villamosokat, anélkül, hogy erre a gyalogjáróknál haladó ko-

sis rászoktatta volna. Egy másik lónál meg éppen nagyon érdekes dolgot észleltek. Ez egy fiúvaros lova volt. A gazdája bement egyszer a kocsmába iddoggálni s a szeszől annyira megrészegült, hogy megelégedve kocsirol, lóról, elaludt az asztala mellett. A lova várta odakinn hűségesen, amint azondája nélkül haza ballagott. Egy macska sohásem ban megkondult a déli harangszó, megindult s gazvitte el a ház udvarán csipegő kis csirkéket, hanem mindig a szomszéd udvarokra járt s onnan rabolta tuczatszámra, mert nyilván attól félt, hogy ha a gazdasszonya csirkéit lopdosná, alaposan kikapna. Még számtalan példa hirdeti, hogy az állatok gondolkozni is tudnak, pedig nagyon sokan vannak, kik az e fajta eseteket egyszerűen az ösztönnek tulajdonítják.

(A világ legnagyobb kéménye.) Ez a kéményóriás most épül Amerika Montana államában. Great Falls mellett a réz- és ezüstbányák olvasztó-kemenczéihez. A kémény 154 m. magas, a talapzatnál átmérője kívül 22.6 m., fölül a csucsán 16.7 m., belül 15.3 m. A talapzat tavaly nyáron készült el, egészen egész, nyolczszögletes betontömb, körülbelül 3000 m³-nél nagyobb tömegű, 7 m. mély és szélein mérve 40 m. széles. A kémény testét különlegesen e célra égetett belül üres formatéglázból építették és e falazat sulya körülbelül 18.000 tonna. A kéményépítéshez külön téglagyárat rendeztek be. A réz- és ezüst-olvasztó gyár hatalmas üzeme kívánta meg ezt a nagyméretű kéményt, e gyár 24 óra alatt 3000 tonna érczet dolgoz fel, a rézfinomító havi termelése 18.000 tonna. A gyártelepet saját külön 10.000 lóerős vizierőtelepe látja el elektromos árammal. A kéményt az üzem nagysága miatt azért is kellett ily rendkívüli magasra emelni, mert az elvonuló kohógázokban sok mérgező anyag, különösen arzénikum van, azonkívül a füstgázok isalacsonyabb hőfokkal távozhatnak, mert a kéménybe jutás előtt az érczpor lecsapódása végett egy külön kamarában még némileg lehűtik

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút. 68.

Altal a legújabb és legkiválóbb árak mellett ajánlatosok:
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakezelők, járány-cseplőgépek, főhő-cseplők,
úszó-rosták, konkolyozók, kasszók és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet és
kapók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé desszert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Hol keressük a LEGJOBB POUVERT?

Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUSZA (Báró Splényin) színművész legkedveltebb arczispóra. Valamennyi arczpor legjelesebbje egy nappalra, mint estére, tekintélyek által megvizsgálatván, az egyiknek és tökéletesen ártalmannak találtatt. Mint piperecskék nélkülözhetetlen, az arczbőrnek a leggyöngyösebb fehérséget, ifjúkori üdöséget, szépéget és rozsepirt kölcsönöz.

Egy doboz ára 60 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összeköttetésem folytán sikerült a világhírű és föllőtte hatásos „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erejében összerakítanom. És ezen az er, melylyel a hírneves Pompadur asszony egész egy koráig fenn tudta tartani csodaszépességét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna. E különö az er jóval feltűnik minden eddigi enemi gyártmányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazatik, arcot és kezét bedörzsölve aztán egy kissé behinteni a „Poudert de Serail”-jal.

Egy tévely ára 1,60 frt. Egy tévely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.

es. és kir. udvari flatszerezés és pipere-azsappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Szabott gyári árak!

Nászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. ezab. ékezerész.

Saját gyártmány! — Ékszer átalakítások. — Jutányos árak

Nagy raktár: Gyémánt és brilláns-butonok, gyűrűk, melltűk és más nemeskőárakból.

Budapest, IV., Károly-körút 22. Rőser Bazár. Gyár: VII., Király-utca 15.

Lealkalmazható kizsgálás!

Hecht Bankház **Hecht Bankház**

Keresse

szerencsését és boldogulását foglalkozása mellett.

Keresse meg alant foglalkozását és rendelje meg a melette lévő számú osztálysorsjegyet

Hecht Bankháznál.

Ezen sorsjegy lesz tán szerencsésének és boldogulásának megalapítója.

Acz ...	78988	Körjegyző ...	66320
Allami tisztviselő ...	52806	Kovács ...	52837
Allatorvos ...	27278	Lakatos ...	55152
Anyakönyvvezető ...	53800	Lelkész ...	78821
Aranyműves ...	55447	Levélhordó ...	73933
Asztalos ...	50821	Magánhivatalnok ...	108244
Bádógos ...	69868	Magánzó ...	65500
Bankár ...	33160	Mázoló ...	27279
Bankhivatalnok ...	39623	Megyei tisztviselő ...	73934
Bérlő ...	108608	Mérnök ...	48400
Bíró ...	108610	Mészáros ...	106238
Bírósági jegyző ...	73904	Molnár ...	106212
Borbély ...	106209	Nyomdász ...	73930
Börkereskedő ...	6691	Nyugdíjas ...	33617
Csendőr ...	103607	Órás ...	108612
Czipész ...	55034	Órmester ...	20124
Czukrász ...	27291	Órnagy ...	106217
Diák ...	63973	Orvos ...	52805
Divatárkereskedő ...	48372	Pálincamerő ...	108605
Dohánytözsés ...	27287	Pap ...	48370
...szerész ...	65487	Pék ...	24705
Építész ...	33158	Pénzügyi tisztviselő ...	55427
Ezredes ...	37005	Pénzügyőr ...	48361
Fakereskedő ...	48363	Pinczer ...	65492
Fényképész ...	48398	Postamester ...	79540
Főhadnagy ...	6680	Postatisztviselő ...	52819
Földbirtokos ...	8419	Szabó ...	66342
Fűszerkereskedő ...	73823	Szállodás ...	4549
Gazdatiszt ...	107105	Szatócs ...	107101
Gépész ...	66310	Szinész ...	13302
Gyógyszerész ...	69861	Szobafestő ...	37001
Gyümölcsáros ...	66321	Szolgabíró ...	55450
Hadnagy ...	54105	Szöllőbirtokos ...	106216
Házfelügyelő ...	33198	Szücs ...	50322
Háztulajdonos ...	6517	Szülész ...	35694
Hentes ...	37012	Tábornok ...	106241
Hirlapíró ...	108233	Takarékp. tisztviselő ...	108247
Hivatalnok ...	33154	Tanár ...	27094
Igazgató ...	27299	Tanító ...	108611
Iparossegéd ...	73922	Tanítónő ...	55928
Járásbíró ...	106207	Telekkönyvvezető ...	55430
Járásbírósi tisztviselő ...	79536	Tisztviselő ...	73818
Jegyző ...	108239	Törvényszéki tisztviselő ...	74410
Kalapos ...	27274	Tűzoltó ...	24737
Kapitány ...	4530	Ügyész ...	8672
Kárpitos ...	4198	Ügynök ...	6520
Kávész ...	108606	Ügyvéd ...	49864
Kéményseprő ...	52835	Üveges ...	50308
Képző ...	76933	Utazó ...	106210
Keresk. alkalmazott ...	74405	Városi tisztviselő ...	74413
Kereskedő ...	108234	Vaskereskedő ...	73949
Kertész ...	4195	Vasúti tisztviselő ...	36372
Kisbirtokos ...	106219	Vegyeskereskedő ...	3169
Kőműves ...	65484	Vegyész ...	39605
Könyvkötő ...	106249	Vendéglős ...	107102
Korcsmáros ...	106213	Zenész ...	6522

Rendelje meg a foglalkozása mellett álló szerencsesorsjegyet mielőbb, mert szerencseszámaink nagyon hamar elfognak. E sorsjegyek 1/8-okban is kaphatók.

Sorsjegy árak: K 12.— K 6.— K 3.— K 1.50

Huzás már május 21. és 23-án.

Hecht Bankház r.-t.

BUDAPEST, Ferenciek-tere 6.

Fiók: Erzsébet-körút 32.

Hecht Bankház **Hecht Bankház**

Az automobil kiállítás
legfőbb érdekessége a

SOCIÉTÉ LORRAINE de DIETRICH

automobilgyár által
kiállított legújabb típusu automobílok
(Isotta Fraschini Milano.)

Magyarországi vezérképviselő

REIMAN GYULA

Budapest, V., József-tér 3.

TELEFON 91-57.

Gyárak: Luneville, Argenteuil, Birmingham, Milano

Alaptőke: 15 millió Franc.

**Kérjük ne felejtkezzék
meg rólunk!**

Budapesten és a vidéken sok Címzettnek bátrak voltunk a 22. m. kir. szabad. osztálysorsjátékban való részvételhez meghívót küldeni.

Mindazokat, akik megrendelésükkel még nem szerencsésítették bennünket, tisztelettel kérjük, hogy ne felejtkezzenek meg rólunk és sziveskedjenek megbízásaikat sorsjegyekre lehetőleg minél előbb hozzánk juttatni. Azonnali megrendelés esetén talán még lehetséges lesz bizonyos számokra vonatkozó kívánásoknak eleget tennünk.

$\frac{1}{4}$ sorsjegy $\frac{1}{2}$ sorsjegy $\frac{3}{4}$ sorsjegy 1 sorsjegy
12 kor. 6 kor. 3 kor. 1.50 kor.
Huzás már f. é. május hó 21-én és 23-án.

TÖRÖKA. és Tsa

Bankház R. T. Budapest.
Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.
Központ: Szervita-tér 3. sz.
Flókok: Teréz-körut 46. Váci-körut 4.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár

Nyereménykönyveket eladunk
havi részletfizetésre az 1883. évi XXXI.
törv. cikk értelmében kiállított részletivokra.

Főnyeremény

300.000 KORONA

és 150 mellényeremény.

Befizetés darabonként:

12 havi	} részlet- fizetésre	9.60 K
18 havi		6.80 K
24 havi	} havon- ként	5.30 K
26 havi		3.80 K

Minden huzás után megküldjük a sorsolási értesítőt.

Már az első részlet beiktatása után megküldjük a sorsolási és számot tartalmazó törvényes részletivót, melynek birtokában az egyedüli játektörvény a vevőt illeti.

Legközelebbi huzás június 5-én

„ÁLTALÁNOS BANK” RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körut 39. szám.

3690

II. 1908. szám.

Hirdetmény.

A nagykovácsi, verseczi, békéscsabai, baiai és kiskundorozsmai m. kir. méntelep-osztály részére 1908. november 1-től 1909. október 31-ig szükségelendő kenyér, zab szén a és alomszalma, ágyszalma és kemény tűzifa szállításának biztosítása végett 1908. május 25-én délelőtt 9 órakor a nagykovácsi parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kiüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig a nevezett parancsnokságnál, valamint a fent nevezett méntelep osztályoknál megtekinthetők, ahonnan a feltételeket tartalmazó hirdetmény felhívásra megküldetik.

Megemlítvén, hogy az osztályonként szállítandó cizik körülbelüli összértéke a következő: Nagykovács 45,000 kor. Versecz 53,000 kor. Békéscsaba 50,000 kor. Baja 48,000 kor. és Kiskundorozsma 38,000 korona.

Budapest, 1908. május hóban.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küldök

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítják

Bächer Rudolf és Melichár Ferencz,

a Johnston Harvester Co., Batavia

magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

Holzer divatháza

Budapest, Kossuth Lajos-utca 9.

Souterrain-osztály:

Uti köpeny,	hosszu, elsőrendű alpaka-ülés-terből	18.-	K-tól feljebb
Paletó	vászonból színes gallérral	12.-	" "
Vászonruha	különböző színekben	22.-	" "
Tafeta-zeke	divatos elegáns kivitelben	25.-	" "
Aj	borakott, elsőrendű alpaka-ülés-terből	23.-	" "
Aj	borakott vászonból	17.-	" "
Aj	bordűrös vászonból	22.-	" "
Bluz	zefirből, mindenn szímben	4.50	" "
Bluz	zefirből	2.-	" "
Bluz	batisztból, izléses kivitelben	5.50	" "
Bluz	hímzett batisztból	5.-	" "
Alsó	vászonból	5.-	" "

Továbbá dús választék pongyolák, selyembluzok, gyermekruhák stb.-ből.

Az utolsó idény modelljeit

ugymint: toalettek, kosztümök, köpenyek, gallérok, pongyolák és bluzokat stb. stb.

mélyen leszállított áron árusítom el.

Hogy lehet a beteg ember ismét egészséges?

ÚJ GYÓGYMÓD!

A modern orvosi tudomány leghíresebb vívmánya a

Kataphorese gyógymód.

Rendkívüli gyógyhatása a legsúlyosabb bántalmaknál is oly csodálatra méltóan érvényesül, hogy a biztos eredmények folytán a tiszteletdíj a betegségek gyökeres és teljes gyógyulása után fizethető.

E sohol nem létező kedvezményt azon betegek is igénybe vehetik, kik hosszú éveken át tartó betegségük vagy azok súlyos következményei miatt a gyógyulásra már minden reményt feladtak. E korszakalkó gyógymód hazánkban egyedül

Dr. MITZGER hírneves intézetében Budapest, Andrásy-ut 51. (Oktogon) I. em.

nyer alkalmazást. — Hítelosen kimulatható, hogy közel 67 ezer beteg hagyta el teljes gyógyultán az intézetet.

Külön osztályok a férfiak és nők részére, külön gyógytermek az idegbetegségek, fertőzés utókövetkezményei, elgyengült vagy teljesen elvesztett férfierő, impotentia, hátgerinc-, gyomor és bélbántalmak, külön vér-siphilis és bármely súlyos utóbajainál, száj-, gége-, torok-, orr-, szem- és fülbajok, külön húgy-ivarszervi bántalmak, régi krónikus felváltó és ágens tüneteknél, vizeletzavarok, hólyag-, vesebántalmak, aranyvérnél, külön a csusz-, köszvény- és hűdési állapotok, fejbántalmak és bőrbajok gyógyítására.

Az intézet, mely párhuzamosan gyógyszerrel és fizioterápiával működik, mely párhuzamosan gyógyszerrel és fizioterápiával működik, mely párhuzamosan gyógyszerrel és fizioterápiával működik.

Gyógyítást az intézet csak személyes szakszerű alapos vizsgálat után fogad el, mely tehát a beteg személyes megjelenését legelőször feltétlenül szükséges teszi, mert csak a legújabb vizsgálati eszközök segítségével megállapított diagnózis alapján lehetséges ezáltal az egyéni tudományos gyógykezelés és ennek alapján teljes sikerű gyógyterápia. Prospektust és levelekre felvilágosítást díjlanul küld az intézet.

Az intézet egész nap nyitva.

BOGDÁNY

SZERENCSEJE PÁRATLAN

Az alacsony számú sorsjegyekből,

melyek KIZARÓLAG nálunk kaphatók még a következők vannak készletben:

51, 80, 86, 122, 157, 190, 205.

Ezenkívül különös figyelmébe ajánljuk a következő

szerencse - számainkat:

1/8 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1/1 sorsjegy
20666 51571 94778	1868 11100 50505	1816 62878 67545	148 1894 61937

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Huzás már május 21. és 23-án.

Hivatalos árak	1/8 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1/1 sorsjegy
	2.50 K	3.- K	6.- K	12.- K

Tessék kivágni és címünkre beküldeni.

Egy. Megrendelő-levél.
Bogdány S. fővárosi sorsjegyroda részv.-társaság
Budapest, VI., Károly-körút 20.

Szíveskedjék a magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték 1. osztályú számú sorsjegyet azonnal megküldeni

A sorsjegy árát: mellékelve helyegekben küldöm, egyidejűleg postafelvitellyel küldöm, kérem utánvételezni.

(A meg nem felelő mód áthuzandó.)

Név: _____
Lakhely, utca, házszám: _____
Utolsó posta (megye): _____

Telefon 88-16.

Telefon 88-16.

DIESEL-motorral
a tényleges löerő
óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a **Fegyver- és Gépgyár R.-t. Budapest.**

Párisi világiállítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID
mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 250.

Az udvari istállóknak továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknak több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és ellátásra, az inak megerősítésére stb. képezték a lovat a legnagyobb munkabírási trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, országhelyi és törvényesen védve.

Főraktár: **TÖROK JOZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király utca 12. szám és VI., Andrásy-ut 28. szám.

Fillér **4** Fillér
a nagymosás!
 ha a ruhakékitéshez a szabadalm.
Uranos pasztillát

használni!
 Patyolatfehér lesz a fehérenemű. Foltot vagy oskót nem csinál. Ártalmatlan, mert savmentes. Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.
Uranos-pasztilla
 csak 4 fillérbe kerül
 és egy nagymosáshoz elég.

Minden drogeriában és fűszerüzletben kapható.
 Mintadozot (10 db pasztilla) 40 fill.
 (bélyegeikben is) ellenében küldenek:

Hochsinger Testvérek
 vegyészeti gyár
 Budapest, VI., Rózsa-utca 83. sz.

Kapható: Dr. Szuly Aladár, IV., Muzem-körút, Pintér Gyula, IV., Kecskeméti-utca, Krayer E. és Társa, V., Váci-ut 6., VII., Akácia-utca 64., VII., Rákóczi-ut 50. és IX., Kalvin-tér 7., Elek Arthur, VI., István-ut, Karkó Ferenc, VIII., Mária Terézia-tér 2., Vida István III., Fehérvári-ut, Deutsch Márton L., Korvin-tér, Messik Testvérek VII., Király-utca 47., Angyal Vilmos V., Váci-ut 6., Jung Miklós VII., Dembinszky-utca 31., Friedmann J. VII., Murányi-u. és Peterdy-u. sarok, Baumholzer Ede L., Corvin-tér, Arnold R. I., Döbrentei-tér, Thalmyer és Seitz V., Zrínyi-u. Kiss és Schmidt VII., Lövéde-tér, Labatos Péter VIII., Sándor-tér, Schwab Alajos V., Váci-körút 22., Krausz és Böhm VII., Király-u. Salamon A. és Fia VII., Király-u. Wertheimer és Frankl V., Hold u. Rogátsy Kálmán VII., Rákóczi-ut 12., Pick Ottó VII., Király-u. Borovitz M. IX., Üllői-ut 86., Weisz J. és Tsa Buda, Alagut-u. Szimon István V., Váci-körút 60., Szenes Ede V., Gizellatér, »Ábbáza« drogeria VI., Andrássy-ut, Horváth Nándor IV., Várház-k.

Ujdonság!!

NAGY LÁSZLÓ
A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.
 Ára 3 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Villamos világítás
 saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

MOST JELENT MEG!
 A cs. és kir. szab. **Kassa Oderbergi Vasút** személyszállító vonatának menetrendje.
 Rövid utmutatóval a Tátrába Érvényes 1908. május 1-től
 Ára 12 fillér.
 Singer és Wolfner kiadása Bpest, VI., Andrássy-ut 10.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.
 Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes térfelhúhoz (habát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.—K.-ért, színtígy felhúszövetet, turistalódent, selyemkamarnstb. stb. gyári áron küld a mint megkapható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.
 Minták ingyen és bérmentve.
 Az előnyök, a melyeket a magánévű élvez, ha szövetségi képletet közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabot., legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Szabadalmi, védjegy- és mintaoltalom kieszközlése minden kulturállamban.

Adler Miksa oki. gépész-mérnök, hites szab. ügyvivo
 BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 51.

Kivándorlás töltesleges
 Kereset mindenki részére
 a legújabb gyorskötőgépeken való kötés-el. Árjegyzékét küld: **Első Magyar Kötőgépgyár**
 vezérkönyvelője, Bpest, Hegedűs Sándor-u. 24. II/35 (ezelöl: Kemnitzer-utca) Minden háztartásban nélkülözhetetlen!
 Képviselek mindenütt kerestetnek.

Fényképező-gépek és Látcsövek részletfizetésre
 kaphatók
Aufrecht és Goldschmied
 optikai áruházában
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
 Árjegyzék ingyen!

STUBNYAFÜRDŐ Legyógyfürdő.
 518 m. a tenger színe fölött.
 Hat természetes kénes hévforrás (33-48° C)
 Kőszvény, Rheuma, Ischias, Bőrbetegségek, Női bajok
 Thermál-tükrőfürdők, kádfürdők, Massage, Hidegvizkurák, Ivókúra
 44 hold park. Közelben nagy fenyőerdők.
 Posta- és sürgönyvrtal, vasuti állomás, — gyógyszeri, fürdőorvos, — kénes prospektust ingyen és bérmentve küld — az igazgatóság.

Trencsén-Teplitz
 kénesfürdő Felső-Magyarországon.
Kárpátok gyöngye.
 Eredeti iszap kőszvény, csusz, bönulás, neuralgia, ischias stb. ellen.
 Tükrőfürdők, külön hőgyök és külön urak részére. Kényelmesen és díszesen berendezett medence-fürdők, hidegviz gyógyítás, magas hegyi forrásvíz, massage gyógyítás, elektromosság, gyógyító torna, savó- és lezarin kúra és a parkban prof. H. Harcourt-iglo physical gyógyintézet. — Az egészére és az ember kenyelmére való tekintettel minden követelményeknek megfelelő Olcsó lakások, köztük Teplitz-szálló, Garni, forrás-udvar, a kastély a Sina-ház és a Háromszív ház, melyek különösen ajánlhatók. Jó és olcsó ellátás a „Teplitz” gyógy-szállóban, az „Ausztrian”, az „Hotel” szállóban, az orthodox-izraeliták számára és sok más vendégházban. Május 1-től — szeptemberig a teljes ellátás 6,50 kor.-ért. Ellátás nélkül 3,50 kor. (runavai), ezoba (ittással). Naponta hangversenyek, színház, nagy kiterjedésű erdei sétányok és más egyéb mulatságok. Szőlőmetszés hely. Pormentes levegő. Villamos világítás. Hétezer méter tölgyes. Társsar-köcs és kettősfogat minden vonatonál. A fürdő egész éven át nyitva. A tulajdonképeni fürdő-évad azonban május 1-től szeptember végéig tart. Tanácsos a lakást előre a fürdőigazgatóságnál megrendelni. — Képes prospektusokat ingyen küld szót a fürdőigazgatóság. 18454

Legszépség... Legjobb... Legolcsóbb.
PAP, LAN, PAP, LAN, PAP, LAN
 Összesen kapható vastag kivételű 8 matracal 10 firt.
 Sodronyágybetelek méret szerinti 5 firtól jobbjabb.
GICHNER JÁNOS
 ágynemű réz- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.
 BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.
 Gyár: Kertész-utca 7. és 9.
 Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
 Gyermekkoszúk nagy választékban. Még nem felelt árut hitezőrelem vagy a piást vinnak.

Pontos és legjobb
ÓRÁK
 5 évi jótállás mellett.
 Arany és ezüst ékszerek, evő-eszközök, nászajándékok
részletfizetésre is.
 Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 1000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
 műtöras
 Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

NOI RUHÁZATI OSZTÁLY.

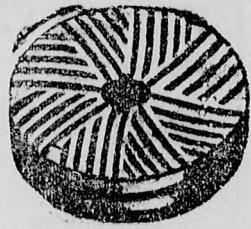
Mélyen leszállított árak!

1 lüster berakott alj	10-15 K.	1 selyem taftt alsó szines és fekete	15 K.
1 taftt berakott alj	25-30 >	1 gyermek-gallér	6 >
1 vászon felöltő	14-18 >	1 selyem-batiszt bluz	5 >
1 pepita utazó gallér	10-14 >	1 cloth alsó-szoknya	4.50
1 lüster utazó köppen	15-20 >	1 delain pongyola	7 >
1 taftt kabát	25-30 >	1 mosó pongyola	5 >
1 angol zefir bluz	3-5-6 >		

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötösök, sifon- és batiszt alsók, pamutörülközők, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, crettonok, delenek, selymek, lüsterok **olcsóbban, mint bárhol Budapesten.** Naponta óriási maradékvásár mindenféle árukból.

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám **Szabott árak!**
 Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

A sárospataki malomkő-gyár egyet ajánlja:

kötő hírnevű sárospataki kovamalomkőveit,

Megrendelések elfogadják: A sárospataki kovamalomkő-gyárban Sárospatakon. (Posta- és vasúti állomás.) Ugyan-onnan árjegyzék ingyen és bérmentve kapható. Minthogy nagyon sok más csekélyebb értékű malomkő is sárospataki néven kerül forgalomba, ezért a gyártó a megrendelőket, különösen kiemeltetve, hogy kovamalomkőjeink sárospataki kovamalomkőgyár, illetve sárospataki malomkőgyár egyet jelzéssel vannak ellátva.

TARCSA

gyógyfürdő Vasmelegében. Glaubersó-tartalmú szénsavas vasforrások.

Vizgyógytatást külön férfi és női osztályal. Vasláp (moor) és természetes szénsavas, vasas és pezsgő fürdők. A tarcsai vasláp, mely a Franzensbadival egyenértékű, Dr. Hankó Inr. a tudományos akadémia tagjának vegyelemzése szerint Magyarország a legjobb, sőt a világhírű Marienbadit is jóval felülmúlja. Neuhelmi gyógyfürdő. Te-, kefir-, savókúra, villanvilágítás, fenyvesek, kellemes, nyűvös éghajlat. A női szervenkbántalmak, sápkór, vérszegénység, ideges bántalmak, szivbajok, csúszos megbetegedések, továbbá a légzési-, emésztési- és vizeleti szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják. Fürdőorvosok: Dr. Bartha Kornél v. tanársegéd és Dr. Gülök Gyula.

Évad május hó 17-től szeptember hó 15-ig esetleg végéig. E16- és utóévdában tetemesen olcsóbb árak. Tarcsai Héaroly forrás kedvelt borvíz és hurutos bántalmaknál kiváló hatású. Kivánaira prospektus. Posta-, távirat- és vasúti állomás, közvetlen vasúti közlekedés. Tarcsa fürdő felirattal.

Butor

kémpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Ehrentreu és Fuchs
 testvérekéül
 Budapest, VI., Teréz-körút 8.
 Képes árjegyzék ingyen. Telefon 68-59.

Katzky Lajos

épületművelkedő-mester

Zephire szab, ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek mintaraktára

Budapest, VI. ker.,
 Liszt Ferenc-tér 14.

KIS HIRDETÉSEK

Magánkutató iroda
 Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben **Kossa-Magyar Géza.** Telefon 67-47. 27750

Réthy
 név látható a valódi pe-metefü czukorka minden egyes darabkáján, 721v

Uri házam
 36 km. Budapesttől, a vasút mellett, körülbelül 13 hold bekerített területtel eladó 8 hold 80 éves park halastóval, 4 hold zöldszécs kert. Gyönyörű hely. A házban 8 szép szoba és minden mellék-helyiség. Istálló. Mind jó karban. Czim a kiadóhiva-talban.

Mérnöki műszereket
 vez, elad, cserél, lejtme-rök, Pianiméter, Teleskop Goerz-Zeiss-Triäderstb
HATSCHEK EMIL
 Andrassy-ut 13.
 Fiókja: Erzsébet-körút 38

Ajtók, Ablakok,
 vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
 BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123.
 TELEFON 62-80.

Szülő-tulajdonosok
 „Peronospin“
 mely már 7 év óta használatban van. Hatásában sokat jobb és olcsóbb permolezóné, mint a kókó. Egy csomag 1 hektó vízre 60 fillér, 10 csomag rendelésmel bérmentve küldi Demeter M. győgyeszerész Szászváros.

Parketagyár
 Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Magyar harzi kasari te-nyeszdé Debreczenben.

Ki a madár dalát meg tudja éreim és annak enekét meg tudja becsülni, kanári-nyeszdém keresse az jel és tiszteljen meg engem rendelésnyelvel! — Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, eseregő, nyögés, a mi csak madárban kiválóan jó, tenyészdemlen mindez felelősséget. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb magam meggyőződésem és habibás hangja vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy on azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet felül, hogy ha nemam rendel, tudom, nem szenved kárt. Ennek kanárié drbjá 7. 8. 10 és 12 fill. Tenyészésre alkalmas nőstények drbjá 3 forint Szállítás gondosan osomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen Ágoston madár-talpb Debreczen. Péterfi-utca 26. A legnagyobb te-nyeszdé és szétválasztó intézet.

15 forintért tiszta gyanjuszóvetből mérték szerint elegáns kivitelű **öltöny** vagy **felöltő**
Krausz F. és Tsa
 urt szabómester
 Budapest, Rákóczi-ut 69. Vádképe mintákat mártakvételű utasításai bérmentve. Holynban szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Most jelent meg!
Isten rabjai
 Regény
 Irtá: Gárdonyi Géza
 Ara füzve 5 korona.
 Ara kötve 7 korona.
 Singer és Wolfner kiadása
 BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 10. 62.

Autom. parkány tömegfogó 2 fill. egeknek 120 fill. egy éjjeli felügyelés nélkül vagy 40 darabot fognak, nem hagyják szagot hátra és önmaguk állnak fel. „Eolipse“ svábbogárfogó ezekre fogja éjjelenként a svábókat és muszkákat. Ara 120 kor. Mindenütt a legjobb eredmények. Székküldés utánvétel Schuller 7. Bécs, H/E. Kurzhannengasse 4/a Szám alán köszönő és elismerőlevel.

BELHURUT,
 (hasmenés) gyomorgöres legjobb gyógyszer a **BARTA-féle FEKETE-AFONYA GYÖGYBÖR.** gyógyszereszek és füszerekek 1 üveg ára **K 1.60, 5 üveget 8.-** koronaért bérmentve szállít a **FELEKI KÖN-ZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 26971

Saját gyártmányu **vas-és rézbutorok**
 Rézagy --- 45.- fill.
 Vasagy matraczzal 8.50 >
 Gyermekágy --- 11.50 >
 Sodronyágy-betét 3.50 >
 Vas- és rézbutorok gyári árban. 29046

WEISZ LIPÓT
 Király-utca 99. szám.
 TELEFON 57-91.

BUTOROK
 háló-, ebéd-, szalonbe-tendezesek, továbbá urt-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vótele.

Wechsler Károlyné
 VII., Király-utca 23. szám
 I. emelet 263
 Király-utca sarok.

Fűthető fürdőkád.
 50 koronától fejjebb, kádak 12 koronától fejjebb mindenféle szivattyú és vízvezeték berendezést vállaltok

LEFKOVICS ADOLF
 Wesselényi-utca 51/E. Erzsébet-körút és Harsia-utca közöli
 Árjegyzék bérmentve.

Szépességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőlttel, málna-, szamóca-, csipkebogyózat, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat ajánl a **FELEKI KÖN-ZERVGYÁR** Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Fénykép-készüléket
 objektívvel, szék, elad, cserél híres Appolo lemezek egyedül-elárúsító helye.

HATSCHEK EMIL
 Andrassy-ut 18.
 Hóka: Erzsébet-körút 83.
 Alapítatott 1877.
 Sokkal olcsóbb, mint részlet fizetésre.

Ugorkát,
 kalarabót, cukorbor-sót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot, gombát és hónapos retek vegyesen; 3.50 koronaért szállítja **gyümölcskivitel Csongrádról.**

Korai
 főzelékek, cukor-borsó, zöldbab, ugorka, spenót, tejessaláta, hónapos retek, zöldhagymácskák, új bu gonya, vegyesen postakosaranként 8 koronaért szállítja **Szabó, Csongrád.**

FARAGÓ J.
 műbutorraktár, kárpitos és díszítő
 Bpest, Váci- utca 2.
 Elfogad teljes lakberende-zéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881
 Mintaraktár művészi kivi-telű butorokból, trancia és angol szövetekből, :: Költségvetés díjmentes.

MEGHŐDÍTOTTUK A VILÁGOT!
 UNDERWOOD LITHOGRAPH PRESS
 GEREBEN BELA KRISTOFER

Gramofonok
 kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok részlet-fizetésre is kaphatók.
MAGY. IPAR ÉS KE-RESKEDELMI R. T.
BUDAPEST,
 VII., Király-utca 98/b.
 Kérjen árjegyzéket. 2789

ELEKTRO-MOTOROK
 minden nagyságban, ál-landó vagy raktár
Laub Lipót,
 BUDAPEST,
 Liszt Ferenc-tér 17. sz.

BUTOR
 árverésről, linom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bór-fotellek, gyönyörű tűkór, diván, borszék, íróasztal, porzaszónyva és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Most jelent meg!
Atanító
 Falusi életkép 3 felvonásban.
 Irtá: Bródy Sándor
 Ara 2.50 kor.
 SINGER és WOLFNER kiadása
 Budapest, VI., Andrassy-ut 10

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók...

Fényképezőgép, alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera...

Négy egyedülálló nő: 36 éves kath. zeneileg képzett (2 jól ellátott gyermekkel)...

Zalogcédulákat, brilliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát...

Eladó Almáiban 3 holdas birtok hajlékkal hegyoldalban közel a fürdőhöz...

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetlek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár...

Magánjáró gőzszéplőkészlet 8 lövegejű, kifogástalan gyári javítással, magyar állami gyártmány...

Eladó urilak. Budapesthez 1 és fél, vasúti állomáshoz negyedóránnyira fekvő 3 és fél holdas igen csinos birtok...

Májusi friss csemege juhtúrót szállit 5 kgos bödönökben, 6 koronáért Hegyi téglasajt kilója 1.60 korona...

Jogi-politikai szigorlatokra, alay- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre...

Kendermagos Plymautrock, sárga Orpingtor, fűjnyok, ezekből csirkek, tenyésztojások eladók...

Egy lyukas billiard, karambolbetéttel olcsón eladó. Lipka vendéglős, Bia.

A Falkogen tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ara 3 korona.

!!! Olcsó kölcsönök !!! Tisztviselekölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezések és életbiztosítás nélkül is...

Elkészítő tanfolyam építő, kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgához. Sikeres biztosítva. BUDAPEST, VII. ker., Baross-tér 17. sz. VAGI JOZSEF műéptévez. igazgató.

Gépészeket cseplés idejére ugyszintén gazdasziszteket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és józanágáért teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 C.

Annak óvni kell a feleségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekalkadás ellen, melynek eredményét a hálafratok ezrel igazolják, díszkréten küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Pénzkölcsönt 4, 4 1/2 és 5% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környéken levő bérházakra I. II. III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

MOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a. Bolthelyiség és lakások: 3 szobás azonnalra kiadók. Garai-tér 14. és József-körút 66.

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerrel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikere után igen csekély díjazással Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar u. 2.

Veregyfőnyabefitt BARTA-féle, 5 kúros postakosártyeg 6.-korona FELKAI KONZERVÁR Felka, Szepesm. 86172

Elkészítő tanfolyam építő, kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgához. Sikeres biztosítva. BUDAPEST, VII. ker., Baross-tér 17. sz. VAGI JOZSEF műéptévez. igazgató.

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészítő (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12ja. Választályegyet kérek 27808

Gimnáziumi, reál, kereskedelmi, polgári egyéves önkéntességi bármely érettségi vizsga letelevéséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított litónó philologus és mathematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. A tanulmányok eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. Goitein Heinrich Budapest, VII., Lamjansich-utca 39. II. emelet 10.

Nevelőnőket német, angol, franciákat, boncekat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel süröpsen keresek. Szeghehő S. Luitza, Budapest, VI. ker. Dessewiv-utca 22. 28822

Fenyőborovicska (Juniperus) BARTA féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bórmentve. FELKAI KONZERVÁR Felka, Szepesm. 75973

Ujdonság! Gamsbua Ujdonsági - K. 3 80-tól felfelé. A. Sachsel Bécs kalapkészítő XVII., Kalvarienbergg. Nr. 34., II., Taborstrasse Nr. 39., XVI., Neulerfeldersir. Nr. 2. képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 26597

Stenográfia "Györgyos Gabelberger gyorsíró és gépiróiskola Váci-körút 33.

Díjtalan gépirásoktatás. Haverita új gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyam. Kedvezményes nyár. kurzusok. Okleveles tanárok. Beiratkozás naponta.

Váci-körút 33.

Zalogcédulákat vesznek. Elzálogosított, brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltott és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Isabella-utcasarkán

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása hály, ebédő, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-09.

Polgári árak! Pontos kiszolgálás! Kitünő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János angol uri szabóterem BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Allandó válasszék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárat és üzleteket is) vesznek és eladók. Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és silszerű matt és fényezett mahagoni pilander vagy masfajta háló, ebédő, uri szoba és szalonbutorokban. Fezhalozozóak, bórarnitúrik és kárpitosfélekben. Ferzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gáz, villamos stb.-hez. 26597

Sodronykerítéseket bámulatos olcsón készít Heizer és Társa cég Budapest, VIII., Népszínház-u. 1-3

30 forint. Varrógépek egy új valódi csodálatos Singer varrógép árszokronnyal 5 évi jótállással csak SINGER A.

Állandó nagyszerű Budapest, főútlelet Akocfa-utca 55. Mindenpenzü varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Alcge önyösebb részlelfeztésre zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel utján kizárólag csak Reményi nagy magyar bank-szerkeletben. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

Arverosi BUTOROK Olaj felosztás ellett olcsón kiárusítatnak VII. ker., DOB-U. 22.

TATRAKALAUZ 1908. Utmutató a Nagas-Tátrába és a Tátravidéki fűrdőkbe. A Magyarországi Kárpátgyógyászati körtem ködésével szerkesztette: Dr. Szontag Miklós kir. tanácsos.

Dr. Jármy László. Törképekkel. 4 ut kiadás. Ara 2 kor. 40 fill.

SINGER és WOLFNER kiadása, Bpest, Andrassy-ut 10.

30 korona Hnom szövetből divatos térfőtöny vagy felöltő mörök után remek szabás és hnom kivitelben. Hazai verseny-szabóság. Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre mintát küldök bérmentve.

Nagy és Fia BUDAPEST, Semmelweis-utca 21.

Allandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77. Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia modern butorok: mahagoni, pallsander, ében- és ezitromfa.

Nagy és Fia Angol bórarnitúra, francia, olasz stílus butorok.

Nagy és Fia Valódi porzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia Velencei tükrök, üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia antique butorok és szövetek, szalóngarnitúra

Nagy és Fia Nippek, bronzszobrok olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Nagy és Fia Fiókiizlet nincsen össze nem tévesztendő hasonló névű czéggel.

Nagy és Fia Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia Allandó butor és antiquitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Megbizottak a koninens minden nagy városában.

KÖZIGAZGATÁS.

Kapcsolat a megyék és városok között.

A költségvetési vita folyamán a belügyi tárca-nál nagyérdemű beszédet mondott Halász Lajos a városok fejlesztéséről és anyagi helyzetük biztosításáról.

A napilapok majdnem kivétel nélkül foglalkoztak e tartalmas beszéddel és különféle módon kommentálták; egyik föltétlen helyesléssel, másik egyes pontjainak erős kritizálásával. Különösen kifogásolták, hogy Halász a városok számára az állami közigazgatás teendőinek ellátásáért hasonló kárpótlást kér, mint aminő a vármegyék állami dotációjára, ahelyett, hogy bizonyos állami közjövödelmeket városi közjövödelmekké tenni kívánna, ami a megyére nézve is sokkal előnyösebb lenne, mert amíg az autonómiát az állampénztár látja el költséggel, mindaddig az autonómia függetlensége nem egyéb üres frázisnál.

Az „Egyetértés“ a nemzeti ellenállás egész folyamata alatt és utána ezt az álláspontot képviselte és egyike volt a legelsőeknek, aki hangoztatta, hogy a közszabadságnak és az önkormányzatnak ama szorongatott napjai, ha egyéb haszonnal nem fognak járni, azt az egyet mégis maguk után fogják vonni, hogy törvényhatósági szervezetünk hibáit megismerjük általuk és utólag segíthetünk rajtuk. Ilyen sarkalatos hibául tüntették föl az anyagi függetlenség hiányát és rámutattunk az orvosserre is, követelvé, hogy jövőre ne a kormány által visszavonható alalmazás adjanak a törvényhatóságoknak, de törvényben gyökerező joggal adjanak át a birtokába bizonyos jövedelmi forrásokat, melyekhez eddig az állampénztár tart jogot. Például a házbéradó, amihez az államnak valóban mentől kevesebb köze van, mert a házak jövedelmezősége kizárólag a községi és városi élet fejlődésének eredménye, ehhez pedig az állam rendszerint igen kevéssel járul, amivel pedig mégis járul, azt anélkül is külön megadó-

tatja. Hittük egy ideig, hogy ez a felfogás valamennyire behatol a kormánytanácsba, annál kevesebb volt aztán a kiábrándulás, mikor az új adótörvény-javaslatok indoklásában olvastuk, hogy erről a jövedelemről az állampénztár még jó sokáig nem fog lemondhatni.

A törvényhatósági autonómia megerősítését tehát ezen az uton hiába várjuk. Pedig a közel jövőben igen nagy szükség lesz erre, midőn az autonómiában rejlő nemzetfenntartó erőt, a történelmi osztályok letörésével, minden analfabéta politikai kalandor az emberi feilődés nevében hirdeti és követeli. Nagyon szükségesnek mutatkozik főképpen az, hogy a közigazgatás működése és a polgárok anyagi érdeke között az eddigi kapcsolat megmaradion a városokban, a megyékben pedig visszaállítsák, aminek azonban éppen az ellenkezőjét teremti meg a dotációs rendszer, amely mellett a polgárok lassankint belenyugszanak abba, hogy autonómiájuk deficiitjét a központi kormány fedezi és ebben a megnyugtató tudatban elszoknak a közigazgatás tényleges irányításától, helyes kifejezéssel: elszoknak a közügyekben való részvételtől. Mig ellenben, ha meghatározott jövedelmi forrásokat állanak rendelkezésükre, amelyekből vagy teljesíteni tudják összes közigazgatási kiadásukat, vagy pótdadjukat lennének kénytelenek fölemelni: ez a zsebkérdés állandóan érdekelné őket és a közigazgatás kérdéseivel való tevékeny és behatoló foglalkozást biztosítaná. A városokban ma még ez a helyzet, de ki tudja meddig marad így, ha olyan kiváló politikus is, mint akinek nevét fentebb említettük, a városok dotációját kéri, ahelyett, hogy elidegeníthetetlen jövedelmi forrásokat törvényes adományozását követelné számukra?

A törvényhatóságok anyagi függetlenségének biztosításán kívül követeljük továbbá a közigazgatási szervezetnek olyirányu reformját, mely nemzetiségi vidékeken is megerősíteni és vitathatatlanná tenni alkalmas a magyarság vezető szerepét. Erre vonatkozó tervünket gyakran szóvá tettük és igen örvendetes meglepetésül szolgál most ránk nézve, hogy a Halász Lajos beszéde körül támadt eszmecsere-

ben eszméink visszhangjával találkozni alkalmunk van.

Egy igen előkelő napilap vezércikke ugyanis azt a kívánságot hangoztatta, hogy a város és a megye, ha közigazgatásilag eltérő szervezetük van is, egymással magasabb közjogi és politikai egységben olvadiának össze, a megye birtokosai és a városok értelmisége egymást támogassák, s a megye területén levő rendezett tanácsú városok, ahelyett hogy szabadulni iparkodnak a megye gyámkodásától, inkább érvényesítsék befolyásukat a megye ügyeinek az intézésére, és intelligenciájuk révén vezető-szerepet vigyenek benne.

Ennek az eszmének az „Egyetértés“ már több ízben kifejezést adott, sőt a módját is megjelölte, hogy a városok és a megyék közt miképpen valósítható meg bizonyos kapcsolat. Csak éppen kevesebb czinizmussal fejeztük ki magunkat, mint az idézett közlemény írója, mert hogy a megye birtokosai és a városok értelmisége egymást támogassák, azt reméltük ugyan mi is, de hogy a városi értelmiség a megye ügyeinek intézésében vezető szerepet vihetne, erre, a mai viszonyok közt gondolni sem mertünk, és merünk.

Megmondjuk miért. Nem mi állítjuk, de a megyei élet minden ösmerője, hogy a virilista intézménynek mai alakja mellett, midőn a megyebizottsági tagok felerészének a legjobbadót fizető polgárokból kell állnia, egészséges viszonyok fejlődéséről szó sem lehet. A vagyonszempont magában véve egészen helyes eszme minden önkormányzati testületben, de lehet annak czélszerűbb módját is találni, mint a mai, midőn a gazdag emberek egész tömegét, minden rostálás, válogatás vagy választás nélkül, közvetlen bizottsági tagsági joggal fölruháznak. Ez azt vonta maga után, hogy ma a megyékben nem az ész, a jellem, munkabírás, rátermettség, tanultság és tudás uralkodik, hanem a bizonyos magasabb intelligencia, hanem kizárólag a pénz. Ezer szerencse, hogy így is elég készütség és becsület jut be, de nagy hiba, hogy még több kimarad. Próbálnák csak meg a városi magasabb intelligenciák a me-

Erdei kaland.

Irta: Charles Derennes.

— On engem untat, Ferrare, — sugta szomszédja fülebe Candaigue asszony. — Miért rontja el e szép estét unalmas szerelmi vallomásaival! Nos, hát igaz, özevgy vagyok; igaz, a magam ura vagyok; igaz, unatkozom; igaz, ön sem tesz nekem kevésbé, mint bárki más; de azért ma éjjel mégsem fogom megnyitni ön előtt a kis kertajtót... Oh nem, ön nem fog belehalni ebbe... Most pedig menjünk vissza vendégeimhez: ön nem érdemli meg, hogy ön miatt továbbra is elhanyagoljam háziasszonyi kötelességeimet.

A villa ott állt a cibourei magaslatokon, éppen a tenger fölött. A levegő telítve volt a tenger vízsós aromájával és virágillattal, az alkonyuló nap sugarai sötétkék árnyakkal viaskodtak. Ferrare szó nélkül követte Candaigue asszonyt a terrasz másik végére, hol a mellvédhez támaszkodva fiatal nők álltak s figyelmesen hallgatták Berandet, a zeneművészt, aki szokásához híven ismét telepatikus kísértettörténetekkel mulattatta őket.

— A nők, — szól Berande és mosolyogva a férfiakhoz fordult. — sohasem szobek és kedvesebbek, mint amikor félnek...

Ferrare unottan végighallgatta Berande rejtélyes elbeszélését, azután egy kis időt engedett a bájos hallgatóságnak, hogy kedvére boronghasson. Majd ő kapott bele egy történetbe:

— Az eset itt történt, a szomszédban. Önök valamennyien ismerik Hossegort és tavát, mely az ingoványos erdő közepén fekszik s melyet egyenes és széles csatorna köt össze a gascognei

tengerrel. A hullámmoraj és a szélzugás az erdő százados fái közt fenséges, sohasem szünő morajlássá olvad s az erdő fenyeinek örökké borongó, sötétzöld árnya, különösen ősszel, mikor az enyészét illata tölti el a levegőt, kimondhatatlan szomorúsággal nehezedik a lelkekre.

Ilyenkor szoktam itt találkozni Paul Vignac barátommal, aki már régóta megelégedve a szerelmi kalandokat s a zajos városi életet, az év elejétől a végeig itt lakik a tó mellett, egy halász szerény viskójában. Egyetlen időtöltése a vadászat és halászat. Imádjia az ingovány tavaszát, mikor a mocsár fölött ezernyi lidércz láng úzi egymást, a borongó őszi reggeleket, mikor a darvak érczes hangja cseng és szárnyuk csapkodása suhog a lagunák fölött a levegőben, a langyos nyári éjszakákat, mikor a hold sugára csak gyerezen szűrődik át sűrű lombkoronákon s a rengeteg rejtélyes árnyalakokkal benépesül. Az erdő tiz mérföldnél nagyobb területben övezi a tavat; nincs benne épített ház, nincs gondozott ut s emberek jelenlétére legfeljebb az a néhány kunyhó mutat, melyet a gyantagyűjtők róttak össze fátörzsekből s mely az év legnagyobb részében lakatlanul és elhagyottan áll.

Mintegy négy évvel ezelőtt történt, hogy bennünket kettőnk, éppen naplenyugta előtt a rengeteg közepén utolért a vihar. Az ézzenés, a szél üvöltése, a derékban kettőtört és lezuhanó fátörzsek ropogása rettenetes volt. Hol voltunk, minő távolságban a tótól? Ezt képtelenség volt meghatározni. Semmi a világon nem hasonlít egymáshoz annyira, mint ez ingoványos erdő egyes pontjai s az egymást követő, teliesen azonos tájképek tömkelegében a járókelő fényes nappal is könnyen eltévedt, hát még most, a hirtelen leszállt koromsötét éjben, melyet időről-időre vakító villámok hasítottak. Arcunkat szá-

kadó zápor verte, fejünkre fenyőtobzok hulltak, utunkat letört és keresztbenfekvő ágak torlaszolták el. Vaktában, minden határozott irány mellőzésevel, tapogatózva, csupán ösztönünktől vezetve nekivágtunk a sötétségnek. Sokáig bolyongtunk így, anélkül, hogy valami menedék helyre találtunk, vagy a vihar hevessége megszűnt volna.

Egyszerre aztán meglepetve felkiáltottunk mindaketten. Előttünk egy tisztáson világosság fénylett. Megálltunk és kutatni kezdtük a rejtélyes tünemény okát. Hogyan jő e sűrű éj idején ide, ez elhagyatott helyre ember? A gyantagyűjtők kunyhói az év e szakában már üresen álltak s ime egy viskóban mégis gyertyaláng égett. Ki virraszthat annál? Talán valami bujdosó, vagy gonosztevő? Talán utonálló rabló, aki a rengeteg megközelíthetetlen zugában ütötte fel tanyáját? Nehány pillanatig tanakodtunk, azután óvatosságból megvizsgáltuk vadászfegyverünket és odaléptünk a viskóhoz, melynek ajtaját döngetni kezdtem.

Egy ideig hiábavaló volt minden fáradság. Csak mikor dörmöbölésünk már elviselhetetlenné kezdett válni, akkor nyílt meg az ajtó s kivilágitott négy szögében egy vénasszony visszataszítóan rút arca jelent meg. Rikácsoló hangon, melyen érezhető volt megrémülése, kiszólt:

— Mi az, az ördögbe? Ki látta ilyenkor háborgatni az embert!

Paul, aki ismerte a nép nyelvét és szokásait, megmagyarázta a banyának, hogy milyen helyzetbe kerülünk s nagyobb nyomaték kedvéért egy öfrankos ezüstdarabot villogtatott az öreg szemé előtt. De a vénasszony a legkisebb hajlandóságot sem mutatta arra, hogy bennünket bebocsásson a kunyhóba. Fitymálva kiszólt:

— Qué m'en hout!

gyékben érvényesülni: nagyon hamar észre-
vennék, hogy ez a lehetetlenséggel határos.

Az egyedüli, ami ez irányban tehető, ab-
ban merül ki, ha eltöröljük azt a nem elég vilá-
gos célzatu tilalmat, mely a bizottsági tagság-
nak egy törvényhatóság területére való korlá-
tozásáról szól.

Ennek a korlátozásnak aligha van annyi
haszna, mint a mennyi kárt tesz azáltal, hogy
a megye területén levő törvényhatósági váro-
sok értelmiségét mesterségesen elkülöníti a me-
gyei notabelektől.

Általános tapasztalat, hogy a városok nem-
csak nagy fejlődésnek indultak, de az az örven-
detes tény is, hogy gyors tempóban magyaro-
sodnak. Ami természetesen is, mert hiszen a ma-
gyarositás eszközei a városokban vannak össz-
pontosítva. Hogy ez a körülmény egyszersmind
a magyarságnak a városokba való felszívásá-
val jár együtt, az nagyon valószínű; a nemze-
tiségi megyékben tehát bizonyos idő múlva a
magyarság ereje gyöngyülni fog — erre el kell
készülnünk. Ezt a bait csak egy módon
lehet megelőzni: ha a törvény korlátozó ren-
delkezését eltörlik és lehetővé teszik, hogy a
városi törvényhatósági bizottsági tagokat a
megyei törvényhatóságba is beválaszthassák.
Igy aztán a város magasabb intelligenciája be-
juthat a megyébe és ott érvényesítheti magát.
A megye és a város között ez lenne a legegész-
ségesebb kapcsolat és ezzel biztosíthatják leg-
biztosabban a magyarságnak is az uralmát a
nemzetiségű megyékben.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Mezőörményes. Köriegyzői állás (3 község-
gel). 1600 korona fizetés, 320 korona lakáspénz, 300
korona irnoktartás, 120 korona irodaátalány, 160 kor-
ona szolgatartási átalány, Junius 1-ig. Főszolgabí-
rás Mezőörményes.

Aiak. Köriegyzői állás (2 községgel). 1600 kor-
ona fizetés, 100 korona iroda-, 360 korona irnoktar-
tási-, 160 korona fűtési-, 240 korona marhalevékeze-
lési- és 24 korona ujonczozási költségátalány, 4 szo-
bás lakás, kerttel. Május 30-ig. Főszolgabí-
rás Kisvárdá.

Magyarpécska. Községi aljegyzői állás.
1000 korona fizetés. Május 26. délelőtt 9-ig Főszol-
gabí-
rás Pécska.

Ez a mi nyelvünkön nyilván azt akarta je-
lenteni: Kell az ördögnek! Azután hátralépett s
betorlaszolta maga után az ajtót.

De Paul nem hagyta ennyiben a dolgot.
— Banya! — kiáltotta torkaszakadtából, —
mi vadászok vagyunk s a puskánk itt a kezünk-
ben. Ha nem bocsátasz be, az ablakon keresztül
addig lövöldözünk be a viskódba, míg a fogadat
otthagysz!

S hogy megmutassa, mennyire nem tréfál,
a levegőbe lött.

Ez használt. A banya siránkozva és méltat-
lankódva ajtót nyitott és bebocsátott bennünket.
Azután mentegedődni kezdett. Az imént félreis-
mert bennünket . . . itt a rengeteg közepén jó
óvatosságnak lenni . . . most már látja, hogy tiszt-
ességes emberek vagyunk . . . lépünk be . . .

Alig ültünk le, átható, kellemetlen büz csapta
meg az orrunkat. A vénasszony a szegényes
szoba tulsó sarkában ült egy rakás száraz fán
s nyugtalan, firkésző tekintettel, rosszul titkolt
bőzsúsággal szemlélt bennünket.

Kérdősködni kezdtünk. Hogyan került ide
az erdő közepébe? Mit mivel itt?

Elmondta, hogy Saint-Vincentből való, ahol
a szerencsétlenség üldözte. A czók-mókját elár-
verezték, aztán férjével együtt elköltözött. Amaz
Bayonnesban van munkát keresni, ő pedig addig
meghúzódik ez elhagyott viskóban, hogy ne kell-
jen a szabad ég alatt kóborolnia, mint a kutya-
nak . . .

Szemmelátható volt, hogy hazudik. Paul
hirtelen szavába vágott:

— Banya, mit jelent ez a rettenetes büz?
Ugy éljek, hogy itt valami állat, vagy egy em-
ber holtteste rejlik valahol . . .

Az asszony zavarba jött és érthetetlen sza-

Felsőfődök. Köriegyzői állás (4 községgel).
1600 korona fizetés, 220 korona lakás- és irodahelyi-
ségber. Május 20. délelőtt 9-ig. Főszolgabí-
rás Szamosújvár.

Tápé. Végrehajtó irnoki állás. 720 korona fi-
zetés. Május 18. délután 5-ig. (4 középiskolai vég-
zettség szükséges.) Főszolgabí-
rás Kiskundor-
ozsma.

Zagyvarékás. Adóügyi segédegyszői állás
1000 korona fizetés. Május 19-ig. Főszolgabí-
rás Abony.

Megyesfalva. Segédegyszői állás 1000 korona
fizetés, 200 korona lakpénz. Május 20-ig. Főszol-
gabí-
rás M. Vásárhely.

Kisvárdá. 1. Községi végrehajtó állás 1000 kor-
ona fizetés, 200 korona lakpénz. 2. Községi végre-
hajtó állás 800 korona fizetés, 200 korona lakpénz.
Május 25-ig. Főszolgabí-
rás Kisvárdá.

Bojoszt István (Pestmegye). Közigazgatási
irnoki állás 800 korona fizetés. Május 22-ig. Községi
előjáróság Bojoszt István.

Galambos. Segédegyszői állás 1000 korona
fizetés, 100 korona lakpénz. Junius 11. délelőtt 10 óra-
kor. Főszolgabí-
rás Szolyva.

Abasár. Segédegyszői állás 1040 korona fizetés.
Május 20-ig. Főszolgabí-
rás Gyöngyös.

Körösmező. Jegyző-irnoki állás 600 korona
fizetés, 300 korona mellék. (Rutén és tót nyelv kell).
Május 20-ig. Előjáróság Körösmező.

Topolya. Községi irnoki állás 800 korona fi-
zetés. Május 28-ig. Főszolgabí-
rás Topolya.

Laposnyak. Segédegyszői állás 1000 korona
fizetés, 200 korona lakpénz. Május 28-ig. Főszol-
gabí-
rás Marosillye.

Világos. Községi irnoki állás 1000 korona fi-
zetés. Május 20-ig. Főszolgabí-
rás Világos.

Földra. Segédegyszői állás 1000 korona fizetés.
Május 16-ig. Főszolgabí-
rás Okadna.

Battonya. Közigazgatási irnoki állás 1000 kor-
ona fizetés, 175 korona lakpénz. Május 20. délután
4-ig. Főszolgabí-
rás Battonya.

Megüresedett községi orvosi állások.

Paulis. Körorvosi állás. (négy községgel, a
vonat mentén) 2000 korona fizetés, egy korona látog-
gatási díj, husvágási díj, halottkémlelési díj, beteg-
segélyző pénztári orvosi megbízás kiállításban. Május
19-ig. Főszolgabí-
rás M. Radna.

Tiszapolgár. Községi orvosi állás. 1200 kor-
ona fizetés, halottkémlelésért 80 fillér és mintegy
120 korona ugyanazért mint díj, himnlóltási díj mint-
egy 130 korona, látogatási díj egy korona, éjjel két
korona, a községen kívül 5 kilométerig — két korona,
éjjel négy korona; 10 kilométerig 3 korona, éjjel 6
korona, 10 kilométernél távolabb 4 korona, éjjel 8
korona és fuvar, főképtalan uradalmi orvosi megbí-
zás 720 korona fizetéssel kiállításban. Május 26-án dé-
lután 5 óráig. Főszolgabí-
rás Tiszalök.

Szerép. Községi orvosi állás. 1600 korona fi-
zetés, 4 szobás szabadlakás, látogatási díj 40 fillér, a

vakat mormolt. Paul felemelkedett, hozzálépett
és megragadta a kariát:

— Te rejtessz itt valakit! Valld be, vagy
lövök!

A vénasszony kétségbeesve hempergett a
földön, azután térdreemelkedett előttünk és be-
szélni kezdett. Nos igen, történetének első része
valóság, a férje és a fia, dologtalan, iszákos nap-
lopók, tönkretették, elpocsékolták, eldorbézolták
mindenét, azután őt magát elkergették. E perc-
től kezdve nem volt más gondolata, mint a bo-
szu. Istennek hála, volt ereje hozzá. Negyedik
napja, hogy feloszlásnak indult holttestük ott he-
ver a farakás alatt . . .

Azután, dermedten a rémülettől, magunk is
láttuk a borzasztót . . . A fa közül kikandikált
egy görcsösen ökölbeszorított, már-már egészen
megzöldült kéz . . .

A vénasszony szemében bestiális tűz égett.
Nem tudtam tovább uralkodni magamon s ar-
czomhoz kaptam a puskámat. Paul szerencsére
visszatartott. Az egyik sarokban egy csomó ké-
tél hevert. Megkötöztük vele a banyát, aki a két-
ségbeesés erejével védekezett. Hasztalan! Né-
hány pillanat múlva rongybatyúhoz hasonlóan
ott hevert a nyirkos földön.

Azután felindulástól remegve nekivágtunk a
sötétségnek. A vihar elült, de a nyirkos, mocsá-
ras talajon csak nagynehezen tudtunk előreve-
gődni. Órák hosszat bolyongtunk így s végre —
magam sem tudom, miképp — Cap-Bretonba ér-
tünk. Itt jelentést tettünk az esetről a csendőr-
állomáson s két derék csendőr kíséretében visz-
szaindultunk a rengetegbe, hogy a helyszínére
vezessük őket. Hiába volt minden emberfeletti
fáradozás: ahány kunyhót csak találtunk és át-
kutattunk, valamennyi üres volt. Ugy, hogy a

betegnél 80 fillér, éjjel kétszeres. Május 20-án délután
5 óráig. Főszolgabí-
rás Bihar nagybajom.

Köröstarcsa. Halottkémli állás, 1200 korona
fizetés, 400 korona lakpénz és látogatási díjak. Május
30-ig. Főszolgabí-
rás Békés.

A szemléltetés elve.

— Kirándulások. —

Régen megírták, hogy: nihil est in intellectu,
quod non fuerit in sensu. És ez igaz is. Mert habár
a gondolkodás tiszta lelki működés, lelki folyamat
mindazonáltal ez a lelki processzus mindig tárgyi
képzetekhez tapad és azokból meríti munkálkodásá-
hoz erejét. Ha értelmünk működéséből ez a tárgyi
alap hiányoznék, úgy gondolkodásunk is lehetetlenné
válnék. Hasonló ez a testi organizmus funkciójához.
Valamint ha testünk nem nyerne kívülről élettani mű-
ködéséhez táplálékot, úgy szervezetünkben se volna
se hus, se vér, elpárolognánk mint a kámfor és nem
volnánk más, mint pusztá lé. Éppen így a megfelelő
szemléletek, vagy hogy pontosabban fejezzük ki ma-
gunkat, megfelelő észrevételek nélkül, lelkünk is üres
maradna. És az emberi élőszó sem volna egyéb, ha
ugyan volna mire kitérnie a homo sapiensnek a szá-
ját, mint üres szószátyárkodás, üres handa-banda
beszéd.

A szemléletek, az értékelések az emberi érte-
lemhez tehát époly szükségesegek, mint a testi élethez
a táplálék. Szükséges ez különösen a gyermeki kor-
ban, amikor is a gyermek főleg azzal az anyaggyüj-
téssel van elfoglalva, amiből későbbben szellemvilága,
értelme, egyszóval egész valamirevalósága felépül.
Belátták ezt a pedagógusok már régen, predikálják
is már régen, de azért mindnyájan nem követték ré-
gebben sem. Most végre már nemcsak predikálják,
hanem kezdik követni is. Ezzel tehát a racionális
tanításban előre ismét egy lépést tettünk.

Ámde az értekelítés nem egyféle. Van olyan
értekelítés, amely a dolgokat és a jelenségeket a
gyermeknek eredetiben mutatja be. Van azután
olyan, amely a dolgokat és a jelenségeket pikturák-
ban tolja a gyermek orra elé. Mindenesetre ez az
utóbbi is valami. De itt hozzáteszünk, hogy csakis
valami. Mert hát azt még az is, akinek még homályos
seftelme sincs arról, hogy a lélek miként építi fel ér-
telmi világát, mondjuk, még az is kiséjtheti ebből,
hogy ezek a másolatok a lélekben is csak másolatok-
nak lehetnek szülőanyjaivá. A pikturákban való érte-
kelítés ekképpen nem is sokat ér.

csendőrök végül is avval gyanúsítottak meg en-
gem és Vrnigac barátomat, hogy az egészet csak
álmotduk . . .

— Nos, — vágott szavába mosolyogva Bé-
rande, — könyörüljön meg rémüldöző hölgyein-
ken és vallja be, hogy csakugyan így volt . . .

— Ellenkezőleg. — felelt Ferrare. — amit
elmondtam, szóról-szóra igaz. Annak, hogy a
kunyhót nem találtuk meg, igen egyszerű a ma-
gyarázata. A rengetegnek minden zuga, minden
viskója hajszálnyira hasonlít egymáshoz; arról,
hogy az utat megjegyezzük magunknak, szó sem
lehetett. Ez nappal, teljes öntudattal is nehéz fel-
adat lett volna; pedig mi izgatottak volunk, kö-
rülöttünk éjhomály, felettünk tomboló vihar.
Csak a véletlen vezethetett volna bennünket
vissza a kunyhóba, melyben tulhajtott buzgal-
munk eredményeképp két holttest helyett akkor
bizonyára már három fekiúdt . . .

Az idő későre járt. A hölgyek, kikre a rémes
elbeszélés látható hatást tett, távozni készültek.

— Ah, drágám, — szólt férjéhez a kis Jous-
sène asszony, — jó, hogy itt vagy! Ferrare rette-
letes dolgokat beszélt. Éjjel bizonyosan erről
álmodom. Bizonyára meghalnék félelmemben, ha
tudnám, hogy ma nem leszek mellettem . . .

— Ez nagyon vigasztaló rám, kinek egma-
gamban kell itt maradnom! — kiáltott fel Con-
daigue asszony.

— Ez kizárólag csak öntől függ. — sugta
halkan Ferrare.

— Oh, ön gonosztevő! — fenyegette meg
Candaigue asszony, s miközben a villa előtt fel-
hangzott a távozó autókiből túlköle. Ferrare
az asszony beleegyező mosolyából kiolvashatta,
hogy a kis kertaitó nyitva lesz.

Annál becsebb, sőt hangsúlyozzuk, hogy egyedül becses a közvetlen szemlélet, vagy érzékeltetés. Még pedig azért, mert ez a valóságot tárja szemünk és más érzeink elé. Ha valóságot tár elé, ebből pedig az következik, hogy akkor lelkünk is valóságot vesz fel belőlük, a valóság képét reprodukálja, ha kell, rólok és a valóságot viszi be a produktívításba is, ha ennek szüksége előáll. Egyszóval gondolkodása is a valóságnak a megfelelő lesz.

De könnyű azt mondani, hogy mindent közvetlenül szemléltessünk. De ha nincs erre való anyagunk, mit csinálunk? Akkor természetesen mégis csak muszáj a lebecsmérelt képekhez fordulunk. Hiába álgalunk itt, mást nem tehetünk. Mert a „muzsáj” nemcsak a német sógornál, hanem az iskolában is nagy ur. A főváros elemi iskoláiban, hála a hatóság értelmének és a főváros áldozatkészségének, vannak is szemléltető objektumok. De ezek azért távolról sem merítik ki, de nem is meríthetik ki az összes szemléltetési requisitumokat. Mit csinál azért az elemi iskola? Mit csinálna mást, minthogy: kirándul. Kilóhol a természetbe, már tudniillik olyan természetbe, amilyen Budapesten van. Nem fnyáskodhatik, mert hát meg vagyon írva, hogy: szegény ember vízzel főz. Kirándul pedig azért, mert ott bár nagyon fogyatékosan, feltalálható az, amire a fővárosi gyerekeknek a szemléletek végett szüksége van.

Amde Budapesten egy 50-60 főnyi gyereksereggel kirándulni csaknem annyit tesz, mint Zsitvay elé kerülni. A főváros ugyanis annyira tele van tömve a gyermeki kirándulásokra nézve mindenféle s annyi veszéllyel, hogy több kalamitási ok már bele sem fér. Villamos vasuti abroncsok ágazzak be utcáit szanaszét. Villamos kocsi robognak benne keresztbe, hosszába. Odolok döcögnek követében. Töitőfők őriöngnek rajta végig és konflisok barkácsolnak utcáin szánalmas szomorúsággal. Mindezek csaknem lehetetlenné teszik a gyermeki kirándulásokat. Csodálkozunk is, hogy tanítót még eddig a kirándulások alkalmából hívőre nem tettek. Merész tanító is az, aki szabadság és halálmegvetéssel ilyen kirándulásra vállalkozik. És mégis vállalkozik. Csak hogy némelyik mégis rosszul vállalkozik. Miért? Mert nem úgy csinálja a dolgát, ahogy kell. Tudvalevő ugyanis, hogy ezt nem lehet amugy hübebalázás módjára intézni. Sorja van ennek is.

Kirándulásunk célja ugyanis többféle lehet, melyhez a tanítónak alkalmazkodnia kell. Lehet a kirándulás tisztára egészségi, tehát puszta sétá. Ennek értelme ugyan nincs. Mert a gyermeknek nem természete a séta. Lehet a kirándulásnak tornászati és játék célja. Ez már valamivel többet ér. De ez is elmaradhatott volna, ha az iskolákat nagy udvarokkal építették volna. De hát nem építették. És lehet végre, amiről tulajdonképpen itt szó esik, a kirándulásnak tanulmányi célja. Ennek már van értelme is, becse is. Mert a budapesti gyerek csakugyan rászorul erre. Amde azt tudni kell, hogy hogy kell azt végezni. Az összevisszaság, a tervtelenség itt alig ér többet, mint egy pipa pacska dohány. Mert a gyermek a tervtelenül végrehajtott kirándulásnál jobbra-balra néz, mint a nyaktekeres, de azért ritkán lát. Miért?

Mert figyelmét sok minden lekötve: a részletekre nincs ideje rátérni. Hogy ezeket és főleg ezeket is meglessa, azért okvetlenül kell, hogy neki már előre kiilölőttessék, hogy a tervbe vett kirándulásnak mi lesz a közvetlen célja. Ez azért szükséges, hogy a gyermek érdeklődése egy helyre koncentráltassék. Ezt megelőzőleg a tanítónak azért helyszíni szemlét kell tartania. Mert ha ezt nem teszi, a kirándulás csak olyan lesz, mint Bolond Iszóké Debreczenbe. Azán kirándulás alkalmával a szemléltetendő dolgokat meg is kell láttatnia, egészben és részeiben apróra szemléltetnie. Ezzel azonban még nincsen a kirándulási processzus befejezve. A látottakat az iskolában szögről-végire meg is kell beszélni, glosszákkal kíséni. És végül az erre szolgáló füzetben le is kell azokat annak rendje és módja szerint íratni is. Az ilyen tanulmányi kirándulás magunk is mondjuk, hogy értékes. De a másféle az ismeretszerzés szempontjából alig jelent valamivel többet, mintha a borjú az új kapura ránk. Ha tehát már van kirándulás, az körülbelül ilyen legyen.

De itt újlag ismételtük, hogy Budapest a gyere-

rekekkel kirándulni veszélyes. Azért helyesebb volna, ha helyett a tanítók egyedül a Mezőgazdasági Muzumba vezetnék növendékeiket. Ide a gyermekek mégis kevesebb veszéllyel juthatnának el, mint például Budára. Mindamelllett a természet anyagát, és annak jelenségeit, bár mozdulatlanágukban, de mégis a valóság illuziójaként szemléltethetnek. Sokan azt a nevelés kifogást teszik ez ellen, hogy mégis nagy dolog, hogy a budapesti gyerek még a Dunát sem láthatja. Hát olyan nagy baj ez? Hát a miskolci gyerek látja? És mégis derék ember lesz. A nagytoronyai pap se látta sohasem a Tiszát, csak akkor, mikor majd belefut, mégis okos ember volt. Nem az a fő, hogy egyet lássunk, hanem az, hogy sokat lássunk. Mert a sok látásból verődik össze az ismeret.

Szabó Kálmán.

IRODALOM.

A román kérdés.

Budapest, május 16.

A román kérdés — sajnó! — napról-napra csak nyer aktualitásban, a magyar közvélemény pedig mind ez ideig még mindig nincsen abban a helyzetben, hogy kellően értékelni tudja a legerősebb magyarországi nemzetiség szervezkedésének a jelentőségét. A nemzetiségek, de különösen az oláhok, akik legtudatosabban és legszívósabban dolgoznak nemzetrontó céljaik érdekében, minden intézményüket a nemzetiségi politika érdekeivel hozzák összhangba. Ezt az érdeket szolgálják egyházaik, iskoláik, köznevelődési egyleteik, közgazdasági intézményeik s egész Magyarországot jól szervezett hálóval fonják be, mely egyre összéb szorul s amelynek az a célja, hogy végeztetül a magyar állami egységet megfojtsa.

Ezzel az agitációval szemben a magyar nemzeti politika természetesen csak akkor lehet eredményes, hogyha mindenekelőtt a nemzetiségek intézményeinek, aspirációinak, szervezkedésük eszközeinek megismerésére törekszik. A magyar közvélemény azonban éppen ebben az irányban ez ideig meglehetősen tájékozatlan volt, holott eme nagy kérdés megítéléséhez elsősorban természetesen a tárgy ismerete szükséges. Éppen azért nagy szolgálatot tesz a nemzeti ügynek a Veritas által írt és a budapesti Uránia könyvnyomda kiadásában napokban megjelent, 493 oldalra terjedő „A magyarországi románok egyházi, iskolai, közgazdasági intézményeinek és mozgalmainak ismertetése” című könyv, amely uttörő ezen a téren és amely hasznos állampolitikai szolgálatot van hivatva teljesíteni.

Ez a könyv, mint a nemzetiségi kérdés alapját képező tárgyismeretnek értékes forrása, nagy szolgálatot tehet mindazoknak, akik a magyar nemzeti érdekek szolgálatában, mint közhivatalnokok, politikusok, publicisták a kérdéssel szembekerülnek. Nálunk eddig még nem jelent meg olyan munka, amely rendszeresen és kellő részletességgel ismertette volna a hazai nemzetiségeknek saját nyelvük, faji kultúrájuk és gazdasági megerősödésük fejlesztésére szolgáló intézményeit, amelyek mindmegannyi bizonyítékai a magyar állam liberálismusának és a nemzetiségekkel szemben gyakorolt — sovénnek semmiképp sem nevezhető — tulengedékeny politikájának.

Ez a könyv tárgyilagosan ismerteti a hazai románok összes egyházi, iskolai, kulturális, közgazdasági és politikai intézményeit, illetve mozgalmait. Maga a könyv kilenc szakaszra oszlik és pedig: az első szakasz a románok számát és vármegyéenként való megoszlását; a második szakasz a magyarországi románokra vonatkozó általános adatokat; a harmadik szakasz a magyarországi görög-katolikus román egyház történetét és egyházmegyéinek jelenlegi állapotát; a negyedik szakasz a magyarországi görög-keleti román egyház történetét és egyházmegyéinek jelenlegi állapotát, továbbá a görög-keleti román egyház autonómiájának az alapját képező „Szervezési Szabályzat”-át és a lényegesebb szabályrendeleteket; az ötödik szakasz a hazai román középiskolák történetét és azoknak az 1906/7. iskolai évre vonatkozó adatait; a hatodik szakasz az összes román kulturális intézmények történetét, alapszabályait és ezen egyesületek jelenlegi állapotára vonatkozó adatokat; a hetedik

szakasz a magyarországi román sajtóra vonatkozó adatokat; a nyolcadik szakasz a hazai románok kereskedelmi, ipari és közgazdasági intézményeire, első sorban pedig a román pénzüzetekre vonatkozó adatokat és részletes kimutatásokat közli; a kilencedik szakasz történelmi alapon foglalkozik a magyarországi románok politikai mozgalmaival, még pedig 1700-tól kezdve a mai napig, különös súlyt fektetve a románok összes politikai konferenciájuknak és az azokban dekretált programoknak az ismertetésére.

A hatalmas vaskos kötet, amint az már ebből a főlisorolásból is kitetszik, így hű állapota a román nemzetiségi törekvések egész komplexumának. A főlisorolt — abszolút hitelességű — adatok mindenkit meggyőzhetnek arról, hogy a dakóromán propaganda milyen céltudatos, jól kiválasztott eszközökkel tör előre s erre a célra milyen ügyesen kiválasztva tudja fölhasználni összes társadalmi és egyházi intézményeit. Az elfogulatlan olvasó meggyőződhet arról, hogy az oláhoknak olyan helyzetük van Magyarországon, mint aminővel egyetlen egy nemzetiség sem dicsekedhetik egyetlen egy jogállamban sem s ezért hazug álkegyesség az, amikor Lukács Lászlóék keneteljes hangon hirdetik a nemzetiségi békét, hiszen éppen ők azok, akik ezt a békességet századok óta állandóan megzavarják.

A könyv ára tíz korona, megrendelhető az Uránia könyvnyomdánál (Budapest, Rottenbiller-utca 19. sz.)

* A Vörös Pimpnel. Orczy Emma báróné nevét az Új Idők révén ismerte meg a közönség. Mult év folyamán kezdődött a lap hasábjain az a regénye, amelylyel e magyar származású angol írónő feltűnt és egy csapásra meghódított közönséget, kiadót. Ez a regény a Vörös Pimpnel egy csomó kiadást ért s majd minden művelt nyelvre le van fordítva. A maga izgalmas, gyors tempójával, meséjével, amely a francia forradalom éveiből való, végsőkig feszíti az olvasó kíváncsiságát. A Vörös Pimpnelt Singer és Wolfner adta ki az Egyetemes Regénytárban. Ára csinos piros vászonkötésben 2 korona.

* A „Vasárnapi Újság” május 17-iki száma első helyen Duka Tivadar arcképet és nekrológiát közli. Vannak még e számban érdekes képsorozatok a bécsi fejedelmi találkozásról, a pécsi Kossuth-szobor leleplezéséről, a londoni magyar kiállításról, a párisi színésztörténeti kiállításról stb. Szépirodalmi olvasmányok: gróf Zichy Géza és Gellért Öskár verse, Szemere György elbeszélése, Erdélyi Zoltán verses regénye, Fogazzaro regénye. Egyéb közlemények: történeti tárczák Türr tábornok és Ferencz József diplomáciai tárgyalásairól, a frankfurti fejedelmi gyűlésről, Kossuth Lajos egy levelének facsimile mása, tárczák a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve két korona 40 fillér.

* Az Új Szemlének, Blaskovich Sándor revucének most jelent meg az V/15. száma. E szám gazdag és változatos tartalmából kiemeljük Blaskovich Sándor politikai tanulmányát a faji imperialiszmusról, dr. Oláh Gyula tanulmányát a Tisza-féle iuzió történetéről, Aczel János cikkét a politikai perspektivákról, Papp-Szász Tamás értekezését egy érdekes szociális kérdéstről. Krónikát e számban is Ignótus írt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Alkotmány-u. 23. Előfizetési ára egy évre 24 korona, egyes szám ára 1 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban és bármely könyvkereskedés utján.

Benedek Elek tankönyve a „Magyar Nemzet Történetéről”. Apponyi miniszter megbízásából Benedek Elek tankönyvet írt az elemi iskolák V., VI. osztálya részére, melyben irodalmi hangon mondja el a magyar nemzet történetét és mintaképet szolgáltatja annak, miképpen kell iskolás gyermekekkel ezt a legszebb és legfontosabb tananyagot megismertetni és egyidejűleg kedvelté is tenni. A könyv a valóságos tankönyv minden kellékével rendelkezik, de amelltt kimagasló irodalmi alkotás is, melyet csak akkor tudunk valódi értéke szerint megbecsülni, ha annak meleghang, színes előadását olvasva, magunk is Benedek Elek elbeszélésének fonalán merülünk bele a hazai történetbe. Igen helyes dolognak tartjuk, hogy ezuttal vérbeli íróember szentelte tollát a tankönyvírás eme ágzatának, amit Benedek Eleknek annál kevésbbé kell róstelnie, mert tudvalevő, hogy Franciaországban volt miniszterek is foglalkoztak már elemi iskolai tankönyvek írásával. Benedek Elek elemi iskolai története terjedelmének cse-

kélsége mellett is irodalmi eseményszámba megy és Apponyinak kitünő gyakorlati érzékére vall, hogy ezt a könyvet nemzetiségi nyelveinkre: oláh, német, szerb és tót nyelvre is lefordíttatja és gondoskodik arról, hogy magyar-oláh, magyar-német, magyar-szerb és magyar-tót nyelvű kiadások megjelenése által a nemzetiségi tanulók ilyen elfogulatlan szempontból megírt, szép nyelvezetű könyvből tanulhassák hazánk történetét. Ez a könyv nemcsak magyar hazánkat, hanem nyelvünket is meg fogja szerettetni a gyermekvilággal és így nagy nemzeti és kulturális hivatást fog teljesíteni. A könyvet az Athenaeum adta ki: ára 80 fillér.

A jellemről.

I.

Schopenhauer azt mondja, hogy mindenkinél a jellem a fő, nem az ész, amely minden szempontból csak másodrendű. Sajnos, hogy ez a tétel az életben nem talál legelő miltatásra. Minden kultúrának végcélja az emberiség s ezzel az egyes emberek haladása, boldogulása kell, hogy legyen. Ezért Schopenhauer tétele még az emberiség e végcélja szempontjából is helyes, mert az emberek boldogulása első sorban csakugyan az emberek jellemétől függ. És pedig függ főleg a vezetésre hivatottak jellemétől. Könnyen belátható ugyanis, hogy mennél nemesebb jellemű egy ember, annál nagyobb megelégedettséget, boldogságot áraszt maga körül. Ez a hatás pedig annál inkább fokozódik, mennél hatalmasabb is egyben az illető, azaz mennél inkább áll módjában mind szellemileg, mind erkölcsileg, mind pedig anyagilag az embereknek mind nagyobb és nagyobb tömegeire befolyást gyakorolni. Avagy miért vágyódnak pl. a népek okos és egyben nemes, fenkölt gondolkozású s érzelmű, vagyis nemes jellemű uralkodók, vagy ugyanilyen kormányfőriak után? Csúpan azért, mert biztos tudatában vannak annak, hogy amilyen arányban teljesebb e vágyuk, abban az arányban remélhetik joggal boldogulásukat is. Avagy pl. nem bizonyos-e, hogy egy nemesszívű gyáros munkásai is inkább érthetik el boldogulásukat, mint azok, akiknek munkaadója önző, rideg, könyörtelen, telhetetlen, akinek szívét munkásainak nyomora, szenvedése nem lágyítja meg, aki vergődésüket közönyvel tudja nézni?

A fenti esetekben említett jótékony hatással párhuzamosan azonban, még az az erkölcsi tekintetben nagy jelentőségű eredmény is vele jár, hogy a befolyás emelkedésének arányában a befolyásoltak erkölcsi kvalitása, vagyis jellege is szelidül, nemesbül. Éppen ezért minden korrupt kormány óriási kárt okoz a társadalom közérkölcében.

Sokan azt az álláspontot tartják egyedül helyesnek, hogy „a jellem velünk születik s azon változtatunk nem lehet”. Ez a legnagyobb és egyben a legveszedelmesebb tévedés. Ha ez a nézet általánosan igaznak elfogadtatnék, úgy ez a gyermekek nevelése, illetve azok jövője és közvetve a jövő társadalom s az egész emberiség nagy kárára lenne. Káros lenne pedig azért, mert ez a fatálista álláspont teljesen megakasztana minden, az ember nemesítésére irányuló nevelési munkát s megakasztaná Krisztusnak a felebaráti szeretetről szóló tanításának terjedését, holott ez a tan egy maga alapköve minden emberi haladásnak és boldogulásnak. Akik ilyen tant hirdetnek, nem vállalkoznak kevesebbre, ha mindjárt és valószínűleg öntudatlanul is, mint arra, hogy Krisztus meggyőződését tévesnek hirdessék, hogy Krisztusnak egész életét, működését, ténykedését hiábavaló erőlködésnek tüntessék fel. Míg ugyanis Krisztus az emberek természetét, jellemét igenis megszelidíthetőnek, nemes irányban fejleszthetőnek tekintette, addig e tévtan hirdetői szerint „mindenki olyan jellemű marad, mint amilyennel született, ha annak megváltoztatásán még úgy erőlködne is”. Krisztus a szeretet érzésének az emberbe való belenevelésével akarta annak jellemét nemesíteni. Ennek lehetősége nélkül egész működése valóban céltalan, meddő fáradozás lett volna. Az a sajnálatos körülmény, hogy a szeretet eszméje Krisztus óta sem ment át az életben az emberek szívébe, lelkébe a kívánatos mértékben, az csúpan az emberek gyarlóságán mullott. Ez azonban minden emberbarátot csak annál inkább arra kötelez, hogy tőle telhetőleg mindent elkövessen ez eszmének terjesztése, ez esz-

mének az ifjú szívekbe csepegtetése, illetve az emberek jellemének nemesítése érdekében. Akik tehát az ilyen téves tételt bebizonyítani, illetve bebizonyítottak feltüntetni iparkodnak, azok éppen annak a gondolatnak, t. i. a gonosz jellemek kiirtása gondolatának ártanak, amely Krisztus előtt is lebegett, amidőn a keresztény egyházat megalapította és amely gondolat megvalósulását az illetők maguk is óhajtanák, de amely tekintetben ők az életben évezredek óta változást, azaz javulást nem látnak.

Egyesek még azt is hirdetik, hogy a pszichológia már régen megállapította ezt az általuk vallott téves tételt. Dehogyan is állapította meg. Ha ez így volna, akkor a gyermekek nevelése fölösleges lenne. Akkor csúpan tanítani kellene. Minden szülő és a gyermekek nevelésével foglalkozók sokaságának fáradozása akkor céltalan, meddő és fölösleges költséggel járó haszontalan időpocsékolás volna.

Akkor nem kellene a gyermekeket féltetni, megóvni semmiféle, mostani felfogásunk szerint azok lelkületére kártékony befolyást gyakorló behatásoktól. Így pl. bátran, minden aggodalom nélkül elvihetnők gyermekeinket mindenkor felnőtt emberek társaságába, bármiféle színelőadásra, orfeumokba, korezmákba, kávéházakba, tingli-tángliba; nem kellene azzal sem törődnünk, hogy miféle nevelésű más gyermekekkel keverednek azok barátságba s bármiféle olvasmányokat is adhatnánk kezeikbe stb. Szóval a nevelés csúpan értelemfejlesztésből és a különféle ismeretek közléséből, tanításából állana és cseppet sem kellene törődnünk a gyermekek szívének, lelkének érzületvilágával, erkölcsvilágával, mert jellemünk velünk születvén, azon ez oknál fogva se kedvező, se kedvezőtlen irányban változtatunk, azaz a gyermek jellemének kialakulását irányítanunk amúgy sem lehetne. Az ilyenek nem vesznek tudomást a gyermekről, azaz arról, hogy mielőtt felnőtt emberré, kialakult egyéniséggé leszünk, hajlítható gyermekek vagyunk. Tagadják, hogy a jövő ember természetének, jellemének az alapját lassankint, fokról-fokra és minden irányban annak gyermekkorában vetjük meg.

Ezzel a tévtannal szemben a valóság az, hogy a jellem fejlődése igenis irányítható, hogy nem velünk született sajátosságunk, hanem hogy kialakulását kizárólag azok a legkülönfélébb életviszonyok, körülmények irányítják, amelyek között születésünktől fogva élünk, felnövünk, azaz felnevelkedünk és hogy csúpan kedvező vagy kedvezőtlen irányu hajlamokat, hajlandóságokat vagy tehetséget hozunk magunkkal születésünkkor. És tény továbbá, hogy még az utóbbiakat is lehet irányítani, azaz megfelelő körülmények még e hajlamokat is vagy elnyomhatják, vagy legalább is ellensúlyozhatják. Gondoljunk csak pl. egy zenei tehetségre. Vajon ez a tehetség érvényesült volna-e ha nemcsak nem műveltük volna ki, hanem ellenkezőleg, meg is óvtuk volna mindentől, ami annak megnyilvánulását s fejlesztését előmozdithatta volna.

Az ember születésekor a lélek egy tiszta hólepelhez hasonlítható. E hólepelel azután mindaz, amiről lelkünk — születésünktől fogva — tudomást szerez, vagyis mindaz, ami körülöttünk és velünk történik, amiről összes érzelmeink révén tudomást szerzünk, bizonyos mélyebb, vagy kevésbé mély nyomokat, barázdákat vés a visszatérő, azaz hasonló rokon dolgok ezenközben ugyanazon nyomokat, barázdákat mélyítik, élesítik. E nyomok, e barázdák jelképezik jellemünket s amely barázdák a legmélyebbek, a legélesebbek, azok adják jellemünk azon fővonásait, amelyek leginkább, azaz a legerélyesebben törekszenek érvényesülni. A velünk született hajlamok a lepel olyan helyeinek tekinthetők, amelyek csúpan érzékenyebbek annak egyéb részénél. A nevelésnek pedig az a feladata, hogy e folyamat alatt a dolgoknak a hólepelre — azaz lelkünkre — gyakorolt behatását irányítsa, szabályozza, korlátozza. Vagyis a nevelés művészetének a feladata az, hogy arról gondoskodjék, hogy azok a dolgok kedvünk, akaratunk szerint való barázdákat véssenek a gyermek lelkébe s hogy célunknak megfelelő, kedvező behatásokról külön is gondoskodjék, azaz ilyenekre alkalmat keressen és szolgáltasson.

Mennél korábban fogunk ebbe az irányító munkába, mennél állandóbban végezzük azt és mennél jobban értünk is hozzá, annál inkább lesz annak si-

kere. Avagy pl. miért tartanak gazdagabb és okosabb szülők gyermekeik mellett gyakran állandóan is nevelőket? Nem azért, hogy az ifjú lélek tudomására jutott dolgok behatását irányítsák? Nem azért, hogy a káros behatásoktól azt megóvják és viszont kedvező behatásokról gondoskodjanak mindaddig, míg a gyermek jellege legiobb meggyőződésük és legiobb tudásuk szerint ki nem alakult, meg nem izmosodott? Kétségtelenül csakis ezért.

Egészen találoan egy fonográfhoz is hasonlítható az emberi lélek. Mint ahogy ez hü képét adja vissza a felvett s megőrzött hangoknak s hangárnyalatoknak, azonképen tükrözteti vissza az emberi lélek is mindazokat a benyomásokat, körülményeket, amelyeket lelkünk születésünktől fogva felszívott, illetve amelyek között felnevelkedtünk. A különbség csúpan az, hogy a lélek e körülményeket, tényezőket nem változatlan formában, hanem mintegy lelki folyamat által feldolgozva jellemünk megnyilvánulásában tükrözteti vissza.

Ha tehát évezredek óta nem tapasztalhatunk a nemesebb jellemű emberek számának nagyobboldása szempontjából bennünket kielégítő mértékben haladást, ez nem lehet annak bizonyítéka, hogy a jellem az emberrel veleszületik, hanem csúpan annak, hogy az emberiség ez irányban ez ideig vajmi keveset tett, s hogy ennél fogva a gyermekek nevelési rendszerében sokkal több helyet kell biztosítanunk, sokkal nagyobb gondot kell fordítanunk a jellem kialakítására, illetve annak nemesebb irányban való fejlődésének előmozdítására.

Hogy e téren az eddiginél nagyobb sikert érjünk el, szükséges lenne, mint kisegítő eszköze, olyan népszerűen megírt munkákra, amelyek világosan megmagyaráznák és példákkal megvilágítanák, hogy az adott körülmények, viszonyok mikénti felhasználásával, melyeknek lehető elkerülésével vagy ellensúlyozásával stb. fejleszthetjük a gyermekben emennek vagy amannak a jellemvonásnak kialakulását.

A főhiba azonban kétségtelenül az eddigi nevelési rendszerben rejlik, amely tulajdonképen nem nevelés, — hanem kizárólag tanítási rendszer. Ez az oka annak, hogy a mai iskoláknak semmi hatásuk nincsen a gyermekek lelkületének, érzületvilágának nemes irányban való kialakulására. Sőt az a kevés kedvező hatás, amelyet egyik-másik tanító, tanár és pap ez irányu működése gyakorolhatna, az is megsemmisül, részben a rossz házi nevelés folytán és részben a száz meg száz, a gyermeket környező kedvezőtlen körülmény folytán, amelyek főleg irányítják ma még a jellem kialakulását. S ezen nem is lehet csodálkozni. Honnan is vennék a mai szülők és a neveléssel foglalkozók százezerei az ehhez megkívántató műveltséget, szakértelmet? Ezért tapasztalhatjuk, hogy még az ugynevezett intelligens szülők és felnőttek is roppant gyakori és nagy hibákat követnek el a gyermekek nevelése körül. És nota bene, honnan vennék a csak félig-meddig is megfelelő intelligenciát a dadák, a bonneok, a cselédek, az inasok, mesterlegények, tisztiszolgák és mindazok a furcsábbnál-furcsább kapacitások, akiknek gondjára a legtöbb szülő kényelemszeretéből manapság legdrágább kincsét, gyermekeit, a jövő társadalom csemetéit bizza? Pedig az ártatlan lelkeket már cse-csemő koruktól kezdve kellene céltudatosan nevelni, mert minden e téren az első években elkövetett hiba később sokszorosan megboszulja magát, azaz nehezíti a jellem fejlődésének nemesebb irányba terelését.

Szükséges lenne, hogy a tanítók, tanárok, papok is ez irányban alaposabb szaktudással ruháztassanak fel, s ahogy ezzel kapcsolatosan a mai tanítási rendszer jó részben és az eddig kifejtett értelemben valóban nevelésrendszerre átalakíttassék.

Ilyenmü s irányu intézkedések nélkül akár újabb évezredek fognak elmúlni anélkül, hogy a nemes jellemű emberek számának szaporodásában csak valamelyes feltünőbb változás is beállhatna. Addig, míg az egész és általános oktatási rendszer keretén belül egészen systematice nem gondoskodunk a jellemnek nemesebb irányban való fejlesztéséről, addig az emberek többségéből ember a szó nemesebb értelmében soha nem lehet; addig a tulnyomó többség megmarad állatias mivoltában, s főleg állatias ösztöneinek, hajlamainak hódolva, semmi jelét nem adja

annak, hogy a világ legnemesebb teremtménye lenne.

A világbéke, a szocializmus, a felekezeti béke, a lefegyverezés és a többi az emberiség kulturális haladása és boldogulása szempontjából nagy horderejű kérdések mielőbbi helyes megoldását mindenél hathatósabban előmozdítani lenne képes a nevelési rendszernek az imént lezart irányban való kiegészítése. Sőt éppen ez rakná le a kérdéses eszmék megérésének s megvalósításának legbiztosabb alapját és támasztékát.

Gróf Apponyi Albertnek az iskolai békenapra vonatkozó rendeletének éppen e szempontból van különösen nagy becsé, mert a jövő nemzedékek lelki-szellemi világába kívánja kellő időben beoítani a béke eszméjét, amivel tulajdonképpen a felebaráti szeretet eszméjét propagálja, istápolja.

Míg a jellem fejlesztése tekintetében évezredek óta vajmi keveset tett az emberiség, addig az értelem kiművelése terén tapasztalható aránylag nagy haladás, éppen annak tulajdonítható, hogy az emberiség eddigi összes törekvése egyébből sem állott, mint az ez irányú haladás előmozdításából. Természetes tehát, ha az előbbi irányban feltűnő javulást nem tapasztalhatunk. Míg az értelem fejlesztésére és a tudományok művelésére ma már a legkülönbözőbb foku s rendű intézetek állanak fenn és törvények is előírják a társadalom minden egyes tagjának ez irányú kötelességeit, addig az embernek, Schopenhauer szerint is, fontosabb, nemesebb felének t. i. az ember tulajdonképpeni lelkének fejlesztéséről és műveléséről semminemű törvény, vagy intézmény ez idő szerint még nem intézkedik. Mindenki azt teszi e tekintetben, amit tenni akar, vagy úgy teszi, ahogy érti, ahogy tenni tud. Szóval a jellem művelése tekintetében teljes zürzavar, fejetlenség, sötétség, barbarizmus uralkodik. Ha rajtam volna, első sorba ezt az anarchiát szüntetném meg. Különben majd, ha valamikor az emberiséget vezető felsőbb és legfelsőbb körök nemesebb gondolat- és értelemvilág fogja betölteni s tetteikben vezérelni, mint ez ideig, úgy talán valósággyá is fog válni iménti gondolatom. Ma még azonban távol lehetünk egy ilyen eszmének megvalósulásától, ha mindjárt mutatkozna is olykor egy-egy ilyen, hogy úgy mondjam, államférfiúi fecske. Ahányszor ugyanis közéletünk történelmében az utóbb lezárt 25-30 év eseményeit és államférfiúi lelkét szemem elé varázsoltam, mindannyiszor csupán az egy gróf Apponyi Albertben véltem mindenkörön és vélem ma is egy ilyen fenkölt gondolkozású, nemes érzelmű és jellemű államférfiút felismerhetni. Tanuim lehetnek erre mindazok, akikkel valaha is politikáról beszéltem. Csak, hogy köztudomás szerint: egy fecske még nem csinál tavaszt.

Vándory József.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

187. számú játszma.

Játszották a bécsi mesterversenyen 1908 ápr. hó. Francia védelem.

Világos:	Sötét:
Mieses	Marshall
1. e2-e4	e7-e6
2. d2-d4	d7-d5
3. Hb1-c3	c7-c5

A megnyitás most a szicíliai védelembe ment át s mindkét védelemben Marshall a Janowski elleni matche óta előszeretettel alkalmazza e folytatást, melylyel gyalog áldozatot céloz.

4. Hg1-f3
4. d4xc5-re következnek d5-d4, ámbár 5. Hc3-b5, Ff8xc5 6. Fc1-f4 után világos áll jobban.
4. Hb8-c6
5. Fc1-e3
Vagy 5. e4xd5, e6xd5 6. d4xc5, Hg8-f6! s ha 7. Hc3-a4, úgy 7. Hf6-e4! (gyöngébb volna 7. Ff8xc5 8. Ha4xc5, Vd8-a5† 9. c2-c3, Va5xc5 10. Fc1-e3 miatt.)

5. Hg8-f6	
6. e4xd5	c6xd5
7. d4xc5

A gyalog, melyet világos így megnyer, úgy sem tartható jól s védésével csak sok időt veszít; helyesebb volna a királysárvon felelődni.

7. Ff8-e7
8. Ff1-e2
Hasonló állásban Janovski az egyik matchjátzmában Marshall ellen 8. Ff1-b5-el folytatta, de 8. ... 0-0 9. 0-0. Fc8-g4 után sötét támadáshoz jutott. Hogy a huszárlökést elkerülje, Janovski egy későbbi játszmában 8. h2-h3-al folytatta. A tett lépés azonban a leghelyesebb.

8. 0-0
9. 0-0 Bf8-e8
10. h2-h3 Fc8-f5
11. a2-a3 a7-a5
Sötétnek nem szabad b2-b4-et megengedni.
12. Hc3-a4 Vd8-c7
13. Vd1-c1

E lépés czélja nehezen érthető, mivel a vezér innen nem csak nem támad, de védelmül sem szolgálva, csak játékon kívül marad.

13. Ba8-d8
14. Fe2-d3 Hf6-e4
15. Hf3-d2 Vc7-e5
16. Bf1-e1 Ve5-f6
Sötét már kitűnő támadóállást foglal el.
17. Fd3xe4 d5xe4
18. Hd2-f1 Vf6-g6
19. Hf1-g3 h7-h5
20. Hg3xf5 Vg6xf5
21. b2-b4 Hc6-e5

Itt 21. ... a5xb4 22. a3xb4, Hc6xb4 23. Vc1-b2, Hb4-a6 s utána Ha6xc5-el sötét visszanyerhetné gyalogját, de inkább a támadás fentartására játszik.

22. Fe3-f4	He5-g6
23. Ff4-e3	Hg6-h4
24. Fe3-f4	Vf5-g6
25. Ff4-g3	Fe7-g5

Sötét az egész játszmát igen erélyesen és következetesen vezet és érdekes megfigyelni, hogy kombináló képességét érvényesítheti olyan agresszív játékkal szemben is, mint Mieses.

26. Vc1-b1	Bd8-d2
27. Vb1-b3	e4-e3!

Döntő lépés, mely után világos állása mindenképen tarthatatlan.

28. Vb3-c3	e3xf2†
29. Fg3xf2	Fg5-e3!

Világos földadja; a végállás igen érdekes.

188. számú játszma.

Játszották Bécsben, 1908. május 7-én. (A match IV. játszma.)

Elhárított vezércsel.

Világos:	Sötét:
Rubinstein.	Teichmann.
1. d2-d4	d7-d5
2. c2-c4	e7-e6
3. Hb1-c3	Hg8-f6
4. Fc1-g5	Hb8-d7
5. e2-e3	Ff8-e7
6. Hg1-f3	0-0
7. Vd1-c2	b7-b6
8. c4xd5	e6xd5
9. Ff1-d3	Fc8-b7
10. 0-0-0	c7-c5
11. h2-h4	c5-c4

A hadállás idáig megegyezik a karlsbadi versenyen játszott Rubinstein-Teichmann játszmaival, amelyben itt Teichmann 11. Ba8-c8-al folytatta.

12. Fd3-f5	Bf8-e8
13. Fg5xf6	Hd7xf6
14. g2-g4

Bevezetése egy messzire számított kombinációnak.

14. Fe7-d6	
14. ... g7-g6-ra következnek 15. g4-g5.	
15. g4-g5	Hf6-e4
16. h4-h5!	Vd8-e7
17. Bd1-g1	a7-a6
18. Ff5xh7†	Kg8xh7
19. g5-g6†	Kh7-g8

A gyalogot útni nem szabad, mert a nyílt h-vonalon világos rohamosan nyerne.

20. Hc3xe4	d5xe4
21. h5-h6!

Az orosz mester a játszmát valóban zseniálisan fejezi be.

21. f7-f6	
22. h6xg7	e4xf3
23. Bh1-h8†	Kg8-g7
24. Bh8-h7†	Kg7-g8
25. Vc2-f5	c4-c3
26. Bh7xe7	földadja

Sakk-hírek.

A Komáromi Sakk-Kör háziversenye a múlt hét folyamán véget ért, a diák kiosztása ünneplés keretében szombat, május hó 9-én este folyt le, mely alkalomra — mint Steiner Miklós elnök vendége — megjelent rovatunk vezetője, Gajdos János, továbbá a Győri Sakk-Kör tagjai közül Huber

Dániel elnök vezetése alatt dr. Faragó Ödön al-elnök, Székely Jenő, Mészey József és dr. Balázs Ernő, ki a verseny tartama alatt Komáromban tartózkodván, részt vett a versenyen is. A kör érdemes elnöke, Steiner Miklós lendületes beszédében ismertetvén a II. háziverseny lefolyását, kiosztotta a díjakat, mely sakk-könyvekből és sakkjátékokból állott. Minden résztvevő részesült díjban, a végeredmény a következő: Az első díjat nyerte dr. Balázs Ernő 14½ egységgel, második lett Sulyok József 13 egységgel. A harmadik és negyedik helyet dr. Mike Lajos és Tahis János foglalták le egyformán 10 egységgel; ötödik Nagy János 6½, hatodik Schweiger Fülöp 5, hetedik Hajnal Márton 4½ és Tóth Kálmán 3 egységgel. A legszebb játszma kitűzött szépségdíjat rovatvezetőnk ítélete alapján dr. Mike Lajos nyerte a Schweiger elleni játszmájáért és dicséretben részesült egy játszmáért Schweiger Fülöp is, amelyet Hajnal ellen elismerésre méltóan vezetett. A verseny végeredményét illetően dr. Mike Lajos jobb eredményre volt érdemesült, ki mint Komáromnak talán legerősebb játékosa, kiváló játékerejének bizonyosságát adta már a tavalyi versenyen is, mikor első győztes lett. Ez uttal a verseny elején indiszpozícióval küzdvén, elismert játékerején alul játszott és később tehetősége csillogtatásával sem volt képes már a veszteséget behozni. Elismerésre méltó haladást mutatott fel Tahis János, ki egyuttal, mint a verseny vezetője is, nagy érdemeket szerzett. A verseny szépen sikerüléseért természetesen a legnagyobb érdem a kör köztisztelőiben álló elnöket, Steiner Miklós illeti, ki nagy buzgalommal fáradozott a verseny létrejövételén. E fölötti elismerésnek adott kifejezést egyik beszédében dr. Mike Lajos alnök is.

A dijkiosztás után rovatvezetőnk szimultán előadást tartott, de a kevés sakk-tábla miatt csak 11 ellenféllel mérkőzhetett, melyek közül egyet egyidejűleg tábla nélkül vezetett. A szimultán játszmák közül rovatvezetőnk csak egy játszmát vesztett elnézéssel, míg a sakkjátzma remis volt győzött. A mutatóvány után, mely alig tartott ötvengyedőráig, nagy társasvacsera következett, melyen Steiner Miklós elnök igen szép beszéd kíséretében rovatvezetőnk, dr. Mike Lajos pedig a győri vendégeket elvette. Beszédet tartott még Huber Dániel és Lakos Izsó is. Utána rovatvezetőnk játszott még egy játszmát a tábla megtekintése nélkül, melyet szintén megnyert tanácskozók ellen.

Brünn. A bécsi versenyről hazamenet Duras mester a brünni sakkkörben szimultán előadást tartott 36 ellenféllel. Duras megnyert 21, vesztett 12, míg 4 játszma remis lett.

Berlin. A Schachgesellschaft téli versenyén 11 résztvevő között első lett Moll és Lasker Ede egyformán 9 egységgel, harmadik a magyar származású Bauer Árpád 8 egységgel.

Dr. Lewitt szimultánban mérkőzött 9 ellenféllel; eredménye: 6 nyert, 2 vesztett és 1 remis játszma.

Dundee. A skót sakkszövetség bajnoki versenyén Mackenzie A. J. nyerte az első díjat.

Seveonaks. A szövetségi főtornán, melyen résztvett az ismert Shories és Müller is, Thomas lett első.

Bécs. A Wiener Schach-Klubban még a legutóbbi héten is érdekes mérkőzések folytak. Az ott időző külföldi mesterek közül Rubinstein és Teichmann között matchet tüztek ki, amely május 2-án kezdődött. Az első játszmában (négyes huszárlökés) Teichmann győzött 51 lépés után. A második játszmát (elhárított vezércsel) 22 lépés után Rubinstein nyerte meg. A harmadik játszmában Teichmann királycselt kezdett, már előnyben is volt, de Rubinstein ügyes játékával meghiusította a nyertest; a játszma 62 lépés után remis lett. A negyedik játszmában (elhárított vezércsel) mint világos, Rubinstein elegáns áldozattal 26 lépés után nyert. Az ötödik játszmát (négyes huszárlökés) 33 lépés után Teichmann nyerte meg. A hatodik döntő játszmában Rubinstein vezércselt kezdett és erélyes játékkal 36 lépés után nyert. E szerint tehát Rubinstein (egy remis mellett) három nyert játszmaival kettő ellen, a match nyertese lett.

A bécsi sakkkörben Bardeleben mester szimultánban mérkőzött 16 ellenféllel; a berlini mester megnyert 12 játszmát és négy játszmát vesztett.

Levelezési verseny. A Győri Sakkör levelezési versenyt rendez, melyre jelentkezni lehet június 15-ig. A verseny két fordulós, tizenegy játékos vehet benne részt és kezdete július 1. Díjak: 5 pénz-díj: I. 100 korona, II. 60 korona, III. 40 korona, IV. 20 korona és V. 10 korona. A jelentkezések Chalupetzky Ferenc versenyzetőhöz (Győr, városháza) intézendők, hova az öt korona tét és öt korona bánatpénz is elküldendő.

1902. 1903. 1904. évben 10 első díjat kaptak.

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 55. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)

Teljes jótállás kifizetéséért!

KALLAI LAJOS-féle
bíróvis villamos benzinkocsi
mobil eszélőgépek,
melyek gépek nélkül bárki által
könnyen üzemeltethetők, legjobban ajánlatosak.

GŐZGÉPEK BECSERÉLTETNEK.

Ezen motorok több 100 példányban kifizetésben működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kadarkút, Somogyváros, Tóth Péter bagai földbírók, Csantavér, B. H. G. Biró József földbírók, Czegléd, Pestmegye, Olcsó árak részlete. Arjegyzék ingyen.

LIPIK Szlavóniában

Vasút-, posta- és távirat-állomás.

Elsőrangú fürdőhely. — Egész éven át nyitva.

Egyetlen égvényes, konyhasós, jód tartalmú hévíz (64° C.) Európában. Páratlan gyógyhatású a gyomor, tápcsatorna és a vizeleti utak összes hurutos megbetegedései, köztvevény, csusz és ischias, húgysavas ártékel, görvély-, angolkór és az összes veretegek ellen. — Jódhára. — Hévízes fürdők. — Vizgyógyintézet. — Szénsavas fürdők. Inhalatorium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Kivánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál **A fürdőigazgatóság.**

SZOBRÁNCZ GYÓGYFÜRDŐ UNGMEGYÉBEN

Glaubersós, hideg, kénes, sós víz. Gyomor- és májbetegek magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30% árengedményrel a látásoknál.

Ez a nagy nevében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyimód biztos gyógyít az új gyomor- és bélbetegségeket, a májbetegségeket, a májcsatorna- és a húgysavas betegségeket, a vesebetegségeket, a vesebajokat, a székrekedést, a gyomor- és bélbetegségeket, a májbetegségeket, a májcsatorna- és a húgysavas betegségeket, a vesebetegségeket, a vesebajokat, a székrekedést.

Mint fürdő különféle izdatlananyagokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, esztendői kórtörténetű csontritkulásokat, görvélykóros daganatokat, fekélyeket ellen, utóh és mehkőrtőizdatlananyagok, hasfájtaizdatlananyagok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb májcsatorna- és vesebetegségeket ellen bámulatos gyorsan hat.

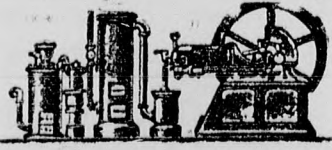
Vasúti állomás: az Alföldi és Pesti felől jöveknél Ungvár, a felvidék és illetve Keese felől jöveknél Nagy-Mihály, honnan kényelmes berkezőkkel másfél óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ár: egy nagy láda 40 füveggel 20 kor., kis láda 20 füveggel 11 kor. A víz a vasúton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudatkozások: Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő című című. Posta- és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-örvosa: Dr. Russay Gábor Lajos. **A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.**

Legbiztosabb s legtekélyesebb üzemerő! Elsőrendű gyártmány!

SZIVÓGÁZ-MOTOROK

Legmosszebbmő! SZAVATOSSAG!

Legolcsóbb és legszabályosabb üzem!

Üzemeltetés körülből 1-2 fillér ára 10-15 óránként!

Allandóan raktáron vannak: nyersolaj és benzín motorok, lokomobilok és eszélőszerelevények.

ELŐNYÖS FIZETÉSI FÖLTÉTELEK!

Dénes B. motor-spezialista Budapest.

Iroda és raktár: V., Lipót-körút 13. **ARJEGYZÉK ÉS KÖLTSÉGVETÉS INGYEN!**

X E G S

MEGFEJTÉS

4243

FÖNYEREMÉNYT FIZETETT KI AÉ

DÖRGE

=BANKHÁZA

BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS UTCA 4. SZ.

HUZÁS = MÁJUS 21 ÉS 23

SORSJEGYÁRAK:

EGÉSZ 12 K. - NEGYED 3 K.

FÉL 6 K. - NYOLCAD 1 K 50.

The „Park-Coat“

Legújabb Koch-féle divat-felöltő, különleges tejszós szabásban, angol és skót szövettel, különféle mintákban 58, 50, 48, 40 38 és 16.- koronában.

Kapható csakis **KOCH TESTVÉREK** elsőrendű férfi, női és gyermekruhák árúházában.

BUDAPEST, Karoly-körút 26.

Szakszertően készült elsőrendű szabómunka. Szabott, olcsó árak.

A nagyváradi fiók telepünkre különösen felhívjuk a figyelmét. Nagyvárad: Bémer-tér.

DESODEROL

bámulatos gyorsan és biztosan kipusztítja a **poloskát,** svábbogarat és egyéb rovarot és azok petéit, anélkül, hogy akár a butort, a falat, vagy az ágyneműt rongálná. Foltot nem hagy.

DESODEROL egyúttal elismert legjobb fertőtlenítő szer.

Ára üvegenként 70 fillér.

Kapható fűszer- és festék-üzletekben.

Postai széküldés naponta. Készíti a **DESODEROL-ZETA** vegyi termékek magyarországi gyártó-kereskedője Budapest, IX., Ferenoz-körút 36. sz. Telefon 35-75.

hol jutányos ár mellett egyes szobák vagy egész lakások fertőtlenítésére és rovaroktól való megtisztítására is vállalkoznak.

A nemzetközi!

AUTOMOBIL-KIALLITÁS

a városligeti iparesarnokban

a kiállítás tartalma alatt minden délután hangverseny lesz.

ma, vasárnap, május 17-én nyílik meg nagy ünnepséggel.

Belépti díj a megnyitás napján és minden pénteken 1 korona, más napokon 60 fillér.

Ékszeresek, Ezüstneműek,
egyházi szerek, órák,
angol franczia és
China ezüst díszár-
gyak a legújabb
szerint beszerzhetők

gyári áron
angol rendszer

Részletfizetésre
Sárga János ékszergyárostól
Kolozsvárt.

Képes nagy árjegyzék ingyen.

MŰBUTOR
csak kiváló jó minőségben.
Szolid munka. Olcsó árak.
Modern kivitel.

Fáy Antal bútorgyárosnál

BUDAPEST, Semmelweis-
(Ujvilág)-utca 4. sz. a sarhon.

Mielőtt
jégszekrényt venne tekintse
meg **Markovits S.**
saját készítményű jégszekrényeit
Budapest, Rókk Sziárd-utca 10.
Ajánlja saját találmányu jégszek-
rényeit, melynek belső szerkezete tel-
jesen szétszedhető, miáltal tisztán-
tartása rendkívül előnyös és 50%
jégmegtakarítás érhető el. Kivá-
natra árjegyzék ingyen és bér-
mentve. 20 százalékkal olcsóbb
mint bárhol.

HA FÁJ A FEJE,
netélován még hanem használja azonnal
Bertróv-Telg MIGNAIN-pasztilát
Minden
gyógyász-
tárban és
drogeriában
kapható.

mely 5 peres alatt mindenféle
természetli, ideges fejfájást
még ha krónikus is megszüntet.
Feltétlenül minden eddig ismert aszt.
Helyese alkalmazás, még a leghevesebb
fejfájásnál is.

Bertróv Tamás gygy-
szerésznél **Kispest,** Rákóczi
utca 8.

Ingyen postalai szállítást 3 doboz rendelésnél.

Butor
készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan-
dóan készen raktáron a leggyorsabb kivitelű a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegen.

Ragy Imre lakberendezési
vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerencsés-utca sarok.)

Hatschek Béla
Budapest,
2-4 közl.
VII. ker. Ró-
tka 69.
földszint 3.

Emberi műszemek
minden színben kaphatók, külön formák készítője.
Szemüveg vagy orrszorítókat a szemek kipró-
bálása után adnak, orvosi rendelvény sze-
rint pontos kiszolgálás.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbaj,
sebeket, bujakort (syphilis), lóhályogot, elgyengült terdet,
idősebbeknél is, önterítést és annak utóhatásait, ideg- és hát-
gerincbaj, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

MAGYAR IPAR és ARUBANK
Részvénytársaság

árúosztálya Budapest, V., Váci-körút 12. Ajánlja:

a legjobb szerkezetű lég-
szesz-, benzín-, nyersolaj-
motorokat és szivó-
gáz telepeket ipari
célokra 2-300 HP-ig

Arjegyzéket és költ-
ségvetést készsége-
l küldünk.

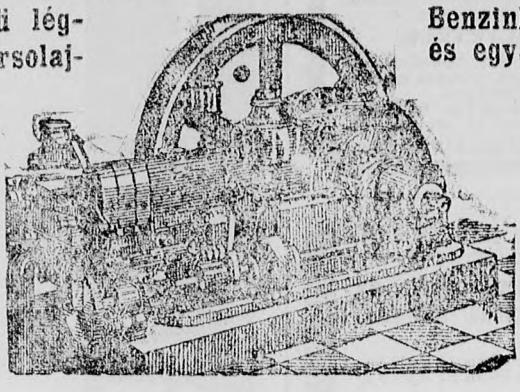
Teljes cséplőeszközöket,
gazdasági gépeket, Arató és
kevektőgépeket a Kanadai
Frost and Wood Company
gépgyárból. Továbbá szal-
lit: jóminőségű, teljesen
sav- és paratimmentes gép-
és hengerlajokat minden-
féle célokra, merev (consistens) gépszirt. Poros és orosz szenet, darabos-, koczka-, dió- és porszent kocs-
rakományonként.

Benzinlokomobilokat cséplő
és egyéb gazdasági gépek
hajtására, valamint
kötörő-favágó loko-
mobilokat és ben-
zinmozdonyokat.

Az 1846. évben alapított
Flesch-féle borművek
részv. társ. gyártmányait:
szijbőr-szijakat (cronpon),
géphajtó-, dynamo-, varró-
és erőlevez-szijakat.

Az 1895. évben alapított
Első Tisztítógyapó-gyár
gyártmányait: színes és
fehér fésült tisztítógyapotot
fonalakban.

Megbízható képviselőket keresünk.

BUTOR DUS VALASZTÉKBAN, JOY
KÉSZPÉNZÉRT MINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
RENDSZERVÜL ÖLCSŐÁRON
KAPHATÓ

EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca sarok)
EHRENTREU TESTVÉREKNEK
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SAROK)
KAPTA A RÉSZLETFIZETÉST INGYEN. TELEFON 62-27

„Kronos“
alegújabb és legjobb ma létező
petroleumizzó-égő
egyszerű, szabályozás nélkül
= azonnal világít. =
Minden 15-nél nagyobb lám-
pára alkalmazható.
1 liter petroleum elég 16 órára!
Viszontelárusítók mindenütt
keresetnek.
Magas árrendmény.
Egyedárusítás Magyarorszá-
g részére.
DEGEN JAKAB
Epest, IX., Közraktár-utca 28.

**Benzin-,
nyersolaj-
és szivógáz-
motorok**

Motoros csép-
lőeszközök.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és
gépgyárainak
magyarországi kizárólagos képviselője:

Kovács Mihály és Társa
Budapest, V., Hold-utca 23. sz

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
nemmi betegségben szenvednek,
kik bármily

mint húgyvesztés és hólyagbajok, húgyvesztésküldések, vizelési zava-
rok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis),
az önterítés utóhatásait fellépő idegbajok, korai férfil-
erő elgyengülés, bármily bőrkiütések stb. nőknél lehorogya-
meh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigo-
ruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódojánál
fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és a legrégibb, 28
éve fennálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este, idült húgyvesztés és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgycsőűtkör segítségével.

Vidékiek levelekre kimerülő választ és szakaszerű tanácsot nyer-
nek, gyógyszeréről gondoskodva is. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

**«ETERNEL» HALO-
SZOBA BUTOROK**
fényezett tömör keményfa, mahagoni betéttel: 2 szekrény,
2 ágy, 2 éjjeli szekrény, üveglappal, mozdólükörrel és
márványtal 240 frt.; ugyanaz, csak a boltok fényezve
200 frt. Szállodásoknak kedvezmény. Közvetlenül csak
az asztalosnál:

IX., Tüzoltó-utca 38. földszint.

Lawn-teniszjátékaink
fiuknak, leányoknak
és felnőtteknek

legegészségesebb és
érdekes társas sport-
játékot nyújt.

Tenisz-rakatok:
Kezdőknek 2,25, 3,25 frt.
Haladóknak 4,50 frt.
Jó játékosoknak 7.— frt.
Versenyzőknek 9—12.— frt.
Bajnokoknak 15—19.— frt.

Pályakerítő-háló (3 m. ma-
gas) méterje . . . 16 kr.
Fehőrszotó-teniszlapda
tucatja 6, 6, 7, 8, 9 frt.

Teniszárjegysékek és
pályaterv ingyen.

Ploki és Haas lawn-
tenisz-üzlete, Buda-
pest, VI., Andrássy-ut
13. szám.

A legtöbb tenisz-klub szállítója.
Külön rakettjavítás-tarifa ingyen.

GUMMI óv-
szerek

Valódi francia és amerikai gyártmány!
Orvosiilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

Gummi.
Eredeti csomagolásban!
Árak: 12 drb. francia minőség K 3-4
12 . francia gyártm. . . K 5-10
12 . eredeti amerikai . . . 10-12
Capot american (rövid) . . . 4-6
12 drb. finom . . . K 6-10
Non plus ultra . . . 12-16

Halhólyag . . . K 12-16

Minta-gyűjtemény
csomagolásban szállításban, 12 drb K 6.—
25 drb K 8.—

Női óvszer „Pesarium” oclu-
sívum . . . K 3-5

Sérvkötő orvosi rendelésre valódi
angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir.
szabed. Keleti-féle pneumikus pe-
llettával . . . K 12.—

Suspensor (herofartó) darabja . . . K 1-2-40
Havibaj kötő darabja . . . K 5-11
Haskötő darabja . . . K 7-24
Gummi göröcsér-tartálya darabja . . . K 3-12
Frigigátor teljesen felszerelve, darabja . . . K 5-9
Uji „Auto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női kőlon-
legesség . . . K 15.—

Szótküldés titoktartás mellett. — Képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárak és beteg-
ápolási cikkek gyára.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/1.

